શ્રી

જૈન શ્વેતાંબર ડીરેકટરી.

(ગુજરાત)

ભાગ ૧ અને ૨.

પ્રગટ કર્ત્તા

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ.

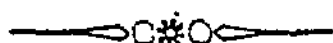
મુંબઈ.

"ધર્મ વિજય પ્રીંટીંગ" પ્રેસ.

સંવત્ ૧૯૬૫. સન ૧૯૦૯.

મૂલ્ય રૂ. ૧—૧૪—૦

પ્રસ્તાવના.

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ તરફથી મોટા ખર્ચે અને મહાન્ પરિશ્રમે કેટલાક વખતથી હાથ ધરવામાં આવેલા કાર્યના પ્રથમ ફળ તરીકે "શ્રી જૈન શ્વેતાંબર ડીરેક્ટરી ભાગ ૧ લો." ગ્રંથ સમક્ષ રજુ કરતાં તેના સબંધમાં પ્રસ્તાવના તરીકે કાંઇક લખવું ઉચિત ધારીએ છીએ.

ડીરેકટરી એ ઇંગ્રેજી શબ્દ છે, અને ગુજરાતીમાં માર્ગોપદેશક ગ્રંથ એવો અર્થ થાય છે. શ્રી જૈન શ્વેતાંબર ડીરેકટરી એટલે જૈન શ્વેતાંબર કોમને લગતી ધાર્મિક અને સાંસારિક હકીકતનો માર્ગોપદેશક ગ્રંથ એવો અર્થ થાય છે.

આવી ડીરેકટરીથી ઘણા ફાયદાઓ છે, તે સંબંધી અત્રે લંબાણથી વિવેચન કરવાની જરૂર નથી, કારણકે આ સંબંધે આપણી મહાન્ કોન્ફરન્સમાં વિસ્તારપૂર્વક વિવેચન થયું છે, અને તે રીપોર્ટોમાં પ્રસિદ્ધ પણ થયું છે ત્યાંથી જોવું; પણ આ પુસ્તકમાં આવેલા વિષય સંબંધી જણાવવાનું કે આ પુસ્તકથી આપણી કોમની વસ્તી કેટલી અને કયાં કયાં છે, આપણાં અર્વાચીન અને પ્રાચીન તેમજ જીર્ણોદ્ધાર કરવા લાયક મગર અપૂર્ણ રહેલાં મંદિરો તથા તીર્થો, જીનપ્રતિમાઓ, જ્ઞાનભંડારો, ઉપાશ્રયો ધર્મશાળાઓ, પાઠશાળાઓ સભાઓ, પાંજરાપોળો વિગેરે કયાં છે, તે સંબંધી હકીકત જાણવાનું અને જાણીને તેમાં જણાતી ખામીઓ દૂર કરી સુધારા કરવાનું સારી રીતે બની આવે તેમ છે. આવા પુસ્તકથી ધનવાનોને પોતાના ધનનો સદ્વ્યય કરવાનું, વિદ્વાનોને પોતાની વિદ્વત્તાથી અને આગેવાનોએ પોતાની લાગવગથી સુધારા કરવાનું તથા કોમને કેળવીને જરૂર જણાતી ખોટ પુરી પાડી ઉન્નતિની સીડીએ ચડાવવાનું ઘણું સુગમ થઇ પડશે, એમ અમે ધારીએ છીએ.

ડીરેક્ટરી કરવા બીજી કોન્ફરન્સમાં થયેલો ઠરાવ.

ઠરાવ ૮ મો—(૧) આપણા જૈન સમુદાયની વસ્તી કેટલી છે; (૨) જીન મંદિરો. (૩) જીન પ્રતિમા, (૪) જ્ઞાનભંડારો. (૫) પાઠશાળાઓ. (૬) પૂર્વાચાર્યો પ્રણીત ગ્રંથો, (૭) જૈન સભા અને મંડળો કેટલાં છે તે વિગેરે આપણા જૈન સમુદાય સંબંધી ઉપયોગી બાબતની પુરતી માહીતી મેળવવા માટે તેવી વીગતોથી ભરપૂર એક ઉપયોગી ગ્રંથ (જૈન ડીરેકટરી) તૈયાર થવાની આ કોન્ફરન્સ બહુજ આવશ્યકતા વિચારે છે.

કોન્ફરન્સ ઓફીસની સલાહ કારક કમિટીના ઠરાવો.

ઉપરના ઠરાવના આધારે કોન્ફરન્સની મુંબઇ ખાતેની હેડ ઓફીસની સલાહ કારક કમિટીના તા૦ ૨૯-૮-૦૪ ના ઠરાવ ૩ જા મુજબ આવી ડીરેકટરી કરવાનું કન્ટ્રાકટથી આપવા માટે જાહેર ખબર આપવામાં આવેલી હતી, પરંતુ કોઇપણ સખ્સ તરફથી સંતોષકારક રીતે ઓફરો નહીં મળવાથી આજ કમિટીના તા૦ ૨૩-૧-૦૫ ના ઠરાવ ૫ મા પ્રમાણે આ ઓફીસ તરફથીજ ડીરેકટરી કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું, અને તે પ્રમાણે અમે અમારાથી બનતું કર્યું છે.

ડીરેકટરીની શરૂઆત.

આવી ડીરેકટરી કરવાને માટે તેવી હકીકતો મંગાવવા કેવી જાતના ફોર્મો તૈયાર કરવા તે સંબંધી આપણી કોમના કેટલાક આગેવાન અને વિદ્વાન ગૃહસ્થો સાથે અમુક વખત સુધી પત્રવ્યવહાર ચાલ્યા પછી સર્વાનુમતે તેના ૧૨ નંબર સુધીનાં જુદી જુદી જાતનાં ફોર્મો નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા. ત્યાર પછી ડીરેકટરી કરવાનું કામ તા૦ ૧-૪-૧૯૦૫ થી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

ફોર્મો ભરવાની રીતિ.

આવા ફોર્મો જલદીથી ભરાઇ આવવાને અને ડીરેકટરીનું કામ ઓછા ખર્ચે થવા માટે આપણી કોમના વોલંટીયરો (સ્વયં સેવકો) મેળવવા જાહેર ખબરો આપવામાં આવી હતી. પરંતુ અમુકજ ગૃહસ્થો સિવાય (જેમનાં નામો આગળ આપવામાં આવશે.) બીજાઓ તરફથી જોઇએ તેવી સારી મદદ મળી નહોતી, અને તેથીજ અમારે અમારાથી બની શકયાં તેટલા ગામોનાં નામો મેળવીને ફોર્મો મોકલવાની શરૂઆત કરવી પડી હતી.

રહી જતી હકીકત માટે કોન્ફરન્સ જોખમદાર નથી.

આવી રીતે ફોર્મો મોકલ્યાં હતાં પરંતુ ઘણી જગાએથી આવાં ફોર્મો વિગતવાર ભરવાની સમજ નહીં હોવાથી જેવી જોઇએ તેવી હકીકત આવતી નહોતી. તેથી ફરી ફરીને તેવા ગૃહસ્થો સાથે પત્રવ્યવહાર કરી તેમને યોગ્ય સમજ આપી ફોર્મો ભરાવવાની જરૂર પડી હતી અને આ કારણથીજ ડીરેકટરી તૈયાર કરવામાં ઘણી ઢીલ થઇ છે. આવી રીતે અમોએ મહા મુશીબતે ડીરેકટરી માટે બનતા સુધી તમામ હકીકત એકઠી કરી છે, તે આ પુસ્તક દ્વારાએ બહાર પાડવામાં આવી છે, તોપણ તેવા કોઇ ગામની કાંઇ હકીકત રહી જાય અગર ફેરફાર થાય તો તે બદલ કોન્ફરન્સ ઓફીસને સુધારો કરવા લખવા વાચક વર્ગને વિનંતિ કરીએ છીએ જોકે તેવી ભૂલો નહીં થવા દેવાને આ ઓફીસ તરફથી ત્રણવાર જુદી જુદી રીતે તપાસણી કરવામાં આવી છે જેની વીગતવાર હકીકત શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ ઓફીસના સંવત્ ૧૯૬૨-૧૯૬૩ ના હિસાબ તથા રીપોર્ટમાં આપવામાં આવી છે, જે જોવાથી ખાત્રી થશે.

પુસ્તકમાં આવેલી હકીકત.

આવી રીતે એકઠી કરવામાં આવેલી હકીકતને ત્રણ ભાગ પાડવામાં આવેલા છે, જેના પહેલા ભાગમાં જીલ્લા અને તાલુકાવાર ગામો, નજીકનું સ્ટેશન અને તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર, પોસ્ટ ગામ, દેરાસર, ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા, પાઠશાળા, પાંજરાપોળ, સભા, કુલ ઘરસંખ્યા તથા મનુષ્ય સંખ્યા, તેમાં પુરૂષ તથા સ્ત્રી સંખ્યામાં ભણેલ, અભણ, તેમજ કું. પે. વિ. તીર્થસ્થળ, લાઈબ્રેરી, પુસ્તકભંડાર વીગેરે હકીકત આપવામાં આવેલી છે. ત્યારે બીજા ભાગમાં જ્ઞાતિ અને ગચ્છ પ્રથમનાજ ગામવાર આપ્યા છે. તેમાં પણ જુદી જુદી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ બતાવવામાં આવ્યા છે, અને ત્રીજા ભાગમાં જીલ્લાવાર, તાલુકાવાર કાંઈ જાણવાજોગ હકીકત હોય તેનો રીપોર્ટ તથા રેલ્વેનો સંબંધ તથા તીર્થો સંબંધી કાંઈક માહીતી આપવામાં આવી છે. તે ઉપરાંત જીલ્લાવાર જનરલ રીપોર્ટ આપેલા છે, જે વાંચવાથી આખા જીલ્લાની આપણી તમામ ધાર્મિક સંસ્થાઓની સ્થિતિ તથા આપણી કોમની કેળવણી અને સાંસારિક હાલતનું દિગ્દર્શન થવા ઉપરાંત આપણા કેટલાક દુષ્ટ રીવાજો સંબંધી જાણવાનુ તેમજ વેપાર વીગેરેમાં કેટલી પછાત સ્થિતિ છે. તે પણ તપાસવાનું મળી આવે તેવી રીતે વર્ણન કરવામાં આવેલું છે.

ગામનો અનુક્રમ.

દરેક તાલુકામાંના ગામનો અનુક્રમ ઘર સંખ્યાના પ્રમાણમાં અર્થાત્ જે ગામમાં ઘરની સંખ્યા વધારે હોય તેને પ્રથમ નોંધીને ત્યાર પછી ઓછી સંખ્યાવાળા ગામો એક પછી એક એમ આપવામાં આવેલ છે. તોપણ દરેક તાલુકાનું મુખ્ય ગામ ગમે તેટલી ઘર સંખ્યા હોવા છતાં તાલુકાની શરૂઆતમાંજ મુકવામાં આવેલું છે.

ગાઈડ.

આ રીપોર્ટમાં આપણી કોમને લગતી પ્રાચીન તથા અર્વાચીન ઐતિહાસિક હકીકત સાથે તીર્થોની હકીકત પણ આપવામાં આવી છે, જેથી તે એક ઉપયોગી અને રસિક પુસ્તક બન્યું છે. ઉપર પ્રમાણેની હકીકતવાળું આ પુસ્તક દરેક જૈનને અને મુખ્યત્વે કરીને યાત્રાએ જનાર દરેક બંધુને એક ભોમિયા (ગાઈડ) તરીકે અતિઉપયોગી થઈ પડશે. એવી અમને સંપૂર્ણ ખાત્રી છે.

હિંદુસ્તાન દેશમાં વસતી તમામ કોમોની આવી રીતે એકઠી કરેલી વીગતવાર હકીકતવાળું પુસ્તક જો કોઈપણ કોમ ધરાવવાને ભાગ્યશાળી થઈ હોય તો તે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોમજ છે. આવા એક અમૂલ્ય પુસ્તકની કીંમત માત્ર ગણ્યાગાંઠ્યા પુરૂષોજ આંકી શકે છે દરેક માણસ ભૂલને પાત્ર છે, અને તેથી કદાપિ કોઈ ભૂલો રહી ગયેલી

જણાય તો અમે વાચક ગણને વિનંતિ કરીએ છીએ કે તેવી ભૂલોનો સુધારો થવા માટે અમને જણાવવા મેહેરબાની કરશો.

આ ડીરેકટરી કરવામાં અમને જે ગૃહસ્થો તરફથી મદદ મળી છે, તેઓનાં નામો નીચે પ્રમાણે છે:—

કડી પ્રાંતની ડીરેકટરીમાં	માસ્તર શોભાગ્યચંદ મોહનલાલ શાહ, તથા મી. ડાહ્યાચંદ ત્રીભોવન ગાંધી અને બીજા ત્રણ વોલંટીયરો.
વડોદરા ,, ,, ...	વૈદ મગનલાલ ચુનીલાલ.
શીરોહી જીલ્લાની ,, ...	શ્રી જૈન યુનીયન કલબ શીરોહી
ખાનદેશ ,, ,, ...	શેઠ દામોદર બાપુશા.
માળવા ,, ,, ...	શેઠ લક્ષ્મીચંદજી ધીયા.
મધ્યપ્રાંત ,, ,, ...	મી. માણેકચંદજી કોચર બી. એ.
સંયુક્તપ્રાંત ,, ,, ...	મી. ફુલચંદજી મોધા બી. એ. એલ એલ. બી.
પંજાબ ,, ,, ...	બાબુ જશવંતરાયજી જૈની.
અમદાવાદ શહેરની ,, ...	શા. બાલાભાઈ કકલભાઈ.
થરાદ તાલુકાની ,, ...	શેઠ દેવચંદ સવાઈચંદ વકીલ.
વાવ ,, ,, ...	શેઠ બાદરભાઇ પીતાંબરદાસ તથા પોપટલાલ હુકમચંદ દેવરાજ.
મહુવા ,, ,, ...	શા. કુંવરજી લાલજીભાઈ.
કુંડલા ,, ,, ...	મી. દેવચંદ દામજીભાઈ.
મોરબી ,, ,, ...	શેઠ પ્રભુદાસ રાયચંદ.

ઉપર પ્રમાણેના ગૃહસ્થો ઉપરાંત બીજા ઘણા ગામના શ્રી સંઘના આગેવાનો અને યુવાનો તરફથી પોત પોતાના ગામની ડીરેકટરી કરી મોકલવામાં આવી હતી, જે માટે તેઓ સઘળાનો અમે અંતઃકરણ પૂર્વક આ સ્થળે ઉપકાર માનીએ છીએ, અને આશા રાખીએ છીએ, કે આવીજ રીતે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના દરેક કાર્યને પોતાથી બનતી દરેક મદદ કરવા ચુકશે નહીં.

આ પુસ્તક છપાવતાં પ્રુફ સુધારવામાં જે કાંઇ ભૂલ રહી હોય તે માટે ક્ષમા યાચવામાં આવે છે, અને દરેક સુજ્ઞ ગૃહસ્થને તેવી ભૂલ અમને જણાવવા વિનંતિ કરીએ છીએ.

શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ
ઓફીસ, પાયધુની, પોસ્ટ નં. ૩ } પ્રગટકર્ત્તા.
મુંબઈ, તા૦ ૧-૯-૧૯૦૮.

સુચના.

આ ડીરેકટરીની અંદર આવેલા ટુંકા અક્ષરોની સમજ.

સ્ટે...............સ્ટેશન.

કું...............કુંવારા...............કુંવારી.

પ...............પરણેલા...............પરણેલી.

વિ...............વિધુર...............વિધવા.

જ્ઞાતિ.		જ્ઞાતિ.	
વી. શ્રી.	વીશા શ્રીમાળી.	પાં.	પાંચા.
દ. શ્રી.	દશા શ્રીમાળી.	સુ.	સુતાર.
વી. પો.	વીશા પોરવાડ.	મા.	મારૂ.
વી. ઓ.	વીશા ઓશવાળ.	દ. હુ...	દશા હુમડ.
દ. પો....	દશા પોરવાડ.	દ.	દરજી.
દ. ઓ.	દશા ઓશવાળ.	વી. વા.	વીશા વાગડીઆ.
લા. શ્રી.	લાડવા શ્રીમાળી.	દ. ની.	દશા નીમા.
વી. ની.	વીશા નીમા.	લુ.	લુવાણા.
ભા.	ભાવસાર.	કા.	કાછીઆ.
ભો.	ભોજક.	બ્રા.	બ્રાહ્મણ.
ક. પા....	કણબી પાટીદાર.	મો. ઘાં. / ઘાં.	મોઢ ઘાંચી.
સા.	સાળવી.	દ. ન...	દશા નરસીંગપુરા.
સાં.	સાંડેસરા.	દ. મો.	દશામોઢ માંડલીઆ.
વી. હું.	વીશા હુમડ.	રા.	રાવળ.
દ. દી. / દ. દે.	દશા દીશાવાળ.	બ્ર. ભા.	બ્રમભાટ.
પાં.	પાંડે.	કં.	કંદોઇ.
ર. / રજ.	રજપુત.	ખ.	ખત્રી.
		મા. શ્રી.	મારવાડી શ્રીમાળી.
		લુ.	લુવાર.
મ.	મહાત્મા.	કો.	કોળી.

ગચ્છ.

અ.	અણુસુર.
અં.	અંચલ.
આ.	આગમીઓ.
રા.	રાયસુર.
લો. પો.	લોઢીપોશાળ.
ખ.	ખડતર.
પા.	પાયચંદ.
પા.	પાસ્તર.
ક. / કડ.	કડવા મતી.
વ. પો. / વડી. પો.	વડી પોશાળ.
લોં.	લોંકા.
પુ.	પુનમીઓ.
વી.	વીમળ.
સા.	સાઉ.
વ. ગ. / વડ.	વડ ગચ્છ.

ગચ્છ.

અ. / અવિ.	અવચળ.
વિ. / વિજ.	વિજ્યાસર.
સં.	સંવેગી.
આં.	આંચલીઓ.
ગૌ.	ગૌતમ.
કમ. / ક.	કમલ.
કા.	કાસુલ.
ગો.	ગોરક્ષ.
ઢ.	ઢબરીઓ.
ખી.	ખીજડો.
શ્રી. પુ.	શ્રી પુજ.
રાજ.	રાજવીજ.
ભ.	ભણશાળી.

અનુક્રમણિકા.

શ્રી

જૈન શ્વેતાંબર ડીરેક્ટરી

ભાગ ૧ લો.

નંબર.	ગામનું નામ	ક્યું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞા.તથા પું. પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે કડી										
૧	કડી		કડી સ્ટે.	કડી	કડી	૪	૩	૨	૦	૨	૧
૨	કૈયલ		ડાંગરવા ,, ૨	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	સુરજ		કટોસણ રોડ ૪	કડી	કટોસણરોડ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	વડુ		ડાંગરવા સ્ટે. ૨	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	આદરજ મેરડા	વડોદરાની ગાયકવાડ સરકારનું.	અણખોલ ,, ૬	આદરજ	અણખોલ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	રાજપુર		ડાંગરવા ,, ૫	રાજપુર	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	કંડ		અણખોલ ,, ૨	કંડ	અણખોલ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	ડાંગરવા		ડાંગરવા ,,	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	નંદાસણ		,, ,, ૩	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	એંદરાડ		અણખોલ ,, ૨	કડી	અણખોલ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઘુમાસણ		પાનસર ,, ૨	ડાંગરવા	પાનસર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ઇરાણા		અણખોલ ,, ૩	કડી	અણખોલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	થોળ		સાણંદ ,, ૮	કડી	સાણંદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	કરજીસણ		ડાંગરવા ,, ૩	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	વરખડીઆ		જખવાડા ,, ૬	ચોરવડોદરા	જખવાડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ઝુલાસણ		પાનસર ,, ૧	ડાંગરવા	પાનસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	વાઘરોડા		રામપુરા ,, ૮	ચોરવડોદરા	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ખાવડ		કડી ,, ૯	કડી	કડી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ઊંટવા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	અગોલ		છારોડી ,, ૬	ચોરવડોદરા	છારોડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	વેકરા		જખવાડા ,, ૭	કડી	જખવાડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૭૭	૨૩૭	૩૮	૫૩	૧૩	૧૨	૧	૧	૫	૨	૭	૨૧	૪૯	૩૫	
૨૮	૧૧૫	૧૬	૩૦	૨	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૯	૯	લાયબ્રેરી છે.
૨૬	૯૩	૧૮	૧૫	૨	૨	૦	૨	૩	૦	૦	૧૨	૧૪	૨૫	
૨૫	૯૨	૨૧	૧૬	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૧૬	૧૮	
૨૪	૮૯	૨૦	૨૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨૧	૧૩	
૨૨	૧૧૭	૧૮	૨૮	૫	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૨૯	૮	થોડાં પુસ્તકનો સંગ્રહ છે.
૨૧	૬૭	૧૫	૧૪	૧	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૪	૯	૨૦	
૧૮	૬૩	૮	૧૫	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૧	૧૧	૧૩	૧૧	
૧૭	૬૮	૨૩	૭	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૮	૧૪	
૧૦	૩૦	૭	૪	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૭	
૯	૩૫	૧૦	૫	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૫	૫	
૮	૨૦	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૭	
૭	૩૩	૭	૬	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૪	
૭	૨૨	૨	૫	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૪	
૬	૨૬	૩	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૫	૪	
૫	૧૫	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૨	
૫	૧૪	૪	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૪	
૪	૧૬	૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૪	
૪	૧૨	૨	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૪	
૪	૧૦	૦	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૩	
૪	૮	૩	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોઈ રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવદયાખાતું પાંજરાપોળ.	જ્ઞાન ભંડાર.
૪૪	ખેરપુર		ડાંગરવા સ્ટે. ૬	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	જાશલપુર		કડી ,, ૫	કડી	કડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	ખંડેરાવપુરા		છારોડી ,, ૫	છારોડી	છારોડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	સેદ્રરડી		કડી ,, ૬	કડી	કડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૮	દીગડી		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૯	મોરવા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૦	સેદ્રશણા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૧	નંદાણુ		છારોડી ,, ૨	ચોરવડોદરા	છારોડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૨	સરસાવ		કડી ,, ૫	કડી	કડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
		વડોદરાના ગાયકવાડી સરહદે છે.				૧૭	૧૧	૩	૦	૨	૧
૨	તાલુકે પાટણ										
૧	પાટણ		પાટણ સ્ટે.	પાટણ	પાટણ	૧૦૦	૩૨	૧૪	૩	૨	૧
૨	સરીયદ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૧	૨	૧	૦	૦	૦
૩	રણુંજ		મણુંદ રોડ	મણુંદ	મણુંદરોડ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	મણુંદ		,,	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૫	કંથરાવી		ધીણોજ સ્ટે. ૪	કંથરાવી	ધીણોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	સંડેર		પાટણ ,, ૮	પાટણ	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ડીંદરા		,, ,, ૧૫	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	મેસર		સિદ્ધપુર ,, ૧૧	,,	સિદ્ધપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	સંખારી		પાટણ ,, ૪	ચાણસ્મા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૩૭૮	૧૩૨૬	૨૬૨	૨૭૩	૪૨	૭૧	૧	૩	૧૦	૪	૮	૧૮૩	૨૬૧	૨૦૮	
૧૩૩૪	૩૯૩૧	૫૮૯	૭૮૫	૧૮૬	૨૪૧	૨૧	૨૪	૧૨૬	૪૬	૧૫	૩૭૧	૮૭૦	૬૪૭	ર્થ સ્થળ છે, લાયબ્રેરી છે, તી- પુસ્તક ભંડાર છે,
૬૫	૨૨૦	૬૬	૩૭	૮	૧૪	૨	૦	૨	૦	૦	૨૮	૩૫	૨૮	
૫૨	૧૬૭	૧૯	૩૭	૫	૧૫	૦	૦	૫	૦	૦	૧૬	૪૧	૨૯	
૪૮	૧૪૭	૧૩	૩૯	૩	૧૩	૦	૦	૦	૧	૦	૨૦	૪૦	૧૮	
૨૮	૧૪૦	૨૪	૩૨	૮	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૩૪	૧૩	
૨૦	૧૦૦	૧૨	૨૪	૧	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૫	૧૦	
૧૮	૭૭	૧૨	૧૧	૨	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૫	૯	
૧૨	૪૪	૧૫	૯	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૮	૭	
૧૧	૩૬	૬	૭	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૭	૮	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૦	કુણઘેર	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	પાટણ ,, ૪	પાટણ	પાટણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ગોલીવાડા		,, ,, ૧૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	કાત્રા		સિદ્ધપુર ,, ૧૨	,,	સિધ્ધપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ધારણોજ		પાટણ ,, ૭	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	બાલુવા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	વાગડોદ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	સાંપ્રા		,, ,, ૧૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	જગરાળ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	અધાર		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	વામૈયા		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	માતપુર		મણુંદરોડ ૪	મણુંદ	મણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	ચીચોલ		પાટણ સ્ટે. ૬	પાટણ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ઈદલા		,, ,, ૧૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	વાયડ		,, ,, ૧૫	શીઓરી	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	કોસા		,, ,, ૪	પાટણ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	દીવોદરડા		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	ખાનપરડા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	વદલી		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	ઓઢવા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ગણાલુવા		,, ,, ૧૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	લાખડપ		,, ,, ૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	મીઠીવાવડી		,, ,, ૬	ચાણસ્મા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	ખીમીયાણા		,, ,, ૬	પાટણ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

જીલ્લો કડી.

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૦	૪૩	૧૩	૭	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૬	
૬	૨૪	૪	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૪	૩	
૫	૧૩	૩	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૪	૨૨	૫	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૧	
૪	૨૨	૩	૭	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૦	
૪	૭	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૩	૧૧	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૩	૧૦	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨	
૩	૮	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	
૨	૧૨	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૨	૮	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૨	૫	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૧	૯	૨	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૧	૫	૦	૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૦	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કયું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનું પાંજરાપોળ.	સભા કે કલબ.
૩૩	રામપુરા		પાટણ સ્ટે. ૬	પાટણ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	કુંતાવાડા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ડેર		ઊંઝા ,, ૮	,,	ઊંઝા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	સુંણુક		,, ,, ૫	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	ચારૂપ		પાટણ ,, ૬	,,	,,	૧	૦	૧	૦	૦	૦
						૨૩૧	૪૦	૧૮	૩	૨	૧
૩	તાલુકે વડાવલી	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.									
૧	વડાવલી		ધીણોજ સ્ટે. ૮	વડાવલી	ધીણોજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	ચાણસ્મા		મણુંદરોડ ૭	ચાણસ્મા	મણુંદરોડ	૧	૨	૨	૦	૧	૦
૩	ધીણોજ		ધીણોજ સ્ટે.	ધીણોજ	ધીણોજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	શંખલપુર		હેત્રોજ ,, ૧૫	શંખલપુર	હેત્રોજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	મુઢેરા		ધીણોજ ,, ૧૧	ચાણસ્મા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	ગાંભુ		,, ,, ૫	ધીણોજ	ધીણોજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૭	લણવા		,, ,, ૩	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	કાલરી		જોટાણા ,, ૧૫	બહુચરાજી	જોટાણા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	રાંતેજ		કટોસણરોડ ૬	,,	કટોસણરોડ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૦	ચવેલી		ધીણોજ સ્ટે. ૬	ધીણોજ	ધીણોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	આસજોલ		જોટાણા ,,	બહુચરાજી	જોટાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	પીંડારપુર		ધીણોજ ,, ૪	ધીણોજ	ધીણોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	બેચર		હેત્રોજ ,, ૧૫	બહુચરાજી	હેત્રોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૬૫૨	૫૮૯૫	૮૦૮	૧૦૪૫	૨૨૭	૩૨૫	૨૩	૨૪	૧૩૩	૪૭	૧૫	૫૩૪	૧૧૧૫	૭૮૫	જૈન વસ્તી નથી.
૩૭	૧૯૦	૪૮	૪૨	૨	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨૮	૫૮	૦	
૨૨૩	૭૮૪	૧૦૭	૧૯૩	૨૦	૭૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧૧૭	૧૯૩	૭૯	તીર્થ સ્થળ છે.
૫૪	૨૩૧	૩૭	૫૦	૫	૧૭	૦	૧	૦	૦	૦	૪૩	૫૩	૨૫	
૪૭	૧૪૪	૩૯	૨૯	૪	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૧૭	૨૯	૨૦	
૩૨	૧૨૯	૪૫	૧૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨૪	૪૧	૪	
૩૨	૧૧૮	૨૪	૨૦	૪	૭	૦	૦	૦	૨	૦	૧૯	૨૦	૨૨	
૨૭	૧૦૬	૨૬	૧૭	૬	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૧૮	૧૨	
૨૭	૯૨	૧૯	૧૭	૨	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૨૦	૧૭	૧૬	
૧૮	૫૯	૭	૧૬	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૫	૮	
૧૬	૪૫	૬	૧૧	૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૧	૫	
૧૧	૪૨	૯	૮	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૮	૫	
૧૧	૩૪	૬	૬	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૮	૩	
૧૧	૩૩	૮	૬	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઉજાતખાતું પાંજરાપોળ.	ગામે મેળા ઇ.
૧૪	પીપલ	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	મણુંદરોડ ૫	વડાવલી	મણુંદરોડ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૫	જાખાના		,, ૯	ચાણસ્મા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	મોટપ		ધીણોજ સ્ટે. ૩	મહેસાણા	ધીણોજ	૦	૦	૧	૦	૦	૦
૧૭	મણીયારી		,, ,, ૧૦	ચાણસ્મા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ડોડીવાડા		રામપુરા ,, ૧૮	બહુચરાજી	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	બ્રાહ્મણવાડા		ધીણોજ ,, ૧૨	વડાવલી	ધીણોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	કંબોઇસોલંકી		પાટણ ,, ૧૪	ચાણસ્મા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૧	દેથલી		દેત્રોજ ,, ૧૧	બહુચરાજી	દેત્રોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	વસઈ		મણુંદરોડ ૨	ધીણોજ	મણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	ખાંભેલ		ધીણોજ સ્ટે. ૧૫	વડાવલી	ધીણોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ડેડાણા		કટોસણરોડ ૧૧	બહુચરાજી	કટોસણરોડ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	ગોરાદ		ધીણોજ સ્ટે. ૩	મણુંદ	ધીણોજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૬	રૂપપુર		મણુંદરોડ ૭	ચાણસ્મા	મણુંદરોડ	૧	૦	૧	૦	૦	૦
૨૭	કેસણી		,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	આદીવાડા		રામપુરા સ્ટે. ૧૮	સંખલપુર	ભંડોદા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ગંગેટ		મણુંદરોડ ૪	ચાણસ્મા	મણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	સાંપાવાડા		રામપુરા સ્ટે. ૨૧	સંખલપુર	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	ઇટોદા		ધીણોજ ,, ૧૫	વડાવલી	ધીણોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	દેલવાડા		રામપુરા ,, ૧૦	સંખલપુર	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	મીઠીધારીયલ		મણુંદરોડ ૧૩	ચાણસ્મા	મણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	વીરતા		ધીણોજ સ્ટે. ૩	મણુંદ	ધીણોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	મંડાલી		રામપુરા ,, ૧૧	સંખલપુર	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૦	૬૩	૧૧	૧૫	૨	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૫	૪	
૯	૩૭	૧૧	૧૦	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨	
૯	૩૫	૯	૮	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૦	૨	
૯	૩૫	૫	૯	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૯	૨	
૯	૨૯	૩	૭	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૭	૪	
૯	૨૫	૭	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૩	૦	૨	૦	૭	
૭	૩૩	૧૩	૫	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	
૬	૨૬	૩	૬	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૨	
૬	૨૪	૭	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૧	
૬	૨૩	૪	૬	૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૨	
૬	૨૩	૬	૨	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	૩	
૬	૨૨	૨	૫	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૧	
૫	૧૮	૩	૩	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧	૧	
૪	૧૯	૭	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૩	
૩	૧૫	૧	૨	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૩	
૩	૧૧	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૩	૧૧	૧	૩	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૩	૧૦	૨	૧	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૨	૧૨	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૨	
૨	૧૧	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૧	
૨	૧૧	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૩	
૨	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કયું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	જૈનોનાં ઘર.
૩૬	પલાસર		ધીણોજ સ્ટે. ૮	ચાણસ્મા	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	દેનમાલ		માણુંદરોડ ૧૮	,,	માણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	ભાટસર		,, ૧૨	વડાવલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ચડાસણા		દેત્રોજ સ્ટે. ૧૨	બહુચરાજી	દેત્રોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	વેણપુર		માણુંદરોડ ૧૮	સંખલપુર	માણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	સુરપુરા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	ગોખરવા		,, ૧૪	વડાવલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૩	આંકવા		કટોસણરોડ ૮	બહુચરાજી	કટોસણરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	ચંદ્રોડા		રામપુરા સ્ટે. ૨૩	સંખલપુર	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	એંદલા		,, ,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	ધાણોધરડા		માણુંદરોડ ૬	ચાણસ્મા	માણુંદરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	અંબાલા		,, ૧૮	સંખલપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૯	૧૩	૮	૦	૧	૦
૪	તાલુકે હારીજ										
૧	હારીજ		પાટણ સ્ટે ૧૮	હારીજ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	અડીયા		,, ,, ૭	પાટણ	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	દુનાવાડા		,, ,, ૧૦	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	વાંસા		,, ,, ૧૨	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યાં.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૭	૦	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૬	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨	૬	૨	૧	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૮	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૯૨	૨૫૫૩	૫૦૭	૫૩૬	૮૪	૨૦૦	૦	૫	૧	૫	૦	૩૯૬	૫૯૬	૨૫૭	
૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૧	૮૪	૧૬	૨૧	૫	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨૦	૫	
૨૦	૬૮	૩	૧૭	૪	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૦	૯	
૧૯	૪૬	૨	૧૨	૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧૦	૧૪	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા મસીદો.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઢોરખાનાં પાંજરાપોળ.	તળાવ કુંડ.
૫	જમનાપુર	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	પાટણ સ્ટે. ૧૨	પાટણ	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	ખોતરવાડા		,, ,, ૧૫	હારીજ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	એકલવા		,, ,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	નવામાંકા		,, ,, ૧૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	કાઠી		,, ,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	જસમોદ		,, ,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	સોઢવ		,, ,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	જુનામાંકા		,, ,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	જુનાકાત્રા		,, ,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	જસવંતપુરા		,, ,, ૧૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ખાખર		,, ,, ૧૮	ઊંણુ	રાધનપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	માસા		,, ,, ૧૫	હારીજ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૬	૪	૦	૦	૦	૦
૫	તાલુકે સિદ્ધપુર										
૧	સિદ્ધપુર		સિદ્ધપુર સ્ટે.	સિદ્ધપુર	સિદ્ધપુર	૩	૨	૧	૦	૧	૦
૨	ઊંઝા		ઊંઝા ,,	ઊંઝા	ઊંઝા	૩	૩	૧	૦	૦	૧
૩	ઊનાવા		,, ,, ૩	ઉનાવા	,,	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૪	ટુંડાવ		,, ,, ૪	ઊંઝા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘરસંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૦	૪૨	૧૪	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૨	
૬	૧૭	૨	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૩	
૩	૯	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૩	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૧૦	૧	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૨	૩	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૯૪	૩૦૨	૫૦	૭૪	૧૫	૨૬	૦	૦	૦	૦	૦	૩૨	૬૯	૩૬	
૯૨	૨૨૮	૩૫	૫૫	૧૧	૫	૦	૦	૧	૦	૦	૧૫	૫૮	૪૮	
૧૬૯	૫૬૭	૮૪	૧૩૪	૧૩	૫૦	૦	૦	૨૯	૦	૦	૪૪	૧૪૮	૬૪	
૫૫	૨૩૨	૩૭	૫૩	૧૧	૧૫	૦	૦	૦	૦	૦	૩૮	૫૩	૨૫	
૨૧	૮૫	૯	૨૨	૪	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૭	૨૩	૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૫	અઈઠોર	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	ઊંઝા સ્ટે. ૩	ઊંઝા	ઊંઝા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૬	દાસજ		,, ,, ૪	સિદ્ધપુર	સિદ્ધપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	મહેરવાડા		સિદ્ધપુર ,, ૭	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	કલ્યાણા		,, ,, ૯	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૯	બામણવાડા		ઊંઝા ,, ૬	ઊંઝા	ઊંઝા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	ડાભી		,, ,, ૪	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	કોહોડા		સિદ્ધપુર ,, ૫	કોહોડા	સિદ્ધપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	કલી		,, ,, ૮	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સમોડા		,, ,, ૯	સિદ્ધપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	મુંડવાડા		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	મેત્રાણા		છાપી ,, ૭	,,	,,	૧	૦	૧	૦	૧	૦
૧૬	ભાખર		સિદ્ધપુર ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ઉમરૂં		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	નાગવાસણ		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ગણાવાડા		,, ,, ૪	કોહોડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	સેદ્રાણા		,, ,, ૪	સિદ્ધપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	દેથલી		,, ,, ૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	કુંવારા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	વાઘણા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ખટાસણા		,, ,, ૪	કોહોડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	રણછોડપુરા		ઊંઝા ,, ૫	,,	ઊંઝા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	પુનાસણ		,, ,, ૪	ઊંઝા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. પ.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. વિ.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. કું.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. પ.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. પ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. કું.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. પ.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૨૦	૮૨	૧૧	૨૧	૨	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૨૧	૮	
૨૦	૭૨	૧૦	૧૩	૦	૬	૦	૦	૦	૧	૧	૧૫	૧૨	૧૪	
૧૮	૬૮	૯	૧૬	૫	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૮	૮	
૧૩	૬૧	૧૩	૧૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૨	૭	
૧૦	૩૧	૩	૭	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૭	૮	
૮	૪૦	૮	૯	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૭	૫	
૮	૩૯	૧૧	૭	૧	૧	૦	૦	૨	૦	૦	૪	૭	૬	
૮	૨૮	૪	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૯	૩	
૭	૩૩	૨	૧૦	૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧૧	૩	
૪	૧૬	૮	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૪	૫	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	તીર્થ સ્થળ છે.
૩	૧૧	૦	૨	૦	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૦	
૩	૭	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૧૨	૨	૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૨	૧૦	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૨	
૨	૮	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૨	૬	૦	૧	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૫	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૧૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૧	
૧	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવદયાનું પાંજરાપોળ.	રાજા સંકણ.
૧૧	વલાદ	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	ખેરાળુ સ્ટે. ૩	ખેરાળુ	ખેરાળુ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	મછવા		” ” ૮	”	”	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	મંડાલી		” ” ૮	”	”	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૪	જાશકા		વિશનગર ” ૮	ઊમતા	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ઉણાદ		વડનગર ” ૬	સીપોર	વડનગર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	વીઠોડા		ખેરાળુ ” ૫	ખેરાળુ	ખેરાળુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	મધરૂપુર		” ” ૩	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	પાનછા		” ” ૬	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	વધવાળી		” ” ૭	સીપોર	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	બાબીપુરા		વડનગર ” ૬	ઊમતા	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	શાહપુર		” ” ૬	ઉંઢાઇ	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૯	૧૯	૧૦	૦	૪	૦
૭	તાલુકેવિસનગર										
૧	વિશનગર		વિશનગર સ્ટે.	વિશનગર	વિશનગર	૧૦	૮	૨	૦	૨	૦
૨	ભાલક		” ” ૪	ભાલક	”	૨	૨	૦	૦	૦	૦
૩	કડા		” ” ૪	કડા	”	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૪	ગુંજા		” ” ૪	જા	”	૧	૩	૦	૦	૦	૦
૫	દેણપ		” ” ૫	વિશનગર	”	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૪	૪૩	૬	૯	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૯	૮	
૧૨	૩૭	૮	૮	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૩	
૧૧	૨૫	૮	૫	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૫	
૯	૩૮	૮	૫	૨	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૫	૫	૯	
૮	૨૯	૯	૪	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૪	
૫	૨૬	૭	૪	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૨	
૩	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૧૦	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૧	
૨	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૭	૦	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૭૧૬	૨૦૩૮	૩૩૭	૪૧૭	૯૨	૧૨૩	૨	૦	૧૫	૮	૨	૨૨૪	૪૩૬	૩૮૨	
૨૬૩	૬૯૯	૧૦૩	૧૫૮	૩૮	૨૯	૦	૦	૧૬	૭	૦	૪૧	૧૬૦	૧૪૬	
૫૭	૨૧૮	૨૫	૫૦	૫	૨૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪૭	૫૧	૨૦	
૩૭	૧૦૮	૨૭	૧૮	૭	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧૯	૧૪	૧૮	
૩૩	૧૦૩	૧૭	૨૨	૪	૩	૦	૦	૦	૧	૦	૧૭	૨૧	૧૮	
૩૦	૧૪૬	૨૨	૩૭	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૨૫	૩૭	૧૬	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ	સભા મંડળ.
૬	સવાળા.		રંડાલા સ્ટે. ૪	સવાળા	રંડાલા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ખરવડા		વિશનગર ,, ૭	કડા	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	લાછડી		,, ,, ૮	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	કામલપુરગોઠ		,, ,, ૬	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	વાલમ [વા.		ભાંડુ ,, ૫	ભાંડુ	ભાંડુ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ખરસદા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	,, ,, ૩	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ઓકરવાડા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ભાંડુ		,, ,,	,,	,,	૨	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	ઉદલપુર		મહેસાણા ,, ૬	ખેરવા	મહેસાણા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ગોઠવા		વિશનગર ,, ૫	વિશનગર	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ધામણવા		જગુદણ ,, ૬	ખેરવા	જગુદણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કમાણા		વિશનગર ,, ૫	કડા	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	તરભ		ઊંઝા ,, ૪	વિશનગર	ઊંઝા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	કામલપુર (ખ.)		મહેસાણા ,, ૮	વસાઇ	મહેસાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ખંડોચણ		ભાંડુ ,, ૬	વિશનગર	ભાંડુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	કાંસા		વિશનગર ,, ૨	,,	વિશનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ડઢીઆર		,, ,, ૬	કડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	પુંદગામ		રંડાલા ,, ૩	વિશનગર	રંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ખદલપુર		વિશનગર ,, ૮	,,	વિશનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	સદુથલા		,, ,, ૩	કડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	જેતલવાંસણા		ભાંડુ ,, ૩	ભાંડુ	ભાંડુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	મગરોડા		મહેસાણા ,, ૭	કડા	મહેસાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પ.	વિ.	અભણ. કું.	પ	વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પ.	વિ.	અભણ. કું.	પ.	વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૨૦	૮૯	૧૬	૧૯	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૧૯	૧૧	
૧૫	૫૯	૧૬	૧૧	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૩	૬	
૧૫	૫૬	૧૩	૧૩	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૩	૫	
૧૫	૩૩	૧૧	૨	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧૦	
૧૪	૩૯	૭	૧૧	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૯	૫	
૧૨	૪૫	૧૨	૧૦	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૦	૫	
૧૧	૮૧	૭	૨૩	૧	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૨૩	૫	
૧૦	૪૨	૭	૭	૧	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૮	૬	૪	
૯	૩૧	૩	૫	૦	૬	૧	૧	૦	૦	૦	૫	૬	૪	
૮	૨૬	૨	૭	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૭	૧	
૭	૩૦	૬	૫	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૭	
૬	૩૦	૪	૯	૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૪	૯	૧	
૫	૨૩	૩	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૩	૧	
૪	૧૪	૨	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૩	
૪	૧૧	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨	
૪	૧૧	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૩	
૪	૧૦	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૩	૧૪	૫	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૦	
૨	૧૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૧	
૨	૯	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૨	૫	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૮	ખેચરપુરા		રંડાલા સ્ટે. ૩	સંવાળા	રંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૬	૧૯	૨	૦	૨	૦
૮	તાલુકે મહેસાણા.	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.									
૧	મહેસાણા		મહેસાણા સ્ટે.	મહેસાણા	મહેસાણા	૧૧	૨	૧	૪	૧	૨
૨	લીંચ		લીંચ ,, ૨	લીંચ	લીંચ	૧	૦	૦	૦	૧	૦
૩	બલોલ		જોટાણા ,, ૫	બલોલ	જોટાણા	૧	૧	૧	૦	૧	૦
૪	છઠીઆરડા		મહેસાણા ,, ૫	છઠીઆરડા	મહેસાણા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	મેઊ		ડાંગરવા ,, ૮	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	શાલડી		,, ,, ૪	લાંઘણજ	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	વડસમા		,, ,, ૩	ડાંગરવા	,,	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૮	લાંઘણજ		,, ,, ૬	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	અંબાસણ		જગુદણ ,, ૫	લીંચ	જગુદણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	ઝોરણજ		ડાંગરવા ,, ૪	ઝોરણજ	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ખેરવા		જગુદણ ,, ૩	ખેરવા	જગુદણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	સાંકણજ		લીંચ ,, ૩	મહેસાણા	લીંચ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૩	પાંચોટ		મહેસાણા ,, ૫	પાંચોટ	મહેસાણા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	મુલસણ		જગુદણ ,, ૫	ખેરવા	જગુદણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	સામેત્રી		લીંચ ,, ૩	મહેસાણા	લીંચ	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૫	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૫૬૫	૧૯૪૯	૩૨૦	૪૩૪	૭૨	૧૧૪	૩	૨	૧૭	૧૧	૦	૨૫૫	૪૨૪	૨૯૭	
૩૦૦	૯૪૧	૧૩૭	૨૨૪	૫૪	૫૮	૦	૦	૧૯	૧૪	૧	૬૮	૨૨૩	૧૪૩	
૬૭	૩૧૧	૩૬	૭૪	૭	૩૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫૪	૭૩	૩૬	
૪૭	૧૪૩	૨૬	૧૯	૬	૨૫	૦	૨	૦	૦	૦	૧૬	૨૪	૨૫	
૪૨	૧૮૮	૩૩	૩૭	૯	૧૮	૦	૦	૦	૧	૦	૩૦	૩૫	૨૫	
૪૧	૧૫૫	૨૯	૨૪	૫	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩૪	૨૯	૨૨	
૩૯	૧૬૫	૨૭	૩૫	૫	૧૬	૦	૦	૧	૦	૦	૨૯	૩૬	૧૬	
૩૬	૧૬૭	૨૪	૩૬	૦	૨૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨૭	૩૮	૨૨	
૩૨	૧૨૮	૮	૩૭	૪	૬	૦	૦	૬	૦	૦	૧૮	૩૯	૧૦	
૨૭	૧૧૫	૨૬	૨૧	૫	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૨૪	૧૬	
૨૬	૧૦૨	૧૨	૨૮	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૮	૧૨	
૨૦	૧૦૨	૧૫	૨૪	૪	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૫	૮	
૧૯	૧૧૧	૧૩	૩૦	૪	૯	૦	૦	૧	૦	૦	૧૩	૩૦	૧૩	
૧૯	૭૮	૧૪	૧૭	૫	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૮	૮	
૧૭	૬૯	૧૫	૧૨	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૨	૪	
૧૬	૫૧	૧૧	૧૦	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૩	૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞા.તથા પું. લાઇબ્રેરી.	[illegible]
૧૬	મોટી દાઊ		ભાંડુ સ્ટે. ૧	ભાંડુ	ભાંડુ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૭	ખોરીઆવી		લીંચ ,, ૧	લીંચ	લીંચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	પઢારીઆ		ડાંગરવા ,, ૯	વસઇ	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૯	આખજ		ભાંડુ ,, ૧	ભાંડુ	ભાંડુ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ધોલાસણ		જગુદણ ,, ૩	ખેરવા	જગુદણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	સાંગલપુર		,, ,, ૩	જગુદણ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ખામોસણા	ગાયકવાડ સરકાર	ભાંડુ ,, ૨	મહેસાણા	ભાંડુ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	જગુદણ		જગુદણ ,,	જગુદણ	જગુદણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	મેઠા		જોટાણા ,, ૩	બલોલ	જોટાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	આંબલીઆ-		જગુદણ ,, ૫	ખેરવા	જગુદણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	ઓદલા [સણ		મહેસાણા ,, ૬	મહેસાણા	મહેસાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	ચલઉવા		જગુદણ ,, ૫	જગુદણ	જગુદણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	પીલુદરા		રંડાલા ,, ૨	રંડાલા	રંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	દેદીયાસણ		મહેસાણા ,, ૩	મહેસાણા	મહેસાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	ખાલીઆસણ		જગુદણ ,, ૩	જગુદણ	જગુદણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	પાલોદરા		મહેસાણા ,, ૩	મહેસાણા	મહેસાણા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	પુનાસણ		જગુદણ ,, ૧	જગુદણ	જગુદણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	મેવડ		,, ,, ૨	લીંચ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	ધાંધુસણ		,, ,, ૩	વસઇ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ખુટાપાલડી		ભાંડુ ,, ૩	મહેસાણા	ભાંડુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	જમનાપર		ડાંગરવા ,, ૩	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૩૨	૧૬	૨	૪	૩	૨

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, સાંયણેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૪	૪૮	૧૦	૮	૩	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૮	૧૦	૫	
૧૩	૪૬	૬	૧૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૧૨	૬	
૧૨	૩૯	૩	૯	૧	૨	૦	૦	૩	૦	૦	૯	૮	૪	
૧૬	૩૩	૫	૬	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૭	૫	
૯	૪૮	૫	૯	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૯	૪	
૮	૩૪	૫	૮	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૨	૧૦	૪	
૭	૨૬	૫	૫	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૫	૩	
૬	૩૦	૬	૪	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૯	
૫	૧૬	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૨	
૪	૨૪	૪	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૨	
૩	૧૩	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૪	
૩	૧૦	૧	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૩	૧૦	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૩	૧૦	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૪	
૩	૯	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૧	૨	
૩	૭	૦	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૧૧	૫	૦	૦	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૬	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૮૬૨	૩૨૪૧	૫૦૨	૭૨૯	૧૩૧	૨૫૬	૩	૨	૩૨	૧૫	૧	૪૪૩	૬૩૨	૪૨૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૯	તાલુકે વિજાપુર											
૧	વિજાપુર		વિજાપુર સ્ટે.		વિજાપુર	વિજાપુર	૯	૯	૧	૦	૧	૦
૨	આગલોડ		,,	,, ૬	આગલોડ	,,	૨	૨	૨	૦	૦	૦
૩	પેઢામલી		,,	,, ૧	પેઢામલી	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	લોદરા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	લોદરા	,,	લોદરા	લોદરા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૫	આજોલ		,,	,, ૨	ચરાડા	,,	૧	૧	૦	૧	૦	૦
૬	સમોઉ		,,	,, ૯	ગોજારીઆ	,,	૧	૨	૦	૧	૦	૦
૭	સરદારપુર		વિજાપુ	,, ૧૦	લાડોલ	વિજાપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૮	ગવાડા		,,	,, ૫	ગેરીતા	,,	૨	૧	૧	૦	૦	૦
૯	નવાસંગપુર		,,	,, ૩	વિજાપુર	,,	૨	૧	૧	૦	૦	૦
૧૦	ગેરીતા		,,	,, ૫	ગેરીતા	,,	૨	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	રીદરોલ		લોદ	,, ૨	ચરાડા	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	ખોરૂ		ડાંગ	,, ૭	નારદીપુર	ડાંગરવા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૩	લાડોલ		વિજ	,, ૪	લાડોલ	વિજાપુર	૨	૧	૦	૦	૦	૦
૧૪	ડાભલા		મહે	,, ૯	વસઈ	મહેસાણા	૧	૨	૧	૦	૦	૦
૧૫	પુંધરા		લોદરા	,, ૩	પીલવાઇ	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	રણાસણ		વિજાપુ	,, ૨	વિજાપુર	વિજાપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૭	માણેકપુર		લીંબોદરે	૨	લીંબોદરા	લીંબોદરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	કોલવડા		વિજાપુર	૬	ગેરીતા	વિજાપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૯	વિહાર		,,	૭	વસઇ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ખરોડ		વિશનગર		લાડોલ	વિશનગર	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩૩૬	૧૦૧૧	૧૩૭	૨૩૨	૪૯	૬૫	૦	૦	૪૩	૧૭	૩	૬૯	૨૧૫	૧૮૨	થોડાં પુસ્તકો છે.
૮૦	૨૫૦	૪૬	૪૦	૧૨	૨૯	૦	૦	૩	૦	૦	૨૦	૫૩	૪૭	
૭૦	૧૯૮	૪૩	૩૯	૯	૧૧	૧	૦	૦	૦	૦	૧૯	૩૬	૪૦	
૬૧	૨૮૬	૪૪	૬૮	૫	૨૪	૦	૦	૩	૦	૦	૫૧	૬૮	૨૩	
૫૩	૧૯૨	૨૮	૩૫	૮	૨૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩૩	૪૯	૧૭	
૫૧	૨૩૫	૫૯	૪૦	૬	૧૭	૬	૧	૦	૦	૦	૨૨	૫૧	૩૩	લાયબ્રેરી છે.
૪૩	૧૬૨	૨૫	૩૯	૧૧	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૩૮	૧૬	
૪૨	૨૦૨	૪૦	૪૮	૧	૧૪	૦	૦	૫	૧	૦	૩૩	૪૩	૧૭	
૪૨	૧૬૫	૪૩	૨૮	૦	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૭	૩૩	૨૭	
૪૦	૧૩૮	૧૨	૩૫	૪	૮	૦	૩	૦	૦	૦	૧૯	૩૫	૨૨	
૩૪	૧૪૬	૨૬	૩૧	૩	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૨૪	૩૩	૨૦	
૨૪	૧૩૬	૨૯	૩૧	૧૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૭	૩૨	૧૧	
૩૩	૧૩૦	૧૮	૩૧	૫	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૧	૨૮	૨૦	
૩૦	૧૧૫	૧૬	૨૮	૫	૧૦	૦	૦	૪	૦	૦	૧૨	૩૧	૯	
૨૯	૧૧૭	૧૬	૨૫	૨	૪	૦	૦	૪	૦	૦	૩૦	૨૬	૧૦	
૨૯	૯૬	૧૧	૨૩	૫	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૨૧	૨૨	૯	
૧૯	૯૨	૧૨	૨૧	૪	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૨૩	૪	
૧૯	૬૮	૬	૨૧	૪	૬	૦	૦	૧	૦	૦	૭	૧૫	૮	
૧૭	૭૧	૧૧	૧૩	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૧૩	૧૧	
૧૭	૬૨	૧૦	૧૦	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૧	૧૨	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જી. દયાનું પાંજરાપોળ.	જ્ઞાન ભંડાર.
૨૧	જંત્રાલ	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	વડનગર સ્ટે. ૭	લાડોલ	વડનગર	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૨૨	મહુડી		લોદરા ,, ૪	વિજાપુર	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૩	ટેંટોદણ		,, ,, ૯	વસઈ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	પીલવાઇ		વિજાપુર ,, ૩	પીલવાઇ	વિજાપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૫	કુકરવાડા		લોદરા ,, ૧૦	કુકરવાડા	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૬	વડાસણ		વિશનગર ,, ૭	,,	વિશનગર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૭	બામણવા		વડનગર ,, ૫	વડનગર	વડનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	પુદ્દેડા		વિજાપુર ,, ૬	આગલોડ	વિજાપુર	૧	૨	૧	૦	૦	૦
૨૯	બીલોદરા		લોદરા ,, ૬	ગેરીતા	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩૦	દેવડા		વિશનગર ,, ૭	કુકરવાડા	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	ઉબખળ		વિજાપુર ,, ૯	,,	વિજાપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩૨	વેડા		લોદરા ,, ૪	પીલવાઇ	લોદરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	દગાવાડીયા		વિશનગર ,, ૬	કડા	વિશનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	પંડુસમા		લોદરા ,, ૬	ગોજારીઆ	લોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ચરાડા		,, ,, ૪	ચરાડા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩૬	સોખડા		વિજાપુર ,, ૯	કુકરવાડા	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	આગલોડ (ન.)		,, ,, ૫	વિજાપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	લાકરોડા		પ્રાંતીજ ,, ૪	ઓરણા	પ્રાંતીજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ખરણા		ડાંગરવા ,, ૯	ગોજારીઆ	ડાંગરવા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	વીરપુર		વડનગર ,, ૪	વડનગર	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	ગોજારીઆ		ડાંગરવા ,, ૩	ગોજારીઆ	ડાંગરવા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	હાથીપુરા		વિજાપુર ,, ૫	વિજાપુર	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક: (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૭	૫૮	૧૨	૧૨	૩	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૫	૧૨	૧૦	
૧૬	૯૩	૨૦	૧૯	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૮	૧૯	૧૧	
૧૫	૬૦	૧૬	૧૦	૪	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૦	૮	
૧૫	૪૮	૮	૧૧	૦	૫	૦	૦	૧	૦	૦	૬	૧૧	૬	
૧૪	૬૩	૧૧	૧૩	૨	૭	૦	૦	૦	૫	૧	૧૦	૮	૬	
૧૪	૫૮	૧૦	૧૩	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૨	૯	
૧૧	૬૧	૧૮	૧૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૭	૧૦	
૧૧	૨૮	૧૧	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૭	
૧૦	૫૮	૧૦	૧૩	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૪	૭	
૯	૩૬	૪	૮	૦	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૯	૮	૪	
૯	૨૭	૫	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૪	
૮	૩૦	૮	૫	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૩	
૮	૨૫	૯	૪	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૧	
૬	૨૯	૪	૮	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૮	૧	
૫	૨૬	૫	૫	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૧	
૫	૧૮	૫	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	
૫	૧૬	૩	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૨	
૪	૨૯	૭	૪	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૩	
૪	૨૧	૩	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૫	
૪	૧૩	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૩	૧૪	૨	૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૩	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પુસ્તકાલય	[illegible] સંખ્યા.
૪૩	ધનપુરા		વિજાપુર સ્ટે.	૩	વિજાપુર	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	વસઇ		જગુદણ ,,	૯	વસઇ	ડાંગરવા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	ચડાસણ		વિજાપુર ,,	૬	ગેરીતા	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	હીરપુરા		,, ,,	૬	વિજાપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	દેલવાડા		લોદરા ,,	૩	ચરાડા	લોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૮	સોજા	વડોદરાની ગાયકવાડ સરકારનું.	વિજાપુર ,,	૮	આગલોડ	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૯	ભીમપુરા		,, ,,	૪	વિજાપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૦	ફલુ		,, ,,	૬	લાડોલ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૧	ખરોડમંડાલી		વડનગર ,,	૭	વિજાપુર	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૨	કેલીસણા		વિશનગર ,,	૬	કડા	વિશનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૩	મંડાલીવિહાર		વિજાપુર ,,	૯	કુકરવાડા	વિજાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૪	હરણાહોડા		લોદરા ,,	૯	ગોજારીઆ	લોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૪૮	૪૦	૧૧	૨	૧	૦
૧૦	તાલુકે કલોલ.											
૧	કલોલ		કલોલ સ્ટે.		કલોલ	કલોલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	લીંબોદરા		લીંબોદરા ,,		લીંબોદરા	લીંબોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	સોજા		ડાંગરવા ,,	૮	નારદીપુર	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	રાંધેજા		રાંધેજા ,,		રાંધેજા	રાંધેજા	૨	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૧૪	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૩	૧	૦	૪	૧	૦	
૨	૯	૦	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૨	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૮	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૨	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૨૭૮	૪૭૪૫	૮૨૫	૧૦૧૦	૧૮૨	૩૪૩	૮	૪	૬૬	૨૪	૪	૬૧૨	૧૦૪૯	૬૪૫	
૧૩	૫૯	૧૦	૧૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૫	૫	
૫૨	૨૧૨	૩૮	૫૨	૧૩	૧૦	૦	૦	૧	૮	૦	૨૭	૬૨	૧	
૩૨	૧૭૭	૩૩	૪૦	૪	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨૭	૪૭	૧૫	
૨૭	૧૨૦	૨૫	૨૭	૬	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૨૬	૧૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	ગુજરાતી સ્કુલ.	દવાખાનાં તથા ઈસ્પીતાળ.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ગામમાં પાંજરાપોળ	[illegible]
૫	નારદીપુર	વડોદરાની ગાયકવાડ સરકારનું.	પાનસર સ્ટે. ૬	નારદીપુર	કલોલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	સાંતેજ		ખોડીઆર ,, ૬	ઓગણુજ	ખોડીઆર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	જામળા		ડાંગરવા ,, ૮	નારદીપુર	ડાંગરવા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	વેડા		,, ,, ૮	ડાંગરવા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	બાલુવા		લીંબોદરા ,, ૫	ઉનાઉ	લીંબોદરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	મોટી આદરજ		કલોલ ,, ૫	ટીટોડા	કલોલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	સરઢવ		,, ,, ૬	સરઢવ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ખોરજ		ડાંગરવા ,, ૫	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ઉનાઉ		રાંધેજા ,, ૩	ઉનાઉ	રાંધેજા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૪	પાનસર		પાનસર ,,	પાનસર	પાનસર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ડેંગુચા		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	વડસર		ખોડીઆર ,, ૫	ઓગણુજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	પીપલજ		રાંધેજા ,, ૫	સાદરા	રાંધેજા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	સેરીસા		કલોલ ,, ૫	કલોલ	કલોલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	મોખાસણ		પાનસર ,, ૫	પાનસર	પાનસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	પરીઅલ		ડાંગરવા ,, ૮	ડાંગરવા	ડાંગરવા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	નાસમદ		ખોડીઆર ,, ૬	ઓગણુજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	વાસણા		રાંધેજા ,, ૨	રૂપાલ	રાંધેજા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	જેઠલજ		ખોડીઆર ,, ૬	ઓગણુજ	કલોલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	સરગાસણ		કલોલ ,, ૮	કલોલ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	હાજીપુર		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	ખાત્રજ		ખોડીઆર ,, ૬	ઓગણુજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પુરૂષ ભણેલ. પ.	પુરૂષ ભણેલ. વિ.	પુરૂષ અભણ. કું.	પુરૂષ અભણ. પ.	પુરૂષ અભણ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	સ્ત્રી ભણેલ. પ.	સ્ત્રી ભણેલ. વિ.	સ્ત્રી અભણ. કું.	સ્ત્રી અભણ. પ.	સ્ત્રી અભણ. વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૨૨	૧૦૪	૧૯	૧૯	૪	૬	૦	૦	૬	૦	૦	૧૩	૨૨	૧૫	
૨૧	૭૫	૧૬	૨૦	૨	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૭	૧૯	૭	
૧૭	૬૬	૧૪	૧૪	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૬	૫	
૧૫	૭૦	૧૦	૧૮	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૮	૪	
૧૫	૬૫	૧૪	૧૩	૧	૪	૦	૦	૩	૦	૦	૧૨	૧૩	૫	
૧૨	૬૪	૧૦	૧૩	૧	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૩	૯	
૧૦	૪૧	૫	૧૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૨	૨	
૯	૪૭	૮	૧૦	૫	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૧	૫	
૮	૩૨	૩	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૭	૪	
૫	૨૧	૩	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૫	૦	
૫	૨૦	૩	૬	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૬	૧	
૪	૨૪	૩	૬	૩	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૪	૬	૦	
૪	૧૯	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૭	૮	[જૈનધર્મ પાળે છે.
૩	૧૮	૭	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૩	[છે ને સ્ત્રીઓ
૩	૧૭	૪	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૩	[વિષ્ણુધર્મ પાળે
૨	૧૩	૩	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૨	આ ગામમાં પુરૂષ
૨	૭	૧	૧	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૧	૭	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૧	૫	૧	૦	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર	ગામનું નામ	ટીપ્પણ	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જી.તથા માં. પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૭	છત્રાલ		અણખોલ સ્ટે. ૨	છત્રાલ	અણખોલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સનાવડ		ખોડીઆર ,, ૭	ઓગણુજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૫	૬	૦	૦	૦	૦
૧૧	તાલુકે દહેગામ	વડોદરાની ગાયકવાડ સરકારનું.									
૧	દહેગામ		દહેગામ સ્ટે,	દહેગામ	દહેગામ	૧	૧	૧	૧	૦	૧
૨	પ્રાંતીયા		ડભોડા ,, ૩	ડભોડા	ડભોડા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	બહીયલ		દહેગામ ,, ૭	બહીયલ	દહેગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	ધારીસણા		રખીઆલ ,, ૩	રખીઆલ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૫	વડવાસા		દહેગામ ,, ૫	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	મગોડી		ડભોડા ,, ૩	નાંદોલ	ડભોડા	૨	૦	૦	૦	૦	૦
૭	જાળીયાનોમઠ		રખીઆલ ,, ૩	રખીઆલ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પાલજ		ડભોડા ,, ૫	સાદરા	ડભોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	ઇસનપુર મોટા		,, ,, ૪	ઇસ૦ મો૦	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	મહુંદરા		,, ,, ૫	સાદરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	કઠાદ્રા		દહેગામ ,, ૬	દહેગામ	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	મોટા જલંદરા		,, ,, ૫	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સોનારડા		ડભોડા ,, ૩	,,	ડભોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વાસણા રાઠોડ		દહેગામ ,, ૩	,,	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૮૯	૧૨૯૫	૨૩૫	૨૯૫	૫૦	૮૧	૦	૦	૧૨	૮	૦	૧૮૦	૩૨૬	૧૦૮	
૧૧૮	૪૨૧	૧૧૬	૧૦૨	૧૩	૪૧	૦	૦	૧૨	૦	૦	૬૮	૧૧૦	૫૯	[જ્ઞાનવર્ધક લાયબ્રેરી છે.]
૩૧	૧૪૦	૪૨	૨૭	૪	૬	૦	૦	૧૦	૦	૦	૧૨	૨૬	૧૦	
૩૦	૧૩૨	૩૦	૨૬	૪	૮	૦	૦	૪	૦	૦	૧૫	૨૭	૧૮	
૧૯	૮૪	૩૨	૭	૭	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૪	૪	
૧૭	૮૧	૮	૧૬	૧	૭	૪	૦	૦	૦	૦	૧૭	૧૬	૧૨	
૧૭	૬૪	૨૪	૯	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૯	૭	
૧૪	૬૯	૧૪	૧૨	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૧૨	૫	
૧૧	૬૧	૭	૧૮	૧	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૮	૫	
૧૧	૩૮	૮	૮	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૭	૫	
૧૦	૩૫	૪	૬	૨	૬	૦	૦	૧	૧	૦	૮	૫	૨	
૯	૪૨	૧૨	૯	૨	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૫	૧૦	૦	
૯	૪૨	૧૩	૮	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૮	૪	
૮	૩૩	૬	૭	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૮	૩	
૭	૩૯	૯	૧૦	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૮	૪	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવદયાખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૫	ચેખલાપગી		રખીઆલ સ્ટે. ૮	સાદરા	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	છાલા		ડભોડા ,, ૯	છાલા	ડભોડા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૭	ચીલોડા		,, ,, ૫	સાદરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	હાલીસા		દહેગામ ,, ૬	,,	દહેગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	કડવાડા		નરોડા ,, ૩	નરોડા	નરોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	પાટનોકુવો		રખીઆલ ,, ૩	રખીઆલ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	ધમીજ	ગાયકવાડ સરકાર તાબે છે.	દહેગામ ,, ૭	બહીયલ	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	હાથીજણ		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	સાંપા		,, ,, ૫	આંબલીઆ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	સીહોલી મોટી		ડભોડા ,, ૫	સાદરા [રા	ડભોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	દેણપ		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	ગલુદન		,, ,, ૨	ડભોડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	ઈસનપુર (ડા.)		દહેગામ ,, ૫	બહીયલ	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	ભાવડા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	વાંકાનેરડા		ડભોડા ,, ૧	ડભોડા	ડભોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	ચામલા		દહેગામ ,, ૪	કુવા	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	વાસણા (ચો૦)		ડભોડા ,, ૧૦	સાદરા	ડભોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	વીરાતલાવડી		,, ,, ૩	નરોડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	બીલાસીયા		નરોડા ,, ૩	,,	નરોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૧	૨	૧	૧	૦	૧

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૭	૩૯	૯	૧૦	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૯	૩	
૭	૩૬	૮	૫	૦	૪	૦	૦	૧	૧	૧	૪	૬	૬	
૭	૩૪	૭	૯	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૯	૨	
૬	૩૦	૭	૫	૩	૧	૦	૦	૭	૦	૦	૦	૪	૩	
૫	૩૦	૫	૮	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૭	૨	
૫	૧૫	૨	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૪	૨૪	૫	૬	૦	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૬	૩	
૪	૧૫	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૦	
૪	૯	૦	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૩	૧૨	૪	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૩	૮	૦	૧	૧	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૨	
૩	૬	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૨	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૦	
૧	૭	૦	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૧	૬	૪	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૬૭	૧૬૭૨	૩૮૭	૩૨૮	૫૪	૧૩૧	૪	૧	૩૮	૨	૧	૨૨૨	૩૩૯	૧૬૬	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતાં પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૨	તાલુકે આતરસુંબા.										
૧	આતરસુંબા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું	દહેગામ સ્ટે. ૧૫	આતરસુંબા	દહેગામ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	ઘડીઆ		,, ,, ૧૨	આંબલીયારા	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	માંડવા		,, ,, ૧૭	(ભાથીજીનું	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	કનીપુર		,, ,, ૧૧	દહેગામ	,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	બારીઆ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૩	૧	૧	૦	૦	૦
૯	તાલુકે વિજાપુરનો વધારો.										
૫૫	પામોલ		વિજાપુર સ્ટે. ૪	વિજાપુર	વિજાપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર.	પાયચંદ.	
૧	તાલુકે કડી.										
૧	કડી	૮૧	૧૭	૬૩	૨૦	૧૦	ભો. ૩૯ ક. ૭	૫૧	૮૨	૨	અં. ૬૫ લો પો.૮ [લોં. ૨૯.
૨	કૈયલ	૦	૯૮	૧૭	૦	૦		૧૧૫	૦	૦	
૩	સુરજ	૦	૫૦	૪૩	૦	૦		૯૩	૦	૦	
૪	વડુ	૦	૦	૯૨	૦	૦		૯૨	૦	૦	
૫	આદરજ (મેરડા)	૦	૦	૩૯	૦	૫૦		૦	૮૯	૦	
૬	રાજપુર	૦	૦	૧૧૭	૦	૦		૧૧૭	૦	૦	
૭	કંડ	૦	૪૬	૧૦	૮	૦		૩	૦	૬૪	
૮	ડાંગરવા	૦	૨૧	૩૮	૪	૦		૬૩	૦	૦	
૯	નંદાસણ	૦	૬૪	૪	૦	૦		૬૮	૦	૦	
૧૦	એંદરાડ	૦	૦	૩૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૧૧	ધુમાસણ	૦	૦	૩૫	૦	૦		૦	૩૫	૦	
૧૨	ઈંદ્રાણા	૦	૦	૨૦	૦	૦		૦	૨૦	૦	
૧૩	થોળ	૦	૦	૩૩	૦	૦		૦	૩૩	૦	
૧૪	કરછીસણ	૦	૨૨	૦	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૧૫	વરખડીઆ	૦	૨૬	૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૧૬	ઝુલાસણ	૦	૦	૧૫	૦	૦		૦	૧૫	૦	
૧૭	વાધરોડા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૮	ખાવડ	૦	૦	૧૬	૦	૦		૦	૧૬	૦	
૧૯	ઉંટવા	૦	૦	૧૨	૦	૦		૦	૧૨	૦	
૨૦	અગોલ	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૧	વેકરા	૦	૫	૩	૦	૦		૮	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર.	દેવસુર.	
૪૬	ખરેરાવપુરા	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૨	૦	
૪૭	સેદરડી	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૪૮	દીગડી	૦	૦	૧	૦	૦		૦	૧	૦	
૪૯	મોસ્વા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૫૦	સેદરાણા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૫૧	નંદાણ	૦	૦	૧	૦	૦		૦	૧	૦	
૫૨	સરસાવ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૮૧	૩૭૦	૭૩૪	૩૨	૬૩	૪૬	૭૭૬	૨૮૨	૬૫	૧૦૩
૨	તાલુકે પાટણ.						૧૫૮, પાંડે ૧૮,] ૧૦૬,સા.૨૫૮,સાં. ૩૯, ક. ૧૪, ભો. [દ. ઓ.૨૩૮ ભા.				૪૯, વિ. ૨] ગો.૧૬, લો. પો. ખ. ૧૪૬. સા. ૩ પુ. ૪૦૩, રા. ૭, [લો.૧૮ અ.૪૧૫
૧	પાટણ	૧૪૦	૧૭૭૩	૨૫૨	૬૯૦	૨૪૫		૨૭૪૯	૧૧૬	૭	
૨	સરીયદ	૧૧	૦	૯૬	૧૧૩	૦		૨૦૯	૦	૦	ખ. ૧૧,
૩	રણુંજ	૦	૮૨	૭	૦	૦	ભા. ૨૧૬.ઓ.૫૭	૧૬૭	૦	૦	
૪	મણુંદ	૦	૧૧	૧૧૪	૦	૦	ભા. ૧૮ ક. ૪.	૧૪૭	૦	૦	
૫	કંથરાવી	૦	૧૩૯	૦	૦	૦	ભા. ૧.	૧૪૦	૦	૦	
૬	સંડેર	૦	૪૮	૧૧	૦	૦	ભા. ૪૧	૧૦૦	૦	૦	
૭	ઊંદરા	૦	૦	૭૭	૦	૦		૭૭	૦	૦	
૮	મેસર	૬	૯	૧૭	૧૨	૦		૪૪	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસૂર.	પરચુરણ.
૯	સંખારી	૦	૦	૦	૩૬	૦		૩૬	૦	૦	
૧૦	કુણઘેર	૦	૦	૦	૪૩	૦		૪૩	૦	૦	
૧૧	ગોલીવાડા	૧૯	૦	૫	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૧૨	કાત્રા	૦	૦	૭	૬	૦		૧૩	૦	૦	
૧૩	ધારપ્રોજ	૦	૦	૦	૨૨	૦		૨૨	૦	૦	
૧૪	બાલુવા	૦	૧૭	૫	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૧૫	વાગરોદ	૨	૦	૧	૦	૦	ભા. ૩. સા. ૧.	૭	૦	૦	
૧૬	સાંપ્રા	૦	૦	૦	૧૧	૦		૧૧	૦	૦	
૧૭	જગરાળ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૮	અઘાર	૫	૦	૦	૦	૦	સો. ૩.	૮	૦	૦	
૧૯	વામૈયા	૦	૭	૦	૫	૦		૧૨	૦	૦	
૨૦	માતપુર	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૧	સીયોલ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૨	ઇદિલા	૩	૦	૦	૨	૦		૫	૦	૦	
૨૩	વાયડ	૦	૦	૦	૯	૦		૯	૦	૦	
૨૪	કોસા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૫	દીવોદરડા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૬	ખાનપરડા	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૭	વડલી	૩	૦	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૮	ઓઢવા	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૯	અબલુવા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૦	લાખડપ	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૧	મીઠીવાવડી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૨	ખમીયાણા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૯	રાંતેજ	૦	૦	૫	૦	૫૪		૫૯	૦	૦	
૧૦	ચવેલી	૦	૪૫	૦	૦	૦		૪૫	૦	૦	
૧૧	આસજોલ	૦	૪૨	૦	૦	૦		૪૨	૦	૦	
૧૨	પીંડારપુર	૦	૦	૩૪	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૧૩	બેચર	૦	૧૪	૧૯	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૪	પીપલ	૦	૬૩	૦	૦	૦		૬૩	૦	૦	
૧૫	જાખાના	૦	૩૭	૦	૦	૦		૩૭	૦	૦	
૧૬	મોટપ	૦	૦	૦	૧૪	૨૧		૩૫	૦	૦	
૧૭	મણીયારી	૦	૩૫	૦	૦	૦		૩૫	૦	૦	
૧૮	ડોડીવાડા	૦	૦	૨૯	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૧૯	બ્રાહ્મણવાડા	૦	૨૫	૦	૦	૦		૨૫	૦	૦	
૨૦	કબોઇ સોલંકી	૦	૩૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૩૩,
૨૧	દેથલી	૦	૧૬	૧૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૨૨	વસઇ	૦	૨૪	૦	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૨૩	ખાંભેલ	૦	૨	૨૧	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૨૪	ડેડાણા	૦	૦	૨૩	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૨૫	ગેરાદ	૦	૨૧	૧	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૨૬	રૂપપુર	૦	૧૮	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૨૭	કેસણી	૦	૧૯	૦	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૨૮	આદીવાડા	૦	૦	૧૫	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૨૯	ગંગેટ	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૦	સાંપાવાડા	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૧	ઇટોદા	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૩૨	દેલવાડા	૦	૦	૧૨	૦	૦		૧૨	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		ઓ. વી.	શ્રી. વી.	શ્રી. દ.	પો. વી.	પો. દ.		તપા.	સાગર.	લુંકા.	
૩૩	મીઠીધારીયલ	૦	૫	૬	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૪	વીરતા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૫	મંડાલી	૮	૦	૯	૦	૦		૯	૦	૦	
૩૬	પલાસર	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૩૭	દેનમાલ	૦	૩	૩	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૮	ભાટસર	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૯	ચડાસણા	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૪૦	વેણપુર	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૪૧	સુરપુરા	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૪૨	ગોખરવા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૪૩	આંકવા	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૪૪	ચંદ્રોડા	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૪૫	એંદલા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૪૬	ધાણોધરડા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૪૭	અંબાલા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૮	૧૭૮૨	૫૮૬	૧૭	૧૫૨	૮	૨૫૧૪	૦	૦	૩૯
૪	તાલુકે હારીજ										
૧	હારીજ	૦	૦	૧	૦	૦		૦	૦	૦	ખ. ૧,
૨	અડીયા	૦	૦	૦	૮૪	૦		૮૪	૦	૦	
૩	દુનાવાડા	૦	૦	૦	૬૮	૦		૬૮	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પચ્ચુરણ.	ગચ્છ.			પચ્ચુરણ.
		શ્રી. ઓ.	શ્રી. શ્રી.	શ્રી. દ.	શ્રી. પો.	શ્રી. દ.		તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	
૪	વાંસા	૦	૦	૦	૪૬	૦		૪૬	૦	૦	
૫	જમનાપુર	૦	૦	૦	૪૨	૦		૪૨	૦	૦	
૬	ઓતરવાડા	૦	૦	૦	૧૭	૦		૦	૧૭	૦	
૭	એકલવા	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૮	નવામાંકા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૯	કાડી	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૦	જસમોદ	૦	૨	૦	૦	૮	સાં. ૧	૦	૦	૦	અં. ૧, પુ. ૨,
૧૧	સોઢવ	૦	૧	૨	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૨	જુનામાંકા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૩	જુનાકાત્રા	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૪	જસવંતપુરા	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૧૫	ખાખર	૦	૦	૦	૨	૦		૨	૦	૦	
૧૬	માસા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૦	૧૭	૨૫	૧૦૭	૦	૧	૧૨૯	૧૭	૦	૪
૫	તાલુકે સિદ્ધપુર.										
૧	સિદ્ધપુર	૧	૪	૦	૯૬	૫	ભા.૧૦૫,ભો.૧૭,	૧૦૬	૦	૦	
૨	ઊંઝા	૦	૦	૯૫	૧૦૭	૧૩૯	દ. ઓ. ૨૪૮, ભો. ૭,	૩૪૧	૦	૦	
૩	ઉનાવા	૦	૦	૧૩૪	૦	૦	ભા. ૨૨.	૧૩૪	૦	૦	પા. ૯૮.

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૪	ટુંડાવ	૦	૦	૦	૦	૮૫		૮૫	૦	૦	
૫	અઈઠોર	૦	૦	૨	૬૧	૧૪	દ. ઓ. ૫,	૮૨	૦	૦	
૬	દાસજ	૦	૦	૭૨	૦	૦		૭૨	૦	૦	
૭	મહેરવાડા	૦	૦	૦	૬૮	૦		૬૮	૦	૦	
૮	કલ્યાણા	૦	૦	૦	૬૧	૦		૬૧	૦	૦	
૯	બામણવાડા	૦	૦	૦	૦	૩૧		૩૧	૦	૦	
૧૦	ડાભી	૦	૫	૩૫	૦	૦		૪૦	૦	૦	
૧૧	કોહોડા	૦	૦	૨૧	૭	૧૧		૦	૦	૦	ગૌતમ ? ૩૯,
૧૨	કલી	૦	૦	૨૮	૦	૦		૨૮	૦	૦	
૧૩	સમોડા	૦	૦	૨૪	૦	૦	ભા. ૯,	૩૩	૦	૦	
૧૪	મુંડવાડા	૦	૬	૧૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૫	મેત્રાણા	૦	૧	૦	૪	૦		૫	૦	૦	
૧૬	ભાખર	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૭	ઉંમરૂ	૦	૦	૦	૩	૦	દ. ઓ. ૪,	૭	૦	૦	
૧૮	નાગવાસણા	૪	૦	૮	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૧૯	ગણાવાડા	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૦	સેદ્રાણા	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૧	દેથલી	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૨	કુંવારા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૩	વાઘણા	૦	૦	૦	૫	૦		૫	૦	૦	
૨૪	ખટાસણા	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨૫	રણછોડપુરા	૦	૦	૬	૦	૧		૭	૦	૦	
૨૬	પુનાસણ	૦	૦	૦	૦	૩		૩	૦	૦	
૨૭	હીસોર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર.	દેવસુર.	
૨૮	કાકોશી	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૨૯	ડીંડરોલ	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
૩૦	મેથાણ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૧	સેહેસા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૨	હાજીપુરા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૫	૨૪	૫૫૬	૪૧૫	૨૮૮	૪૧૭	૧૫૭૧	૦	૦	૧૩૭
૬	તાલુકે ખેરાળુ										
૧	ખેરાળુ	૫	૦	૦	૨૪૨	૫૪		૩૦૧	૦	૦	
૨	વડનગર	૮૨	૪	૧૨૧	૬૨	૮	ભો. ૯૯, ક. ૧,	૧૦૦	૦	૨૭૭	
૩	સીપોર	૦	૦	૦	૨૭૭	૦		૨૭૭	૦	૦	
૪	ઊમતા	૩૫	૧૩૫	૦	૪૯	૦	કં ૨, ભો. ૧૭,	૨૩૮	૦	૦	
૫	ચાણસોલ	૪૦	૦	૦	૭૦	૦	ભા. ૫,	૪૫	૦	૭૦	
૬	પીંપળદર	૨૯	૭૬	૨૫	૦	૦		૧૩૦	૦	૦	
૭	કરબટીઆ	૫૬	૩૪	૧૨	૦	૧૪		૧૧૬	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. શ્રીમાળી.	વીશા ઓસ.	દશા ઓસ.	વીશા પોરવાડ.	દશા પોરવાડ.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	પાયચંદ.	પરચુરણ.
૮	લુણવા	૦	૫	૧૯	૨૭	૨૪	ભા. ૨૦,	૯૦	૦	૦	પા. ૫,
૯	ડભાડ	૦	૦	૪	૭૨	૦	ક. ૨,	૭૮	૦	૦	
૧૦	ઉંઢઈ	૮	૬	૭૯	૦	૦		૮૫	૦	૦	
૧૧	વલાદ	૦	૪૩	૦	૦	૦		૪૩	૦	૦	
૧૨	મછવા	૦	૦	૪	૩૩	૦		૩૭	૦	૦	
૧૩	મંડાલી	૦	૦	૦	૨૫	૦		૨૫	૦	૦	
૧૪	જાશકા	૩૪	૦	૦	૪	૦		૩૮	૦	૦	
૧૫	ઉણાદ	૨૯	૦	૦	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૧૬	વીઠોડા	૦	૧૫	૧૧	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૧૭	મધરૂપુર	૦	૨	૫	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૮	પાનછા	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૯	વધવાળી	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૦	બાબીપુરા	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૧	શાહપુર	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
		૩૧૦	૩૨૦	૩૦૦	૨૫૫	૧૦૦	૧૪૬	૧૨૮૫	૦	૩૪૭	૫
૭	તાલુકે વિશ્નનગર.										
૧	વિશનગર	૧૯	૧૯૪	૨૨૩	૧૫૯	૪૯	ભો. ૫૫,	૬૪૪	૦	૦	
૨	ભાલક	૦	૧	૧૭	૫૦	૨૫૦		૩૧૮	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	
૩	કડી	૯૮	૧૦	૦	૦	૦		૧૦૮	૦	૦	
૪	ગુંજા	૦	૫	૦	૯૮	૦		૧૦૩	૦	૦	
૫	દેણપ	૦	૦	૯૮	૭૮	૦		૧૭૬	૦	૦	
૬	સવાળા	૫	૬૧	૧૯	૦	૪		૮૯	૦	૦	
૭	ખરવડા	૦	૦	૫૯	૦	૦		૫૯	૦	૦	
૮	લાછડી	૦	૦	૫૬	૦	૦		૫૬	૦	૦	
૯	કામલપુર(ગોહવા)	૦	૩૩	૦	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૦	વાલમ	૦	૦	૦	૯	૨૭	ભા. ૩,	૩૯	૦	૦	
૧૧	ખરસદા	૦	૪૫	૦	૦	૦		૪૫	૦	૦	
૧૨	ઓકરવાડા	૦	૦	૮૧	૦	૦		૮૧	૦	૦	
૧૩	ભાંડુ	૦	૮	૭૪	૦	૦		૮૨	૦	૦	
૧૪	ઉદલપુર	૦	૯	૫	૨	૧૫		૩૧	૦	૦	
૧૫	ગોડવા	૧૬	૪	૦	૨	૦	ભા. ૪,	૨૬	૦	૦	
૧૬	ધામણવા	૦	૦	૩૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૧૭	કમાણા	૦	૦	૩૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૧૮	તરભ	૦	૦	૧૫	૮	૦		૨૩	૦	૦	
૧૯	કામલપુ(ખરવડા)	૦	૮	૬	૦	૦		૮	૦	૦	લો. ૬,
૨૦	ખંડાયણ	૦	૦	૧	૦	૧૦		૧૧	૦	૦	
૨૧	કાંસા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨૨	ડ઼ઢીઆર	૦	૦	૨	૮	૦		૧૦	૦	૦	
૨૩	પુંદગામ	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૪	ખદલાપુર	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. શ્રી.		તપા.	સાગર.	દેવસુર.	
૨૫	સદુથલા	૦	૦	૯	૦	૦		૯	૦	૦	
૨૬	જેતલવાસણ	૦	૦	૦	૦	૫		૫	૦	૦	
૨૭	મગરોડા	૦	૦	૦	૨	૦		૨	૦	૦	
૨૮	ખેચરપુરા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
		૧૩૮	૪૧૮	૬૪૫	૪૨૬	૨૬૦	૬૨	૧૯૪૩	૦	૦	૬
૮	તાલુકે મહેસાણા.										
૧	મહેસાણા	૦	૧૭૨	૧૩૨	૨૯૪	૨૩૮	ભા. ૯, ભો. ૯૬,	૪૭૬	૪૫૩	૧૨	
૨	લીંચ	૦	૩૧૧	૦	૦	૦		૩૧૧	૦	૦	
૩	બલોલ	૩૮	૨	૫૧	૦	૪૯	દ. ઓ. ૩,	૦	૧૪૩	૦	
૪	છઠીઆરડા	૦	૧૮૮	૦	૦	૦		૧૮૮	૦	૦	
૫	મેઊ	૦	૦	૭૭	૭૮	૦		૦	૧૫૫	૦	
૬	શાલડી	૦	૧૬૫	૦	૦	૦		૧૬૫	૦	૦	
૭	વડસમા	૦	૨૨	૧૪૩	૨	૦		૧૬૭	૦	૦	
૮	લાંઘણુજ	૦	૧૨૮	૦	૦	૦		૦	૦	૧૨૮	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ
૯	અંબાસણ	૦	૧૧૫	૦	૦	૦		૧૧૫	૦	૦	
૧૦	ઝોરણજ	૦	૩	૨૪	૦	૭૫		૧૦૨	૦	૦	
૧૧	ખેરવા	૦	૦	૦	૬૨	૦	૨જ., ૩૬, ક. ૨, [લા. ૨,	૧૦૨	૦	૦	
૧૨	માંકણજ	૦	૦	૧૦૩	૦	૮		૧૧૧	૦	૦	
૧૩	પાંચોટ	૦	૭૦	૦	૦	૦	ભો. ૮,	૭૮	૦	૦	
૧૪	મુલસણ	૦	૦	૫૨	૧૭	૦		૨૨	૦	૦	લો. ૪૭,
૧૫	સામેત્રી	૦	૫૧	૦	૦	૦		૦	૫૧	૦	
૧૬	મોટીદાઊ	૦	૪૧	૦	૦	૭		૪૮	૦	૦	
૧૭	બોરીઆવી	૦	૨૩	૨૩	૦	૦		૪૬	૦	૦	
૧૮	પઢારીઆ	૦	૦	૧૨	૨૭	૦		૧૦	૨	૦	વિ. ૨૭,
૧૯	આખજ	૦	૦	૩૩	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૨૦	ઘોલાસણ	૦	૪૮	૦	૦	૦		૪૮	૦	૦	
૨૧	સાંગલપુર	૦	૧૦	૨૪	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૨૨	બામોસણા	૦	૨૬	૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૨૩	જગુદણ	૦	૩૦	૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૨૪	મેઠા	૦	૦	૧૩	૦	૩		૧૬	૦	૦	
૨૫	આંબલીઆસણ	૦	૨૪	૦	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૨૬	બોદલા	૦	૦	૩	૦	૧૦		૧૩	૦	૦	
૨૭	ચલઉવા	૦	૫	૫	૦	૦		૫	૦	૫	
૨૮	પીલુદરા	૦	૬	૪	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૯	દેદીયાસણ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૩૦	બાડીઆસણ	૦	૯	૦	૦	૦		૦	૦	૯	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૩૧	પાલોદરા	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૩૨	પુનાસણ	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૩	મેવડ	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૪	ધાંધુસણ	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૫	ખુટાપાલડી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૬	જમનાપર	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૩૮	૧૪૭૪	૭૧૩	૪૮૦	૩૯૦	૧૫૬	૨૨૧૯	૮૦૪	૧૫૪	૭૪
૯	તાલુકે વિજાપુર.										
૧	વિજાપુર	૬૦૯	૩૦૦	૩	૭	૮૯	હુ. ૩,	૭૬૮	૪૫	૩૪	રા. ૨૮, અ. ૧૨ વ. પો. ૪૫, લો.-પો. ૮૦,
૨	આગલોડ	૧	૨૨૯	૨૦	૦	૦		૨૫૦	૦	૦	
૩	પેઢામલી	૧	૧૧૭	૮	૦	૭૧	ઘાં ૧,	૧૭૧	૦	૦	અ. ૨૭,
૪	લોદરા	૦	૨૮૬	૦	૦	૦		૨૮૬	૦	૦	
૫	આજોલ	૦	૧૯૧	૦	૦	૦	ગો. ૧,	૩૫	૧૩૮	૧૯	
૬	સમોઉ	૧૬૦	૫૩	૦	૦	૦	દ. ૬, સુ. ૧૬,	૨૩૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	" શ્રી.	વી. પો.	દ. પ.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૭	સરદારપુર	૦	૧૬૨	૦	૦	૦		૧૬૨	૦	૦	
૮	ગવાડા	૦	૧૮૭	૧૫	૦	૦		૧૫	૦	૦	અ.૩, વ.પો.૧૮૪
૯	નવાસંગપુર	૦	૦	૧૬૫	૦	૦		૧૬૫	૦	૦	
૧૦	ગેરીતા	૦	૧૩૮	૦	૦	૦		૭૬	૦	૦	અ. ૬૨,
૧૧	ગીદરોલ	૧૨૨	૦	૨૪	૦	૦		૧૪૬	૦	૦	
૧૨	બોરૂ	૧૩૬	૦	૦	૦	૦		૧૩૬	૦	૦	
૧૩	લાડોલ	૬૯	૫૩	૦	૦	૦	મ. ૬, લો. ૨,	૨	૦	૧૨૨	પુ. ૬,
૧૪	ડાભલા	૦	૦	૦	૧૧૫	૦		૧૧૫	૦	૦	
૧૫	પુંધરા	૦	૮૫	૩૨	૦	૦		૧૧૭	૦	૦	
૧૬	રણાસણ	૦	૯૬	૦	૦	૦		૯૬	૦	૦	
૧૭	પામોલ	૩	૬૩	૦	૪૨	૩		૦	૦	૦	અ. ૪૮,પા. ૬૩,
૧૮	માણેકપુર	૦	૬	૯૨	૪	૦		૦	૯૨	૦	
૧૯	કોલવડા	૦	૬૮	૦	૦	૦		૬૮	૦	૦	
૨૦	વિહાર	૭૧	૦	૦	૦	૦		૭૧	૦	૦	
૨૧	ખરોડ	૦	૦	૬૨	૦	૦		૬૨	૦	૦	
૨૨	જંત્રાલ	૦	૦	૫૮	૦	૦		૫૮	૦	૦	
૨૩	મહુડી	૦	૩૦	૬૩	૦	૦		૯૩	૦	૦	
૨૪	ટીંટોદણ	૬૦	૦	૦	૦	૦		૭	૦	૦	લો. પો. ૫૩,

નંબર.	ગામનું નામ.	ન્યાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર	દેવસુર.	
૨૫	પીલવાઇ	૨૨	૨૪	૦	૨	૦		૨૪	૨	૦	લો. પો. ૨૨,
૨૬	કુકરવાડા	૦	૬૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૬૩,
૨૭	વડાસણ	૫૮	૦	૦	૦	૦		૫૮	૦	૦	
૨૮	બામણવા	૬૧	૦	૦	૦	૦		૬૧	૦	૦	
૨૯	પુદેડા	૧૨	૧	૧૫	૦	૦		૨૮	૦	૦	
૩૦	બીલોદરા	૨૧	૩૭	૦	૦	૦		૫૮	૦	૦	
૩૧	દેવડા	૦	૦	૦	૩૬	૦		૩૬	૦	૦	
૩૨	ઉબખળ	૦	૨૭	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૨૭,
૩૩	વેડા	૩૦	૦	૦	૦	૦		૨૮	૦	૦	રા. ૨,
૩૪	દગાવાડીયા	૨૫	૦	૦	૦	૦		૨૫	૦	૦	
૩૫	પડુસમા	૦	૦	૨૯	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૩૬	ચરાડા	૦	૨૬	૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૩૭	સોખડા	૦	૧૮	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૩૮	આગલોડનવેવાસ	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૩૯	લાકરોડા	૦	૦	૨૯	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૪૦	ખરણા	૦	૦	૨૧	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૪૧	વીરપુર	૦	૪	૯	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૪૨	ગોબારીઆ	૦	૦	૫	૦	૯		૧૪	૦	૦	
૪૩	હાથીપુરા	૧	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	લો. પો. ૧,
૪૪	ધનપુરા	૦	૦	૧૪	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૪૫	વસઇ	૦	૦	૯	૦	૦		૯	૦	૦	
૪૬	ચડાસણ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૪૭	હીરપુરા	૮	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લો પો. ૮,
૪૮	દેલવાડા	૬	૦	૦	૦	૦		૬	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.		તપા.	સાગર.	દેવસુર.	
૪૯	સોજા	૪	૦	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૫૦	ભીમપુરા	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૫૧	ફલુ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૫૨	ખરોડ મંડાલી	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૫૩	કેલીસણા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૫૪	મંડાલીવિહાર	૧	૦	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૫૫	હરણાહોડા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૪૮૧	૨૨૯૩	૬૬૯	૨૦૬	૧૭૨	૬૫	૩૬૬૬	૨૭૭	૧૭૬	૭૩૪
૧૦	તાલુકે કલોલ.										
૧	કલોલ	૦	૦	૫૯	૦	૦		૫૯	૦	૦	
૨	લીંબોદરા	૦	૯૦	૬૯	૦	૨૩		૧૧૩	૦	૯૦	ખ. ૮, અ. ૧,
૩	સોજા	૦	૩૧	૦	૧૯	૧૨૪	મો. ઘાં. ૩,	૧૭૭	૦	૦	
૪	રાંધેજા	૦	૨	૪૩	૭૫	૦		૧૨૦	૦	૦	
૫	નારદીપુર	૦	૦	૧૦૪	૦	૦		૧૦૪	૦	૦	
૬	સાંતેજ	૦	૦	૭૫	૦	૦		૭૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી પો.	દ. પો.		તપા.	આગમ.	દેવસુર.	
૭	જામળા	૦	૪	૦	૬૨	૦		૦	૦	૬૬	
૮	વેડા	૦	૭૦	૦	૦	૦		૦	૦	૬૭	અ ૩,
૯	બાલુવા	૧	૧૫	૪૭	૦	૩		૬૫	૦	૧	
૧૦	મોટી આદરજ	૦	૦	૨૯	૩૫	૦		૬૪	૦	૦	
૧૧	સરઢવ	૦	૦	૦	૩૭	૪		૪૧	૦	૦	
૧૨	ખોરજ	૦	૦	૧૦	૩૭	૦		૪૭	૦	૦	
૧૩	ઉનાઉ	૦	૦	૦	૭	૨૫		૧૨	૦	૨૦	
૧૪	પાનસર	૦	૦	૨૧	૦	૦		૦	૦	૦	લોં.૨૧,
૧૫	ડેંગુચા	૦	૦	૨૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૬	વડસર	૦	૦	૨૨	૦	૨		૨૪	૦	૦	
૧૭	પીપલજ	૦	૦	૧૯	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૧૮	સેરીસા	૦	૭	૦	૦	૧૧		૭	૧૧	૦	
૧૯	મોખાસણ	૦	૦	૧૭	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૨૦	પરીઅલ	૦	૦	૧૩	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૨૧	નાસમદ	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૨	વાસણા	૦	૦	૦	૪	૦		૪	૦	૦	
૨૩	જેઠલજ	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૪	સરગાસણ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૫	હાજીપુર	૦	૦	૩	૦	૦		૦	૩	૦	
૨૬	ખાત્રજ	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૭	છત્રાલ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૨૮	સનાવદ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૦	૨૨૪	૬૦૦	૨૭૬	૧૯૨	૩	૧૮૦૫	૧૪	૨૪૩	૩૩

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ			પરચુરણ.
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	પો. ઠ.		તપા.	સાગર.	દેવસુર.	
૧૧	તાલુકે દહેગામ.										
૧	દહેગામ	૦	૧૯	૫૦૨	૦	૦		૫૨૧	૦	૦	
૨	પ્રાંતીઆ	૦	૧૧	૧૨૦	૦	૦	ક. ૮, ૨. ૧,	૦	૦	૦	અ. ૧૪૦,
૩	બાહીયલ	૦	૩૨	૧૦૦	૦	૦		૦	૧૩૨	૦	
૪	ધારીસણા	૦	૦	૮૪	૦	૦		૮૪	૦	૦	
૫	વડવાસા	૦	૦	૮૦	૦	૦	૨. ૧,	૮૧	૦	૦	
૬	મગોડી	૦	૬૪	૦	૦	૦		૦	૫૨	૦	લો. પો. ૧૨,
૭	જાળીયાનોમઠ	૦	૦	૬૯	૦	૦		૦	૬૯	૦	
૮	પાલજ	૦	૦	૩૩	૭	૨૧		૦	૬૧	૦	
૯	ઇસનપુર મોટા	૦	૩૮	૦	૦	૦		૩૮	૦	૦	
૧૦	મહુંદરા	૦	૦	૬	૨૯	૦		૬	૦	૦	વિ. ૨૯,
૧૧	કહાદ્રા	૦	૩૬	૬	૦	૦		૪૨	૦	૦	
૧૨	મોટા જલંદરા	૧૦	૦	૪૨	૦	૦		૬૨	૦	૦	
૧૩	સોનારડા	૦	૦	૩૩	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૪	વાસાણા રાઠોડ	૦	૦	૩૯	૦	૦		૦	૩૯	૦	
૧૫	ચેખલાપગી	૦	૦	૩૯	૦	૦		૦	૩૯	૦	
૧૬	છાલા	૦	૦	૦	૦	૩૬		૩૬	૦	૦	
૧૭	ચીલોડા	૦	૦	૩૪	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૧૮	હાલીસા	૦	૦	૩૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૧૯	કઠવાડા	૨	૦	૨૮	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૨૦	પાટનોકુવો	૦	૦	૧૫	૦	૦		૦	૧૫	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.					પરચુરણ.	ગચ્છ.			પરચુરણ.
		વી. સ્ત્રી.	વી. શ્રી.	ઉં. શ્રી.	વી. સ્ત્રી.	ઉં. શ્રી.		તપા.	ખરતર.	ઢુંઢક.	
૨૧	ધમીજ	૦	૦	૨૪	૦	૦		૦	૨૪	૦	
૨૨	હાથીજણ	૦	૯	૬	૦	૦		૦	૧૫	૦	
૨૩	સાંપા	૦	૦	૯	૦	૦		૦	૦	૦	વિ ૯,
૨૪	સીહોલી મોટી	૦	૦	૦	૧૨	૦		૦	૦	૦	વિ. ૧૨,
૨૫	દેહગામ	૦	૦	૦	૮	૦		૦	૦	૦	વિ. ૮,
૨૬	ગલુદન	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૭	ઇસનપુરડોડીઆ	૦	૦	૩	૦	૦		૦	૩	૦	
૨૮	ભાવડા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૮,	૦	૦	૦	ખ. ૮,
૨૯	વાંકાનેરડા	૦	૦	૭	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૭,
૩૦	ચામલા	૦	૦	૬	૦	૦		૦	૬	૦	
૩૧	વાસણાચોધરી	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૩૨	વીરાતલાવડી	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૩૩	બીલાસીયા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૨	૨૦૭	૧૩૩૧	૫૬	૫૭	૧૮	૭૩૭	૪૫૫	૦	૨૨૫
૧૨	તા. આતરસુંબા.										
૧	આતરસુંબા	૦	૦	૩૭	૦	૦		૩૭	૦	૦	
૨	ઘડીઆ	૦	૬૦	૦	૦	૦		૦	૦	૬૦	
૩	માંડવા	૩	૨૪	૦	૦	૦		૨૧	૬	૦	
૪	કનીપુર	૦	૨૯	૦	૦	૦		૦	૨૯	૦	
૫	બારીઆ	૦	૨૭	૦	૦	૦		૨૭	૦	૦	
		૩	૧૪૦	૩૭	૦	૦	૦	૮૫	૩૫	૬૦	૦

કડીપ્રાંતની ડીરેકટરીનો રીપોર્ટ.

સીમા. આ પ્રાંત ગુજરાતના ઉત્તર ભાગમાં આવેલો છે, તેને કડી અગર ઉત્તર પ્રાંત કહેવામાં આવે છે. તેની ઉત્તરે પાલણપુર એજન્સી, પુર્વે મહીકાંઠા એજન્સી અને દક્ષિણે તથા પશ્ચિમે અમદાવાદ જીલ્લો આવેલો છે. આ ભાગને 'કડીપ્રાંત' એ નામથી સારી રીતે ઓળખવામાં આવતો હોવાથી રીપોર્ટમાં કડીની સાથે જીલ્લા શબ્દને બદલે પ્રાંત શબ્દ વાપરેલો છે.

રાજ્ય. આ પ્રાંતમાં વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું રાજ્ય છે. હાલમાં વડોદરાની ગાદીએ શ્રીમંત સયાજીરાવ મહારાજા રાજ્ય કરે છે. જે વિદ્યા વિલાસી નૃપતિ માટે આખું હીંદુસ્તાન મગરૂર છે, તેમણે થોડાજ વખત પહેલાં પોતાના રાજ્યમાં પ્રાથમિક કેળવણી મફત આપવા સાથે ફરજ્યાત કરી વિદ્યાથી વિમુખ રહેતાં હજારો બાળકોને તેનો લાભ લેતાં કરી આખા હીંદુસ્તાનના રાજા મહારાજાઓને એક ઉત્તમ દાખલો આપ્યો છે; તેઓશ્રીનું અનુકરણ કરીને બીજા ઘણા દેશી રાજાઓએ પણ પોતપોતાના રાજ્યમાં પ્રાથમિક કેળવણી મફત મળે તેવી ગોઠવણો કરી છે. આ રાજ્યમાં હમણાંજ "બાળલગ્ન પ્રતિબંધક" નામનો કાયદો પસાર થયેલો છે, જેમાં લગ્ન કરવા સંબંધમાં કન્યા માટે ૧૨ વર્ષની તથા પુરૂષ માટે ૧૬ વર્ષની હદ ઠરાવેલી છે, જેથી બાળલગ્ન થતાં અટકશે; વળી પ્રાંત પંચાયતો, ધારાસભા, વીગેરે સ્વરાજ્યના ધોરણ પ્રમાણે ઘણાં ખાતાંઓ સ્થાપીને આ રાજ્યની રૈયતને રાજ્યકીય બાબતમાં આગળ પડતો ભાગ લેતી કરવાને દરેક સગવડો કરી આપી છે; તે સિવાય પોતાની પ્રજાના સુખને અર્થે ઘણા ઘણા સુધારા કર્યા છે, જે જગજાહેર હોવાથી અહીં લખવાની જરૂર જણાતી નથી. આ રાજ્ય સ્વતંત્ર હોવાથી તેને દીવાની ફોજદારી વીગેરેની તમામ સત્તા છે. હીંદુસ્તાનના દરેક દેશી રાજ્યોમાં સુધારાની બાબતમાં પહેલા નંબરનું આ રાજ્ય છે. આ પ્રાંતમાં "કડીપ્રાંત માહાજનસભા" નામની આખા પ્રાંતના આગેવાનોની એક સભા થોડા વખતથી શરૂ કરવામાં આવેલી છે, જેના પ્રમુખ તરીકે આપણી ચોથી કોન્ફરન્સની રીશેપ્સન કમીટીના માન્યવર પ્રમુખ શેઠ પુનમચંદ કરમચંદ કોટાવાળાને મુકરર કરવામાં આવ્યા છે; આ સભા પ્રજાની દરેક પ્રકારની હાજતો તરફ ધ્યાન આપી (Constitutional) કાયદેસર હીલચાલ કરી રાજકીય સુધારા વધારામાં આગળ વધવા સાથે ખરા સ્વરૂપે પ્રજા

પોકાર પ્રદર્શિત કરી આખા પ્રાંતના સંબંધમાં ઉભી થતી દરેક અગવડોને દૂર કરવા બનતો પ્રયત્ન કરે છે.

રેલ્વે.

આ પ્રાંતમાં રજપુતાના–માળવા રેલવેની મુખ્ય લાઇન સિવાય બાકીની તમામ રેલવે ગાયકવાડ સરકારની બંધાવેલી છે. અને તેથી આ પ્રાંતને રેલવે સંબંધી સગવડો ઘણી ઉત્તમ પ્રકારની મળેલી છે. રજપુતાના માળવા રેલવે રસ્તે અમદાવાદથી અજમેર તરફ જતાં બે સ્ટેશનો મુકીને **કલોલ જંકશન** આવે છે, અને ત્યાર પછી આગળ જતાં ચાર સ્ટેશનો મુકીને **મહેસાણા જંકશન** આવે છે, અહીંઆ સવાર સાંજ મેળા જેવો દેખાવ થઇ રહે છે.

(૧) અમદાવાદ જંકશનથી ઘણી રેલવે નીકળેલી છે, તેમાં એક લાઇન આ પ્રાંતના દહેગામ તાલુકામાં થઇને પ્રાંતિજ અને અહમદનગર સુધી ચાલી જાય છે. અમદાવાદથી દહેગામ સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦–૩–૬ બેસે છે.

(૨) કલોલ જંકશનથી બીજી બે રેલવેઓ નવી નીકળેલી છે. પશ્ચિમ દીશા તરફ એક લાઇન કડી સુધી જાય છે; અહીંથી ભોયણીજી તીર્થ માત્ર ૭ મૈલ, દૂર હોવાથી અને ત્યાં જવા આવવાને અહીં બળદ ગાડીઓની સારી સવડ હોવાથી અમદાવાદ, ગુજરાત, માળવા, તથા દક્ષિણ હીંદુસ્તાન તરફના ઘણાં ખરા લોકો અહીં થઇને જાત્રાએ જાય છે. કલોલથી કડી સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦–૨–૩ બેસે છે.

બીજી લાઇન પુર્વ તરફ વિજાપુર સુધી જાય છે. આ લાઇનથી મહીકાંઠા એજન્સીનાં કેટલાક ભાગમાં જવાને અનુકુળ પડે છે. કલોલથી વિજાપુર સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦–૬–૦ બેસે છે.

(૩) મહેસાણા જંકશનથી ત્રણ લાઇનો બીજી નીકળેલી છે, તેમાં એક લાઇન વાયવ્ય કોણ તરફ પાટણ શહેર સુધી જાય છે, અહીંથી રાધનપુર જવાને બળદ ગાડીઓ તથા ઊંટ ભાડે મળે છે. મહેસાણાથી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦–૪–૯ બેસે છે.

બીજી લાઇન ઈશાન કોણ તરફ વિશનગર, વડનગર થઇને ખેરાળુ સુધી જાય છે, ખેરાળુથી તારંગાજી તીર્થ ૧૦ મૈલ દૂર થાય છે, ત્યાં જવા સારૂ બળદ ગાડીઓ ભાડે મળી શકે છે. આ લાઇનને આગળ તારંગાજી નજીક બે માઇલ છેટે સુધી લઈ જવાનું કામ ચાલે છે (ચાલુ વરસમાં આ લાઇન તૈયાર થઇ જશે), તૈયાર થયેથી તારંગાજી જવાને ઘણું સુગમ થવા સંભવ છે. મહેસાણાથી વિશનગરના રૂા. ૦–૨–૯, વડનગર સુધીના રૂા. ૦–૪–૦ અને ખેરાળુ સુધીના રૂા. ૦–૫–૩ થર્ડ કલાસની ટીકીટના બેસે છે.

ત્રીજી લાઇન નૈરૂત્ય કોણ તરફ વીરમગામ થઇને વઢવાણ કેમ્પથી ભાવનગર

સુધી જાય છે. વીરમગામે આગળ બી બી. એન્ડ. સી. આઈ. રેલવે સાથે જંકશન કરે છે. આ લાઇનમાં વીરમગામના રસ્તે ઘેલડા સ્ટેશન છે, જ્યાંથી ભોયણીજી માત્ર ૨ મેલ રહે છે. અહીં બળદ ગાડીઓની સંવડ સારી મળે છે આ લાઇનમાં થઇને ઉત્તર ગુજરાત મારવાડ અને ઉત્તર હીંદુસ્તાનના લોકોને ભોયણીજી તથા પાલીતાણા, ગીરનાર વીગેરે સ્થળે જાત્રાએ જવાનું સુગમ પડે છે. કાઠીઆવાડ તરફના લોકો પણ આ લાઇનમાં ભોયણીજી આવે છે. મહેસાણાથી ઘેલડા સુધીના રૂા. ૦–૪–૦ તથા વીરમગામથી ઘેલડા સુધીના રૂા. ૦–૩–૬ થર્ડ કલાસની ટીકીટના બેસે છે.

તાલુકા. આ પ્રાંતને બાર તાલુકાઓમાં વહેંચવામાં આવેલો છે, તેમાં આપણી વસ્તીવાળા ગામો નં. ૩૯૦ છે, જેની તાલુકાવાર હકીકત પ્રથમ આપવામાં આવી છે, અને ટુંક રીપોર્ટ નીચે મુજબ છે.

તાલુકો. કડી.

કડી એ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર હોવા સાથે આ પ્રાંતની જુની રાજધાનીનું શહેર છે. અહીંઆં પ્રથમ મલ્હાવરાવ રાજાએ ગાદી કરી હતી. હાલમાં તેનો સાત માળનો મહેલ, કોટ, કચેરી વીગેરે કેટલાક જુનાં મકાનો જોવા લાયક છે. અહીં લશ્કરની એક (રેજીમેંટ) ટુકડી રહે છે. અહીંઆ એક કાપડ વણવાની મીલ છે, અને ૩ લોઢવાના ત્રણ જીર્નીંગો છે, તેમજ એરંડા વીગેરેમાંથી તેલ કાઢવાના બે બીજા સંચા છે.

દેરાસરો. આ તાલુકામાં ૧૭ દેરાસરો છે (જેની વીગતવાર હકીકત તથા સ્થિતિ વિષે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મંદિરાવાળી ભાગ ૧ લો જોવા ભલામણ કરવામાં આવે છે.)

ધર્મશાળા. આ તાલુકામાં ત્રણ ધર્મશાળાઓ છે, જેમાં બે કડી શહેરમાં છે. આ બે પૈકી એક જે જીવાંતખાનાના નામથી ઓળખાય છે, તે જીર્ણ સ્થિતિમાં છે, તેમાં વાસણ ગોદડાં વીગેરે મળી શકે છે, જેથી ભોયણીજી તીર્થે જનારા યાત્રાળુઓને ઉતરવાની સારી સવડ મળી શકે છે. અહીં વાસણ ગોદડાંનો જથો જોઇએ. તેવો સારા પ્રમાણમાં નથી, માટે લાગતા વળગતાઓએ તેમાં યોગ્ય સુધારો કરવા જરૂર છે. બીજી કપડવંજવાળાની ધર્મશાળાના નામથી ઓળખાય છે, જે ઘણી મોટી છે, અને તદન જીર્ણ સ્થિતિમાં હોવાથી ઉપયોગમાં આવતી નથી, દીવસે દીવસે ખરાબ થતી જાય છે, સુધરાવી ઉપયોગમાં લેવાની જરૂર છે.

પાઠશાળા. ધાર્મિક કેળવણીમાં આ તાલુકો ઘણો પછાત પડેલો છે. આ તાલુકાના કોઈ પણ ગામમાં જૈન પાઠશાળા હસ્તિ ધરાવતી નથી.

કેળવણી. આ તાલુકામાં—ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે અભ્યાસવાળા બે માણસ છે. અને તે કડી શહેરમાં છે;

—ઇંગ્રેજી જ્ઞાનમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા માત્ર ૯ ની છે, (આ તાલુકો એકે ગ્રેજ્યુએટ ધરાવતો નથી.)

—સાધારણ રીતે સંસ્કૃત અભ્યાસવાળા ૨ માણસો છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં કડી શહેરમાં એક સાધારણ પાંજરાપોળ છે, જે ખોડા ઢોરના નામથી ઓળખાય છે, તેની તેમજ જીવાતખાના (પક્ષીઓ તથા જીવાત રાખવાના મકાન)ની જૈનોજ દેખરેખ રાખે છે. આ શહેર મુસલમાનોની મોટી વસ્તીવાળું હોવાથી, તેમજ કોળી ઠાકરડાના પ્રખ્યાત ચુંવાળ નામના દેશની સરહદ ઉપર આવેલું હોવાથી અહીંની પાંજરાપોળ સારી સ્થિતિમાં રાખવાની જરૂર છે. દેખરેખના સંબંધમાં બીજી કોમવાળાને સાથે રાખી કામ લેવામાં આવે તો તેની સ્થિતિ મજબુત થઇ શકે. અહીં વૈદિક જોગવાઈ નથી.

સભા—કડી શહેરમાં શ્રી જ્ઞાન વર્ધક સભા નામની એક સાધારણ સભા છે.

લાયબ્રેરી—કૈયલ ગામમાં એક સાધારણ લાયબ્રેરી છે, જેમાં માત્ર થોડાં ધાર્મિક પુસ્તકોજ રાખવામાં આવેલ છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૫૨ ગામો છે, જેમાં ૩૧૮ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કું.	પ.	વી.	કુલ.	
પુરૂષ	૩૩૩	૨૭૪*	૪૫	= ૬૫૨	૧૩૨૬
સ્ત્રી	૧૯૩	૨૬૫	૨૧૬	= ૬૭૪	

વેપાર ઉદ્યોગ. ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૪૦૪ વેપાર કરે છે, ૩૫ નોકરીઆત છે. ૩ ખેડુતનું કામ કરે છે, અને બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થીઓ, યાચક, અને નિરૂધમી છે.

* પરગામના પુરૂષો અત્રે લાંબા વખતથી વસવાટ કરતા હોવાથી તેઓને અહીં નોંધવામાં આવ્યા છે, અને તેઓ પરણેલા હોવા છતાં તેમની સ્ત્રીઓ સાથે નહીં હોવાથી પરણેલી સ્ત્રીઓની સંખ્યા પરણેલા પુરૂષોના કરતાં ઓછી આવે તે સ્વાભાવિક છે.

ડીરેકટરી કરતી વખતે હાજર રહેલાં મનુષ્યોની સંખ્યા ગણવામાં આવેલી છે.

ઉપર પ્રમાણે બીજા તાલુકાઓનાં સંબંધમાં પણ સમજવાનું છે.

તાલુકો પાટણ.

પાટણ એ આ પ્રાંતમાં સૌથી મ્હોટું અને તાલુકાનું મુખ્ય શહેર છે, જ્યાં સં. ૧૯૬૨ ની સાલમાં આપણી ચોથી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ ભરાણી હતી. હાલનું પાટણ શહેર સં. ૧૪૨૫ માં ફરીને વસ્યું છે. અહીંઆ રાણકી વાવ, દામોદર કુવો, સહસ્રલીંગ તળાવ વીગેરે જુના શહેરનાં ખંડીયેરો જોવા લાયક છે. આ શહેરની પ્રાચીનતા તથા જાહોજલાલી માટે જૈન બાંધવો અજ્ઞાત હશે એમ અમે ધારતા નથી, તેમજ તેના માટે જેટલું વર્ણન કરીએ તેટલું સ્વલ્પજ ગણાય, છતાં આ પવિત્ર શહેરની પ્રથમ સ્થિતિની અપ્રતિમ રચનાનું અને મધ્ય સ્થિતિની અદ્વિતીય સમૃદ્ધિને સૌંદર્યની શોભાનું યત્કિંચિત્ વિવરણ કરી તે કાળ પછી તેની દિન પ્રતિદિન અસ્ત પામતી હૃદય ભેદક અંત્ય સ્થિતિનું ખ્યાન કરીએ તો તે દરેક જૈન બંધુના કોમળ અંતઃકરણને આર્દ્ર કર્યા વગર રહેશે નહીં, એમ ધારીને તેની પ્રથમ, મધ્ય અને અંત્ય સ્થિતિની મુખ્ય મુખ્ય બાબતો પર વાંચક વર્ગનું ધ્યાન ખેંચીએ છીએ.

પાટણ શહેર પ્રાચીન સમયમાં અણહીલ્લ ભરવાડના નામ ઉપરથી વનરાજ ચાવડાએ વિક્રમ સંવત ૮૦૨ માં વસાવેલુ હતું. એની સાબિતી તે કાળથી અત્યાર સુધી પરંપરાએ ચાલી આવતા "અણહિલ્લપુર પત્તન" ના નામથીજ થાય છે આ વનરાજ બાળપણમાં મહા વિપત્તિમાં આવી પડતાં મહા ભાગ્યના ઉદયથી તેમને શીલાંકાચાર્ય (શીલગુણસૂરિ) મહારાજના દર્શનનો લાભ થયો. સૂરિ મહારાજે આ બાળકને દૃષ્ટિગોચર કરતાં એના અત્યુત્કૃષ્ટ લક્ષણો જોઇ એક શ્રાવકને તેના સાર સંભાળ કરવા આદેશ કર્યો હતો. શીલાંકાચાર્ય મહારાજના પરમોપગારથીજ વનરાજે શ્રાવકને ઘેર ઉછરી જગવિખ્યાત રાજ્યપદ મેળવ્યું હતું. આ ઉપરથી આ શહેરની જ્યારથી રચના થઇ ત્યારથીજ આ શહેરમાં ખાસ જૈનોને અગ્રગણ્ય ગણવામાં આવે એ સ્વાભાવિક છે. તેઓ ચાપોત્કટ વંશના હોવાથી વનરાજ ચાવડા એ નામથી ઇતિહાસકારો અને આપણે તેમને ઓળખીએ છીએ. આ સમયથીજ આ શહેરની જાહોજલાલીની શરૂઆત થઇ, અને આ સમયની સ્થિતિને પ્રથમ સ્થિતિ (ઉત્તમ સ્થિતિ) માનીએ તો તેમાં કોઇપણ રીતે બાધ આવે તેમ લાગતું નથી. ચાપોત્કટ વંશમાં વનરાજથી માંડીને સામંતસિંહ સુધી એટલે સાત પેઢી સુધી રાજ્ય ચાલ્યું. એમના સમયમાં દિન પ્રતિદિન આ શહેરની શોભામાં વધારો થતો જતો હતો. આ અરસામાં પાટણથી ૫ માઇલ ઉપર વડલી કરીને એક ગામ છે, જ્યાં ઘીની મંડાઇ (જકાતખાતું) હતી. તે ઉપરથી

શહેરનો વીસ્તાર કેટલો હશે તેનો ખ્યાલ કરવાનો છે. ચાપોત્કટ વંશના છેવટના રાજા સામતસિંહના હાથમાંથી આ રાજ્ય ચૌલુકય વંશના મૂળરાજના હાથમાં ગયું. મૂળરાજ વિક્રમ સંવત ૯૯૮ માં ગાદી ઉપર બેઠા મૂળરાજ પછી તેમની ગાદીએ ચામુંડરાજ, દુર્લભસેન, ભીમ, કરણ, સિદ્ધરાજ, કુમારપાળ. અજેપાળ, મૂળરાજ, ભીમ. અને ત્રીભુવનપાળ આ રીતે અનુક્રમે એક પછી એક રાજા ગાદી ઉપર બેઠા. ચૌલુકય વંશીઓનું રાજ્ય વિક્રમ સંવત ૧૩૦૦ સુધી ચાલ્યું. ત્યાર બાદ આ રાજ્ય વાઘેલાની હસ્તગત થયું. વાઘેલાઓના હાથમાંથી થોડાજ સમયમાં એટલે ૬૦ વર્ષ પછી મોગલોને કબજે ગયું.

મૂળરાજ ગાદી ઉપર બેઠા ત્યારથીજ આ શહેરની જાહોજલાલીની ભવ્ય સ્થિતિની શરૂઆત થઇ.

આ સમયમાં આ શહેરને એક બાજુથી ચૌલુકય વંશના પ્રતાપી રાજાઓ શોભાવતા હતા, ત્યારે બીજી બાજુથી આપણા પવિત્ર વીરરત્ન મહાત્મા મુનિવરો અવાર નવાર પોતાના ચરણ કમળથી પવિત્ર કરી પોતાના અમુલ્ય વચનામૃતથી અનેક ભવ્ય જીવોનો સદુપદેશ દ્વારાએ ઉદ્ધાર કરતા હતા. વળી અનેક મહાત્માઓ એજ શહેરમાં રહી જિનપ્રણીત વાણીને સફળ કરવા ખાતર અપરિમીત પરિશ્રમ કરી અનેક ગ્રંથો રચતા હતા; મલધારી હેમચંદ્રસૂરિએ આજ શહેરમાં રહી ઉપદેશામૃત ધારા વર્ષાવી ભવ્ય જીવોપર અનેક ઉપકાર કર્યા હતા; વિદ્વતાના બળથી સિદ્ધરાજની સભામાં એમનું બહુમાન હોવાથી તેમને 'મલધારી' એ બિરૂદ આપવામાં આવ્યું હતું. એમણે જીવાનુશાસન, વિશેષાવશ્યક ટીકા આદિ અનેક ગ્રંથો રચ્યા હતા; વલી કળીકાળ સર્વજ્ઞ બિરૂદધારી શ્રીમદ્ હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજે દુર્ધરવાદીઓને જીતી જૈન શાસનની ઉન્નતિ કરી હતી. એમણે એજ શહેરમાં રહી ત્રણ કરોડ શ્લોક પ્રમાણ ગ્રંથો રચ્યા હતા. ગુર્જરાધિપતિ ભૂપાલ શ્રેષ્ઠ કુમારપાળ રાજાને પોતાના અનુપમેય જ્ઞાન પીયૂષનું સિંચન કરી તેમના ઉપર અનેક પ્રકારના ઉપકાર કરી અનેક ધર્મના કાર્યો કરાવ્યાં હતા: શ્રીમદ્ મલયગિરિ સૂરિવર્યે તો નિત્ય આચામ્લ તપ કરી અપરિમીત પરિશ્રમ વેઠી અનેક ગ્રંથો રચ્યા હતા; સિવાય અનેક મહાશયોએ આ શહેરમાં રહી મહત્ પરિશ્રમથી બીજા ઘણા ગ્રંથો રચ્યા હતા. આ વખતમાં આ શહેર સાક્ષાત સરસ્વતિના મંદિરરૂપજ હતું. આ રીતે મહાત્માઓના પરિશ્રમથી રચેલા ગ્રંથોના વિશાળ સંગ્રહસ્થાનોએ આ શહેરને ભૂષિત કર્યું હતું. આ સમયમાં આ શહેરની જાહોજલાલી પરાકાષ્ઠાએ પહોંચી હતી, પરંતુ કુમારપાળ સં. ૧૨૩૦ માં સ્વર્ગવાસી થયા, અને અત્યંત ખેદજનક ત્રીજી અંત્ય સ્થિતિએ પગ પેસારો કર્યો. થોડાજ સમયમાં મોગલોનું પ્રાબલ્ય વધ્યું, અને મુસલમાનો અનેક ભવ્ય

દેરાસરો તથા મહાત્માઓએ રચેલા ગ્રંથોના ભંડારોનો વિધ્વંસ કરવા લાગ્યા. આવી દુર્ધર સ્થિતિ કેટલાક સમય સુધી ચાલુજ રહી હતી. મોગલોના જુલમથી ઘણો નાશ થઈ ગયા છતાં હાલના શાંત સમયમાં આપણા દેરાસરો તથા જ્ઞાન ભંડારો કેટલા અવશેષ રહ્યા છે, તે જાણવાની જીજ્ઞાસા થતાં, ગયા વર્ષે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ ઓફીસ તરફથી પંડિતો મોકલવામાં આવ્યા હતા. તેમની શોધ મુંજબ જ્ઞાનભંડારો સંબંધી હકીકત નીચે પ્રમાણે જાણવામાં આવી છે.

જ્ઞાનભંડારો.

(૧) ભંડાર નં ૧ તે ઝવેરીવાડામાં શ્રી પાર્શ્વનાથજીના ભંડારના નામે ઓળખાય છે, અને તે શેઠ વાડીલાલ હીરાચંદની દેખરેખમાં છે. તેના રક્ષક શેઠ વાડીલાલ હીરાચંદ પુસ્તકોની સાર સંભાળ માટે અત્યંત કાળજી રાખે છે એટલુંજ નહીં પણ પાટણ શહેરના દરેક જ્ઞાન કાર્ય સંબંધી અંતઃકરણ પુર્વક લાગણીથી કોઇ ગ્રહસ્થ લક્ષ રાખતા હોય તો તેઓ એકલાજ છે. આ ભંડારમાં તાડપત્રની પ્રતો નથી.

(૨) ભંડાર નં ૨ તે સંઘવીના પાડામાં લોઢીપોશાળના ઉપાશ્રયનો ભંડાર છે. આ ભંડારમાં સંપૂર્ણ તાડપત્રનીજ પ્રતો છે. હાલમાં પાટણ શહેરમાં પ્રાચીનમાં પ્રાચીન ભંડાર કહીએ તો આજ છે, તેમાં લગભગ પાંચસો બંધનો તાડપત્ર પર લખેલાં છે, અને તે ત્રણ પટારામાં મુકવામાં આવ્યાં છે. આ ભંડારને માટે એમ સાંભળવામાં આવ્યું છે. કે પ્રાચીન સમયમાં એમાં પુસ્તકોનો જબર સંગ્રહ હતો, પણ મોગલોનું પ્રાબલ્ય વધતાં એ લોકો જ્યારે હીંદુઓના દેરાસરો તથા જ્ઞાનભંડારોનો નાશ કરવા લાગ્યા, તે વખતે આ ભંડારમાંના પુસ્તકો ગુપ્ત રીતે ઊંટો પર જેસલમેર મોકલવામાં આવ્યાં હતાં, તે સિવાય યતિઓ પણ કેટલાક પ્રાચીન ગ્રંથો લઈ ગયા છે, આ રીતે આ ભંડારની દુર્દશા થઈ છતાં હાલમાં તેમાંના પાંચસો બંધનો મોજુદ છે, પણ જણાવવાને અત્યંત ખેદ ઉપજે છે કે આ ભંડારનુ મકાન જીર્ણ થવાથી વરસાદમાં છાપરામાંથી પટારા ઉપર પાણી ચુવે છે, તેથી ઉપર જણાવેલા પુસ્તકોમાંથી અડધો ભાગ એક સાથે એક પત્ર ચોંટેલાનો છે; દરેક ગ્રંથમાં ઉદ્દેહીએ તો પ્રવેશ કરેલોજ છે, વળી તે પ્રતો લખ્યાને ઘણો વખત થયેલ હોવાથી દરેક ગ્રંથના આદ્ય તથા અંતના થોડા થોડા પાનાં પણ મળી શકતા નથી; અથથી ઇતિ સુધીના ગ્રંથો એ પાંચસો બંધનોમાંથી ઘણાજ થોડા મળી શકશે તેમ અમારૂ ધારવું છે, માટે જો કોઇપણ મહાશય તરફથી તે તે પ્રતોના તુટતા પાનાં લખાવાય તથા તેની સુરક્ષિત રીતે વ્યવસ્થા થાય એવા સ્થાનની ગોઠવણ કરવામાં આવે તો જીનેશ્વર મહારાજની પુસ્તકારૂઢ થયેલી પવિત્ર વાણીની થતી આ ભયંકર આશાતના ટળી થોડા ખર્ચે જ્ઞાન આરાધનનું મહત્પુણ્ય પ્રાપ્ત થાય; આ બાબત જે મહાશયને ખાતરી કરવી હોય, તેમણે જરૂર પ્રસંગાનુસાર યોગ્ય નિરિક્ષણ કરવા અમારી તેમને ખાસ નમ્ર સુચના છે. ભંડારના રક્ષક બીલકુલ લક્ષ રાખતા

નથી, માટે તેમને તેમજ ત્યાંના શ્રીસંઘને અમારી સવિનય પ્રાર્થના છે કે હવે તે ગ્રંથોની સ્થિતિ સુધારવા તરત ધ્યાન ઉપર લેશો.

(૩) ભંડાર નં. ૩ તે ફોફળીયાવાડાની આગલી શેરીનો ભંડાર છે, અને તે શેઠ હાલાભાઈ મગનલાલની દેખરેખમાં છે; સદરહુ ભંડારમાં પુસ્તકોનો સંગ્રહ બહુજ સારા પ્રમાણમાં છે, તાડપત્રના ત્રીસેક બંધનો છે, મકાનની તથા પુસ્તકોની સ્થિતિ સારી છે.

(૪) ભંડાર નં. ૪ તે ફોફળીયાવાડાની વખતજીની શેરીમાં સંઘનો ભંડાર છે, અને તે સંઘની દેખરેખમાં છે, આ ભંડારમાં પુસ્તકોનો સંખ્યા બંધ સંગ્રહ છે; પચાસેક તાડપત્રના બંધનો છે, વ્યવસ્થા પ્રશંસા પાત્ર છે; આ ભંડાર જોવા લાયક છે, સંઘ તરફથી શા વાડીલાલ હીરાચંદ પુસ્તકોની સંભાળ બહુ સારી રીતે રાખે છે.

(૫) ભંડાર નં. ૫ તે ફોફળીયાવાડાની વખતજીની શેરીમાં સંઘનો નવો ભંડાર છે, અને તે પણ સંઘની દેખરેખમાં છે; આ ભંડાર નં. ૪ ના ભંડારવાળા મકાનમાંજ હોવાથી ઠેકાણું એકજ છે. પુસ્તકોની સંખ્યા સારી છે, એનું નામ નવો ભંડાર પડવાનું કારણ એ છે કે પૂજ્યપાદ મુનિવર્ય શ્રીમદ્ કાંતિવિજયજી મહારાજના સતત પરિશ્રમથી તથા ઉપદેશથી આ ભંડારમાંના તમામ ગ્રંથો નવા લખાવવામાં આવ્યાં છે; સિવાય ભંડાર નંબર બીજાને બાદ કરીને બાકીના ભંડારોને બંધનાદિકે વ્યવસ્થિત કરવામાં તેઓ શ્રીએ અત્યંત પરિશ્રમ સેવેલો છે, માટે આ સ્થળે તેમનો અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનવો પરમ ઇષ્ટ છે.

(૬) ભંડાર નં. ૬ તે ઝવેરીવાડામાં શા. ચુનીલાલ મુળચંદનો ઘર ભંડાર છે, અને તે તેમનીજ દેખરેખમાં છે, એમાં પુસ્તકો બહુ થોડા પ્રમાણમાં છે. તાડપત્રના બે બંધન છે. વ્યવસ્થા બીલકુલ નથી.

આ રીતે અવશેષ રહેલા ભંડારોમાંથી ઉપર જણાવ્યા મુજબ છ પુસ્તક ભંડારો અમારા જોવામાં આવ્યા છે, તે સિવાય એક જબર ભંડાર કે જે મલધારી હેમચંદ્રસૂરિનો કહેવાય છે, તેને તપાસવા માટે અમે ઘણો પ્રયાસ કર્યો હતો, પણ તે શ્રીપૂજ્યના કબજામાં હોવાથી કોઈપણ રીતે અમારા જોવામાં આવ્યો નહી. જણાવવાને દિલગીરી ઉપજે છે, કે થોડા સમય અગાઉ આ ભંડાર બાબત શ્રીપૂજ્ય તથા શ્રાવકો વચ્ચે ટંટો ઉપસ્થિત થયો હતો, પરિણામમાં કોર્ટે શ્રીપૂજ્યના લાભમાં ફેંસલો આપ્યો છે, એમ સંભળાય છે, એ અત્યંત શોચનીય છે.

બાકી ૩ ભંડારો છે તે સંબંધી બહુ જાણવાજોગ હકીકત નથી, અને તેમાં પુસ્તકો પણ બહુજ થોડાં થોડાં છે.

પાટણના ભંડારોમાં સંગરામ સોનીએ ભરાવેલી સોનાના અક્ષરની પ્રતો હાલમાં મોજુદ છે.

તે સિવાય સરીયદમાં કાંઇક જુના પુસ્તકો હોવાનું કહેવામાં આવે છે.

દેરાસરો.

આ તાલુકામાં ૨૩૧ દેરાસરો છે, તેમાં તળ પાટણ શહેરમાં મોટા દેરાસરો તેમજ ઘર દેરાસરો મળીને ૨૨૦) છે, એમાં ઘણા જુના વખતના દેરાસરો પણ છે. અહીં શ્રી પંચાસરા પાર્શ્વનાથજીનું મોટું દેરાસર છે, અને તેને પ્રાચીન તીર્થ તરીકે ગણવામાં આવે છે. આ પંચાસરાજીની મૂર્તિ જ્યારે પંચાસર નગર ભાગ્યું, ત્યારે અહીં લાવીને પ્રતીષ્ટીત કરેલી હતી. આ દેરાસરની ભમતીમાં એક મૂર્તિ છે. જે વનરાજ ચાવડાની છે, એમ ત્યાંના પુજારીઓ કહે છે; દેરાસરો સંબંધી વધુ હકીકત મંદિરાવળી ભાગ ૧ લામાં આપેલી છે. પાટણના ઝવેરીવાડામાં શ્રી નારંગા પાર્શ્વનાથજીનું દેરાસર છે, તે મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા શ્રીમન્ હેમચંદ્રાચાર્યજી મહારાજે કરેલી કહેવાય છે.

શહેરના ઇશાન કોણ તરફ પીતાંબર તળાવ ઉપર એક શીખર બંધી દેરી છે, અને બીજી છુટી દેરીઓ છે, જેમાં જિનદત્ત સૂરિ, જિનકુશળ સૂરિ વીગેરે પુનમીયા ગચ્છના આચાર્યના પગલાં છે, અને તે દાદાની થુભ તરીકે ઓળખાય છે, અહીંઆ ભાદરવા સુદ ૨ ના રોજ દર વર્ષે મેળો ભરાય છે.

પાટણની નજીક ચાર ગાઉ ઉપર ચારૂપ કરીને ગામ છે. અહીંઆ શ્રી શામળા પાર્શ્વનાથજી મહારાજની પ્રતિમાજી છે, જે વર્તમાન ચોવીશીના વીશમાં તીર્થંકર શ્રી મુનિસુવૃત સ્વામીના નિર્વાણ પછી ૨૨૨૨ વર્ષે એટલે આજથી લગભગ ૫૮૬૬૬૨ વર્ષ પહેલાં આષાઢ નામના શ્રાવકે જે ત્રણ પ્રતિમાજી ભરાવેલી હતી તેમાંનીજ એક છે, બીજી ખંભાતમાં શ્રી સ્થંભન પાર્શ્વનાથજી મહારાજની છે, અને ત્રીજી પ્રતિમા હાલ કયાં છે તેની કાંઈ ખબર નથી. કારતક વદ ૧ ના રોજ અહીં પાટણથી સંઘ આવે છે. તેની પ્રાચીનતાના સંબંધમાં નીચે પ્રમાણેની એક દંતકથા ચાલે છે. (જુઓ શ્રીમત્ ન્યાયાંભોનિધી આત્મારામજી મહારાજકૃત "તત્વનિર્ણયપ્રાસાદ" ગ્રંથ પાનું ૮૩૩)

પુર્વેગત કાળમાં શાલિવાહન રાજાના રાજ્યથી અગાઉ અથવા લગભગમાં નાગાર્જુન વિદ્યારસ સિદ્ધિવાળા બુદ્ધિના નિધાન પૃથ્વીમાં રહેલા પાર્શ્વજિન બિંબના પ્રભાવથી રસને સ્થંભન કરતા હવા; ત્યાર બાદ તેમણે સ્થંભનક ગામ સ્થાપન કર્યું, અને તે શ્રી પાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા કે જે ખંભાત બંદરમાં હાલ વિદ્યમાન છે, તેના બિંબાસનના પાછલા ભાગમાં આવા અક્ષરોની પંક્તિ લખેલી અમે પરંપરાથી સાંભળીએ છીએ, અને આ વાત લોકોમાં પણ પ્રાયઃ પ્રસિદ્ધ છે; તે લેખ આવી રીતે છેઃ—

नमे स्तीर्थकृतस्तीर्थे वर्षे द्विकचतुष्टये (२२२२)

आषाढ श्रावको गौडो कारयेत्प्रतिमात्रयम् ॥ १ ॥

સદરહુ લેખ ઉપરથી આ પ્રતિમા અત્યંત પ્રાચીન હોવા સાથે તે જૈન ધર્મની પ્રાચીનતાનો એક અદ્વિતીય પુરાવો છે, એમાં સંદેહ નથી. આ લેખ સંબંધી પ્રમાણ માટે જે શોધક સજ્જનોને ખાતરી કરવાની અભિલાષા હોય તેમણે પ્રભાચંદ્ર સૂરિકૃત પ્રભાવકપુરૂષ ચરિત્ર તથા પ્રવચનપરીક્ષા નામક ગ્રંથોથી સંશય નિવારણ કરવા અમારી તેમને નમ્ર સુચના છે.

ઉપાશ્રયો તથા પોષધશાળા.

આ તાલુકામાં ૪૦ ઉપાશ્રયો તથા પોષધશાળાઓ છે, તેમાં તળ પાટણ શહેરમાં ૧૪ છે, આમાં ૩ તપગચ્છના, ૧ સાગરનો, ૧ વિમળનો, ૧ ખડતરનો, ૧ વડીપોશાળનો, ૧ પોળીયાનો, ૨ સાળવીના વીગેરે જુદા જુદા નામથી ઉપાશ્રયો ઓળખાય છે. આ સિવાય ઢંઢેરવાડામાં એક ઘણા જુના વખતની પોષધશાળા છે, તેમાં ભીંતે આરસના પાટીઆ ઉપર એક શીલા લેખ છે, જેમાં શ્રી રત્નપ્રભસૂરિના ઉપદેશથી તે બંધાવેલી હોવાનું જણાવવામાં આવે છે; ગોદડશાના પાડાના દેરાસરમાં પણ એક જુનો શીલા લેખ છે.

પાટણ શહેરની પશ્ચિમ દિશાએ મોતીશાના દરવાજા બહાર અડધા મૈલ દૂર વગડામાં રાધનપુર જવાના રસ્તા નજીક ડાબી બાજુએ એક મોટું મકાન છે, જે હાલ મુસલમાનોના કબજામાં છે, અને તે મુકતુમજીની દરગાહ તરીકે ઓળખાય છે, પણ તેને માટે લોકો એવું કહે છે કે અસલમાં એ હેમચંદ્રાચાર્યનો ઉપાશ્રય હતો. શ્રીમદ્ હેમચંદ્રાચાર્યજી મહારાજે અહીં રહીને કરોડો શ્લોકો બનાવી ઘણા ગ્રંથો તૈયાર કરી આપણી કોમ ઉપર કદી પણ નહીં વીસરી શકાય તેવો ઉપકાર કરેલો છે.

આ તાલુકાના વાયડ ગામમાં પણ એક ઉપાશ્રય છે, જે તદન જીર્ણ થઈ ગયેલો હોવાથી ગણત્રીમાં લીધો નથી.

ધર્મશાળા.

આ તાલુકામાં ૧૮ ધર્મશાળાઓ છે, તે પૈકી ૧૪ પાટણ શહેરમાંજ છે, તેમાં એક કોટાવાળાની અગર થંભણાજીની ધર્મશાળા કહેવાય છે, જે પંચાસરાની નજીકમાં છે, તેમાં વાસણ ગોદડાં વીગેરે મળી શકે છે, તેથી યાત્રાળુઓને અહીં ઉતરવાની સવડ સારી છે; તે સિવાય પંચાસરાજીમાં પણ એક ધર્મશાળા છે, જ્યાં પણ વાસણ ગોદડાંની સવડ છે; બાકીની ધર્મશાળાઓ પૈકી ઘણી માત્ર જમણવારના ઉપયોગમાંજ વાપરવામાં આવે છે.

આ શહેરમાં ટાંગડીઆવાડામાં એક જૈન વીશી સારી રીતે ચાલતી હોવાથી પરદેશી લોકોને રાંધવાના કંટાળાથી છુટા રહેવાનું બની આવે છે.

પાઠશાળા.

આ તાલુકામાં ૩ જૈન પાઠશાળાઓ છે, અને તે પાટણ શહેરમાંજ છે, જે પૈકી ૧ શ્રીમદ્ હેમચંદ્રાચાર્યના નામથી અને ૧ શેઠ ઝવેરચંદ ગુમાનચંદના નામથી ચલાવવામાં આવે છે, તથા ૧ સાગર ગચ્છના

ઉપાશ્રયની પાઠશાળા છે; ઉપરની ત્રણ પાઠશાળાઓમાંથી એકમાં મોટી સ્ત્રીઓ તથા કન્યાઓ અભ્યાસ કરવાને આવે છે. વધુ હકીકત માટે જુઓ શ્રેયસ્કર મંડળનો રીપોર્ટ.

કેળવણી. આ તાલુકામાં–પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે ધાર્મિક જ્ઞાનવાળાની સંખ્યા ૨૦ ની છે, તેમાં ૧૦ પુરૂષ અને ૧૦ સ્ત્રીઓ છે, જે પાટણ શહેરમાં છે;

—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૧૦૨ જણ છે, અને પાટણમાં ૧ ગ્રેજ્યુએટ છે; (મી. મણીલાલ દોલતચંદ બીએ. એલ. એલ. બી.)

—સંસ્કૃત અભ્યાસવાળા ૪ માણસો છે તે પાટણમાંજ છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં પાંજરાપોળ ૧ છે જે પાટણ શહેરમાં છે. આસપાસના ઘણે છેટે સુધીના ગામડાઓમાંથી લોકો અહીંઆ જાનવરો મુકવાને આવે છે, જેથી જાનવરોની સંખ્યા વખતે ચાર હજાર સુધીની થઇ જાય છે. અહીં પક્ષિઓ પણ રાખવામાં આવે છે. આ પાંજરાપોળનું ખરચ નીભાવવા સારૂ વડોદરાના ગાયકવાડ સરકાર તરફથી ખલીપુર ગામ બક્ષીસ મળેલું છે, જ્યાં આગળ જાનવરો રાખવાને મોટુ મકાન બાંધેલું છે. અહીંઆ જાનવરોની દવા માટે એક વૈદ્ય રાખવામાં આવેલ છે. આ પાંજરાપોળની સ્થિતિ સારી છે, તે સિવાય પંચાસરાજીમાં જીવાત નાંખવા માટે એક જીવાતખાનું રાખવામાં આવેલું છે.

સભા તથા લાયબ્રેરી. પાટણ શહેરમાં શ્રીમદ્ હેમચંદ્રાચાર્ય જૈન સભા અને લાયબ્રેરી નામની એક સભા છે, જેને અંગે એક ફ્રી રીડીંગ રૂમ રાખવામાં આવેલ છે.

દવાખાનું. પાટણ શહેરમાં બાબુ પનાલાલ પુનમચંદ તરફથી થોડા વખતમાં એક ધર્માદા દવાખાનુ ખોલવામાં આવનારૂ છે, તેથી આ શહેરમાં જૈનોને દવા સંબંધી એક સારી સગવડ થશે.

વસ્તી.—આ તાલુકામાં ૩૭ ગામ છે, જેમાં ૧૬૫૨ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	પ.	વિ.	કુલ	
પુરૂષ.	૧૧૩૩	૧૦૬૮	૨૫૧ =	૨૪૫૨	૫૦૯૫
સ્ત્રી.	૬૬૭	૧૧૬૬	૮૧૦ =	૨૬૪૩	

પાટણ શહેરની ચોથા ભાગ જેટલી વસ્તી મુંબઇમાં ધંધાર્થે રહેતી હોવાથી તેઓની ગણત્રી અહીં થયેલ નથી, તેથી સંખ્યામાં કાંઇક ફેર જણાય છે.

વેપાર ઉદ્યોગ. ઉપર બતાવેલ પુરૂષો પૈકી ૧૩૧૨ વેપારી છે, ૨૦૮ નોકરીયાત છે, ૩ ખેતીનો ધંધો કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, યાચક, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વડાવલી.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર ચાણસ્મા છે. જે પાટણથી ૧૦ માઇલ દૂર છે. અને ત્યાંથી બળદ ગાડી રસ્તે અહીં અવાય છે. મહેસાણા પાટણ રેલવે ઉપરના માણુંદ રોડ સ્ટેશનથી ચાણસ્મા તરફ રેલવે લઇ જવાનું કામ ચાલે છે, જ્યાંથી આગળ હારીજ તેમજ બહુચરાજી સુધી લંબાવવાની છે. હારીજથી શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનું આપણું પ્રાચીન તીર્થ ૧૦ મૈલ દૂર રહે છે. આ લાઇનો થોડા વખતમાં ચાલુ થવા સંભવ છે. (બહુચરાજી અને મુંઢેરા એ બે અન્ય દર્શનીના તીર્થો આ તાલુકામાં આવેલાં છે) અહીંઆ એક રૂ લોઢવાનો સંચો છે.

દેરાસરો. ચાણસ્મા ગામમાં એક ભવ્ય દેરાસર છે, જેમાં મૂળનાયકજીની પ્રતિમા શ્રી ભટેવા પાર્શ્વનાથજી મહારાજની છે અને તે છાણવેળુની છે. એમ જણાવવામાં આવે છે; ફાગણ સુદ ૩ ની વરસ ગાંઠની મીતીએ મેળો ભરાય છે,—

તેથી આ દેરાસરને તીર્થ તરીકે ગણવામાં આવે છે; ચાણસ્માથી પાટણ જવાના રસ્તા ઉપર બે માઇલના અંતરે રૂપપુર કરીને ગામ છે, જ્યાં આપણી જુજ વસ્તી છે, પરંતુ અહીંઆ ચોવીશ દેરીઓની ભમતીવાળુ પ્રાચીન દેરાસર છે, તેથી પ્રથમ આ ગામ મોટું શહેર હોવાનું ધારવામાં આવે છે, જે વખતે આપણા લોકોની સારી વસ્તી હશે એમ અનુમાન થઈ શકે છે.

કેળવણી. આ તાલુકામાં—મેટ્રીક અને તેથી ઓછા ઇંગ્રેજી જાણનારા ૭ જણ છે: —ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણથી વધારે જાણનાર ૨ માણસ છે, જે ચાણસ્મામાંજ છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં એકજ પાંજરાપોળ છે, અને તે ચાણસ્મામાં છે. તેની દેખરેખ જૈનોજ રાખે છે, તેમાં વૈદ્યની જોગવાઈ નથી.

પુસ્તકાલય— ચાણસ્મામાં એક સાધારણ પુસ્તકાલય છે.

વસ્તી.—આ તાલુકામાં ૪૭ ગામ છે, જેમાં ૬૮૨ ઘરની વસ્તી છે, તેનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૭૦૭	૫૩૬	૮૯	=	૧૩૩૨	૨૫૫૩
સ્ત્રી.	૩૮૦	૫૮૪	૨૫૭	=	૧૨૨૧	

આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૭૯૧ વેપાર કરે છે, ૪૨ નોકરીયાત છે, ૨ ખેડુતનું વેપાર ઉદ્યોગ. કામ કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો હારીજ.

આ તાલુકો પાટણ તથા વડાવલીની પશ્ચિમ દિશા તરફ આવેલો છે, જેનું મુખ્ય ગામ હારીજ છે. પાટણથી અહીં બળદ ગાડી રસ્તે જવાય છે. અહીંઆ થોડા વખતમાં રેલ્વે ચાલુ થનારી છે, જેથી આપણું શ્રી સંખેશ્વરા પાર્શ્વનાથજીનું પ્રાચીન તીર્થ અહીંથી નજીક હોવાથી ત્યાં જવાને ઘણું સુગમ થઇ જશે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં કોઇ ઈંગ્રેજી તેમજ ધાર્મિક અભ્યાસવાળા માલમ પડતા નથી.

વસ્તી.—આ તાલુકામાં ૧૬ ગામ છે, તેમાં ૯૪ ઘરની વસ્તી છે, જેનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૭૬	૭૪	૧૫	=	૧૬૫	.૩૦૨
સ્ત્રી	૩૨	૬૯	૩૬	=	૧૩૭	

વેપાર ઉદ્યોગ.—ઉપર બતાવેલ પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૨૭ વેપાર કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સિદ્ધપુર.

આ તાલુકો આ પ્રાંતની ઉત્તરે પાલણપુર સંસ્થાનની સરહદ ઉપર આવેલો છે, જેનું મુખ્ય શહેર સિદ્ધપુર છે, અને રજપુતાના માળવા રેલ્વે ઉપર મહેસાણેથી અજમેર તરફ જતાં આવેલું છે. મહેસાણેથી અહીં સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦–૩–૬ બેસે છે.

આ તાલુકામાં ૧૭ દેરાસરો છે, તેમાં સિદ્ધપુરના બે દેરાસરો મુસલમાની વખતના છે, એમ તેના બાહ્ય દેખાવ ઉપરથી માલમ પડે છે. દેરાસરો. સિદ્ધપુરથી ૭ માઇલ દૂર મેત્રાણા કરીને ગામ છે, જેને તીર્થ સ્થળ તરીકે ગણવામાં આવે છે. ભોયણીમાં શ્રી મલીનાથજી મ-

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૧૦ ધર્મશાળા છે, જેમાંથી ૨ ખેરાળુમાં છે અને ૨ વડનગરમાં છે, અહીં વાસણ ગોદડાં વીગેરે મળી શકે છે.

પાઠશાળા—આખા તાલુકા પૈકી એક પાઠશાળા વડનગરમાં છે, જે સાધારણ રીતે ચાલે છે, આમાં સ્ત્રીઓ પણ અભ્યાસ કરવા આવે છે (પાન ૧૯ માં વડનગર ગામની હકીકતમાં પાઠશાળાની સંખ્યા નજર દોષથી ભરવી રહી ગયેલ છે.)

કેળવણી—આ તાલુકામાં-પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે ધાર્મિક અભ્યાસવાળા ૧૨ માણસો છે, જેમાં ખેરાળુમાં ૫, વડનગરમાં ૧ અને ઊમતામાં ૬ જાણા છે.

—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા આખા તાલુકામાં ૧૧ જણ છે, તેમાં ખેરાળુમાં ૩, વડનગરમાં ૭, તથા ઊમતામાં ૧ છે, (ચીમનલાલ લુદરદાસ બી. એ કરીને એક ગ્રેજ્યુએટ છે.)

—સંસ્કૃત જ્ઞાનવાળા બીલકુલ માલમ પડતા નથી.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં ૪ પાંજરાપોળો છે, તેમાં ૧ ખેરાળુમાં છે, તથા ૧ સીપોર ગામમાં છે, તેમાં વૈદ્યની જોગવાઇ નથી, અને બીજી ૨ વડનગરમાં છે, જેમાં એક પાંજરાપોળ તથા એક ગૌશાળા કહેવાય છે, અહીં દેશી વૈદ્ય રાખવામાં આવે છે. પાંજરાપોળોની દેખરેખ રાખનારાઓમાં ખેરાળુમાં અન્ય ધર્મીઓ પણ સામેલ છે, બાકી સીપોર અને વડનગરમાં ફકત જૈનોજ છે.

પુસ્તકભંડાર—આ તાલુકામાં પ્રાચીન પુસ્તક ભંડાર નથી, પરંતુ વડનગરમાં થોડા હસ્તલિખીત પુસ્તકો છે.

પુસ્તકલય—ખેરાળુ ગામમાં એક પુસ્તકાલય છે, અને ઊમતા ગામમાં એક લાયબ્રેરી છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૧ ગામ છે, જેમાં ૭૧૬ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૬૦	૪૧૯	૯૨	=	૯૭૧	૨૦૩૮
સ્ત્રી.	૨૩૯	૪૪૪	૩૮૪	=	૧૦૬૭	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલ પુરૂષો પૈકી ૬૧૯ વેપાર કરે છે, ૩૯ નોકરીયાત છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, યાચક, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વિશનગર.

આ તાલુકો ખેરાળુ અને મહેસાણા તાલુકાની વચમાં આવેલો છે, તેનું મુખ્ય શહેર વિશનગર છે. પ્રથમ ગુજરાતના રાજા ભોળા ભીમદેવ અને અજમેરના ચૌહાણ રાજા વિશળદેવના વખતમાં અહીં લડાઇ થઇ હતી, અને તેથી વિશળદેવના નામથી સંવત ૧૨૯૦ ની આસપાસમાં આ શહેર વસાવ્યુ હતું. જેને હાલ વિશનગર કહે છે. મહેસાણાથી વિશનગર સુધી રેલ્વેની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૨-૬ બેસે છે.

દેરાસરો. આ તાલુકામાં ૨૬ દેરાસરો છે, તે પૈકી વિશનગરમાં ૧૦ દેરાસર છે, તેમાં ગોડી પાર્શ્વનાથજી મહારાજનું ભવ્ય અને સુંદર દેરાસર છે, બીજા દેરાસરો પણ ઘણા સારાં છે

કેળવણી. આ તાલુકામાં-ઇંગ્રેજી મેટ્રીક અને તેથી પણ ઓછું જાણનારાની સંખ્યા ૨૪ ની છે, જેમાં વિશનગરમાં ૨૦, ભાળકમાં ૧. ગુંજામાં ૨ તથા ખોકરવાડામાં ૧ છે.

—સંસ્કૃત જાણનારામાં ૩ જણ છે તે વિશનગરમાં છે.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારા ૭ માણસો છે.

પુસ્તક ભંડાર—વિશનગરમાં એક મોટો પુસ્તક ભંડાર છે. જેની હજુ ટીપ થઇ નથી. આ ભંડારમાં ઘણા અલભ્ય પુસ્તકો છે, એમ કહેવાય છે.

દવાખાનું. વિશનગર શહેરમાં આપણી કોમના એક આગેવાન શેઠ ગોકળભાઇ દોલતરામ તરફથી એક ધર્માદા દવાખાનું ખોલવામાં આવેલું છે. તેનો લાભ શહેરના તમામ લોકો સારી રીતે લે છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૮ ગામ છે. જેમાં ૫૯૫ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	દે.	મૂ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂપ.	૪૩૪	૪૩૭	૭૪	=	૯૪૫	૧૯૪૯
સ્ત્રી.	૨૭૨	૪૩૫	૨૯૭	=	૧૦૦૪	

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૬૫ વેપાર કરે છે, ૬૫ નોકરીયાત છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ. યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

દેરાસરો, ઉપાશ્રય, વીગેરે સંબંધી કાંઈ જાણવા જોગ હકીકત નથી. કલોલ નજીક સેરીસા ગામે આપણું પ્રાચીન દેરાસર જમીનમાં દટાએલું માલુમ પડે છે, અને તેને ખોદાવી કાઢવા ત્યાંના એક ગૃહસ્થે મહેનત કરી હતી, પણ તેનું કાંઈ સંતોષકારક પરીણામ આવ્યું જણાતું નથી.

આ તાલુકામાં પાઠશાળા, ધર્મશાળા પાંજરાપોળ, સભા મંડળ કાંઈ નથી.

આ તાલુકામાં—ઇંગ્રેજી જાણનારા ૩ છે, તે મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા છે. (એક ગ્રેજ્યુએટ છે. મી૦ મયાચંદ ડાકટર L. M. & ~.)

કેળવણી. —ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારા તેમજ સંસ્કૃત જાણનાર કોઈ નથી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૮ ગામ છે, તેમાં ૨૮૯ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩૧૬	૨૯૫	૫૦	=	૬૬૧	૧૨૯૫
સ્ત્રી.	૧૯૨	૩૩૪	૧૦૮	=	૬૩૪	

કલોલ શહેરમાં થોડા વર્ષ અગાઉ આપણી વસ્તી બીલકુલ નહોતી, પણ દીગંબરો તથા સ્થાનકવાસીઓની હતી, પરંતુ હાલમાં થોડાં ઘર આપણામાં ભળી ગયા છે, તેથી ત્યાં એક મોટું દેરાસર તથા ઉપાશ્રય બાંધવા સારૂ શેઠ મનસુખભાઈ ભગુભાઈ તરફથી સારો આશ્રય મળ્યો છે. દેરાસર તૈયાર થયું છે, ચાલુ સાલની માહ સુદિ ૫ મે તેમાં પ્રતિષ્ટા થવાની છે.

વેપાર ઉધોગ—આ તાલુકાના પુરૂષો પૈકી ૩૮૩ વેપાર કરે છે, ૩૧ નોકરીચાત છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો દહેગામ.

આ તાલુકો કડી પ્રાંતની અગ્નિ કોણમાં મહીકાંઠા એજન્સી અને અમદાવાદ જીલ્લાની વચ્ચે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય શહેર દેહગામ છે. અમદાવાદથી અહીં સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂા. ૦-૩-૬ બેસે છે. આ તાલુકામાં દેહગામથી ૬ મૈલ દૂર મગોડી કરીને ગામ છે, તે પ્રાચીન વખતમાં એક મોટું શહેર

હશે, એમ તે ગામ જોતાં. તથા તેનાં સીમાડાનાં નામો સાંભળતાં માલુમ પડે છે

દેરાસર—મગોડી ગામમાં મહાવીર સ્વામીનું એક જુનું દેરાસર છે. જેની બંધાવ્યાની શાલ સંવત ૧૩૭૩ ની છે, આ એક તીર્થ જેવું ગણાય છે.

પાઠશાળા—આ તાલુકાના દેહગામ શહેરમાં એક પાઠશાળા છે, તે સિવાય બીજા ગામમાં નથી

આ તાલુકામાં—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા માત્ર ૪ કેળવણી જણ છે, તેમાં મહુંદ્રામાં ૨ તથા બહીયલમા ૨ છે. તેમાં એક ગ્રેજ્યુએટ છે (મી. મહાસુખલાલ લક્ષ્મીચંદ બી. એ)

—ધાર્મિકમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર ૪ માણસ છે, તેમાં ધારીસણામાં ૩ અને ચેખલાપગીમાં ૧ છે.

—સંસ્કૃત સાધારણ રીતે ૧ જણ જાણે છે, અને તે પ્રાંતિઆમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૩૩ ગામ છે, જેમાં ૩૭૭ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે

	કુ	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૫૧૮	૩૩૨	૫૫	=	૯૦૫	૧૬૭૩
સ્ત્રી	૨૬૦	૩૪૧	૧૬૭	=	૭૬૮	

વેપાર ઉદ્યોગ.—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૪૩ વેપાર કરે છે, ૪૪ નોકરીયાત છે, ૧૮ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો આતરસુંબા.

આ તાલુકો ખેડા જીલ્લો, અમદાવાદ જીલ્લો, અને મહીકાંઠાની વચમાં દહેગામની દક્ષિણ દિશાએ આવેલો છે. આ તાલુકાના રસ્તાઓ ઘણાં ખરાબ છે, અને અહીં ઘણાં કોતર આવેલાં છે. આ તાલુકામાં અમદાવાદથી દહેગામ થઇને જવાય છે, ત્યાંથી ગાડાં, ઘોડા, ઊંટ વિગેરે ભાડે મળી શકે છે. બીજી તરફ અમદાવાદથી આણંદ થઇને ત્યાંથી રતલામ, ઉજ્જૈન રેલ્વેમાં બેસી ડાકોર ઉતરીને કપડવંજ જવાય છે, જે ત્યાંથી ૨૦ મૈલ દૂર છે, ત્યાંથી આતરસુંબા ૮ મૈલ થાય

મગરૂર થવાનું નથી તેમજ ઈંગ્રેજી અને ધાર્મિક કેળવણીમાં ૨ તથા ૦॥ ટકા પ્રમાણે અનુક્રમે સંખ્યા આવે છે, તેમાં પણ ખરેખર ઘણા પાછળ પડયા છીએ. પારસી કોમ જેવી નાની કોમમાં હજારોની સંખ્યામાં ગ્રેજ્યુએટો થયેલા છે, તેની સાથે સરખામણીમાં આ પ્રાંતમાં એકજ આંગળીના વેઢા ઉપર ગણી શકાય તેટલાજ ૪ ગ્રેજ્યુએટો માલમ પડે છે, તેથી કંઇ મોટા પ્રમાણમાં આવા ગ્રેજ્યુએટો તૈયાર કરી શકાય તે બદલ આ પ્રાંતના આગેવાનોએ સતત્ પ્રયાસ કરવાની જરૂર છે. આ પ્રાંતના મોટા મોટા શહેરોમાં ઈંગ્રેજી પાંચ ધોરણ સુધી નીશાળો ખોલવામાં આવેલી છે, વિશનગરમાં છઠ્ઠા ધોરણ સુધી, તથા પાટણમાં હાઇસ્કુલ સુધી અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે, તેનો લાભ લેઇ કેળવણીના ઉત્તેજનાર્થે પ્રત્યેક જૈન વિદ્યાર્થિને સ્કોલરશીપ, ઇનામ વગેરેની યોજનાઓ તૈયાર કરી અભ્યાસના સાધનોમાં અનુકુળતા કરી આપવાની જવાબદારી આપણા આગેવાનોને માથેજ રહે છે.

ધાર્મિક કેળવણી જે દરેક માણસને લેવીજ જોઇએ તેના આંકડા તરફ જોતાં સર્વ કોઇને દીલગીરી થાય તે સ્વભાવિક છે. જો કે નવકાર જાણનારા પોણા ભાગના માણસો હશે. બે પ્રતિક્રમણ જાણનારા ભાગેજ દશમો ભાગ હશે અને પાંચ પ્રતિક્રમણ જાણનારા તો પચીસમો ભાગ પણ નજરે પડશે નહીં, તો પછી તે ઉપરાંતની કેળવણીમાં માત્ર બે આંકડાની સંખ્યામાં ગણત્રી આવે તે સ્વભાવિક છે. આ કેળવણી વધારવા તરફ પુર્ણ લક્ષ આપવાની આ પ્રાંતના જાણીતા ગૃહસ્થોની ખાસ ફરજ છે. ધર્મની કેળવણી લીધાથી ધર્મ અર્થ, કામ, અને મોક્ષ દરેક સાધનો પ્રાપ્ત કરી શકાય છે. એ સૂત્ર ધ્યાનમાં રાખીને અગ્રેસરો ધાર્મિક કેળવણી વધારવા તરફ લક્ષ આપશે, એવી આશા રાખીએ છીએ.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૪ ટકાનું આવે છે, જે જીલ્લાની વસ્તી તરફ નજર કરતાં ઘણુંજ ઓછું છે. સ્ત્રીઓને કેળવવાની ઘણી જરૂર છે, જ્યાંસુધી તેઓ કેળવાશે નહીં, ત્યાંસુધી આપણી ઉન્નતિ થવામાં એક મોટો પથ્થર આડે આવવા બરોબર છે. તેઓ સુધરશે તો હવે પછીની થનાર પ્રજા ઘણી જલદીથી કેળવાશે. હાનીકારક દુષ્ટ રીવાજો જે કે આપણામાં જડ મૂળ ઘાલી બેઠા છે તે આપોઆપ બંધ થશે, અને પછી આપણને ઉન્નતિના બિંદુએ પહોંચવામાં ઢીલ થશે નહીં.

પાંજરાપોળો. આ પ્રાંતમાં પાંજરાપોળો ૧૦ અને જીવાતખાના ૭ છે, તેમાં માત્ર ૨ માં જૈનોની સાથે અન્ય ધર્મિઓ દેખરેખ રાખનારા માલમ પડે છે, બાકીનીમાં જૈનોજ દેખરેખ રાખે છે. આ પાંજરાપોળો પૈકી પાટણ, વિશનગર તથા મહેસાણાની પાંજરાપોળો સારી સ્થિતિમાં છે, અને તેમાં કાંઇક નિયમસર કામ ચાલતુ માલમ પડે છે, બાકીનીમાં

કાંઇ નિયમોજ નથી, માટે દરેક પાંજરાપોળો જો સારા નિયમસર ચલાવવામાં આવે તો ઘણી સારી સ્થિતિ ઉપર રહેવા સંભવ છે.

સભા મંડળ. આ પ્રાંતમાં ૬ સભા મંડળો છે, પરંતુ બધી નામનીજ છે, કોઇ પણ સભા કોઇ પણ જાતનું સંગીન કાર્ય કરી શકે તેમ નથી. માત્ર શ્રી જૈન શ્રેયસ્કર મંડળ તથા કાંઇક અંશે શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય જૈન સભા કાર્ય બજાવી રહેલ છે. દરેક સભાના કાર્યવાહકો પોતાના ગામના આગેવાન ગૃહસ્થોને સામેલ કરી કોમના સુધારા વધારા તરફ કામ કરવા પ્રયત્ન કરે તોજ તેવી સભાઓ સર્વ રીતે લાભદાયી નીવડે.

વસ્તી. આ પ્રાંતની વસ્તી સંબંધી ગામવાર આંકડાઓ આગળ આવી ગયા છે, તેમજ જ્ઞાતિવાર અને ગચ્છવાર આંકડાઓ પણ આવ્યા છે, તોપણ આ પ્રાંતમાં જેટલી જ્ઞાતિ અને જે જે ગચ્છ આવેલા છે, તેની મનુષ્યવાર સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ	૨૨૫૫	૧૧	ભાવસાર	૩૧૦
૨	દશા "	૫૬૩	૧૨	કણબી...	૩૮
૩	વીશા શ્રીમાળી	૯૪૦૧	૧૩	ભોજક	૪૪૯
૪	દશા "	૬૮૦૦	૧૪	કંદોઈ...	૨
૫	વીશા પોરવાડ	૩૯૭૯	૧૫	પાંડે	૧૮
૬	દશા "	૧૯૧૯	૧૬	સુતાર...	૧૬
૭	હુંમડ	૩	૧૭	દરજી	૬
૮	મહાત્મા	૭	૧૮	રજપુત	૩૮
૯	સાળવી	૨૫૯	૧૯	મોઢઘાંચી	૪
૧૦	સાંડેસરા	૧૫૯			૨૬૨૨૬

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા	૨૦૬૪૧	૯	પાયચંદ	૧૬૬
૨	સાગર...	૨૧૦૦	૧૦	લોંકા	૧૨૧
૩	દેવસુર	૧૦૫૬	૧૧	વિજ્યાસર	૮૭
૪	અંચળ	૯૦૯	૧૨	ગૌતમ	૩૯
૫	પુનમીઆ	૪૧૫	૧૩	રાયસુર	૩૭
૬	વડીપોશાળ	૨૨૯	૧૪	ગોરક્ષ...	૧૬
૭	લોઢીપોશાળ	૨૬૩	૧૫	સાજી	૩
૮	ખડતર	૧૭૪			૨૬૨૨૬

આ પ્રાંતમાં કુલ ૩૯૦ ગામ છે, જેમાં ૭૪૭૭ ઘર છે, તેમાં કુંવારા, પરણેલા, તથા વિધુરની સંખ્યા નિચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૬૩૪૯	૫૬૧૬	૧૦૫૬	=	૧૩૦૨૧	૨૬૨૨૬
સ્ત્રી.	૩૬૭૯	૫૮૯૯	૩૬૨૭	=	૧૩૨૦૫	

કુંવારાની સંખ્યામાં વરાવેલા એટલે સગપણ કરેલાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ઉપરના આંકડાઓ પૈકી વિધવાઓના આંકડા તરફ નજર કરતાં મોટા ખેદ સિવાય બીજો કાંઇ વિચાર ઉત્પન્ન થાય તેમ નથીજ. આનું કારણ શું? સુજ્ઞ પુરૂષો આના કારણોનો અભ્યાસ કરી આ પ્રમાણ ઘણું ઓછુ થાય તે તરફ ધ્યાન આપી રહયા છે, છતાં આ તકે તે સંબંધમાં બે બોલ લખવા ઉચીત ધારીએ છીએ. આમ થવાના નીચે પ્રમાણે કારણો છે.

બાળલગ્ન, વૃદ્ધવિવાહ, કન્યાવિક્રય,

ઉપર પ્રમાણેના દુષ્ટ રીવાજોને નાબુદ કરવામાં આવે તોજ આપણી કોમની ઉન્નતિ થાય. જો કે કાઠીઆવાડ કરતાં તો આ પ્રાંતમાં ઉપરના દુષ્ટ રીવાજો ઘણા ઓછા પ્રમાણમાં જણાય છે, તેનું કારણ માત્ર આ તરફ લગભગ દરેક ગામ

અમુક ગામડાઓના સંગાથે કન્યાના લેવડ દેવડમાં તથા ખાવા પીવાના વ્યવહારમાં એક ઘોળ (સમુદાય) ના રૂપમાં (જેવાં કે સાત ગામનું પંચ, બેતાલીશી, સતાવીશી, પાંત્રીશી, બત્રીશી વીગેરે નામથી ઓળખાય છે,) બંધાએલા છે, તેથી તેઓ પોતાની કન્યાઓ ઘોળ બહાર આપતા નથી, અને તેઓને કન્યાઓ પણ તેમાંથીજ મળી શકે છે, માટે ઉપરના રીવાજો ઘણે અંશે કમી છે, છતાં જે છે તે પણ તદન નાબુદ થવાની ખાસ જરૂર છે, અને તેમ કરવા સારૂ ઘણા રસ્તાઓ સુચવવામાં આવે છે, પરંતુ ટુકમાંજ તેનો એક રસ્તો અત્રે જણાવવો વધુ ઉપયોગી થઇ પડશે. તે રસ્તો આ છેઃ–કેળવણી લેવાથી લોકોને સારા નરસા સંબંધી જ્ઞાન થાય, અને પછી વેપાર ઉદ્યોગે લાગવાથી પોતાની આજીવીકાનું પુરૂં થતું હોય, તો એવો કોઇ પણ માણસ ન હોય કે આવા નીચ રીવાજો પસંદ કરે, માટે કેળવણી વધવાથી આવા દુષ્ટ રીવાજો આપોઆપ બંધ થઇ જવાનો સંભવ છે.

ઉપરના આંકડાઓમાં કુંવારી કન્યાઓ કરતાં કુંવારા પુરૂષોની સંખ્યા લગભગ પોણા બે ગણી થવા જાય છે, પરંતુ વિધવાઓની સંખ્યા વિધુર કરતાં લગભગ સાડાત્રણ ગણી છે, તે બાબત વિચાર કરવા જેવી છે.

આ પ્રાંતના કેટલાક ગામમાં જૈનો પોતાની કન્યાઓ અન્ય ધર્મીઓને આપે છે, અને તેઓની કન્યાઓ પોતે લેછે, એ કોઇ પણ રીતે યોગ્ય ગણાય નહીં. કેમકે નાનપણથી કન્યાઓને જેવા સંસ્કારો મળ્યા હોય, તેવો તેમનો વિચાર મક્કમ રીતે રહે, અને તેથી અન્ય દર્શનીઓની જે કન્યાઓ આપણા સમુદાયમાં આવે તેમને આપણી ધાર્મિક ક્રિયાઓમાં જોડાતાં ઘણોજ વખત લાગે; વળી આપણી બાળકીઓ કે જેમને નાનપણથીજ જૈન સંસ્કારો થયેલા હોય, અને જેમની જૈન ધર્મ ઉપર પુર્ણ દ્રઢતા થઇ હોય, તેમને બીજા પંથવાળાઓની સાથે સંબંધ રાખવામાં કેટલી અડચણો વેઠવી પડે છે, તેનું ભાન તેવા અનુભવવાળી બાળાઓનેજ થાય છે. તે સીવાય આપણા ધાર્મિક રીવાજોમાં પણ વખતો વખત ઘણી અડચણો આવે, તે ઉપરાંત બીચારી બાળાઓને એક ભવમાં બે ભવ કરવા વખત આવે છે, અને વખતે પોતાના સગાંઓ સાથે ધર્મના મતફેરને લીધે સખ્ત અણબનાવ થઇ આખો જન્મારો દુઃખી અને લાચાર હાલતમાં ગાળવો પડે છે, તેથી જ્યાં જ્યાં આવા રીવાજો ચાલતા હોય ત્યાંના આગેવાનોએ આ બદલ ઘટતો બંદોબસ્ત કરવાની આવસ્યકતા છે. પોતાની જ્ઞાતિ નાની હોય તો બીજી તરફના આપણા બંધુઓ સાથે સંબંધ બાંધવાની ગોઠવણ કરવી જોઇએ, અને તે અન્ય દર્શનીઓની સાથે સંબંધ રાખવા કરતાં વધારે ઉત્તમ થઈ પડે.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ પ્રાંતમાં ૬૮૭૭ પુરૂષો વેપારી લાઇનમાં જોડાએલા છે, ૭૨૮ નોકરીયાત છે, ૪૩ ખેતીનો ધંધો કરે છે, બાકીનામાં બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

આ પ્રાંતના પાટણ, વિશનગર, મહેસાણા, વડનગર, વીગેરે શહેરોના આપણા જૈન ભાઇઓ વેપાર અર્થે દૂર દેશાવર ગયેલા છે. બાકીના શહેરો અને ગામો વેપાર સંબંધી પછાત સ્થિતિમાં છે.

આ પ્રાંતમાં કેટલાક શહેરમાં જુદી જુદી જાતના કારખાનાઓ થોડા વર્ષમાં નીકળ્યાં છે, અને હજુ નીકળતાં જાય છે.

રીતરીવાજો. આ પ્રાંતના રીત રીવાજોના સંબંધમાં લખતાં એટલુ જણાવવું બસ થઇ પડશે, કે આપણી કોન્ફરન્સ હયાતીમાં આવ્યા પછી મોટા મોટા શહેરોમાં રડવા કુટવાનો, શ્રીમંત પ્રસંગે, તથા મરણ પ્રસંગે થતાં ખર્ચો કમી કરવાનો, મિથ્યાત્વી પર્વો જેવા કે હોળી, શીળ સાતમ વીગેરે માનવાનો, કેટલીક જ્ઞાતિઓમાં બારમા તેરમા કરવાનો વીગેરે રીવાજો કેટલેક અંશે કમી થવા લાગ્યા છે. લગ્ન સંબંધમાં કેટલીક ખરાબ રૂઢીઓ પ્રચલિત હતી તેમાં પણ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે. કેળવણીની ખામીને લીધે આવા રીવાજો જલદીથી બંધ થઇ શકતા નથી.

આ પ્રાંતમાં વિધવાઓની ઉમરવાર સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે.

૨૦ વર્ષ અંદર.	૨૦ થી ૩૦.	૩૦ થી ૪૦.	૪૦ ઉપરાંત.	કુલ.
૧૧૯	૭૦૦	૯૩૪	૧૮૭૪	=૩૬૨૭

ઉપર પ્રમાણે વિધવાઓ છે જેમાં અડધા કરતાં કાંઇક વધારે ભાગ મોટી ઉમરે પહોંચેલી વિધવાઓનો છે જ્યારે ચોથાભાગની વિધવાઓ આધેર અવસ્થાએ આવેલી છે. ભર યુવાવસ્થામાં વૈધવ્યનું દુઃખ ભોગવતી સ્ત્રીઓની પાંચમા ભાગ કરતાં સહેજ ઓછી સંખ્યા જણાઇ આવેછે. પોતાની ખીલતી યુવાવસ્થામાંજ કહો, અગર સંસારમાં દાખલ થવાના પ્રથમ પગથીએ કહો, ગમે તે કહો, પણ પોતાની જીંદગીની શરૂઆતમાંજ આવા વૈધવ્યનું અનિષ્ટ દર્શન થયેલું. આ સંખ્યા પણ ઘણી મો ગણી શકાય, તે સાથે તે ઉપરાંતની ઉમરવાળી વિધવાઓને પણ આવું વિધવાપણું કઈ ઉમરે પ્રાપ્ત થયું હશે, તે પણ વિચારવાનું છે.

આ વિધવાઓની સંખ્યાના આંકડા તરફ જોતાં ઘણી દીલગીરી અને નિરાશા ઉપજે એ સ્વાભાવિક છે, કારણકે કુલ સ્ત્રી સંખ્યાના ચોથ ભાગ કરતાં પણ વધારે છે.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા સંખ્યા.
૧	તાલુકે નાની મારવાડ.										
૧	ઇડર	મહીકાંઠા એજન્સી	ઇડર રોડ ૧૭	ઇડર	ઇડર રોડ	૬	૪	૫	૧	૧	૧
૨	વડાલી		,, ,, ૨૨	વડાલી	,, ,,	૨	૪	૦	૧	૦	૦
૩	ટીંટોઇ		તલોદ સ્ટે. ૩૮	ટીંટોઇ	તલોદ	૧	૧	૦	૧	૦	૦
૪	અહમદનગર		ઇડર રોડ	અહમદન૦	ઇડર રોડ	૪	૩	૨	૦	૦	૦
૫	ખેડબ્રહ્મા		,, ,, ૧૩	વડાલી	,, ,,	૨	૧	૧	૦	૦	૦
૬	દધાલીઆ		તલોદ સ્ટે. ૩૦	અહમદન૦	તલોદ	૧	૦	૦	૧	૦	૦
૭	ભાલુસણ		ખેરાળુ ,, ૧૨	સતલાસણ	ખેરાળુ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	સતલાસણ		,, ,, ૧૫	,,	,,	૨	૦	૦	૦	૦	૦
૯	પોસિના		આબુ રોડ ૧૫	કોટરાછા૦	આબુ રોડ	૫	૨	૧	૦	૦	૦
૧૦	મોઠા કોઠાસણ		ખેરાળુ સ્ટે. ૧૫	સતલાસણ	ખેરાળુ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઊંડડી		વડનગર ,, ૧૦	વડનગર	વડનગર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	સુદાસણ		ખેરાળુ ,, ૧૦	સુદાસણ	ખેરાળુ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સાબલી		ઇડર રોડ ૯	કુકડીયા	ઇડર રોડ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	દાંતા		પાલણપુર સ્ટે. ૨૦	દાંતા	પાલણપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	એકલારા		વડનગર ,, ૧૧	ઇડર	ઇડર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	હડાદ		આબુ રોડ ૨૪	અંબાજી	આબુ રોડ	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૧૭	કુકડીઆ		ઇડર ,, ૧૮	કુકડીયા	ઇડર ,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	જામલા		,, ,, ૬	વખતાપુર	,, ,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૯	ગાંઠીઓલ		,, ,, ૨૦	કુકડીયા	,, ,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	બેરણા		,, ,, ૫	અહમદન૦	,, ,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૬૬	૪૭૬	૯૯	૯૫	૨૨	૧૬	૦	૦	૨૮	૩૦	૨૨	૨૪	૬૮	૭૨	લાયબ્રેરી તથા સાધારણ પુસ્તક ભંડાર છે.
૧૮૪	૪૫૧	૧૦૬	૮૨	૨૫	૧૩	૦	૦	૩૦	૬	૮	૧૩	૮૨	૮૬	
૮૪	૨૩૭	૪૫	૪૨	૭	૧૦	૦	૦	૬	૦	૦	૨૭	૪૬	૫૪	લાયબ્રેરી છે.
૮૩	૧૮૩	૨૪	૪૭	૭	૭	૦	૧	૦	૦	૧	૧૫	૪૭	૩૪	
૪૭	૧૧૬	૨૦	૨૬	૫	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૨૬	૩૦	
૩૦	૧૦૪	૧૮	૨૪	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૨૪	૧૬	
૨૮	૮૦	૧૯	૧૦	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૦	૨૦	
૨૭	૫૫	૮	૯	૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૬	૧૧	૧૮	
૨૪	૮૪	૨૧	૧૦	૨	૪	૦	૦	૨	૦	૦	૧૫	૧૦	૨૦	અહીંઆ દેરાસરમાં પ્રાચીન શીલાલેખો છે.
૨૪	૭૦	૧૫	૧૩	૬	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૬	૮	
૨૨	૬૬	૧૩	૧૩	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૧૩	૧૪	
૧૫	૪૫	૮	૧૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૩	૮	
૧૩	૩૭	૧૧	૪	૫	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૯	
૧૦	૪૭	૮	૧૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૨	૫	
૧૦	૩૮	૭	૭	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૮	૮	પુસ્તકાલય છે.
૮	૩૮	૭	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૧૩	
૮	૩૧	૭	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૬	૫	
૮	૨૧	૬	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૭	
૮	૧૬	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	
૭	૨૭	૬	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૪	૪	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ	સભા મંડળ.
૨૧	ટીંબા	જુદા જુદા ઠાકોરોનું.	ખેરાળુ સ્ટે. ૧૧	સતલાસણ	ખેરાળુ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨૨	હડીઓલ		ઇડર રોડ ૬	અહમદન૦	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	અરોડા		" " ૨૨	ઇડર	" "	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ભુંડાસણ		રણીઆલ સ્ટે. ૫	આંબલીઆરા	રણીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	મુડેટી		ઇડર રોડ ૧૫	વડાલી [શા	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	તારંગાજી		ખેરાળુ સ્ટે. ૧૧	સતલાસણ	ખેરાળુ	૯	૦	૧૦	૦	૧	૦
૨૭	મોહુડા		ઇડર રોડ ૧૫	હરસોલ	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	દેસોતર		" " ૮	ઇડર	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ફલાસણ		વડનગર સ્ટે. ૧૨	વડનગર	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	રેચોડ		" " ૧૨	"	"	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	જવાનપુર		ઇડર રોડ ૧૨	ઇડર	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	કમાલપુર		વડનગર સ્ટે. ૨	વડનગર	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	કેસરપુર		ઇડર રોડ ૮	ઇડર	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	ઓડા		" " ૮	"	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	મેઢાસણ		" " ૧૫	અહમદન૦	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	વીરાવાડ		" " ૫	"	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	ચીત્રોડી		" " ૨૨	ઇડર	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	ડેરીઆ		વડનગર સ્ટે. ૧૧	વડનગર	વડનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	રાવોલ		ઇડર રોડ ૧૨	ઇડર	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	નેકોડા		" " ૫	અહમદન૦	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	કાંનપુર		" " ૮	વડાલી	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	મહોવતપુરા		" " ૮	ઇડર	" "	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૭	૨૨	૮	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૪	
૬	૧૯	૮	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૧	
૪	૮	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૩	૧૧	૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧	
૩	૬	૦	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૩	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	તીર્થસ્થળ છે.
૨	૨૩	૩	૬	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૬	૨	
૨	૧૦	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૨	
૨	૮	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	
૨	૭	૦	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૬	૦	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૯	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૧	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૪૩	સમલાપુર		ઇડર રોડ ૧૧	ઈડર	ઇડર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	કુંભારીઆજી		આબુ ,, ૧૩	અંબાજી	આબુ રોડ	૫	૦	૧	૦	૦	૦
						૫૦	૨૩	૨૧	૪	૨	૧
૨	તાલુકે રેવર.										
૧	રૂપાલ	જુદા જુદા ઠાકોરોનું.	ઇડર રોડ ૧૧	અહમદન૦	ઈડર રોડ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	મોહનપુર		તલોદ સ્ટે. ૧૨	મોહનપુર	તલોદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	ઢુંઢોર		ઇડર રોડ ૪	અહમદન૦	ઈડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	અરપોદરા		,, ,, ૧૪	મોડાસા	,, ,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	રણાસણ		તલોદ સ્ટે. ૧૫	હરસોલ	તલોદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	હાથરોલ		,, ,, ૧૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	કાબોદરા		,, ,, ૧૫	મોહનપુર	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	સરડોઇ		ઈડર રોડ ૧૮	સરડોઈ	ઈડર રોડ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	એંદરોડા		રાંધેજા સ્ટે. ૮	રાંધેજા	રાંધેજા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	વામોજ		ઇડર રોડ ૭	અહમદન૦	ઇડર રોડ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	મનોરપર		,, ,, ૮	,,	,, ,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	બાકરોલ		તલોદ સ્ટે. ૩૦	મોડાસા	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ઢાંકરોલ		,, ,, ૧૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૭	૫	૧	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	તીર્થસ્થળ છે.
૮૫૫	૨૩૮૫	૪૯૫	૪૬૧	૧૧૧	૮૮	૦	૧	૬૭	૩૬	૩૧	૧૯૪	૪૪૭	૪૫૪	
૪૧	૧૨૩	૨૩	૨૫	૬	૬	૦	૦	૧	૬	૦	૧૩	૨૦	૨૩	
૨૧	૧૩૪	૨૭	૨૮	૩	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૨૯	૧૮	
૧૨	૬૦	૧૩	૧૨	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૧૨	૪	
૮	૪૬	૪	૯	૧	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૧	૬	
૮	૩૨	૧૦	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૬	
૭	૨૬	૬	૫	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૪	
૫	૩૫	૫	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૯	૩	
૫	૨૪	૨	૫	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૧	
૫	૧૯	૫	૫	૨	૦	૦	૦	૧	૧	૦	૦	૪	૧	
૩	૧૫	૧	૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૨	
૩	૧૩	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૨	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૨	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૨	
૧૨૨	૫૩૬	૧૦૫	૧૦૭	૧૬	૩૬	૦	૦	૨	૭	૦	૮૪	૧૦૬	૭૩	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવ.તખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૩	તાલુકે વાત્રક કાંઠો.										
૧	સાંઠબા		તલોદ સ્ટે. ૩૩	બાયડ	તલોદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨	આંબલીઆરા		રખીઆલ ,, ૮	આંબલીઆ	રખીઆલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	તેનપુર		,, ,, ૮	,, [રા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	લાલપુરા		,, ,, ૧૫	નિર્માલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	અંબોડ		લીંબોદરા ,, ૩	લીંબોદરા	લીંબોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	ઊંટડા		રખીઆલ ,, ૧૩	આંબલીઆ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	નિર્માલી	જુદા જુદા ઠાકોરોનું.	,, ,, ૧૫	નિર્માલી[રા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પુનાદરા		દહેગામ ,, ૧૦	આતરસુંબા	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	લીંબ		રખીઆલ ,, ૭	આંબલીઆ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	વાસણા		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	વાસણા(બીજું)		,, ,, ૮	[રા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	અમીયાપુર		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨	૧	૦	૦	૦	૦
૪	તાલુકે બાવીસી.										
૧	ડભોડા(વડો૦)		ડભોડા સ્ટે. ૨	ડભો૦(વડો.	ડભો૦(વડો.	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨	વડોદરા (ડભો.		,, ,,	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા મસ્જીદ ના.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઉતારામાં પાંજરાપોળ	સભા કે ક્લબ.
૩	સાદરા		લીંબોદરા સ્ટે. ૩	સાદરા	સાદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	પાલુંદરા		દહેગામ ,, ૬	દહેગામ	દહેગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૫	અમરાજીનું મુ-		,, ,, ૩	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કોઠા [વાડું		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	ખાનપર		રખીઆલ ,, ૨	રખીઆલ	રખીઆલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	વાસણા		રાંધેજા ,, ૫	રાંધેજા	રાંધેજા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	રખીઆલ		રખીઆલ ,,	રખીઆલ	રખીઆલ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	રંગજીનું મુ૦		દહેગામ ,, ૩	દહેગામ	દહેગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	લવાડ		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	સલકી		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સામેત્રી	[illegible]	રખીઆલ ,, ૨	રખીઆલ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વાવોલ		આદરજ મોટી,, ૩	કલોલ	આદરજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	વટવા		દહેગામ ,, ૬	દહેગામ	દહેગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	લીઓરા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	વરધાભા૦ મુ૦		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	બારડોલી		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	મુર્શીપર		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	કલ્યાણજીનુમુ-		રખીઆલ ,, ૨	રખીઆલ	રખીઆલ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	લેકાવાડા[વાડું		રાંધેજા ,, ૨	પેથાપુર	રાંધેજા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ભુંડીયું		,, ,, ૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	હરસોલી		દહેગામ ,, ૬	દહેગામ	દહેગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
						૯	૨	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨૯	૯૫	૧૪	૨૫	૧	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૨૭	૭	
૨૧	૮૮	૧૮	૨૧	૪	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨૩	૫	
૧૪	૯૯	૨૩	૨૫	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૨૩	૬	
૧૪	૪૬	૧૧	૮	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૯	૨	
૧૩	૮૩	૨૧	૧૯	૧	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૧૯	૨	
૧૩	૪૬	૮	૯	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૯	૮	
૧૨	૪૮	૫	૧૨	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૧૨	૫	
૧૧	૪૨	૧૨	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૪	
૧૦	૪૨	૯	૧૧	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૨	૨	
૯	૪૫	૯	૮	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૮	૫	
૭	૩૮	૬	૮	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૮	૧	
૫	૧૮	૩	૫	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૩	
૪	૧૫	૫	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૩	૧૦	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૨	૧૭	૨	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૧	
૨	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૫	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	જૈન વસ્તી નથી.
૨૬૩	૧૧૫૨	૨૧૭	૨૬૫	૩૫	૮૦	૦	૦	૧	૦	૦	૧૮૦	૨૭૮	૬૭	

નંબર.	ગામનું નામ.	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૫	તાલુકે સાબરકાંઠો.										
૧	માણસા		લીંબોદરા સ્ટે. ૪	માણસા	લીંબોદરા	૪	૨	૨	૨	૧	૧
૨	પેથાપુર		રાંધેજા ,, ૪	પેથાપુર	લોદરા	૪	૨	૦	૧	૧	૦
૩	ઇલોલ		ઇડર રોડ ૬	ઇલોલ	ઇડર રોડ	૨	૨	૨	૦	૦	૦
૪	વરસોડા		લોદરા સ્ટે. ૩	વરસોડા	લોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ઇટાદરા		લીંબોદરા ,, ૬	લીંબોદરા	લીંબોદરા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	પુંજાપરા		,, ,, ૩	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	દાવડ	જુદા જુદા ઠાકોરોનું.	ઇડર રોડ ૧૧	અહમદન૦	ઇડર રોડ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	તાજપુરી		,, ,, ૫	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	વખતાપુર		,, ,, ૫	વખતાપુર	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	હાપા		,, ,, ૭	અહમદન૦	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૧	દેધરોટા		,, ,, ૭	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	દેરોલ		,, ,, ૮	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સાહિબાપુર		,, ,, ૮	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૪	બદપુરા		લોદરા સ્ટે. ૨	લોદરા.	લોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	કડોલ		વિજાપુર ,, ૨	આગલોડ	વિજાપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૬	નવલપુર		ઇડર રોડ ૬	અહમદન૦	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ભાટવાસ		દહેગામ સ્ટે. ૯	દેહગામ	દેહગામ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૨	૧૫	૬	૩	૨	૧

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૯૭	૭૪૯	૧૦૮	૧૮૩	૩૦	૩૮	૦	૦	૬	૬	૦	૧૦૦	૧૮૮	૧૦૦	લાયબ્રેરી છે.
૧૮૪	૪૮૭	૬૪	૧૦૬	૨૫	૨૫	૦	૦	૫	૪	૧	૮૭	૧૨૨	૮૮	
૬૧	૨૫૬	૧૬	૩૮	૭	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૨૩	૮૦	૨૭	
૩૮	૧૬૬	૨૯	૩૨	૪	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૩૨	૧૮	
૨૬	૧૦૬	૩૦	૨૧	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૮	૨૩	૧૧	
૨૮	૧૫૨	૨૧	૪૧	૬	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૨૩	૩૯	૧૩	
૨૧	૫૫	૧૫	૭	૮	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૭	૭	૧૩	
૧૯	૪૪	૧૬	૬	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૬	૭	
૧૨	૨૮	૮	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૫	
૧૦	૩૯	૮	૧૧	૮	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૧	૫	
૯	૩૭	૧૯	૨	૮	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૩	૩	૮	
૯	૩૩	૫	૬	૮	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૬	૮	
૮	૨૩	૩	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૨	
૫	૧૮	૨	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૧	
૪	૧૦	૧	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૧	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	–	૦	૧	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ઉજ્જડ વસ્તી નથી.
૬૬૮	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૧૦૦	૦	૦	૧૨	૧૦	૧	[illegible]	[illegible]	[illegible]	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૧	તાલુકે નાની મારવાડ.										
૧	ઇડર	૧૫૨	૪	૦	૦	૨૦૪	ભા. ૧, વી. હુ. ૧૦૯,	૩૨૦	૦	૦	લો. પો. ૭૪, અ. [પ, વ. ગ. ૬૭, [વડી. પો. ૧૦.
૨	વડાલી	૦	૨	૨૩	૦	૪૨૧	દ. ઓ ૫,	૪૫૧	૦	૦	
૩	ટીંટોઇ	૦	૦	૦	૧૯૫	૪૨		૨૩૭	૦	૦	
૪	અહમદનગર	૦	૯૭	૧૧	૨૩	૫૨		૧૩૩	૦	૫૦	
૫	ખેડબ્રહ્મા	૦	૦	૦	૦	૧૧૬		૮૫	૦	૩૧	
૬	દધાલીઆ	૦	૦	૦	૧૦૪	૦		૧૦૪	૦	૦	
૭	ભાલુસણ	૩	૦	૧૮	૫૯	૦		૮૦	૦	૦	
૮	સતલાસણ	૦	૦	૦	૫૫	૦		૫૫	૦	૦	
૯	પોસિના	૩૨	૦	૦	૩૭	૦	દ. ઓ. ૧૫,	૪૮	૦	૦	લો. ૩૬,
૧૦	મોટા કોઠાસણ	૦	૦	૦	૭૦	૦		૭૦	૦	૦	
૧૧	ઊંડડી	૦	૫૨	૩	૧૧	૦		૬૬	૦	૦	
૧૨	સુદાસણ	૦	૦	૦	૪૫	૦		૪૫	૦	૦	
૧૩	સાબલી	૧૪	૦	૦	૦	૨૩		૩૭	૦	૦	
૧૪	દાંતા	૦	૦	૦	૪૭	૦		૪૭	૦	૦	
૧૫	એકલારા	૦	૩૮	૦	૦	૦		૩૮	૦	૦	
૧૬	હડાદ	૦	૦	૦	૦	૦	દ.ઓ ૩૬, દ. હુ.૨	૩૮	૦	૦	
૧૭	કુકડીઆ	૩૧	૦	૦	૦	૦		૩૧	૦	૦	
૧૮	જામલા	૨૧	૦	૦	૦	૦		૨૧	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જાતિ.					પરચુરણ.	ધર્મ.			પરચુરણ.
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		હિંદુ.	[illegible]	[illegible]	
૧૯	માંડીઓલ	૦	૦	૦	૦	૧૬		૧૬	૦	૦	
૨૦	મેનપુ	૦	૨૪	૩	૦	૦		૦	૦	૦	પુ. ૨૮. વરી.
૨૧	[illegible]	૨૨	૦	૦	૦	૦		૨૨	૦	૦	મિ. ૩.
૨૨	[illegible]	૦	૩	૦	૦	૧૬		૧૯	૦	૦	
૨૩	[illegible]	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૪	ખુંટાવાડુ	૦	૦	૦	૦	૦	ઢ. ઢી. ૧૧,	૧૧	૦	૦	
૨૫	[illegible]	૦	૦	૦	૦	૬		૬	૦	૦	
૨૬	[illegible]	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૭	[illegible]	૦	૨૩	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૨૮	[illegible]	૧	૯	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૯	[illegible]	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૦	[illegible]	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૩૧	[illegible]	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૨	[illegible]	૦	૧	૦	૦	૧		૨	૦	૦	
૩૩	[illegible]	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૩૪	[illegible]	૫	૦	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૩૫	[illegible]	૦	૦	૦	૫	૦		૫	૦	૦	
૩૬	[illegible]	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૭	[illegible]	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૮	[illegible]	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૯	[illegible]	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૪૦	[illegible]	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૪૧	[illegible]	૦	૦	૦	૦	૧		૧	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. શ્રી.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૪૨	મહોવતપુરા	૧	૦	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૪૩	સમલાપુર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૨૮૮	૩૦૧	૬૮	૬૫૧	૮૯૮	૧૬૯	૨૦૮૫	૦	૮૧	૨૧૯
૨	તાલુકે રેવર.										
૧	રૂપાલ	૦	૬૩	૦	૦	૦		૬૩	૦	૦	
૨	મોહનપુર	૦	૬૪	૦	૦	૦		૬૪	૦	૦	
૩	હુંડોર	૦	૬૦	૦	૦	૦		૬૦	૦	૦	
૪	અરપોદરા	૦	૪૬	૦	૦	૦		૧૪	૦	૫	વડ. ૨૭
૫	રણાસણ	૦	૨૪	૦	૦	૮		૮	૦	૨૪	
૬	હાથરોલ	૦	૭	૦	૦	૧૯		૨૬	૦	૦	
૭	કાબોદરા	૦	૦	૩૫	૦	૦		૩૫	૦	૦	
૮	સરડોઇ	૦	૦	૨૪	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૯	એંદરોડા	૦	૦	૦	૧૯	૦		૧૯	૦	૦	
૧૦	વામોજ	૦	૧૫	૦	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૧૧	મનોરપર	૦	૧૩	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૧૨	બાકરોલ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૩	ઢાંકરોલ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
		૦	૪૩૧	૫૯	૧૯	૨૭	૦	૪૮૦	૦	૨૯	૨૭

નંબર	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						મઝહબ.			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૩	તાલુકે ચાનક કોઠ.										
૧	[illegible]	[illegible]	૦	૦	૦	૦		[illegible]	૦	૦	
૨	આંબલીઆરા	૦	૦	૬૦	૩	૦		૬૦	૦	૦	પી. ૩
૩	[illegible]	૦	૦	૦	૦	૦	૯. રી. ૪૧.	૪૧	૦	૦	
૪	[illegible]	૦	૨૧	૦	૦	૦		૦	૦	૨૧	
૫	[illegible]	૦	૦	૧૯	૦	૦		૦	૧૯	૦	
૬	[illegible]	૦	૦	૦	૦	૦	૯. રી. ૧૫,	૧૫	૦	૦	
૭	[illegible]	૦	૧૭	૦	૦	૦		૦	૦	૧૭	
૮	[illegible]	૦	૧૩	૦	૦	૦		૦	૧૩	૦	
૯	[illegible]	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૦	[illegible]	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૧	[illegible] (બીજું)	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૨	[illegible]	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		[illegible]	૫૫	૯૦	૩	૦	૫૬	[illegible]	૩૨	૩૮	૩
૪	તાલુકે [illegible]										
૧	[illegible]	૦	[illegible]	[illegible]	૦	૦		[illegible]	૦	૦	
૨	[illegible]	૦	૦	[illegible]	૦	૦		[illegible]	૦	૦	
૩	[illegible]	૦	૦	૦	[illegible]	૦		[illegible]	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગણ.			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૪	પાલુંદરા	૦	૦	૮૮	૦	૦		૦	૮૮	૦	
૫	અમરાજીનું મુવાડુ	૦	૯	૯૦	૦	૦		૦	૯૯	૦	
૬	કોઠી	૦	૦	૪૬	૦	૦		૦	૪૬	૦	
૭	ખાનપર	૦	૦	૮૩	૦	૦		૦	૦	૦	વ. પો. ૮૧, લેં. ૨,
૮	વાસણા	૦	૦	૪૬	૦	૦		૪૬	૦	૦	
૯	રખીઆલ	૦	૦	૪૮	૦	૦		૦	૪૮	૦	
૧૦	રંગજીનું મુવાડુ	૦	૧૬	૨૬	૦	૦		૫	૨૮	૦	પા. ૯,
૧૧	લવાડ	૦	૦	૪૨	૦	૦		૦	૪૨	૦	
૧૨	સલકી	૦	૨૩	૨૨	૦	૦		૪૫	૦	૦	
૧૩	સામેત્રી	૦	૦	૩૮	૦	૦		૦	૦	૦	વ. પો. ૩૮,
૧૪	વાવોલ	૦	૦	૦	૧૮	૦		૧૮	૦	૦	
૧૫	વટવા	૦	૧	૧૪	૦	૦		૦	૧૫	૦	
૧૬	લીઓરા	૦	૦	૧૦	૦	૦		૦	૧૦	૦	
૧૭	વરધાભાઈનું મુ-	૦	૧૭	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૮	બારડોલી [વાડુ	૦	૦	૫	૦	૦		૦	૫	૦	
૧૯	મુર્શીપર	૦	૦	૫	૦	૦		૦	૫	૦	
૨૦	કલ્યાણજીનુમુવાડુ	૦	૦	૪	૦	૦		૦	૪	૦	
૨૧	લેકાવાડા	૦	૦	૦	૩	૦		૩	૦	૦	
૨૨	ભુંડીયું	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
		૦	૧૦૩	૯૨૬	૧૨૪	૦		૬૩૩	૩૯૦	૦	૧૩૦

નંબર.	ગામનું નામ.	જાતિ.						[illegible]			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૪	તાલુકે સાબરકાંઠા.										
૧	[illegible]	૦	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૦		૦	[illegible]	૦	
૨	[illegible]	૦	૦	૯૪	[illegible]	૨		[illegible]	[illegible]	૦	
૩	[illegible]	૦	[illegible]	૦	૦	૮		[illegible]	૦	૦	
૪	[illegible]	૦	૦	[illegible]	૦	૦		[illegible]	૦	૦	
૫	[illegible]	૦	૦	૦	[illegible]	૦		૦	[illegible]	૦	
૬	[illegible]	૦	૦	[illegible]	૦	૦		૦	[illegible]	૦	
૭	[illegible]	૨૫	૨૮	૦	૧	૧		૫૩	૧	૦	[illegible]
૮	[illegible]	૨	૨૬	૧૧	૪	૦		૮૮	૦	૦	
૯	[illegible]	૦	૨૧	૦	૦	૬		૨૮	૦	૦	
૧૦	[illegible]	૦	૩૯	૦	૦	૦		૦	૦	૩૯	
૧૧	[illegible]	૦	૧૯	૧૮	૦	૦		૨૦	૦	૦	[illegible]
૧૨	[illegible]	૦	૦	૩૩	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૩	[illegible]	૦	૬૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	[illegible]
૧૪	[illegible]	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૫	[illegible]	૦	૧૦	૦	૦	૦		૩	૦	૫	[illegible]
૧૬	[illegible]	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	ખરતર.	પરચુરણ.
૬	તાલુકે કટોસણ.										
૧	કટોસણ	૦	૦	૩૯	૪૯	૨		૨૧	૬૯	૦	
૨	જોટાણા	૦	૦	૧૨૭	૦	૨૨૦		૧૦	૩૩૮	૨	
૩	મગુના	૦	૬૪	૦	૦	૦		૬૪	૦	૦	
૪	જાકાસણા	૦	૦	૦	૦	૩૪		૮	૨૬	૦	
૫	દેલોલી	૦	૦	૩૪	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૬	નદાસા	૧૬	૦	૪	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૭	તેજપુરા	૦	૦	૪	૮	૦		૪	૮	૦	
૮	મરતોલી	૦	૦	૦	૭	૦		૭	૦	૦	
૯	ગોકલપુરા	૦	૦	૦	૬	૦		૬	૦	૦	
		૧૬	૬૪	૨૦૮	૭૦	૨૫૬		૧૭૪	૪૪૧	૨	

મહીકાંઠા એજન્સિનો રીપોર્ટ.

સીમા. આ એજન્સિ ગુજરાતની ઇશાન ખુણમાં છે. એની ઉત્તરે શીરોહી અને મેવાડ, પૂર્વે મેવાડનો પહાડી મુલક, દક્ષીણે ખેડા તથા અમદાવાદ જીલ્લો અને દહેગામ તાલુકો, અને પશ્ચિમે કડી પ્રાંત તથા પાલણપુર એજન્સિ છે.

રેલ્વે. આ એજન્સિમાં કોઇ પણ જુદી રેલ્વે નથી, પણ તેની અંદરના ભાગમાં શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારની અમદાવાદ પ્રાંતિજ, કલોલ વિજાપુર, મહેસાણા ખેરાળુ અને મહેસાણા વિરમગામ બ્રેન્ચ રેલ્વે લાઇનોમાં થઇને જવાય છે, તેમજ રજપુતાના માળવા રેલ્વેના રોહ અને આબુ રોડ સ્ટેશનેથી પણ જઇ શકાય છે.

(૧) અમદાવાદથી પ્રાંતિજ તરફ જતી રેલ્વે આ એજન્સિના નાની મારવાડ તાલુકામાં આવેલા ઈડર સંસ્થાનના અહમદનગર શહેર સુધી લઇ જવામાં આવી છે. આ રેલ્વેથી બાવીશી, રેવરને નાની મારવાડ તાલુકાઓમાં જઇ શકાય છે. અહમદનગર સ્ટેશનને 'ઈડર રોડ' એ નામ આપેલું છે. અમદાવાદથી અહીં સુધીના થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૧૦–૩ બેસે છે. આ સ્ટેશનથી ઈડર શહેર ૧૭ મૈલ દૂર થાય છે, જ્યાં સુધી સડક બાંધવામાં આવેલી છે, ત્યાં જવા સારૂ ઘોડાના ટપ્પા મળી શકે છે.

(૨) કલોલ જંકશનથી વિજાપુર તરફ જે રેલ્વે જાય છે, તે રસ્તે થઇને સાબરકાંઠા અને બાવીશી તાલુકાઓમાં જવાય છે.

(૩) મહેસાણા ખેરાળુ રેલ્વે રસ્તે નાની મારવાડ તાલુકામાં જવાય છે, મહેસાણાથી ખેરાળુ સુધીના થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૫–૩ બેસે છે.

(૪) મહેસાણાથી વિરમગામ જતી રેલ્વેના જોટાણા અને કટોસણ રોડ સ્ટેશનોએથી આ એજન્સિના કટોસણ તાલુકામાં જવાય છે. મહેસાણાથી અહીં સુધીના થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૨–૦ તથા રૂ. ૦–૨–૯ અનુક્રમે બેસે છે.

(૫) રજપુતાના માળવા રેલ્વેના રોહ અને આબુ રોડ સ્ટેશનેથી નાની મારવાડ તાલુકામાં જવાય છે. આ બંને સ્ટેશનોથી આપણા પ્રખ્યાત તીર્થ શ્રી

ઇડરથી નીચે પ્રમાણેના બીજે રસ્તે પણ ત્યાં જઇ શકાય છે.

ઇડરથી અનુક્રમે વડાલી, મુડેટી, ભીલોડા, ટાંકાટુંકા, પાલ, કણબાઈ, છાણી, ખેરવાડાની છાવણી અને ત્યાંથી શ્રી કેશરીયાજી જઈ શકાય છે. કણબાઈ આગળ એક નેળ છે, તેમાં થઇને જવું ઘણું ભય ભરેલું ગણાય છે, તે નેળની બંને બાજુએ બે ડુંગરો આવેલા છે, અને વચ્ચે રસ્તો છે.

આ રસ્તાઓ ડુંગરોમાં થઇને જતા હોવાથી ઘણાજ વીકટ છે. પ્રથમ આ તીર્થે યાત્રાએ જવા સારૂ થોડી સંખ્યામાં અગર તો મોટા સંઘમાં જવા જરૂર પડતી હતી, પણ હવે તો રજપુતાના માળવા રેલ્વેની માળવા મેવાડ લાઇન ઉપરના ચીતોડગઢ જંકશનથી રેલવે બદલીને ઉદેપુર ચીતોડ રેલવેમાં બેસી ઉદેપુર સટેશને ઉતરી ત્યાંથી કેશરીયાજી જવાય છે, જ્યાંથી ૨૦ મૈલ દૂર થાય છે. આ સ્ટેશનેથી વાહનો મળી શકે છે.

દાંતાના રાજ્યમાં આરાસુરનો મોટો પહાડ આવેલો છે, જેની નીચાણમાં કુંભારીયા ગામે આપણું **શ્રી કુંભારીયાજીના** નામે ઓળખાતું પ્રખ્યાત તીર્થ છે. ગુજરાતના સોલંકી વંશના રાજા ભોળા ભીમના વખતમાં **વિમળશા** નામે ધનાઢય શ્રેષ્ટિએ સંવત ૧૧૨૦ થી ૧૧૩૮ ના અરસામાં આ દેરાસરો બંધાવ્યાં છે. આ આ ઠેકાણે આપણી તેમજ બીજી કોઇ પણ કોમની બીલકુલ વસ્તી નથી, અને મંદિરો જંગલની અંદર આવેલાં છે.

અહીંઆં પાંચ દેરાસરો છે, તે પૈકી શ્રી નેમનાથજી મહારાજનું દેરાસર મોટું છે; આ મંદિરો સબંધમાં અમને કેટલાએક શીલા લેખો મળેલા છે, જેમાંના થોડા ટુટક છે, તેથી અહીં આપ્યા નથી.

આ દેરાસરોની સ્થિતિ ઘણી જીર્ણ થયેલી છે, તેને તાકીદે સુધરાવવાની જરૂર છે. ગઇ સાલમાં શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ તરફથી બે હુંશીયાર કારીગરોને આ દેરાસરોમાં કઇ કઇ જગાએ નુકશાન પહોંચ્યું છે, અને તેટલી જગાએ સુધરાવતાં તેના જીર્ણોદ્ધાર માટે કેટલું ખર્ચ થશે, તેનો અડસટો કહાડવા સારૂ મોકલવામાં આવ્યા હતા, જેઓએ દરેક દેરાસરના વીગતવાર આંકડાઓ તૈયાર કર્યા હતા, પરંતુ અત્રે પ્રત્યેક દેરાસરવાર કુલ આંકડા ટાંકવામાં આવે છે, તે નીચે પ્રમાણે છે.

શ્રી નેમનાથ ભગવાનના દેરાસરજીના જીર્ણોદ્ધાર માટે	રૂ.	૨૭૯૯૭–૦–૦
શ્રી મહાવીર સ્વામિ ભગવાનના	... .	,,	૧૧૭૮૧–૦–૦
શ્રી શાંતિનાથજી મહારાજના	....	,,	૧૧૩૮૪–૦–૦
શ્રી પાર્શ્વનાથજી મહારાજના	....	,,	૯૬૬૨–૦–૦
શ્રી સંભવનાથજી મહારાજના	... ...	,,	૫૩૫૫–૦–૦

કુલ રૂ. ૬૬૧૭૯–૦–૦

ઉપર પ્રમાણેના ખર્ચનો આંકડો તૈયાર કર્યો હતો; આ ઉપરથી આપણે ખાસ વીચાર કરવા જેવો છે, કે હાલ તુરત જરૂર જણાતી જગાઓએ આજના સુધરેલી ઢબના ઓજારો અને સાધનો વડે સમરાવવાને આવડો મોટો ખર્ચ થાય છે, તો તેને પ્રાચીન વખતમાં ઘણી અડચણો વચ્ચે નવાં બંધાવતાં કેટલો મોટો ખર્ચ થયો હશે? ઘણી દિલગીરી સાથે લખવું પડે છે કે આ દેરાસરો છતે નાણે સુધરાવવા માટે ઘણી વખતથી પોકારો થયા છતાં તેના દેખરેખ રાખનારાઓ સુધરાવતા નથી, તો મોટા ખર્ચે નવાં દેરાસરો બંધાવવાનું તો કયાં રહ્યું? જો દેખરેખ રાખનાર ગૃહસ્થો હવે આ કામમાં બહુ પ્રમાદ રાખશે, તો મંદિરોને હજુ ઘણું નુકશાન થશે, તેમજ વધારે દ્રવ્ય ખર્ચ કરતાં પણ જેવું સુધારવું જોઇએ તેવું સુધારી શકાશે નહીં.

આ તીર્થે જવાના બે રસ્તા છે. તેમાં એક રસ્તો લાંબો પણ સારો છે, જે રજપુતાના માળવા રેલ્વેના આબુ રોડ (ખરેડી) સ્ટેશનેથી જવાય છે, જ્યાંથી આ મંદિરો ૧૩ માઇલ દૂર રહે છે. અહીંથી ત્યાં જવા સારૂં વાહન મળી શકે છે. આબુરોડ સ્ટેશનપર આપણી કોમના યાત્રાળુઓને ઉતરવા સારૂ બાબુ બુદ્ધસિંગજીની બંધાવેલી એક સારી ધર્મશાળા છે, જ્યાં વાસણ ગોદડાં વીગેરે મળી શકે છે. અંબાજી અને કુંભારીયાજી જવાનો રસ્તો એકજ છે, માટે ત્યાં જનારા દરેક યાત્રાળું પાસેથી નીચે મુજબનું મુટકુ લેવામાં આવે છે:—

રૂ. ૦–૩–૯ બ્રાહ્મણ સિવાય સઘળી જાતના દરેક મરદ પાસેથી લેવામાં આવેછે.
,, ૦–૧–૯ બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિના મરદ પાસેથી ,,
,, ૦–૧–૯ સઘળી જાતની ઓરતો (સ્ત્રીઓ) પાસેથી ,,
,, ૦–૮–૩ દરેક ઘોડાના,
,, ૧–૪–૦ દરેક ગાડીના,
,, ૧–૮–૦ દરેક ડોળીના,
,, ૦–૧–૬ મજુર પાસેથી,

ઉપર પ્રમાણે (ટેકસ) મુંટકુ દાંતાનાં રાણા તરફથી રસ્તાના સુધારા માટે અને ચોકી પહેરા બદલ લેવામાં આવે છે; અહીંઆં યાત્રાળુઓને ઉતરવા સારૂ એક ધર્મ-

શાળા છતી કોન્ફરન્સના પ્રમુખ અમદાવાદ વાળા શેઠ મનસુખભાઈ ભગુભાઈ તરફથી થોડા વર્ષ અગાઉ બંધાવવામાં આવેલ છે, જેમાં વાસણ ગોદડાં વીગેરે મળી શકે છે, આબુજી પણ આજ સ્ટેશનેથી જવાય છે.

બીજો રસ્તો આજ રેલ્વેના રોહ સ્ટેશનથી જાય છે, જ્યાંથી શ્રી કુંભારીયાજી ઘણુંજ નજીક પડે છે. આ રસ્તો ટુંકો છે પરંતુ જોઈએ તેવી સવડવાળો નથી.

શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારની મહેસાણા ખેરાળુ રેલ્વે જે તારંગા સુધી લંબાવવામાં આવી છે, તેના તારંગા રોડના છેલ્લા સ્ટેશનથી અંબાજી સુધી આગળ લેઇ જવાનું નક્કી થયાનું સાભળવામાં આવ્યું છે, જે ગઢવાડાની હદમાં થઇને કુંભારીયાજી સુધી જશે. તેના છેલ્લા સ્ટેશનથી આ તીર્થ માત્ર બે ત્રણ માઇલ દૂર રહેશે. આ લાઇન જો થશે તો ગુજરાત દક્ષિણ વીગેરે તરફના લોકોને અહીં યાત્રાએ જવાનું સુલભ થઇ પડશે?

આ તાલુકામાં આવેલા આપણા પ્રખ્યાત તીર્થ શ્રી તારંગજી જવા સારૂ મહેસાણા ખેરાળુ રેલ્વે રસ્તે જવું પડે છે, જેને હાલમાંજ લંબાવીને આ ડુંગર નજીક હાથેલી નામની ભાંખરી સુધી લઈ જવામાં આવી છે, જ્યાંથી ડુંગર બહુ નજીક પડે છે. અહીં તળેટીએ ધર્મશાળા કે કાંઇ મકાન નથી, માટે યાત્રાળુઓ. (જેઓ સાથે વાહન લાવ્યા હોય તેઓ) વાહન પરથી ઉતરી ડુંગર ઉપર ચઢવા માંડે છે. ગાડીવાળા પોતાની સવડ પ્રમાણે ગાડી તળેટીએ મુકીને ફક્ત બળદોને સાથે ડુંગર ઉપર ચઢાવે છે; ડુંગર ઉપર ચઢવાનો રસ્તો એક માઇલ જેટલો છે, પણ ઘણો કઠણ નથી. આ ડુંગર ઉપર ધર્મશાળાઓ સારી અને વિશાળ છે, અહીં રાત વાસો રહી શકાય છે, પાણી માટે તળાવ, કુંડ અને વાવ છે, તળાવની પાસે એક સુંદર બગીચો છે, દેરાસરની આસપાસ ફરતો કોટ છે. મુખ્ય દેરાસરમાં બીજા તીર્થંકર શ્રી અજીતનાથ મહારાજની અદભૂત પ્રતિમાજી મૂળનાયક તરીકે બીરાજમાન છે. આ દેરાસર પાટણનિવાસી પ્રખ્યાત નૃપેંદ્ર શ્રેષ્ઠ મહારાજાધિરાજ કુમારપાળે તેમના ગુરૂ શ્રીમન્ હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજના સદુપદેશથી બંધાવ્યું છે.

અહીંઆં નવ દેરાસરો છે, જેમાં મુખ્ય મંદિરને બત્રીસ માળ છે, જેમાંના ત્રણ ચાર માળ સુધી જઇ શકાય છે. ઉપરના માળ ઘણાજ ટુંકા અને હરી-ફરી શકાય નહીં તેવા છે. તે માળમાં ફરવાથી મંદિરના કામની સંગીનતા માલમ પડે છે. લાંબી મુદત થયા છતાં જાણે નવુંજ બનાવ્યું હોય તેવું દેખાય છે. ઉંચાઇ, ભવ્યતા તેમજ સુંદરતાના સંબંધમાં આ દેરાસર અગ્રસ્થાન રોકે છે. તે દરેક માળ કેગર નામના કિંમતી લાકડાના પાટ ઉપર ચણવામાં આવેલાં છે. આ લાકડાના સંબંધમાં એમ કહેવાય છે, કે કદાપી તેને આગ લાગે તે વખતે તેમાંથી તરતજ પાણી છુટે અને આગ ઓલવાઈ જાય; તેમજ એક હજાર વર્ષ

જેટલી લાંબી મુદતે એક દોરાવા જેટલું લાકડું ઉપરથી બગડે, મતલબ કે આ લાકડું વાપરવાથી ઘણા લાંબા વખત સુધી તેના જીર્ણોદ્ધાર સંબંધી ચિંતા રાખવી પડતી નથી. આ મંદિરમાં મોટા મોટા પાટો તેજ લાકડાનાં છે. આ દેરાસર લગભગ ૮૪ ગજ જેટલું ઉંચું છે.

મુખ્ય દેરાસરની ઉત્તર તથા દક્ષિણ દિશાએ બે મોટા ડુંગરો (શિખરો) આવેલાં છે. દરેકની ઉંચાઇ અડધા માઇલ જેટલી હશે, જેમાં એક સિદ્ધશીલા અને બીજી કોટશીલાના નામે ઓળખાય છે. સિદ્ધશીલાવાળો ડુંગર સૌથી ઉંચો હશે એમ અનુંમાન થઇ શકે છે આ બંને ઉપર આપણી દેરીઓ છે, જ્યાં આગલ પગલાં તથા મૂર્તિઓ સ્થાપેલી છે. સિદ્ધશીલાના પહાડની નજીકમાં યોગી લોકોનો પાહાડ છે. અને તે તેજ નામથી ઓળખાય છે, ત્યાં આગળ એક મોટી જબરી ગુફા છે, જેમાં ઘણા માણસો રહી શકે તેવી છે. તેની નજીકમાં એક બીજી ગુપ્ત છે, જેમાંથી અન્ય સ્થળે જઇ શકાય છે; પરંતુ એ બંનેમાં જવું ઘણું વીકટ અને ભય ભરેલું છે. કોટશીલાના ડુંગર ઉપર ચઢવું ઘણું મુશ્કેલ હોવાથી તેવી થોડી જગાએ આશરે પોણોસો પગથીઆં બાંધેલાં છે.

મૂળ દેરાસરની સામી બાજુએ પૂર્વ દિશામાં અડધા માઇલને છેટે થોડી ઉંચાઇ ઉપર **મોક્ષબારીની** ટુંક આવેલી છે, જ્યાં ચઢવું ઘણું મુશ્કેલ છે. અહીંઆ પણ એક દેરી છે, તેમાં ઉપરની જગાએ દર્શન કરવા ફક્ત એકજ માણસ જઇ શકે છે.

મોટા દેરાસરથી વાયવ્ય કોણ તરફ એક માઇલના છેટે તારણ દેવીનું તથા પદ્માવતી માતાનું એમ બે મંદિરો આવેલાં છે, અહીંયાં શ્રીમન્ હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજની વખતનો બાંધેલો ઉપાશ્રય જીર્ણ સ્થિતિમાં હજુ મોજુદ છે. આ ત્રણે સ્થળો પહાડ ઉપરજ છે.

તારંગાના ડુંગર સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવે છે કે પૂર્વ કાળને વિષે જ્યારે શત્રુંજ્યગિરિ બહુ મોટો હતો અને વડનગર (આણંદપુર) તેની તળાટી ગણાતું હતું, ત્યારે આ ડુંગર તેના ભેગો હતો; તેથી તે તેનો એક ભાગ છે. વળી આપણને માનવાને કારણ મળે છે કે, શત્રુંજયગિરિના એકસોને આઠ નામ કહેવામાં આવે છે, તેમાં તારગિરિ નામ પણ કહેવાય છે, અને તે આજ હશે. વળી કોટશીલા એટલે ક્રોડ મુનિવરો એ શિખર ઉપર મોક્ષ પદને પામ્યા છે, બીજી સિદ્ધશીલા એટલે ત્યાં સંખ્યાબંધ મુનિરાજ સિદ્ધિપદને વરેલા છે, તેનો દેખાવ પણ તેના ઉત્તમ નામ જેવોજ છે, અને મોક્ષબારી એટલે ત્યાં અનેક ભવ્ય જીવોએ મોક્ષ પદ પ્રાપ્ત કરેલ છે. અહીંઆ અણુસણુ કરવા લાયક જગાઓ સારી છે.

ઉપર જણાવ્યા ઉપરાંત ટીંબા ગામથી પણ આ ડુંગર ઉપર જવાય છે.

ટીંબા ગામમાં એક ધર્મશાળા છે. ખેરાળુથી ટીંબા આસરે ૧૪ માઇલ દૂર થાય છે, અને તેથી યાત્રાળુઓને હાલના ખેરાળુ, ડભોડાના રસ્તે થઇને જવું અનુકુળ પડે છે. રેલ્વે ચાલુ થયા પછી તારંગાજી નજીકના સ્ટેશનેથી જવાનું બની આવશે.

આ તીર્થે કારતક શુદ ૧૫ અને ચૈત્ર શુદ ૧૫ના બે આપણા મોટા મેળા ભરાય છે, તેમજ તારણ દેવીના મંદિરે ફાગણ સુદ ૧૧ અને આસો વદ ૧૪ ના દિવસે અન્ય ધર્મિઓનાં મેળા ભરાય છે. ચૈત્ર સુદ ૧૫ ના મેળા સિવાય ટીંબાના ઠાકોર તરફથી દર માણસ દીઠ ત્રણ આના પ્રમાણે મુટકુ ત્યાંના ચોકી પહેરાના બદલામાં લેવામાં આવે છે. અહીંઆ દિગંબરોનું દેરાસર છે,

આ તીર્થોના દેરાસરોની વિગતવાર હકીકત માટે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મંદિરાવળી ભા. ૧ લામાં જોવા ભલામણ કરીએ છીએ.

દેરાસર. આ તાલુકામાં ૫૦ દેરાસરો છે. જેમાં ઇડરની નજીક નાની ડુંગરની ટેકરી ઉપર ગઢના નામથી ઓળખાતું આપણું બાવન જીનાલયનું પ્રાચીન ભવ્ય દેરાસર છે, જે સંપ્રતિ રાજાના વખતનું હોવાનું માલમ પડે છે. સંપ્રતિ રાજા વિક્રમ સંવત અગાઉ ૧૭૯ વર્ષ ઉપર થએલ છે, એટલે લગભગ ૨૧૫૦ વર્ષની લાંબી મુદતનું આ દેરાસર છે. ઘણા વખતથી તેમાં યોગ્ય સુધારો કરવામાં આવેલ નહીં હોવાથી તે જીર્ણ સ્થિતિએ પહોંચ્યું છે, અને ચોમાસાની ઋતુમાં દેરાસરમાં પાણી ઉતરે છે, તેથી તેને સમરાવવાની ખાસ જરૂર છે. જેમાં હાલ તુરતને માટે જુજ સાંધાઓ પુરામણ વિગેરે માટે રૂ. ૧૨૦૦૦ હજારના આશરે ખર્ચ થાય તેમ લાગે છે, તો તે કેવું ભવ્ય અને વિશાળ દેરાસર હશે! તે સુજ્ઞ ગ્રહસ્થોએ વિચારવા જેવું છે.

અહીંઆં શ્રી શાંતિનાથ મહારાજની પ્રતિમા મૂળનાયકજી તરીકે બિરાજમાન છે. કારતક અને ચૈત્ર સુદ ૧૫ ના બે મોટા મેળા ભરાય છે. આસપાસના ઘણા લોકો યાત્રાએ આવે છે.

વડાલી ગામમાં પણ શ્રી શાંતિનાથજી મહારાજનું (સંપ્રતિ રાજાના વખત પહેલાંનું એટલે) વિક્રમ સંવત્ પહેલાં ૩૦૦ વરસ ઉપરનું શિખરબંધી દેરાસર છે. સાબલી (પોસિના) ગામમાં પણ શ્રી રૂષભદેવજી મહારાજનું બાવન-જીનાલયવાળું પ્રાચીન દેરાસર છે, જે પણ વિક્રમ સંવત્ અગાઉનું હોવાનું જણાવવામાં આવે છે, જે જીર્ણ સ્થિતિમાં છે.

દેરોળમાં શ્રી મહાવીર સ્વામિ મહારાજનું એક શિખરબંધી દેરાસર વિક્રમ

સંવત્‌ના ત્રીજા સૈકામાં બંધાવેલું માલમ પડે છે, જે જીર્ણ થયેલું છે. તેવીજ રીતે હુડાદમાં પણ શ્રી પાર્શ્વનાથજી મહારાજનું દેરાસર બારમા સૈકામાં બંધાયાનું જણાય છે.

પોસિના ગામમાં આપણાં ૫ મંદિરો છે, જે તમામ જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. આ પ્રાચીન મંદિરો પૈકી શ્રી પાર્શ્વનાથજી મહારાજનું તથા શ્રી મહાવીર સ્વામિ મહારાજનું એમ બે સંપ્રતિરાજાની વખતના જણાય છે, અને બાકીના ત્યાર પછીના પણ ઘણાં વર્ષ અગાઉનાં છે. આ ગામની વસ્તીના પ્રમાણમાં દેરાસરો વધારે છે, તેથી તે બરોબર રીતે જળવાઇ શકાતા નથી, અને ઘણીજ આશાતના થાય છે, તે માટે કાંઇ યોગ્ય ગોઠવણ થવા જરૂર છે.

ટીંટોઇ ગામમાં નવ ચોકીઓવાળું શીખરબંધી એક દેરાસર છે, જેમાં મુળનાયકજી તરીકે **શ્રી મહોરી પાર્શ્વનાથજી** મહારાજની પ્રતિમા છે જે ઘણા પ્રાચીન વખતની છે. આ પ્રતિમાજી સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવે છે, કે જગચિંતામણીના ચૈત્યવંદનમાં " મુહરી પાસ દુહ દુરિય ખંડણ "નો પાઠ છે તેમાં મહોરી પાર્શ્વનાથજીનું જે નામ કહેવામાં આવે છે તે આ પ્રતિમાજી છે, ટીંટોઇ પાસે મોરી કરીને એક ગામ છે, જે ત્યાંથી ૭ માઇલ દૂર છે, અને તેની નજીકમાં અડધા માઇલ દૂર આંવેલા ડુંગરમાંથી અત્રેના સંઘવાળા આ પ્રતિમાજી લાવેલા છે; તે જગાએ જુનું દેરાસર ઘણી જીર્ણ સ્થિતિમાં ખંડેર થઇ ગયેલું હાલ છે. આ મોરી ગામ દેવની મોરી તરીકે ઓળખાય છે.

આ તાલુકામાં બીજાં ઘણાં દેરાસરો કુમારપાળ રાજાના વખતનાં તેમજ તેથી પણ પ્રાચીન છે.

ઉપાશ્રય—આ તાલુકામાં ૨૩ ઉપાશ્રયો છે.

આ તાલુકામાં ૨૧ ધર્મશાળાઓ છે, જેમાં ૧૦ તારંગાજીના ડુંગર ઉપર છે. અહીંઆં એક ધર્મશાળા એવી છે, કે જેમાં જુદા જુદા પાંચ ગૃહસ્થોએ થોડા થોડા ભાગ બંધાવીને કરેલી છે, પરંતુ તે દરેક ભાગ સાથે હોવા છતાં પણ જુદા દેખાઇ આવે છે, તેથી અમે તેને જુદી ગણીને ૧૦ ધર્મશાળા ગણેલી છે. અહીં વાસણ ગોદડાં સીધુ વીગેરે મળી શકે છે.

ધર્મશાળાઓ.

કુંભારીયાજીમાં હાલમાંજ શેઠ મનસુખભાઈ ભગુભાઇ તરફથી ધર્મશાળા બાંધવામાં આવી છે, જ્યાં વાસણ ગોદડાં મળી શકે છે.

ટીંબા ગામની ધર્મશાળા આપણામાં વેપારી શહેનશાહ તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલા નરરત્ન શેઠ પ્રેમચંદ રાયચંદે સં. ૧૯૨૦ ની સાલમાં બંધાવી છે.

ઈડરમાં ૫, અહમદનગરમાં ૨, અને પોસિનામાં ૧ એ પ્રમાણે ધર્મશાળાઓ છે.

પાઠશાળાઓ. આ તાલુકામાં ૪ પાઠશાળાઓ છે, જેમાં ઇડરમાં ૧ શ્રી આત્માનંદ જૈન પાઠશાળા છે, બીજી વડાલી, અને ટીંટોઇમાં છે દરેકમાં પંચ પ્રતિક્રમણ સુધી અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા જોઇએ તેવી નથી. દધાલીયામાં પાઠશાળા છે, તે માત્ર નામનીજ છે.

કેળવણી આ તાલુકામાં—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૪૮ છે. જે પૈકી ઇડરમાં ૩૩ છે.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારા ૩૨ માણસો છે, તેમાં ૮ પુરૂષ છે, અને ૨૪ સ્ત્રીઓ છે. ઇડરમાં ૧૫ અને વડાલીમાં ૧૫ માણસો ભણેલા છે.

—સંસ્કૃત સાધારણ રીતે જાણનારા માત્ર ઇડરમાંજ ૩ માણસો છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં ૨ પાંજરાપોળો છે, તેમાંથી ૧ ઇડરમાં છે, જેની વ્યવસ્થા બરોબર નથી, તેમ ઢોર પણ નહીં જેવાં રહે છે. બીજી તારંગાજીના ડુંગર ઉપર આપણા તીર્થ તરફથી છે, જેમાં થોડાં જાનવરો તથા કોઇ વખત પક્ષીઓ પણ રાખવામાં આવે છે.

પુસ્તકાલય. આ તાલુકામાં ઇડરમાં એક સાધારણ પુસ્તક ભંડાર છે, જેમાં જુજ પુસ્તક ભંડાર તથા ગ્રંથો છે, તેમજ એક લાયબ્રેરી છે. ટીંટોઇ અને એકલારામાં પણ પુસ્તકાલયો છે. કોઇમાં વર્તમાનપત્રો આવતાં નથી.

વસ્તી—આ આ તાલુકામાં ૪૪ ગામ છે, જેમાં ૮૫૫ ઘર છે, જેની વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૫૮૩	૪૬૧	૧૧૨	=	૧૧૫૬	૨૩૮૫
સ્ત્રી.	૨૬૧	૪૮૩	૪૮૫	=	૧૨૨૯	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલ પુરૂષો પૈકી ૬૪૯ વેપાર કરે છે, ૧૪૬ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળકો વિદ્યાર્થી વૃદ્ધ, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો રેવર.

આ તાલુકામાં મુખ્યત્વે કરીને રેવર જાતના રજપૂતોની જાગીરો હોવાથી તેનું નામ રેવર પડયું છે, જે મહીકાંઠા એજન્સિના મધ્ય ભાગમાં નાની મારવાડને લગતો આવેલો છે. એમાં મોહનપુરની જાગીર મોટી છે.

આ તાલુકામાં અમદાવાદ પ્રાંતિજ રેલ્વેના તલોદ અને ઇડર રોડ બંને સ્ટેશનોએથી જવા આવવાનું ઠીક પડે છે. અમદાવાદથી તે બંને સ્ટેશનો સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૬-૩ તથા રૂ. ૦-૧૦-૩ બેસે છે.

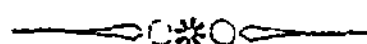
અરપોદરામાં અબરખની ખાણો માલમ પડે છે.

દેરાસર. આ તાલુકામાં સાત દેરાસરો છે, તેમાં વામોજનું દેરાસર જુનું અને નાનું હતું, તેને મોટું અને મજબુત બનાવવા સારૂ પાડીને નવું કરવાનું શરૂ કર્યું છે, પરંતુ રૂપીઆ ખુટી પડવાથી તે કામ હજુ સુધી પુરૂં થયું નથી, માત્ર જમીન ઉપર એક ગજ જેટલુંજ થયું છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૩ ગામ છે, જેમાં ૧૨૨ છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૪૧	૧૦૭	૧૬	=	૨૬૪	૫૩૬
સ્ત્રી.	૮૬	૧૧૩	૭૩	=	૨૭૨	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૬૫ વેપાર કરે છે, ૫ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વાત્રક કાંઠો.

આ તાલુકાના ગામો વાત્રક નદીના કાંઠે આવેલા હોવાથી, તેનું નામ વાત્રક કાંઠો પડયું છે, અને તે એજન્સિના દક્ષિણ ભાગમાં આવેલો છે. અહીંયાં કેટલાક ભાગમાં ઝાડી છે.

આ તાલુકાની આપણી ધાર્મિક સંસ્થાઓ સંબંધમાં કાંઇ જાણવા જેવું નથી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૨ ગામ છે, જેમાં ૭૭ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૮૦	૬૮	૧૩	=	૧૬૧	૩૦૭
સ્ત્રી.	૪૫	૬૫	૩૬	=	૧૪૬	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલ પુરૂષો પૈકી ૮૪ વેપાર કરે છે, ૧૮ નોકરી કરે છે. ૭ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો બાવીસી.

આ તાલુકામાં પહેલાં મેવાસી બાવીસ ગામ હોવાથી તેનું નામ બાવીસી પડયું છે, અને તે મહીકાંઠાની નૈરૂત્ય કોણમાં ઘણોખરો આવેલો છે.

આ એજન્સિની ઉપર દેખરેખ રાખવા સારૂ પોલીટીકલ એજન્ટ આ તાલુકાના સાદરા ગામે રહે છે. અહીંઆ લશ્કર પણ રહે છે.

આ તાલુકામાં અમદાવાદ દહેગામ તથા કલોલ વિજાપુર રેલ્વે રસ્તે થઈને જવા આવવાનું અનુકૂળ પડે છે.

આ તાલુકાના હરસોલી ગામે આપણી વસ્તી નથી, પણ એક દેરાસર માત્ર છે; પ્રથમે આપણી વસ્તીનાં ૧૦ ઘર હતાં, પરંતુ સંવત્ ૧૯૪૫ થી એક પણ ઘર રહ્યું નથી. આ દેરાસર સંવત્ ૧૯૦૩ માં અમદાવાદના એક ગૃહસ્થે બંધાવ્યું છે, જેની દેખરેખ ગામ કોઠીવાળા શા. જીવાભાઇ વીરચંદ રાખે છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઈંગ્રેજી મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૧૦ માણસો છે, તેમાંથી ૭ સાદરામાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૩ ગામ છે, જેમાં ૨૬૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૨૯૭	૨૬૫	૩૫	= ૫૯૭	૧૧૫૩
સ્ત્રી.	૧૮૧	૨૭૮	૯૭	= ૫૫૬	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૪૧૨ વેપાર કરે છે, ૧૫ નોકરી કરે છે. ૬ ખેતી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

વાસણા ગામની રંગાટી ઘણી સારી થાય છે, અને દૂરના પ્રાંતો સુધી જાય છે.

તાલુકો સાબર કાંઠો.

આ તાલુકો એજન્સિના પશ્ચિમ ભાગમાં આવેલો છે, અને જેના ગામો સાબરમતી નદીના કાંઠે કાંઠે આવવાથી તેનું નામ સાબરકાંઠો પડયું છે, તેમાં માણસા, પેથાપુર, ઇલોલ, વીગેરે જાગીરો આવેલી છે.

પેથાપુર શહેરમાં સંવત ૧૯૬૧ ની સાલમાં આપણી કોમની ગુજરાત પ્રાંતિક કોન્ફરન્સ ભરાણી હતી.

આ તાલુકામાં કલોલ વિજાપુર રેલ્વે આવેલી છે, તેના રાંધેજા, લીંબોદરા અને લોદરા સ્ટેશનોએથી જઇ શકાય છે. કલોલથી આ સ્ટેશનો સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૨-૩. રૂ. ૦-૩-૩ રૂ. ૦-૪-૬ અનુક્રમે બેસે છે.

માણસાના ઠાકોર સાહેબને રાવલજી કહે છે, અને આ શહેરમાં દરબારી મકાનો જોવા લાયક છે. મહીકાંઠામાં આ શહેર સૌથી મોટું હશે એમ લાગે છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૨૨ દેરાસરો છે, તેમાં માણસા તથાં પેથાપુર વીગેરેના મંદિરો સારી સ્થિતિમાં છે.

પાઠશાળા—માણસામાં શ્રી રવિસાગરજી જૈનશાળા અને શ્રાવિકાશાળા છે, તેમજ પેથાપુરમાં પણ એક પાઠશાળા છે, જે સારી સ્થિતિમાં છે.

કેળવણી. આ તાલુકામાં—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછું જાણનારા ૪૫ છે, તેમાંથી માણસામાં ૧૪, અને પેથાપુરમાં ૨૩ છે.

ધાર્મિક અભ્યાસમાં—પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર ૧ પુરૂષ માણસામાં છે.

ધર્મશાળા—માણસા ગામમાં બે ધર્મશાળાઓ છે, જે સારી સ્થિતિમાં છે.

પાંજરાપોળ. માણસામાં એક પાંજરાપોળ છે, જેમાં મોટી સંખ્યામાં ઢોરો રાખવામાં આવે છે. પેથાપુરમાં પણ એક પાંજરાપોળ છે, જેમાં પણ લગભગ ૩૦૦ સુધી જનાવરો રાખવામાં આવે છે. આ બંને સારી સ્થિતિમાં છે. માણસાની પાંજરાપોળના વહીવટમાં આપણી સાથે અન્ય ધર્મિઓ સામેલ છે, અને પેથાપુરની પાંજરાપોળમાં ફક્ત જૈનીઓજ વહીવટ કરે છે. કોઇમાં વૈદિક જોગવાઇ નથી. માણસાની પાંજરાપોળનું મકાન નાનું હોવાથી કાંઇક અગવડતાવાળું છે.

પુસ્તકભંડાર—માણસામાં નાનો પુસ્તક ભંડાર છે, જેમાં થોડાં લખેલાં અને બાકીનાં છાપેલાં પુસ્તકો છે.

લાયબ્રેરી. માણસામાં એક સાધારણ પુસ્તકાલય છે, તથા શ્રી કપુરવિજયજી જૈન લાયબ્રેરી છે, જે સારી રીતે ચાલે છે. અહીં વર્તમાનપત્રો પણ આવે છે. પેથાપુરમાં પણ એક પુસ્તકાલય છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૭ ગામ છે, જેમાં ૬૨૪ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૪૨	૪૭૦	૯૮	=	૧૦૧૦	૨૦૯૨
સ્ત્રી.	૨૭૮	૫૦૩	૩૦૧	=	૧૦૮૨	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૬૦૩ વેપાર કરે છે, ૭૦ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

આ એજન્સિમાં—માણસામાં કાંઇક સારો વેપાર ચાલે છે. પેથાપુરમાં રંગાટીનું કામ ઘણું સારૂ થાય છે, અને ત્યાંનો રંગેલો માલ દર સાલ દૂર દેશાવર સુધી જાય છે.

તાલુકો કટોસણ.

આ તાલુકો આ એજન્સિથી છુટો પડીને પશ્ચિમ દિશાએ કડી પ્રાંત અને અમદાવાદ જીલ્લાના વિરમગામ તાલુકામાં આવેલો છે.

જોટાણામાં એક દેરાસર છે, જે જીર્ણ સ્થિતિમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૯ ગામ છે, તેમાં ૧૫૦ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કું.	પ	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૫૪	૧૨૭	૩૦	=	૩૧૧	૬૧૪
સ્ત્રી.	૧૦૩	૧૨૫	૭૫	=	૩૦૩	

વેપાર ઉદ્યોગ—પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૮૨ વેપાર કરે છે, ૨૩ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી પણ છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

આ એજન્સિમાં કુલ ૯૩ દેરાસરો છે. જેમાંનો ત્રીજો ભાગ જીર્ણ સ્થિતિનો છે, ત્રીજો ભાગ સાધારણ સ્થિતિનો છે, અને ત્રીજો ભાગ સારી સ્થિતિનો માલમ પડે છે.

આ દેરાસરો પૈકી ૧૦ મા ભાગ જેટલાં દેરાસરોમાં મૂળ નાયકજીને

દેરાસરો. ગાદીએ બીરાજમાન કરવાની પ્રતિષ્ઠા હજુ સુધી થયેલી નથી, તેથી તેવા ઠેકાણે જેમ બને તેમ કમી ખર્ચ કરી પ્રતિષ્ઠા કરવાની જરૂર છે. અપૂર્ણ સ્થિતિમાં પણ થોડાંક દેરાસરો માલમ પડે છે. કેટલાંક મંદિરો તાકીદે સમરાવવાની જરૂર છે.

આ એજન્સિમાં ઘણાં દેરાસરો પ્રાચીન સમયનાં એટલે સંપ્રતિ રાજાના વખતનાં તેમજ કુમારપાળ રાજાના વખતનાં માલમ પડે છે. વીગતવાર હકીકત માટે શ્રી જૈન શ્વેતાંબર મદિરાવળી જોવી.

તીર્થસ્થળ—આ એજન્સિમાં શ્રી તારંગાજીનું તથા શ્રીકુંભારીયાજીનું એ બે પ્રખ્યાત તીર્થો આવેલાં છે.

ધર્મશાળા. આ એજન્સિમાં ૨૮ ધર્મશાળાઓ છે, જેમાંની ૧૦ ધર્મશાળાઓ તો શ્રી તારંગાજી ઉપર છે, બાકીની છુટક છુટક છે. તેમાં ફક્ત પાંચ છ જગાએ વાસણ ગોદડાંની સવડ રાખવામાં આવેલી છે.

પાઠશાળાઓ. આ એજન્સિમાં ૭ પાઠશાળાઓ છે, જો કે કડી પ્રાંતના પ્રમાણમાં કાંઇ વધારે છે, તો પણ તેમાં હજુ ઘણો વધારો થવાની જરૂર છે. ત્રણ પાઠશાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓ સારી સંખ્યામાં ભાગ લે છે.

કેળવણી—આ એજન્સિમાં કુલ ભણેલા તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છે.

	ભણેલા.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩૧૪૨	૩૫૭	=	૩૪૯૯	૭૦૮૭
સ્ત્રી.	૧૭૮	૩૪૧૦	=	૩૫૮૮	

	ધાર્મિક.	ઈંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ.	૯	૧૦૫	૩	=	૧૧૭	૧૪૪
સ્ત્રી.	૨૭	૦	૦	=	૨૭	

ઉપરના આંકડાઓ જોતાં પુરૂષો ૯૦ ટકા જેટલા ભણેલા છે, તથા ૧૦ ટકા જેટલા અભણ છે; પરંતુ આ તકે જણાવવું જરૂરનું છે, કે આ એજન્સિમાં કડી પ્રાંત કરતાં ભણેલા પુરૂષોની સંખ્યા વધારે માલમ પડે છે, પણ તેમાં શુધ્ધ રીતે વાંચતાં લખતાં તે પ્રાંત કરતાં પ્રમાણમાં ઘણાંજ થોડા ને આવડતું હશે કારણ કે હજુ આ એજન્સિમાં શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારના રાજ્ય જેટલી શાળાઓ ઉઘડેલી નથી.

ધાર્મિક કેળવણીમાં ઘણી પછાત સ્થિતિ છે. પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારા માત્ર ૩૪ માણસો છે, જે કુલ વસ્તીના પ્રમાણમાં માત્ર અડધા ટકાથી પણ ઓછા છે. પંચ પ્રતિક્રમણ સુધીના જાણનારા ૧૩૯ માણસો છે, જેમાં ૬૦ પુરૂષ અને ૭૯ સ્રીઓ છે. બે પ્રતિક્રમણવાળા ૩૨૬ છે, જેમાં ૧૭૪ પુરૂષ અને ૧૫૨ સ્રીઓ છે. આ એજન્સિમાં ધાર્મિક અભ્યાસમાં વધારે પછાત સ્થિતિ હોવાનું કારણ ચોક્કસ કહી શકાતું નથી, પરંતુ એમ અનુમાન થઈ શકે છે, કે આ તરફ મુનિવિહાર પ્રથમ કરતાં ઘણો ઓછો થવાથી તેમ બનવા પામ્યું હશે. હવે આ ભાગના અગ્રેસરોએ પોતાના જીલ્લામાં મોટા મોટા શહેરોમાં મજબૂત પાયા ઉપર વ્યવહારિક અને ધાર્મિક બન્ને પ્રકારની કેળવણી મળી શકે તેવી પાઠશાળાઓ ખોલવાની ઘણી જરૂર છે.

ઇંગ્રેજી તેમજ સંસ્કૃત કેળવણીમાં તેવીજ રીતની શોચનીય સ્થિતિ છે. ઈંગ્રેજીમાં માત્ર દોઢ ટકા જેટલી સંખ્યા આવેછે. અને આખી એજન્સિ એક પણ ગ્રેજ્યુએટ ધરાવતી નથી.

સ્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૫ ટકા જેટલું આવેછે. જો કે ધાર્મિક કેળવણીમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે અભ્યાસમાં પુરૂષોની સંખ્યા ૯ ની છે, ત્યારે તેમની ૨૫ ની છે, પરંતુ વ્યવહારિક કેળવણી તેઓમાં મોટા પ્રમાણમાં ફેલાય તેવી કન્યાશાળાઓ કાઢવાની ઘણી જરૂર છે.

આખી એજન્સિમાં સરકારી શાળાઓ ઘણા ઓછા પ્રમાણમાં હોવાથી આપણા અગ્રેસરોએ તત્સંબધમાં પણ પ્રયાસ કરવાની જરૂર છે.

પાંજરાપોળ. આ એજન્સિમાં ૪ પાંજરાપોળ છે, તેમાં ત્રણ સારી રીતે ચાલે છે. માણસાની પાંજરાપોળ મોટી છે, તેમાં જૈનો સાથે અન્ય ધર્મિઓ સામેલ છે, અને બાકીની ત્રણમાં ફક્ત જૈનોજ દેખરેખ રાખેછે. આ પ્રમાણે અન્ય પાંજરાપોળના વ્યવસ્થાપકો પણ અન્ય ધર્મવાળાઓને પાંજરાપોળના વહીવટમાં ભાગ લેતા કરે તો વિશેષ લાભ થવા સંભવ છે એકેમાં વૈદ્યની જોગવાઈ નથી.

વસ્તી. આ એજન્સિની વસ્તી સંબંધી ગામવાર તાલુકાવાર આંકડાઓ આગળ આવી ગયા છે, તેમજ જ્ઞાતિવાર અને ગચ્છવાર પણ છપાઈ ગયા છે. તો પણ આ એજન્સિમાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે, તેની મનુષ્યવાર સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

જ્ઞાતિ.

નંબર	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ	૪૩૪	૭	વીશા હુમડ	૧૦૯
૨	દશા ઓશવાળ	૫૬	૮	દશા હુમડ	૨
૩	વીશા શ્રીમાળી	૧૫૦૩	૯	દશા દીશાવાળ	૬૭
૪	દશા શ્રીમાળી	૨૦૬૩	૧૦	ભાવસાર	૧
૫	વીશા પોરવાડ	૧૬૫૪			
૬	દશા પોરવાડ	૧૧૯૮		...	૭૦૮૭

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	ગચ્છનું નામ	સંખ્યા.
૧	તપા	૪૫૩૭	૮	ખડતર	૫
૨	સાગર	૧૯૩૪	૯	પાયચંદ	૯
૩	દેવસુર	૧૯૪	૧૦	વીમળ	૩
૪	અંચળ	૨	૧૧	લોંકા	૨
૫	પુનમીઆ	૨૪	૧૨	વડગચ્છ	૯૪
૬	વડી પોશાળ	૧૭૨			
૭	લોઢી પોશાળ	૧૧૧		કુલ...	૭૦૮૭

આ એજન્સિમાં કુલ ૧૬૭ ગામ છે, જેમાં ૨૦૯૧ ઘર છે, તેની વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુંવારા, પરણેલા, તથા વિધુર તેમજ સ્રી વર્ગમાં પણ તેવી સંખ્યા કેટલી છે તે નીચે મુજબ છે.

	કું.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૧૬૯૭	૧૪૯૮	૩૦૪	= ૩૪૯૯	૭૦૮૭
સ્રી.	૯૫૪	૧૫૬૭	૧૦૬૭	= ૩૫૮૮	

કુંવારા અને કુંવારીની સંખ્યામાં વરાવેલ એટલે સગપણ કરેલાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ઉપરના આંકડાઓમાં કુંવારી કન્યાઓ કરતાં કુંવારા પુરૂષોની સંખ્યા લગભગ પોણાબે ગણી થવા જાય છે, અને વિધવાઓની સંખ્યા વિધુર કરતાં સાડા ત્રણ ગણી વધી જાય છે. આ સંખ્યા ઘણી ખેદ ઉપજાવનારી છે,

આ વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે ઉમરની છેઃ—

૨૦ વર્ષની અંદરની,	૨૦ થી ૩૦ વર્ષની અંદરની,	૩૦ થી ૪૦ વર્ષની અંદરની,	૪૦ થી ઉપરાંત,
૩૧	૧૯૮	૩૨૭	૫૧૦

વિધવાઓની સંખ્યાનો પાંચમો ભાગ તેની ભર યુવાવસ્થાએ પહોંચેલો છે, ત્રીજો ભાગ આધેર અવસ્થાએ આવેલો છે, ત્યારે અડધો ભાગ કાંઇક મોટી ઉમરમાં જાય છે, અને તેમાં પણ વિચારવાનું છે, કે તેઓને કેટલા વર્ષની ઉમરે આવું અનિષ્ટ દુઃખ આવી પડયું હશે. વીશ વર્ષની અંદરની ઉમરમાં પણ દીલગીરી ઉપજાવે તેવી સંખ્યા માલમ પડે છે.

આ એજન્સિમાં કેટલીક જગાએ ઘોળ બંધાએલા છે, અને કેટલીક જગાએ જ્ઞાતિમાં વાંધાઓ પડવાથી તડ પડેલાં છે, તેમજ કેટલીક જ-

રીત રીવાજો.

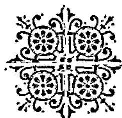
ગાએ કન્યાઓ લેવડદેવડના સંબંધમાં સાટાં, તેખડાં, વેલ વીગરે રીવાજો છે, જે ખરૂં જોતાં કન્યાનું હિત જાળવનારા કહી શકાય નહી. કન્યાવિક્રય, બાળલગ્ન આદિ લગ્ન સંબંધના, મરણ તથા શ્રીમંત પ્રસંગના તેમજ બીજા ફરજીયાત ખર્ચોના રીવાજો કમી થવા લાગ્યા છે. વળી હોળી, શીળ સાતમ આદિ મિથ્યાત્વી પર્વો ધીમે ધીમે બંધ થવા લાગ્યા છે, અને જૈન લગ્નવિધિ પ્રમાણે કેટલીક જગાએ લગ્ન થવાં શરૂ થયાં છે. આ ભાગમાં દશમાં, બારમાં, કાયટાં, શ્રાદ્ધ વીગેરે કરવાનો ચાલ હજુ છે, જે નાબુદ કરવાની ખાસ જરૂર છે. જેટલા ખરાબ અને શાસ્ત્ર વિરૂદ્ધના રીવાજો કમી અગર નાબુદ થયા છે, તે માત્ર સંવત ૧૯૬૧ ની સાલમાં પેથાપુર ખાતે ભરાયેલી ગુજરાત પ્રાંતિક કોન્ફરન્સનોજ પ્રતાપ છે.

આ એજન્સિમાં પણ કડી પ્રાંતની માફક કેટલીક જગાએ આપણા લોકો અન્ય ધર્મિઓને કન્યાઓ આપે છે, અને તેઓની લે છે. ઉપદેશક વર્ગની ખામીને લીધે અને ઉપર પ્રમાણેના અન્ય ધર્મિઓના પૂર્ણ સહવાસથી આપણા લોકો ધર્મથી પતિત થતા જાય છે.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ એજન્સિમાં ૨૦૯૫ પુરૂષો વેપારી લાઇનમાં જોડાયેલા છે, ૨૭૭ નોકરીમાં છે, ૧૩ ખેતીનો ધંધો કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

આખી એજન્સિ પૈકી માણસા શહેરમાં કાંઇક સાધારણ વેપાર ચાલે છે. વાસણાની રંગાટી ઘણી સારી થાય છે, જે દૂર દેશ સુધી જાય છે. અહમદનગરમાં ખારા પથ્થરની, અરપોદરામાં અબરખની અને આરાસુરના પહાડમાં આરસ પહાણની ખાણો છે. બાકી બીજાં ગામો વેપાર ઉદ્યોગમાં તદ્દન પછાત સ્થિતિ ભોગવે છે

સુધારો—સાબરકાંઠા તાલુકામાં આવેલા હાપા ગામમાં આપણી વસ્તીવાળાં ૮ ઘર અને ૨૨ માણસો છે, જેને બદલે ભુલથી ૧૦ ઘર અને ૩૯ માણસો છપાયેલાં છે.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે પાલણપુર.	પાલણપુરના નવાબ સાહેબનું.										
૧	પાલણપુર		પાલણપુર સ્ટે.		પાલણપુર	પાલણપુર	૧૩	૯	૧૫	૧	૧	૧
૨	માલવણ		ચીત્રાસણી ,,	૩	,,	,,	૧	૨	૧	૦	૦	૦
૩	જગાણા		પાલણપુર ,,	૩	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	ગોલા		,, ,,	૫	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	વેડંચા		ચંડીસર ,	૫	ચંડીસર	ચંડીસર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	ધાણધા		પાલણપુર ,,	૭	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ભુતેડી		,, ,,	૭	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૮	ભાગળ (પીપ-		,, ,,	૪	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	જસવાડા [લી)		ઊમરદખી ,,	૧	,,	ઊમરદખી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	ખોડલા		ચંડીસર ,,	૨	,,	ચંડીસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ચીત્રાસણી		ચીત્રાસણી ,,		ચીત્રાસણી	ચીત્રાસણી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	હેબતપુર		,, ,,	૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	વગદા		ઊમરદખી ,,	૩	ઊમરદખી	ઊમરદખી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	કાણોદર		,, ,,	૩	કાણોદર	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ચડોખા		પાલણપુર ,,	૩	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	આવલ		રોહ ,,	૩	રોહ	રોહ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	વાસણા (જ°.		ઊમરદખી ,,	૨	ઊમરદખી	ઊમરદખી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ભટામલમોટી		ચંડીસર ,,	૩	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	વીરમપુર		પાલણપુર ,,	૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	વાસણ		,, ,,	૬	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	ડાંભેલા		રોહ સ્ટે. ૨	રોહ	રોહ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૨	સાગરોસણા		પાલણપુર ,, ૭	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	મલાણા		,, ,, ૪	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ગઠામણ		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	રામપુરા-કરજા		ચીત્રાસણી ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	કીડોતર		રોહ ,, ૨	રોહ	રોહ	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૨૭	કુચાવાડુ		ડીસા ,, ૮	ડીસા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	પીપલી	પાલણપુરના નવાબ સાહેબનું	પાલણપુર ,, ૬	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	પીપલી-ભાગળ		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	સરોતરા		રોહ ,, ૩	રોહ	રોહ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩૧	ભાખર		પાલણપુર ,, ૧૧	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	સેમોદરા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	ભાવીસણા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	વાઘણા		ચંડીસર ,, ૩	ચંડીસર	ચંડીસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	આકેસણ		પાલણપુર ,, ૩	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	ઢેલાણા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	ભાગળ જગાણા		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	પેપરી		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	જેથી		રોહ ,, ૫	રોહ	રોહ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૭	૧૯	૧૭	૧	૧	૧

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	પુસ્તકશાળા.	પાઠશાળા.	ઇસ્પીતાલ પાંજરાપોળ	તથા ગૌશાળા.
૨	તાલુકે મેતા.											
૧	મેતા		છાપી	સ્ટે. ૩	મેતા	છાપી	૨	૨	૧	૦	૦	૦
૨	વડગામ		,,	,, ૧૦	,,	,,	૨	૧	૦	૦	૦	૦
૩	મેમદપુર		પાલણપુર	,, ૯	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	ટેંબાચુડી		છાપી	,, ૨	છાપી	છાપી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	બસુ		,,	,, ૬	,,	,,	૧	૧	૨	૦	૦	૦
૬	પીલુચા		પાલણપુર	,, ૧૦	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	મોરીઆ		,,	,, ૧૬	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	ચાંગા		છાપી	,, ૬	છાપી	છાપી	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૯	મગરવાડા		,,	,, ૪	,,	,,	૧	૧	૨	૦	૦	૦
૧૦	સલમકોટ		,,	,, ૧૧	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ધનાલી	પાલણપુર નવાબ સાહેબનું	,,	,, ૧૬	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	ચીત્રોડા		પાલણપુર	,, ૧૦	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	મજાદર		છાપી	,, ૮	છાપી	છાપી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	ધોતા		પાલણપુર	,, ૯	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૫	કોટડી		છાપી	,, ૫	છાપી	છાપી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	કાંદેરામ		પાલણપુર	,, ૩	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૭	ડાલવાણા		છાપી	,, ૧૫	છાપી	છાપી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૮	જલોતરા		પાલણપુર	,, ૬	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૯	મેંગાલ		ચંડીસર	,, ૧૦	ચંડીસર	ચંડીસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	વરણાવાડા		છાપી	,, ૧૦	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	ઘોડીઆલ		,,	,, ૧૨	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘરની સંખ્યા.	કુલ માણસની સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪૮	૧૪૭	૨૪	૨૭	૫	૯	૦	૦	૧	૦	૦	૨૦	૨૮	૩૩	
૮૨	૩૧૩	૫૨	૭૮	૧૧	૧૬	૦	૦	૦	૦	૦	૨૯	૭૫	૫૨	
૫૪	૨૧૯	૩૯	૪૩	૬	૧૮	૦	૦	૦	૦	૦	૪૩	૪૩	૧૭	
૩૦	૧૧૯	૧૫	૨૮	૬	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૮	૧૪	
૨૯	૧૦૯	૨૧	૨૦	૬	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૮	૧૭	૧૯	
૨૬	૧૧૩	૨૪	૧૭	૫	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૭	૨૮	
૨૬	૧૧૩	૧૬	૨૭	૩	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૭	૧૫	
૨૫	૯૬	૨૦	૧૮	૪	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૨૩	૧૩	
૨૪	૬૭	૭	૧૪	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૬	૧૪	
૨૨	૭૫	૧૬	૧૨	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૨	૧૫	
૨૨	૭૦	૨૧	૧૦	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૨	૧૫	
૧૯	૭૪	૧૨	૧૫	૧	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૧૬	૯	
૧૯	૭૨	૧૬	૧૫	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૨૫	૧	
૧૭	૭૨	૧૬	૧૨	૫	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૨	૧૧	
૧૭	૫૮	૧૭	૧૧	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૧	૧૧	
૧૬	૪૩	૧૭	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૧૧	
૧૫	૬૬	૧૪	૧૪	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૪	૧૦	
૧૫	૪૦	૫	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૮	૭	
૧૪	૪૬	૧૨	૬	૨	૩	૦	૦	૨	૦	૦	૪	૬	૧૧	
૧૨	૪૧	૮	૧૦	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૦	૩	
૧૨	૩૯	૮	૧૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૦	૭	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૨	પલખડી		પાલણપુર સ્ટે. ૫	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	તેનીવાડા		છાપી „ ૩	છાપી	છાપી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૪	પાંચડી		પાલણપુર „ ૧૨	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	નાંદોત્રા		છાપી „ ૮	મેતા	છાપી	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨૬	વેસા		„ „ ૫	છાપી	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	સીસરાણા		„ „ ૧૪	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સકલાણા	પાલણપુર ના. નવાબ તાબાનું	પાલણપુર „ ૧૦	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ખાવળચુડી		છાપી „ ૨	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	છનીઆણા		ડીસા „ ૪૦	દીવોદર	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	રૂપાલ		„ „ ૮	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	નાવીસણા		„ „ ૪	પાલણપુર	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	થલવાડા		„ „ ૭	છાપી	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	વણછોલ		પાલણપુર „ ૬	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ભરકાવાડુ		છાપી „ ૧	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	પેપોલ		„ „ ૮	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	જીડાસણનાની		„ „ ૪	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	વાસણા(પરબત		ખેરાળુ „ ૬	ખેરાળુ	ખેરાળુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	માહી[ખાંજીનું		છાપી „ ૨	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	સેદરાણા		„ „ ૩	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	ભાંગરોડા		„ „ ૪	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	જુની નગરી		ખેરાળુ „ ૯	ખેરાળુ	ખેરાળુ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૩	છાપી		છાપી „	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૨	૩૭	૮	૪	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૯	
૧૨	૬૬	૧૪	૧૪	૧	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૧૬	૫	
૧૧	૩૨	૩	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૧૧	
૧૦	૨૮	૩	૬	૫	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૪	
૯	૩૪	૧૧	૭	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૪	
૯	૩૪	૭	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૬	૯	
૯	૩૨	૭	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૬	
૯	૨૭	૧૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૪	
૯	૨૨	૫	૩	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૩	
૬	૨૯	૬	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૬	૧	
૬	૨૫	૮	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૩	૩	
૫	૨૧	૩	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૫	
૫	૧૭	૩	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૬	
૫	૧૪	૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૨	
૪	૨૦	૨	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	૩	
૩	૧૬	૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૩	
૩	૧૦	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૨	
૩	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૨	૧૬	૫	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૨	૯	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૮	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૨	
૨	૭	૨	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતાં પુસ્તકાલય.	સભા મંડળ.
૪૪	ચંગવાડા		ચંડીસર સ્ટે. ૮	ચંડીસર	ચંડીસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	વડવાડીયું		પાલણપુર ,, ૫	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	કોદરાલી		છાપી ,, ૧	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	નાનોસણા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૫	૧૯	૯	૭	૦	૦
૨	તાલુકે ગઢ.	પાલણપુર નવાબ સાહેબનું.									
૧	ગઢ		ચંડીસર સ્ટે. ૮	ચંડીસર	ચંડીસર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	ચંડીસર		,, ,,	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૩	મડાણા		પાલણપુર ,, ૬	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	કુંભાસણ		ચંડીસર ,, ૩	ચંડીસર	ચંડીસર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ટાકરવાડા		ઊમરદશી ,, ૪	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	સાસમ		પાલણપુર ,, ૧૧	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	પટોસણ		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	સલુ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૯	ગાદલવાડા		,, ,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	સલેમપુરા		ચંડીસર ,, ૩	ચંડીસર	ચંડીસર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	કુંભલમેર		પાલણપુર ,, ૧૫	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ખસા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૧	૭	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૬૮૮	૨૫૧૯	૫૦૦	૪૯૭	૮૫	૧૬૯	૦	૦	૩	૦	૦	૩૪૨	૫૦૯	૪૧૪	
૭૧	૩૧૬	૭૩	૫૮	૮	૧૪	૦	૦	૦	૦	૦	૬૭	૬૦	૩૬	
૫૪	૧૭૬	૩૭	૩૦	૭	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૨૯	૩૧	૩૪	
૨૩	૯૨	૧૫	૨૧	૩	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૩	૭	
૨૨	૮૯	૨૩	૧૬	૩	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૧૪	૬	
૨૦	૮૫	૧૮	૨૨	૩	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨૨	૪	
૧૯	૯૧	૧૬	૨૧	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૧	૧૧	
૧૬	૬૭	૧૮	૧૨	૧	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૨	૫	
૧૦	૪૫	૯	૯	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૯	૦	
૭	૧૪	૨	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૨	
૬	૨૬	૪	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૯	૨	
૫	૧૯	૧૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૦	
૫	૧૪	૮	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૩	

તાલુકો ડીસા.

(ગુજરાત

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	[illegible]	પાંજરાપોળ.	સભા [illegible].
૧૧	દામા	પાલણપુરના નવાબ સાહેબ	ડીસા	સ્ટે. ૫	ડીસા	ડીસા.	૧	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૨	વડાવલ		,,	,, ૩	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦	
૧૩	લાખણી		,,	,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૪	પાલડી		,,	,, ૧૦	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૫	ભીલડી		,,	,, ૭	,,	,,	૨	૧	૧	૦	૦	૦	
૧૬	કાપરા મોટા		,,	,, ૧૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૭	જડીઆલી		,,	,, ૧૨	ધાનેરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૮	કુડા		,,	, ૧૫	ડીસા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૯	નાગફણા		,,	,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૦	કુપટ		,,	,, ૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૧	બાઈવાડા		,,	,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૨	રાણપુર		,,	,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૩	કમોડા		,,	,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૪	મુડેઠા		,,	,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૫	કોટડા		,,	,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૬	રસુણા		,,	,, ૧૨	ધાનેરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૭	ઢોભા		,,	,, ૧૫	ડીસા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૮	વીરૂણા		,,	,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૯	વકવાડા		,,	,, ૧૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૦	કમોડી		,,	,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૧	જાસરા		,,	,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૨	ધાનપરા.		,,	,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૦	૫૬	૧૨	૧૩	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૩	૫	
૧૦	૩૫	૮	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧૦	૦	
૮	૩૮	૧૩	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૫	
૭	૨૫	૬	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૪	૨	
૬	૨૦	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૩	આ તીર્થસ્થળ છે. જે ભીલડીઆ પાર્શ્વનાથજીના નામથી ઓળખાય છે.
૫	૨૩	૫	૫	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૫	૧	
૪	૧૨	૪	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૩	
૩	૨૨	૪	૩	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૩	૨	
૩	૧૯	૭	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૧	
૩	૧૫	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૩	
૩	૧૪	૨	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૩	
૩	૧૪	૨	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૦	
૩	૧૩	૪	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૩	૧૩	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૨	
૩	૧૨	૨	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૦	
૨	૧૪	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧	૧	
૨	૧૧	૦	૨	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૨	૧૦	૨	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૧૦	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૯	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૮	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૩૩	સેકરા	પાલણપુર નવાબ સાહેબનું.	ડીસા	સ્ટે. ૧૧	ડીસા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	વારણોડા		”	” ૮	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ખેરોલા		”	” ૧૨	ધાનેરા	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	કુડાવાસણ		”	” ૯	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	રાંખેસ		”	” ૮	ડીસા	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	ધનાવાડા		”	” ૮	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ધાણા		”	” ૧૦	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	નાંદલા		”	” ૧૫	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	જાવોલ		”	” ૮	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	નવા		”	” ૫	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૩	કસારી		”	” ૫	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	વીઠોદર		”	” ૧૮	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	ધ્રાડા		”	” ૧૫	ધાનેરા	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૧૬	૯	૬	૦	૧	૦
૫	તાલુકે પાંથાવાડા											
૧	પાંથાવાડા		ડીસા	સ્ટે. ૧૮	ડીસા	ડીસા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨	ખીમત		”	” ૧૩	ધાનેરા	”	૧	૨	૧	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૭	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૩	
૨	૭	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૨	૬	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧૧	૧	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૧	૧૦	૦	૨	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૧	૧૦	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૧	૧૦	૧	૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧	૧	
૧	૮	૩	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૬૮૬	૨૫૯૮	૬૦૭	૫૧૪	૯૨	૧૬૩	૦	૦	૦	૩	૨	૪૧૯	૫૧૧	૨૮૭	
૫૨	૨૩૫	૩૪	૬૦	૫	૧૮	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૬૦	૨૪	બાકીના ગામો માટેજુઓ આગળ પાન ૧૮૨
૧૦૨	૪૦૩	૭૯	૮૩	૧૦	૩૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭૪	૮૪	૪૦	

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૬	તાલુકે ધાનેરા.											
૧	ધાનેરા	પાલણપુર એજન્સી.	ડીસા સ્ટે.	૨૨	ધાનેરા	ડીસા	૧	૨	૩	૦	૦	૦
૨	ધાખા		,, ,,	૩૦	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	નેનાવા		,, ,,	૩૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	જડીયા		,, ,,	૨૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	આલવાડા		,, ,,	૨૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	વાસણ		,, ,,	૩૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	સીયા		,, ,,	૨૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	છોટાઅનાપર		,, ,,	૩૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	ભાટીબ		,, ,,	૨૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	લવારા		,, ,,	૨૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	વોડા		પાલણપુર ,,	૭	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	નાનુંડા		ડીસા ,,	૨૭	ધાનેરા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૨	૩	૩	૦	૦	૦
૭	તાલુકે થરાદ.											
૧	થરાદ		ડીસા સ્ટે.	૪૨	થરાદ	ડીસા	૧૩	૧	૩	૧	૨	૧
૨	માડકા		,, ,,	૪૫	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	ડુવા		,, ,,	૩૦	ધાનેરા	,,	૨	૧	૧	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૪	રામપરા(ટપેભો		ડીસા	સ્ટે.૪૪	વાવ	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	મોરવાડા[રોલ)		પાટણ	,, ૩૮	મોરવાડા	પાટણ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૬	તીથગામ		,,	,, ૪૫	વાવ	રાધનપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	જેતડા		ડીસા	,, ૩૮	થરાદ	ડીસા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	ભોરોલ		,,	,, ૪૫	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૯	દુધવા		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	ગણેશપુરા		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ગરાંબડી		પાટણ	,, ૩૭	મોરવાડા	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	પીલુડા		ડીસા	,, ૩૭	થરાદ	ડીસા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	નારોલી		,,	,, ૪૨	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	રડકા	જુદા જુદા ઠાકોરોનું.	ડીસા	,, ૪૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	હરસડ		પાટણ	,, ૨૦	મોરવાડા	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ઉદરાણા		ડીસા	,, ૩૦	થરાદ	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	રામપુરા (ટપે-		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	વલાદર[એટા)		,,	,, ૩૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	વામી		,,	,, ૪૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	મેસરા		,,	,, ૩૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	ધેસડા		,,	,, ૩૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ઈટાદા		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	મોરથલ		,,	,, ૨૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	જમડા		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	વાઘાસણ		,,	,, ૩૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩૪	૧૪૦	૪૬	૨૦	૫	૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨૧	૧૯	૧૬	
૨૬	૮૫	૧૭	૧૬	૩	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૧૯	૧૦	
૨૪	૧૨૬	૨૩	૨૭	૬	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨૪	૩૧	૪	
૨૦	૧૨૩	૨૫	૨૧	૧	૧૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૮	૨૨	૯	
૧૯	૯૪	૧૩	૧૭	૪	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨૫	૧૮	૭	
૧૬	૧૨૭	૨૦	૩૧	૧	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૨૯	૩૧	૬	
૧૪	૮૪	૧૭	૨૦	૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૭	૨૧	૩	
૧૪	૫૦	૧૧	૧૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૦	૭	
૧૩	૬૧	૮	૧૨	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૧૨	૯	
૧૧	૩૧	૯	૭	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૭	૪	
૧૦	૫૩	૧૦	૧૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૨	૫	
૧૦	૩૭	૬	૮	૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૨	
૯	૫૭	૧૩	૧૧	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૧	૪	
૯	૩૦	૧૦	૩	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૭	
૮	૫૯	૧૪	૧૦	૦	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૦	૬	
૮	૫૦	૫	૧૨	૦	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૩	૨	
૮	૪૨	૬	૭	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૭	૪	
૮	૩૮	૯	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૧	
૮	૩૪	૭	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૬	૭	
૮	૩૨	૮	૬	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૩	
૭	૪૦	૧	૧૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૩	૪	
૭	૨૬	૪	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૬	૩	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૬	મંડાલ	જુદા જુદા ઠાકોરોનું	ડીસા	સ્ટે.૨૬	થરાદ	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	કરણુણ		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	ભાપી		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	પીપરાલ		,,	,, ૩૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	લુવાણા		,,	,, ૩૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	લુણાલ		,,	,, ૩૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	માંગરોલ		,,	,, ૪૨	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	વડગામડા		,,	,, ૩૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	રાહા		,,	,, ૨૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	કુંભારા		,,	,, ૩૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	એવટા		,,	,, ૩૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	રડકા(ટપેએટા)		,,	,, ૪૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	ખોડા		,,	,, ૩૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	સનેસડા		,,	,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	થરા (ટપેકુવા)		,,	,, ૨૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	દૈયપ		,,	,, ૫૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	વાંતડાઉ		,,	,, ૪૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૩	ગડસીસર		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	ભટાસણા		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	એટા		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	સોણેસરી		,,	,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	કરણપુર		,,	,, ૪૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

નગર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૩	તાલુકે મુજપુર	રાધનપુરના નવાબ સાહેબનું.									
૧	મુજપુર		પાટણ સ્ટે. ૨૦	મુજપુર	પાટણ	૨	૧	૧	૦	૧	૦
૨	પંચાસર		પાટડી ,, ૧૩	દસાડા	પાટડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	કુવર		,, ,, ૩૦	આદરીઆ-	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	સંખેશ્વર		,, ,, ૨૦	,, [ણા	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૫	ટુવડ		દેત્રોજ ,, ૨૧	વણોદ	દેત્રોજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૬	લોલાડા		પાટડી ,, ૨૯	આદરીઆ-	પાટડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	વાઘેલ		પાટણ ,, ૨૦	મુજપુર[ણા	પાટણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	ચંદુર મોટી		પાટડી ,, ૩૦	સમી	પાટડી	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૯	પાડલા		,, ,, ૧૮	વણોદ	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૦	કુવારદ		,, ,, ૨૩	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૧	કુકરાણા		,, ,, ૧૨	દસાડા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	ધનોરા		પાટણ ,, ૨૪	વણોદ [ણા	પાટણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	બોલેરા		પાટડી ,, ૨૦	આદરીઆ-	પાટડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	રણોદ		પાટણ ,, ૩૫	મુજપુર	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ખીજડીઆલી		,, ,, ૩૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	રતનપુરા		પાટડી ,, ૨૦	દસાડા	પાટડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	રવદ		પાટણ ,, ૨૫	મુજપુર	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	તારાનગર		,, ,, ૪૦	રાધનપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	પૂતેગંજ		,, ,, ૩૨	આદરીઆ-	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	કાઠી		,, ,, ૨૦	મુજપુર[ણા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૪	૧૦	૬	૦	૧	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪૩	૧૨૧	૧૬	૨૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૨૯	૨૪	
૨૧	૬૫	૧૨	૧૧	૧	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૨	૧૫	
૨૦	૫૦	૧૧	૧૨	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૨	૬	
૧૮	૫૩	૧૩	૧૧	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૦	૯	તીર્થસ્થળ છે.
૧૬	૪૩	૫	૧૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૨	૮	
૧૫	૪૧	૫	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૧	૮	
૧૪	૪૨	૪	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૧૦	
૧૨	૨૯	૧૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૫	
૧૧	૩૩	૫	૬	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૧૦	
૮	૧૬	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૪	૧	
૬	૨૩	૩	૫	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૪	
૬	૧૫	૨	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૪	
૩	૮	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૮	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૪	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૬	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૨૦૩	૫૭૦	૯૯	૧૧૯	૧૭	૨૬	૦	૦	૦	૦	૦	૭૬	૧૨૫	૧૦૮	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨	હરકુડીઆ		પાટણ સ્ટે. ૩૬	દીવોદર	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	તાલુકે દીઓદર.										
૧	દીઓદર	[illegible]	પાટણ સ્ટે. ૨૭	દીઓદર	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨	ભાભર		ડીસા ,, ૩૩	,,	ડીસા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	કુંવાળા		પાટણ ,, ૩૦	,,	પાટણ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	લુવાણા		,, ,, ૩૭	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	વાતમ		,, ,, ૩૦	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	તેરવાડા		ડીસા ,, ૨૦	,,	ડીસા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	મીઠીપાલડી		,, ,, ૩૦	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	રૈયા		,, ,, ૨૪	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	લોદરા		પાટણ ,, ૩૦	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	ડુચકવાડા		ડીસા ,, ૨૫	,,	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	સુથારનેસડી		,, ,, ૩૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ફોરણા		,, ,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	વજાપુર		,, ,, ૪૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	રાંટીલા		પાટણ ,, ૪૫	દીઓદર	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	જાડા		ડીસા ,, ૨૭	,,	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૩	૧૬	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૩	૪	૦	
૬	૩૮	૧૧	૫	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૫	૪	
૬૮	૩૭૩	૭૮	૭૪	૭	૨૫	૦	૦	૦	૦	૦	૭૪	૭૪	૪૧	
૬૦	૩૧૪	૮૩	૬૧	૭	૨૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫૩	૬૫	૨૪	
૨૩	૧૫૯	૩૪	૩૧	૨	૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩૫	૨૯	૧૫	
૧૭	૧૦૨	૧૮	૨૦	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૨૬	૨૧	૯	
૧૭	૭૬	૧૪	૧૭	૪	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૭	૯	
૧૪	૯૭	૨૩	૧૫	૦	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૧૫	૧૪	
૮	૩૮	૧૦	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૭	૨	
૭	૩૩	૪	૭	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૭	૨	
૫	૨૩	૮	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૧	
૫	૧૬	૪	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૦	
૫	૮	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૪	૧૯	૮	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૦	
૪	૧૬	૪	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૦	
૩	૧૧	૨	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	

તાલુકો દીઓદર.

(ગુજરાત

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૬	રૂવલ		ડીસા સ્ટે. ૩૦	દીયોદર	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	માંડલા		પાટણ ,, ૩૩	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ચાતરા		ડીસા ,, ૪૫	,,	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	કુંવાતા		,, ,, ૩૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ગાંજીસર		,, ,, ૪૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	લેંબાઉ		,, ,, ૪૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ભેસાણા		પાટણ ,, ૩૦	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	વાસરડા		ડીસા ,, ૪૫	,,	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	કપરૂપર	[illegible]	,, ,, ૩૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	ચીભડા		,, ,, ૩૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	અબાસણા		,, ,, ૪૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	સણવા		,, ,, ૪૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	ભાટવર		પાટણ ,, ૬૦	,,	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	વખા		ડીસા ,, ૩૬	,,	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	સુરાણા		,, ,, ૨૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	જાલોઢા		,, ,, ૨૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	દેવ		,, ,, ૩૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	ચાલવા		,, ,, ૩૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	સરદારપુરા		,, ,, ૨૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	રૂની		,, ,, ૩૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	નોખા		,, ,, ૩૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	કોતરવાડા		,, ,, ૩૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩	૧૦	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૧૮	૦	૦	૩	૨	૧	
૨	૧૭	૩	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૨	
૨	૧૬	૧	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૧	
૨	૧૪	૨	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૨	
૨	૧૦	૬	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૧૦	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૩	૨	૧	
૨	૮	૨	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૮	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૭	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૧	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૫	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૩૮	ધનકાવાડા		ડીસા સ્ટે. ૨૧	દીઓદર	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ધુણસલ		,, ,, ૩૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૮	૮	૦	૦	૦	૦
૧૭	તાલુકે કાંકરેજ.										
૧	થરા	ઠાકોર	પાટણ સ્ટે. ૧૫	થરા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૧	૦
૨	ઊણ		,, ,, ૨૨	ઊણ	રાધનપુર	૧	૨	૦	૦	૧	૦
૩	કંબોઇ		,, ,, ૧૩	સીહોરી	પાટણ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	ઊંબરી	ઠાકોર	,, ,, ૧૫	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૫	સમોઉ મો.વા.		ડીસા ,, ૧૧	ડીસા	ડીસા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૬	જામપુર મોટા		પાટણ ,, ૧૮	થરા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ખેમાણા		ડીસા ,, ૧૫	સીહોરી	ડીસા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	રાંનેર		,, ,, ૧૫	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	સાંકરા		પાટણ ,, ૧૧	પાટણ	પાટણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	નાથપુરા		,, ,, ૩૬	થરા	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	વડા		પાટણ ,, ૨૨	થરા	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	લુણપર		ડીસા ,, ૧૫	ડીસા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	કાકેર		પાટણ ,, ૨૨	થરા.	પાટણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૪	રાજપુર		,, ,, ૩૬	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૮૨	૧૪૭૨	૩૪૦	૨૯૪	૩૪	૧૦૮	૦	૦	૦	૦	૦	૨૭૨	૨૮૭	૧૩૭	
૬૨	૩૨૫	૭૦	૬૪	૧૦	૨૪	૦	૦	૦	૦	૦	૫૯	૬૨	૩૬	
૪૯	૧૮૮	૩૧	૩૮	૧૦	૧૪	૦	૦	૦	૦	૦	૨૬	૩૮	૩૧	
૨૯	૧૦૨	૨૯	૨૦	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૨૦	૧૫	
૨૫	૧૧૦	૨૭	૨૮	૧	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૨૮	૯	
૨૧	૮૯	૨૪	૧૬	૭	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૧૬	૮	
૧૯	૯૩	૧૭	૨૩	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬	૩૩	૦	
૧૬	૮૨	૧૭	૧૭	૪	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૭	૭	
૧૬	૫૪	૧૦	૧૫	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૫	૨	
૧૫	૫૪	૯	૧૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૩	૧૧	
૧૦	૪૭	૧૧	૧૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૧૧	૫	
૧૦	૪૭	૧૫	૬	૨	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૬	
૧૦	૩૨	૫	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૮	૩	
૯	૩૮	૧૧	૫	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૭	
૭	૪૨	૭	૯	૧	૬	૦	૦	૦	૦	૧	૮	૯	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૫	ડુંગરાસણ		પાટણ સ્ટે. ૧૮	થરા	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	કસારા		,, ,, ૧૫	,,	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૭	આંગણવાડા		,, ,, ૧૫	સીહોરી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	આકોલીજુ.વા.		,, ,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ઝાલમોલ		,, ,, ૨૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	રાણકપુર		,, ,, ૨૨	થરા	રાધનપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	ખોડા		,, ,, ૨૨	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ભદરેવાલી		,, ,, ૨૧	ઊણ	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	ખારીઆ		,, ,, ૨૧	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	માનપુરા		,, ,, ૧૫	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	સમોઊ ના.વા.		ડીસા ,, ૧૦	ડીસા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	આકોલી ન.વા.	ઠાકોર ઠાકોરનું	પાટણ ,, ૧૮	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	એદરમાણું		,, ,, ૨૨	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	જાખેલ		,, ,, ૨૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	માનંપુર		,, ,, ૨૨	ઊણ	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	વાલપુરા		,, ,, ૨૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	રવીઆણા		,, ,, ૨૨	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	સીરવાડા		,, ,, ૩૬	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	નાનોટા		,, ,, ૨૨	સીહોરી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	નેસડા		,, ,, ૧૨	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	સેખલા		,, ,, ૧૮	સીહોરી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	ખોડલા		,, ,, ૨૨	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૫	૨૨	૫	૩	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૨	
૫	૨૦	૪	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૪	૨	
૫	૨૦	૨	૫	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૧	
૪	૨૨	૬	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૧	૦	૪	૩	૧	
૪	૨૧	૭	૩	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૪	
૪	૨૧	૩	૪	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૨	
૪	૧૧	૬	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૩	૧૫	૪	૩	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૦	
૩	૧૩	૪	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૩	
૩	૧૩	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૨	
૩	૧૩	૩	૨	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૩	૧૨	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૩	૧૧	૨	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૩	૧૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૨	
૩	૧૦	૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૨	૧૫	૫	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૨	૧૪	૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૧	
૨	૧૩	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧	૧	
૨	૬	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૯	૫	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૬	૨	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઇસ્પીતાલ પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૩૭	દુધવડદેવી		પાટણ સ્ટે. ૨૨	ઊણ	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	આંબલુણ		,, ,, ૧૮	થરા	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	નાનાજામપુર		ડીસા ,, ૨૭	દીઓદર	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	કસલપુરા		પાટણ ,, ૧૫	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	ટોટાણા		,, ,, ૨૦	રાધનપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	ઝાબડીયા		ડીસા ,, ૧૨	ડીસા	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૩	ધનેરા		પાટણ ,, ૧૧	સરીઅદ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	રતનપુરા	ઠાકોર સાહેબનું	,, ,, ૨૦	ઊણ	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	કુંવારવા		,, ,, ૧૮	સીહોરી	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	ટાના		,, ,, ૨૨	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	રણાવાડા		,, ,, ૧૫	સીહોરી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૮	આણંદપુરા		છાપી ,, ૭	છાપી	છાપી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૯	તાતીઆણા		પાટણ ,, ૨૪	ઊણ	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૦	રૂણી		,, ,, ૨૧	થરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૧	સીઆ		,, ,, ૨૧	ઊણ	રાધનપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૪	૧૦	૨	૦	૨	૦

ઘર સંખ્યા.	કુટુંબ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૧	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૮૦	૧૬૪૫	૩૬૮	૩૩૭	૬૨	૧૧૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨૪૬	૩૪૯	૧૭૧	

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
	તાલુકે પાંથાવાડા (બાકી રહેલાં ગામો.)										
૩	દાંતીવાડા	પાલણપુર નવાબ સાહેબનું	પાલણપુર સ્ટે. ૧૨	પાલણપુર	પાલણપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	ધનીઆવાડા		ડીસા „ ૨૨	ડીસા	ડીસા	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૫	આરખી		„ „ ૨૦	„	„	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	ભાંડોત્રા		„ „ ૨૦	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	ગુંદરી		„ „ ૨૦	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	ભાટરામ		„ „ ૨૧	મઢાર	આબુ રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	ગાંગુદરા		પાલણપુર „ ૧૫	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	જેગોલ		„ „ ૧૪	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ભાડલી		ડીસા „ ૧૮	આબુ રોડ	ડીસા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ગણોદરા		પાલણપુર „ ૧૫	પાલણપુર	પાલણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	મહુડી		„ „ ૧૩	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૪	૬	૨	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
														બીજા ગામો માટે જુઓ પાછળ પાનું ૧૪૮.
૩૨	૧૧૬	૩૧	૨૦	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨૧	૨૦	૧૯	
૨૬	૯૩	૧૦	૧૭	૪	૧૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૧૮	૨૨	
૨૩	૧૦૮	૧૭	૨૦	૧	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨૦	૨૨	૧૭	
૧૬	૯૫	૧૦	૨૧	૧	૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૨૦	૨૧	૯	
૭	૧૮	૫	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૫	
૩	૯	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૩	૮	૨	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૨	૧૦	૨	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૯	૦	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૨	૮	૦	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૧	૫	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૨૭૧	૧૧૧૭	૧૯૩	૨૩૩	૨૮	૯૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૮૬	૨૩૭	૧૪૧	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૨	તલુકે મેતા.										
૧	મેતા	૨	૦	૨૬	૧૧૯	૦		૧૪૭	૦	૦	
૨	વડગામ	૧૮	૦	૦	૧૭૧	૦	બો. ૧૨૪,	૩૧૩	૦	૦	
૩	મેમદપુર	૦	૦	૨૧૭	૨	૦		૨૧૯	૦	૦	
૪	ટેંબાચુડી	૦	૦	૦	૧૧૯	૦		૧૧૯	૦	૦	
૫	બસુ	૦	૦	૫૮	૫૧	૦		૧૦૯	૦	૦	
૬	પીલુચા	૩૩	૨	૦	૭૮	૦		૧૧૩	૦	૦	
૭	મોરીઆ	૦	૦	૦	૧૧૩	૦		૧૧૩	૦	૦	
૮	ચાંગા	૩	૧૪	૦	૬૯	૦		૮૬	૦	૦	
૯	મગરવાડા	૦	૦	૦	૬૭	૦		૬૭	૦	૦	
૧૦	સલમકોટ	૦	૦	૦	૭૫	૦		૭૫	૦	૦	
૧૧	ધનાલી	૮	૦	૦	૬૧	૦	ભા. ૧,	૭૦	૦	૦	
૧૨	ચીત્રોડા	૦	૦	૦	૭૪	૦		૭૪	૦	૦	
૧૩	મજાદર	૦	૦	૫૩	૧૯	૦		૭૨	૦	૦	
૧૪	ધોતા	૦	૦	૦	૭૨	૦		૭૨	૦	૦	
૧૫	કોટડી	૦	૦	૦	૫૮	૦		૫૮	૦	૦	
૧૬	કાંદેરાસ	૦	૦	૦	૪૩	૦		૪૩	૦	૦	
૧૭	ડાલવાણુ	૪૫	૦	૦	૨૧	૦		૬૬	૦	૦	
૧૮	જલોતરા	૧	૦	૦	૩૯	૦		૪૦	૦	૦	
૧૯	મેંગાલ	૧૩	૭	૦	૨૬	૦		૪૬	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. શ્રી.	પરચુરણ.	તપા.	ખરતર.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૨૦	વરણાવાડા	૧૪	૦	૦	૨૭	૦		૪૧	૦	૦	
૨૧	ઘોડીઆલ	૦	૦	૦	૩૯	૦		૩૯	૦	૦	
૨૨	પલખડી .	૩	૦	૦	૩૪	૦		૩૭	૦	૦	
૨૩	તેનીવાડા	૦	૫૭	૦	૯	૦		૬૬	૦	૦	
૨૪	પાંચડી	૦	૦	૦	૨૯	૦	દ. ઓ. ૭,	૩૨	૦	૦	
૨૫	નાંદોત્રા	૦	૦	૦	૨૮	૦		૨૮	૦	૦	
૨૬	વેસા	૩૪	૦	૦	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૨૭	ચીસરાણા	૦	૦	૦	૩૪	૦		૩૪	૦	૦	
૨૮	સકલાણા	૦	૦	૦	૩૨	૦		૩૨	૦	૦	
૨૯	બાવળચુડી	૦	૦	૦	૨૭	૦		૨૭	૦	•	
૩૦	છનીઆણા	૦	૦	૦	૨૨	૦		૨૨	૦	૦	
૩૧	રૂપાલ	૯	૦	૯	૦	૦	દ. ઓ. ૧૧,	૨૯	૦	૦	
૩૨	નાવીસણા	૦	૨૫	૦	૦	૦		૨૫	૦	૦	
૩૩	થલવાડા	૨૧	૦	૦	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૩૪	વણછોલ	૭	૦	૦	૧૦	૦		૧૭	૦	૦	
૩૫	ભરકાવાડુ	૦	૦	૧	૧૩	૦		૧૪	૦	૦	
૩૬	પેપોલ	૦	૦	૨૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૩૭	જીડાસણનાની	૯	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૭,	૧૬	૦	૦	
૩૮	વાસણા(પરગણતખાં	૦	૦	૫	૫	૦		૧૦	૦	૦	
૩૯	માહી [જીનું	૪	૦	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૪૦	સેદરાણા	૧૬	૦	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૪૧	ભાંગરોડા	૦	૦	૦	૯	૦		૯	૦	૦	
૪૨	જુની નગરી	૮	૦	૦	૦	૦		૪	૦	૦	અ. ૪
૪૩	છાપી	૭	૦	૦	૦	૦		૭	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	લુંકા.	પરચુરણ.
૮	જેરડા	૫૦	૦	૦	૬૫	૦		૧૧૫	૦	૦	લોં. ૨,
૯	રાંમસણ	૩૧	૪	૦	૧૭	૦		૫૨	૦	૦	
૧૦	વરણુ	૦	૦	૦	૫૮	૦		૫૮	૦	૦	
૧૧	હામા	૮	૦	૦	૪૮	૦		૫૬	૦	૦	
૧૨	વડાવલ	૦	૦	૦	૩૫	૦		૩૫	૦	૦	
૧૩	લાખણી	૨૪	૧૪	૦	૦	૦		૩૮	૦	૦	
૧૪	ચાલડી	૦	૨૫	૦	૦	૦		૨૫	૦	૦	
૧૫	ભીલડી	૦	૦	૦	૨૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૬	કાંપરા મોટા	૨૩	૦	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૧૭	જડીઆલી	૧૨	૦	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૧૮	કુંડા	૨૨	૦	૦	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૧૯	નાગફણા	૧૯	૦	૦	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૨૦	કુપટ	૦	૧૫	૦	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૨૧	બાઇવાડા	૧૪	૦	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૨	રાણપુર	૧૪	૦	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૩	કમોડા	૧૩	૦	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૨૪	મુડેઠા	૦	૦	૦	૧૩	૦		૧૩	૦	૦	
૨૫	કોટડા	૧૨	૦	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૨૬	રસુણા	૧૪	૦	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૭	ધ્રોણા	૧૧	૦	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨૮	વીરૂણા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૯	વકવાડા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૩૦	કમોડી	૯	૦	૦	૦	૦		૯	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૩૧	જાસરા	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૨	ધાનપરા.	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૩	સેકરા	૭	૦	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૩૪	વારણોડા	૭	૦	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૩૫	ખેરોલા	૬	૦	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૬	કુડાવાસણ	૩	૦	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૭	રાંબોસ	૧૧	૦	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૮	ધનાવાડા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૩૯	ધાણા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૪૦	નાંદલા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૪૧	જાવેલ	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૪૨	નવા	૦	૦	૦	૪	૦		૪	૦	૦	
૪૩	કસારી	૩	૦	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૪૪	વીઠોદર	૩	૦	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૪૫	ધ્રાડા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧,	૧	૦	૦	
		૬૯૯	૮૮૫	૪૫	૯૦૬	૨૩	૪૦	૨૫૩૯	૫	૦	૫૪
૫	તાલુકે પાંથાવાડા										
૧	પાંથાવાડા	૧	૦	૦	૨૧૯	૦	દ. ઓ. ૧૫,	૨૩૫	૦	૦	
૨	ખીમત	૩૩૩	૦	૦	૭૦	૦		૪૦૩	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૩	દાંતીવાડા	૬૩	૦	૦	૫૩	૦		૭૩	૦	૦	લોં ૪૩,
૪	ધનીઆવાડા	૯૩	૦	૦	૦	૦		૯૩	૦	૦	
૫	આરખી	૦	૦	૦	૧૦૮	૦		૧૦૮	૦	૦	
૬	ભાંડોત્રા	૯૫	૦	૦	૦	૦		૯૫	૦	૦	
૭	ગુંદરી	૧૮	૦	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૮	ભાટરામ	૯	૦	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૯	ગાંગુદરા	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૦	જેગોલ	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૧	ભાડલી	૯	૦	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૧૨	ગણોદરા	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૩	મહુડી	૫	૦	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
		૬૫૨	૦	૦	૪૫૦	૦	૧૫	૧૦૭૪	૦	૦	૪૩
૬	તાલુકે ધાનેરા.										
૧	ધાનેરા	૭૭	૩૪૯	૦	૦	૦		૪૧૭	૦	૦	કડ. ૯,
૨	ધાખા	૦	૮૭	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૮૭,
૩	નેનાવા	૮૬	૨૬	૦	૦	૦		૪૫	૦	૦	ખ. ૩૫, લોં. ૩૨,
૪	જડીયા	૧૦	૧૭	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	અં. ૧૦,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૫	આલવાંડા	૦	૬૩	૦	૦	૦		૬૩	૦	૦	
૬	વાસણ	૧૬	૨૩	૦	૦	૦		૩૩	૦	૦	લોં. ૬,
૭	સીયા	૦	૦	૦	૩૧	૦		૩૧	૦	૦	
૮	છોટાઅનાપર	૧૨	૦	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૯	ભાટીબ	૭	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લોં. ૭,
૧૦	લવારા	૧૦	૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૧	વોડા	૧૪	૦	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૨	નાનુંડા	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૧,
		૨૩૨	૫૬૬	૦	૩૧	૦	૦	૬૪૨	૦	૦	૧૮૭
૭	તાલુકે થરાદ.										
૧	થરાદ	૧૬	૧૩૫૮	૦	૦	૦	મ. ૪, ભો. ૨૪.	૭૭	૦	૦	આ. ૧૩૨૪, ખ. ૧,
૨	માટકા	૦	૨૦૩	૦	૦	૦		૬૪	૦	૦	કડ. ૧૦૭, લો. પો. ૩૨,
૩	ડુવા	૦	૧૯૨	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	લોં. ૮, આ. ૧૬૮,
૪	રામપરા (ટપેભો	૨૬	૧૧૪	૦	૦	૦		૬૮	૦	૦	આ. ૪૬, અં. ૨૬,
૫	મોરવાડા [શેલ)	૦	૮૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૫, કડ. ૨,
૬	તીથગામ	૦	૧૨૬	૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	કડ. ૧૦૬,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૫૪	ગણુતા	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૫૫	પાવડાસણ	૯	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લોં. ૯,
૫૬	મોરીકા	૦	૯	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૯
૫૭	જાણાવાડા	૭	૦	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૫૮	લખાપુરા	૬	૦	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૫૯	ડેડુવા	૫	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ ૫,
૬૦	ભડોદર	૨	૩	૦	૦	૦		૨	૦	૦	આ. ૩,
૬૧	ખેંગારપુરા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૧૪,
૬૨	ગેલા	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૬૩	કમાલી.	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૬૪	વેદલા	૦	૬	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૬,
૬૫	ટેરોલ	૫	૦	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૬૬	ભોરડુ	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૫,
૬૭	જામપુર	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૫,
૬૮	રાજકોટ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૬૯	ખાનપુર	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૪,
૭૦	ખડોલ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૭૧	વારા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૩,	૦	૦	૦	ખ. ૩,
૭૨	દેતાલ	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	આ. ૩,
૭૩	દઈદરડા	૨	૦	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૭૪	ડેડાવા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૭૫	કોલીવાડા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૭૬	દીપડા	૧	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લોં. ૧,
		૪૨૨	૩૪૪૮	૦	૦	૦	૩૧	૯૩૮	૦	૧૧૫	૨૮૪૮

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		ઓ. વી.	શ્રી. વી.	શ્રી. દ.	પો. વી.	પો. દ.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ખરતર.	પરચુરણ
૮	તાલુકે વાવ.										
૧	વાવ	૬	૫૯૨	૦	૦	૦		૧૭૦	૦	૦	લો.પો. ૧૨૫, કડ. ૩૦૩,
૨	ઢીમા	૦	૧૯૦	૩	૦	૦		૧૦૭	૦	૦	કડ ૮૬,
૩	ભેણુપ	૪	૧૨૨	૦	૦	૦	ક. ૩,	૧૦૦	૦	૦	કડ. ૨૫, અં. ૪,
૪	સણવાલ	૦	૭૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૭૨,
૫	બુકણા	૦	૪૮	૦	૦	૦		૪૧	૦	૦	કડ. ૭,
૬	મોટીપાવડ	૦	૫૭	૦	૦	૦		૫૭	૦	૦	
૭	ટડાવ	૬	૨૫	૦	૦	૦		૯	૦	૦	કડ. ૨૨,
૮	ગલોડા	૦	૦	૦	૦	૨૭		૦	૦	૦	વ. પો. ૨૭,
૯	માવસરી	૦	૩૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૩૩,
૧૦	ડોડગામ	૦	૧૯	૦	૦	૦		૧	૦	૦	કડ. ૧૮,
૧૧	ગોલગામ	૦	૪૨	૦	૦	૦		૩૫	૦	૦	કડ. ૭,
૧૨	ચોવા	૦	૪૦	૦	૦	૦		૩૮	૦	૦	કડ. ૨,
૧૩	બાલતુરી	૦	૩૧	૦	૦	૦		૩૧	૦	૦	
૧૪	કુડાલીઆ	૦	૧૮	૦	૦	૦		૫	૦	૦	અં. ૪, કડ ૯,
૧૫	સપરેડા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૭	૦	૦	કડ. ૪,
૧૬	માલસણ	૦	૯	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૯,
૧૭	ધરાદરા	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૮	સણાવ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૯	ભાખરી	૦	૧૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૧૦,
૨૦	નાનીપાવડ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૧	રાછેણા	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૨૨	આકોલી	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૩	આસુવા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૪	ધનાણા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૫	ચોટીલ	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૨,
૨૬	વાવડી	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૬	૧૩૬૬	૩	૦	૨૭	૩	૬૪૬	૦	૦	૭૬૯
૯	તાલુકે સુઇગામ										
૧	સુઇગામ	૦	૧૯૩	૦	૦	૦	મ. ૨,	૧૯૧	૦	૦	કડ. ૪,
૨	અસારા	૦	૯૩	૦	૦	૦		૮૫	૦	૦	કડ. ૮,
૩	ભરડુવા	૩૨	૧૮	૦	૦	૦		૨૨	૦	૦	અં. ૨૮,
૪	નેસડા	૦	૪૧	૦	૦	૦		૪૧	૦	૦	
૫	ચાલા	૩	૧૪	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૬	કણોઠી	૦	૨૪	૦	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૭	ગોલપ	૦	૨૧	૦	૦	૦		૪	૦	૦	કડ. ૧૭,
૮	દુધવા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૧૪,
૯	કુંભારણા	૦	૮	૦	૦	૦		૦	૦	૦	કડ. ૮,
૧૦	જેલાણ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૧	કોરેટી	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		શ્રી. વી.	ઓ. વી.	ઓ. દ.	પો. વી.	પો. દ.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	લુંકા.	પરચુરણ.
૧૨	રહોસણ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૩	લેખાલા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૪	ઝંડાલા	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
		૩૫	૪૬૭	૦	૧	૦	૨	૪૨૬	૦	૦	૭૯
૧૦	તાલુકે સાંતલપુર										
૧	સાંતલપુર	૦	૧૯૩	૦	૦	૦	મ. ૫,	૧૯૮	૦	૦	
૨	કીલાણા	૦	૪૫	૦	૦	૦		૨૩	૦	૨૨	
૩	બેકુત્રા	૦	૪૮	૦	૦	૦		૪૮	૦	૦	
૪	ઉચોસણ	૦	૪૦	૦	૦	૦		૩૫	૦	૦	કડ. ૫,
૫	પીપરાળા	૦	૩૧	૦	૦	૦		૩૧	૦	૦	
૬	જાખોત્રા	૦	૨૬	૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૭	સોનેધ	૦	૧૯	૦	૦	૦		૦	૦	૧૪	અં. ૫,
૮	મઢુત્રા	૦	૧૨	૦	૨	૦		૧૪	૦	૦	
૯	ગઝામ	૦	૧૩	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૧૦	ચારણકા	૦	૧૭	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૧	વહુવા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૨	રોઝુ	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૩	દાતરાણા	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૪	બાવરડા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૫	બોરડા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૬	ધોકાવાડા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
		૦	૪૮૫	૦	૨	૦	૫	૪૩૬	૦	૩૬	૧૦

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓશ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	ખરતર.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૧૧	તાલુકે વારાહી										
૧	વારાહી	૧૦	૯૩	૦	૦	૦		૭૬	૧૭	૦	લોં. ૧૦,
૨	કોરડા	૦	૩૦	૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
		૧૦	૧૨૩	૦	૦	૦	૦	૧૦૬	૧૭	૦	૧૦
૧૨	તાલુકે રાધનપુર.										ખ.૧૦૨, પા.૪૭,
૧	રાધનપુર	૧૪૭	૧૭૭૪	૧૪૦	૬૯	૪	મ. ૧૧, ભો ૮૭ ભા. ૮,	૩૬૩	૨૭૨	૭૦૨	અં. ૪૦, કડ.૧૦૬, લોં. ૮,
૨	ગોતરકા	૦	૫૫	૦	૦	૦		૫૫	૦	૦	
૩	વેડ	૦	૬૬	૦	૦	૦		૦	૦	૬૬	
૪	ધોલકડા	૦	૧૮	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૫	જાવંત્રી	૦	૦	૧૫	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૬	આણાવરપુર	૦	૧૨	૦	૦	૦		૦	૦	૧૨	
૭	ગોચનાદ	૦	૧૩	૦	૦	૦		૦	૨	૦	અં. ૩, કડ. ૮,
૮	ભીલોટ	૦	૧૩	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૯	મસાલી	૦	૦	૫	૦	૦		૦	૦	૫	
૧૦	અગીઆણા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૧	લોટીઆ	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૨	દેવ-હીમતપર	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		શ્રીમાળી.	ઓસવાળ.	પોરવાડ.	દશા.	વીશા.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	પાયચંદ.	પરચુરણ.
૧૩	અરજણસર	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૪	મેમદાવાદ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૫	અદગામ	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૧૬	કમાલપર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૧૭	સુણાપુર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૪૭	૧૯૬૪	૧૭૬	૬૯	૪	૧૦૬	૪૯૩	૮૭૪	૭૮૫	૩૧૪
૧૩	તલુકે મુજપુર										
૧	મુજપુર	૦	૬૨	૫૪	૫	૦		૧૨૧	૦	૦	
૨	પંચાસર	૦	૬૫	૦	૦	૦		૪૬	૦	૦	અં. ૧૫, પા ૪,
૩	કુવર	૦	૫૦	૦	૦	૦		૫૦	૦	૦	
૪	સંખેશ્વર	૦	૫૩	૦	૦	૦		૪૧	૦	૦	પા. ૧૨,
૫	ટુવડ	૦	૨	૪૧	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૬	લોલાડા	૦	૪૧	૦	૦	૦		૪૧	૦	૦	
૭	વાઘેલ	૦	૧૪	૨૩	૦	૦	ભા. ૫,	૪૨	૦	૦	
૮	ચંદુર મોટી	૦	૯	૦	૦	૦	ભો. ૨૦,	૨૯	૦	૦	
૯	પાડલા	૦	૩૩	૦	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૦	કુવારદ	૦	૧૦	૬	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૧	કુકરાણા	૦	૨૩	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૧૨	ધનોરા	૦	૧૨	૩	૦	૦		૧૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	પાયચંદ.	પરચુરણ.
૧૩	બોલેરા	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૪	રણોદ	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૫	ખીજડીઆલી	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૬	રતનપુરા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૭	રવદ	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૮	તારાનગર	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૯	ફતેગંજ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૦	કાઠી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
		૦	૪૦૩	૧૩૭	૫	૦	૨૫	૫૩૯	૦	૦	૩૧
૧૪	તાલુકે સમી.										
૧	સમી	૦	૨૭૯	૪૩	૦	૦		૪૩	૨૭૯	૦	
૨	દુદખા	૦	૪૦	૫	૦	૦		૪૫	૦	૦	
૩	રાફુ	૦	૨૨	૦	૦	૦		૦	૦	૨૨	
૪	માંડવી	૦	૮	૧૭	૦	૦		૨૫	૦	૦	
૫	ઘેધાણા	૦	૦	૩૩	૦	૦		૦	૦	૩૩	
૬	નાયકા	૦	૦	૨૦	૦	૦		૦	૦	૨૦	
૭	નાનીચંદુર	૦	૧૯	૦	૦	૦		૧૮	૧	૦	
૮	બાસ્પા	૦	૧૩	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૯	કનીજ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	સ્થાં. ૧૦,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. શ્રી. શ્રી.	શ્રી. શ્રી.	શ્રી.	શ્રી. શ્રી.	શ્રી.	જ્ઞાતિ. પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	લોંકા.	ખરતર.	ગચ્છ. પરચુરણ.
૧૦	ભદ્રાડા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૨	૦	અં. ૨,
૧૧	નવુગામ (ગાજદી	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૩	
૧૨	સેરપુરા [ન૦)	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૧૩	દાદર	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૧	
૧૪	માત્રોઠા	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૧	
૧૫	સમશેરપુરા	૦	૦	૧	૦	૦		૦	૦	૧	
		૦	[illegible]	૧૨૧	૦	૦	૦	[illegible]	[illegible]	૮૧	૧૨
૧૫	તાલુકે બલોધન.										
૧	બલોધન	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨	હરકુડીઆ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
		૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	૦
૧૬	તાલુકે દીઓદર.										
૧	દીઓદર	૦	૨૦	૧૦	૦	૦	લો. ૮,	૩૮	૦	૦	
૨	લાલર	૦	[illegible]	૦	૦	૦	લો. ૬,	[illegible]	૬	૦	કડ. ૯,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. શ્રી.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	પાયચંદ.	પરચુરણ.
૩	કુંવાળા	૦	૩૧૪	૦	૦	૦		૧૮૭	૨૯	૦	અં. ૮૫, કડ.૧૩,
૪	લુવાણા	૦	૧૫૯	૦	૦	૦		૧૫૯	૦	૦	
૫	વાતમ	૦	૧૦૨	૦	૦	૦		૧૦૨	૦	૦	
૬	તેરવાડા	૨૮	૪૧	૦	૭	૦		૦	૧૪	૪૬	ખ. ૧૬.
૭	મીઠીપાલડી	૦	૯૭	૦	૦	૦		૫૭	૦	૦	કડ. ૩૬, પુ. ૪,
૮	રૈયા	૦	૩૮	૦	૦	૦		૩૮	૦	૦	
૯	લોદરા	૦	૩૩	૦	૦	૦		૩૦	૦	૩	
૧૦	ડુચકવાડા	૦	૨૩	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૧૧	સુથારનેસડી	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૨	ફોરણા	૮	૦	૦	૦	૦		૩	૦	૦	લોં. ૫,
૧૩	વજાપુર	૦	૧૯	૦	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૧૪	રાંટીલા	૫	૧૧	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૫	જાડા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૭	૦	૪	
૧૬	રૂવલ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૦	૦	૧૦	
૧૭	માંડલા	૦	૦	૧૭	૦	૦		૦	૦	૧૭	
૧૮	ચાતરા	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૯	કુંવાતા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૭	૦	૦	કડ. ૭,
૨૦	ગાંજીસર	૦	૧૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	અં.. ૨,
૨૧	લેંબાણી	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૨	ભેસાણા	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૩	વાસરડા	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૪	કપરૂપર	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	[illegible]	પરચુરણ.
૨૫	ચીભડા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૬	અણાસણા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૭	સણવા	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૮	ભાટવર	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૯	વખા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૩૦	સુરાણા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૩૧	જાલોઢા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૩૨	દેવ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૩૩	ચાલવા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૪	સરદારપુરા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૫	રૂની	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૨	૦	
૩૬	નોખા	૨	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લોંકા. ૨,
૩૭	કોતરવાડા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૮	ધનકાવાડા	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૯	ધુણસલ	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૧.
		૪૩	૧૨૭૦	૩૮	૭	૦	૧૪	૧૦૬૧	૫૧	૮૦	૧૮૦
૧૭	તાલુકે કાંકરેજ.										
૧	થરા	૦	૦	૩૨૫	૦	૦		૩૨૫	૦	૦	
૨	શિહ	૦	૨	૧૬૩	૦	૨૩		૧૪૩	૪૫	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ખરતર.	પરચુરણ.
૫૦	રૂણી	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૫૧	સીઆ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૩	૬૪	૧૨૯૦	૨૫૫	૨૩	૦	૧૨૫૯	૫૦	૦	૪

પાલણપુર એજન્સિનો રીપોર્ટ.

સીમા. આ એજન્સિ ગુજરાતની ઉત્તરે છે, તેની ઉત્તરે મારવાડ અને શીરોહી, પૂર્વે શીરોહી તથા મહીકાંઠા એજન્સિ, દક્ષિણે કડીપ્રાંત, અમદાવાદ જીલ્લો તથા કાઠીઆવાડ અને પશ્ચિમે કચ્છનું રણ આવેલું છે.

રેલ્વે. આ એજન્સિમાં રેલ્વેનું સાધન ઘણુંજ કમી છે. અમદાવાદથી અજમેર તરફ જતી રજપુતાના માળવા રેલ્વે આ ભાગના પાલણપુર સંસ્થાનમાં થઇને જાય છે. પાલપુરથી ડીસા સુધી એક નાનો ફાંટો કહાડવામાં આવેલો છે, તે સિવાય આખી એજન્સિમાં કોઈ પણ ઠેકાણે રેલ્વેની સબડ નથી, તેથી આ ભાગના લોકો બી. બી. એન્ડ સી. આઈ. રેલ્વેના વીરમગામ જંકશનથી પાટડી તરફની લાઇનમાં થઇને જાય છે, તેવીજ રીતે મહેસાણા જંકશનથી પાટણ તરફ જતી રેલ્વેમાં થઇને પણ કેટલાક ભાગમાં જઇ શકાય છે. થોડા વખતમાં વીરમગામથી કરાંચી તરફ જે રેલ્વે કહાડવામાં આવનાર છે, તે આ એજન્સિનાં કેટલાક ભાગમાં થઇને જશે, ત્યારેજ આ તરફનાં લોકોને મુસાફરી કરવાનું સુગમ થઈ પડશે. વળી 'મહેસાણા પાટણ રેલ્વેના મણુંદ રોડ સ્ટેશનેથી હાલમાંજ શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારે એક લાઇનિ કહાડી છે, જે ચાણસ્મા થઇને હારીજ સુધી લઈ જવામાં આવી છે, જે ચાલુ થયેથી પણ આ એજન્સિમાં જવા આવવાનું સુલભ થઇ જશે.

રાજ્ય. આ એજન્સિમાં ઘણા રાજ્યો આવેલાં છે. તેમાં પાલણપુર, રાધનપુર અને થરાદના રાજ્યો મોટાં છે બાકીનાં નાનાં છે, પ્રથમનાં બે રાજ્યો પહેલાં વર્ગનાં છે, તેમને દીવાની ફોજદારીની તમામ સત્તા છે, અને બીજા તેથી ઉતરતા દરજ્જાનાં છે. આ એજન્સિની તમામ હકુમત પોલીટીકલ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટની દેખરેખ નીચે ચલાવવામાં આવે છે, જે પાલણપુરમાં રહે છે. અહીંથી થોડા માઇલ દૂર ડીસા કેમ્પ આવેલ છે, જેમાં બ્રીટીસ છાવણી રાખવામાં આવે છે, ત્યાં સુધી જવા આવવા માટે રેલ્વે બાંધેલી છે. તમામ લોકોને અદલ ન્યાય મળી શકે તેટલા માટે પાલણપુર તથા રાધનપુરના રાજ્યો સિવાયના બાકીનાં ભાગમાં છ થાણાદારો નીમેલા છે, જેમને બીજા તથા ત્રીજા વર્ગનાં મેજીસ્ટ્રેટ જેટલી સત્તા આપવામાં આવેલી છે,

ઉપર બતાવેલા પાલણપુર તથા રાધનપુરના તાલુકાઓ સુદ્ધાંત આ એજન્સિના ૧૭ તાલુકાઓ પાડવામાં આવ્યા છે, જેમાં આપણી વસ્તીવાળા ૪૫૨ ગામો

તાલુકા. છે, તેની તાલુકાવાર ગામવાર હકીકત પ્રથમ આપવામાં આવી છે, અને તેમનો ટુંક રીપોર્ટ નીચે મુજબ છે.

પાલણપુર તથા રાધનપુર રાજ્યનાં નીચે પ્રમાણે તાલુકાઓ પાડવામાં આવેલાં છેઃ—

પાલણપુર રાજ્ય.	રાધનપુર રાજ્ય.
૧ પાલણપુર	૧ રાધનપુર
૨ મેતા	૨ મુજપુર
૩ ગઢ	૩ સમી
૪ ડીસા	૪ બલોધન
૫ પાંથાવાડા	
૬ ધાનેરા	

તાલુકો પાલણપુર.

પાલણપુર રાજ્ય આ એજન્સિના પુર્વ ભાગમાં આવેલું છે, અને તેમાં આ તાલુકો સૌથી પુર્વ દિશા તરફ આવેલો છે. આ રાજ્ય મુસલમાનોના તાબામાં ઘણા વર્ષથી આવેલું છે, તેનાં નવાબને ઈ૦ સ૦ ૧૫૯૭ માં દીલ્લીના મહાન પ્રતાપી અકબર બાદશાહે 'દીવાનનો' ખેતાબ આપેલો છે, જે તેના રાજ્યકર્ત્તા અદ્યાપિ પર્યંત ધરાવે છે. હાલનાં નવાબ સાહેબ ઘણા બાહોશ અને દયાળુ લાગણીવાળા છે. તેઓ પોતાની પ્રજાને કેળવવા તરફ સારૂ ધ્યાન આપે છે, અને એક મોટું કેળવણીખાતું સ્થાપેલું છે. તેનું મુખ્ય શહેર પાલણપુર છે, જે રાજ્યધાનીનું શહેર હોવાથી મોટું તેમજ સુંદર છે, અને તેને ફરતો કીલ્લો છે તેને સાત દરવાજા છે. આ શહેર ઘણું જુનું છે, અને તેની પ્રાચીનતા સંબંધમાં જુદી જુદી કથાઓ કહેવામાં આવે છે, પરંતુ શ્રી ઉપદેશ તરંગિણી પુસ્તકનાં પાને ૧૬૨ માં નીચે મુજબ છે, તે ઉપર આપણે આધાર રાખી શકીએ છીએ :—

'અર્બુદાચલના પરમાર વંશના રાજા પાલ્હણે એક પીતળની પ્રતિમા ગળાવી નાંખી અને તે પાપથી તેને ગલત્કૃષ્ટનો રોગ થયો. ગોત્રીઓએ તેનુ રાજ્ય લઇ લીધું. પછી મત્યુના ડરથી તે દેશાંતરમાં ગયો. એક દહાડો ભમતાં થકાં તેને શીલ ધવલ નામના આચાર્યજીનો મેલાપ થયો, તેમની પાસે તેણે પોતાનું પાપ કહી બતાવ્યું. ગુરૂએ પણ તેને પ્રતિબોધ આપ્યો, પછી પશ્ચાતાપ થવાથી તેણે ગુરૂજીને ચર્ણે નમી કહયું કે હે ભગવન ! આપ કૃપા કરીને તે પાપનાં ક્ષયનો ઉપાય કહો ? ત્યારે ગુરૂએ તેને કહયું કે હે રાજન ? હવે તમો જીનમંદિર તથા જીનપ્રતિમા આદિક પુણ્યનાં કાર્યો કરો. તે સાંભળી તેણે પોતાના નામથી પ્રલ્હાદનપુર (પાલણપુર) નામનું

નગર વસાવ્યું, અને તેણે સુવર્ણનાં સોળ કાંગરાવાળું પાલણવીહાર નામનું જીનમંદિર બંધાવ્યું. તે મંદિરમાં તેણે શ્રી પાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા સ્થાપી. તે પુણ્યના પ્રભાવથી તેના દુષ્ટ રોગનો નાશ થયો. જીવિત પર્યંત જીનભક્તિ કરીને તે દેવલોક ગયો.

ઉપરની હકીકત ઉપરથી એમ સીદ્ધ થાય છે. કે આ શહેર ઘણું પ્રાચીન છે. સ્થાનિક દંત કથા ઉપરથી પણ આ શહેર વિક્રમ સંવત્‌નાં ૫ માં સૈકામાં બીજીવારનું વસાયેલું કહેવાય છે.

પાલણપુરમાં વીરબાઇ દરવાજાની બહાર રાજ્યની જેલ સામેના પોલીસને કવાયત કરવાનાં મેદાનમાં ખોદતાં આગળ કેટલીક પ્રતિમાજી નીકળેલી જે શ્રી શાંતિનાથજીનાં દેરાસરમાં પધારવવામાં આવી છે. તે સંબંધમાં એવી દંતકથા ચાલે છે કેઃ—આ પાલણપુર શહેર જે આગળ પ્રલ્હાદપટ્ટન નામે ઓળખાતું હતું. તેની અસલ હદ દક્ષિણ દિશાએ ૨ ગાઉ સુધી હતી, ત્યાં ઉપર પ્રમાણે જણાવેલ જગાએ બાવન જીનાલયનું દેરાસર હતું. તે દેરાસરમાં હમેશાં ૮૪ શેઠીઆઓ દરશન કરવા આવતા હતા. અને એક મુડા પ્રમાણ ચોખા આવતા હતા એવું કહેવાય છે, અને તે ઉપરથી સહજ કહી શકાશે કે તે વખતે આપણી વસ્તી ઘણીજ હોવા સાથે માતબર સ્થિતિ ભોગવતી હતી.

અહીંની આપણી કોમ રાજ્યની સાથે સારો સંબંધ ધરાવનારી હતી, અને આગળ તેના મુખ્ય કામદારો જૈન કોમનાજ હતા, હજુ પણ કાંઈક રાજકીય બાબતમાં ભાગ લે છે.

મુગલ શહેનશાહ અકબર બાદશાહના ચીત્ર ઉપર જૈન ધર્મનાં તત્ત્વજ્ઞાનની ઉત્તમ પ્રકારની છાપ પાડનાર, અને પોતાના જ્ઞાનનાં પ્રભાવથી તેને સંતોષ આપી જુદા જુદા તમામ જૈન તીર્થોના રક્ષણાર્થે તથા પર્યુષણાદિ પર્વ તિથિઓએ તેમજ તીર્થની આજુબાજુ થતી હીંસા અટકાવવા નિમિત્તે અમારી પળાવવા પરવાના (મોરબંધપટ્ટા) મેળવનાર આપણા પરમોપગારી શ્રીમન્ આચાર્ય શ્રી હીરવિજય સૂરીજીનો જન્મ પણ આ પવિત્ર ભૂમીમાં થયો હતો, અને તેમનું મકાન જે જગાએ હતું, ત્યાં હાલમાં સાધ્વીજીનો ઉપાશ્રય છે એમ કહેવાય છે, અને તેની સામે શ્રી પલ્લવીઆ પાર્શ્વનાથજીનું દેરાસર છે.

પાટણના નૃપતિ સિદ્ધરાજ જયસિંહનો જન્મ પણ આ વીર ભૂમીમાંજ થયો હતો.

પાલણપુર શહેરથી ડીસા સુધી રેલ્વેની એક બ્રેન્ચ લાઇન કહાડવામાં આવી છે, અને થર્ડ કલાસની ટીકીટનાં રૂ. ૦–૨–૯ બેસે છે. આ તાલુકામાં રેલ્વે લાઇન ઉપર સરોતરી અને રોહ સ્ટેશનો આવેલાં છે. સરોતરી સ્ટેશનથી થોડે દુર નિમળશાની ચંદ્રાવતી નગરીનાં ખંડેરો અને કેટલાંક દેરાસરોના ખંડેરો હજુ જોવામાં આવે છે. રોહ સ્ટેશનથી આપણા પ્રખ્યાત તીર્થે શ્રી કુંભારીઆજી જઇ શકાય છે, ત્યાંથી સાધારણ રીતે વાહન મળી શકે છે.

તાલુકો ગઢ.

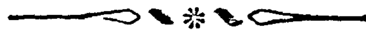
આ તાલુકો મેતાથી પશ્ચિમ દિશા તરફ આવેલો છે. તેનું મુખ્ય ગામ ગઢ છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૩ ધર્મશાળા છે, તે પૈકી ગઢની જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. તેમાં કાંઇ સવડ નથી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૮ ગામ છે, તેમાં ૨૭૦ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩૧૬	૨૦૯	૩૪	=	૫૫૯	૧૦૬૨
સ્રી.	૧૭૮	૨૧૩	૧૧૨	=	૫૦૩	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૩૧૭ વેપાર કરે છે, ૧૫ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો ડીસા.

આ તાલુકો પાલણપુર તથા ગઢની પશ્ચિમ દિશા તરફ આવેલો છે, તેનું મુખ્ય શહેર ડીસા છે, તેની નજીકમાં ડીસા કેમ્પમાં ઇંગ્રેજ સરકારની છાવણી રહે છે, જેમાં યુરોપીયન તથા દેશી લશ્કર રાખવામાં આવે છે.

શ્રી ભીલડીયાજીનું તીર્થ.

ડીસા સ્ટેશનથી ૭ માઇલ દૂર ભીલડી કરીને ગામ છે, ત્યાં આપણું શ્રી ભીલડીયાજી પાર્શ્વનાથ મહારાજનું દેરાસર છે, જે તીર્થ સ્થળ ગણાય છે. ઉક્ત દેરાસર પ્રથમ જમીનમાં ભોયરાના રૂપમાંજ હતું, અને તેથી તેના ઉપર આશાતના ઘણી થવાથી થોડાં વર્ષ અગાઉ તેના ઉપર બીજું મકાન બાંધી તેમાં મુળનાયક તરીકે શ્રી નેમિશ્વર ભગવાનની પ્રતિમા બીરાજમાન કરી છે, અને શ્રી ભીલડીયા પાર્શ્વનાથજી ભોંયરામાં છે. બીજું એક દેરાસર ગામ બહાર છે. આ ગામમાં જોઇએ તેવી આપણી વસ્તી નહીં હોવાથી તેની સંભાળ ડીસાવાળા પરી. વીરચંદ રામચંદ રાખે છે. આ દેરાસર તદન જીર્ણ સ્થિતિએ પહોચ્યું છે; તેને સુધારવાને રૂપીઆ હતા પરંતુ કોઇ ગૃહસ્થને ત્યાં હતા, તે આસામી નબળી પડી જવાથી મોટી રકમ દબાઇ ગઈ છે, અને હવે દેરાસરમાં કાંઈ મુડી રહી નથી, માટે તેને સુધારવા સારૂ યોગ્ય તજવીજ થવાની જરૂર છે. અહીઆં પોષ દશમનો એટલે ગુજરાતી માગશર વદ ૧૦ નો વાર્ષિક મોટો મેળો ભરાય છે.

યાત્રાળુઓને ઉતરવા સારૂ અહીઆં એક ધર્મશાળા છે. ડીસાથી અહીં આવવા સારૂ ગાડી તથા ઊંટ મળી શકે છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૧૫ માણસો છે, જે ડીસા કેમ્પ તથા રાજપુરમાં છે.

ધાર્મિકમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારી માત્ર ૩ બાઇઓ છે, જે રાજપુરમાં છે.

પાંજરાપોળ—ડીસામાં એક સાધારણ પાંજરાપોળ છે, જેમાં આશરે ૩૫૦ જીવો સુધી રાખવામાં આવે છે. તેની દેખરેખ જૈનોજ રાખે છે. વૈદકી જોગવાઈ નથી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૪૫ ગામ છે, જેમાં ૬૮૬ ઘર છે, વસ્તીનુ પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૭૭૦	૫૧૪	૯૨	=	૧૩૭૬	૨૫૯૮
સ્ત્રી.	૪૧૯	૫૧૪	૨૮૯	=	૧૨૨૨	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૨૩૭ પુરૂષો વેપાર કરે છે. ૩૭ નોકરીઆત છે, બાકીના બાળક વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

પ્રથમ જ્યારે રજપુતાના માળવા રેલ્વે થઈ નહોતી, ત્યારે અમદાવાદથી કડી, પાટણ અને ડીસા તરફ થઇને શીરોહી અને મારવાડમાં પાલી તથા અજમેર જવાતું હતું, અને તેથી આ રસ્તે આવનારા શહેરોમાં વેપાર સારો ચાલતો હતો. હાલમાં વેપાર પડી ભાગેલો છે.

તાલુકો પાંથાવાડા.

આ તાલુકાની ઉત્તરે મારવાડ તથા શીરોહીનું રાજ્ય. પૂર્વે પાલણપુર દક્ષિણે ગઢ તથા ડીસા, અને પશ્ચીમે ડીસા તથા ધાનેરા તાલુકાઓ આવેલા છે. તેનું મુખ્ય ગામ પાંથાવાડા છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં બે ધર્મશાળાઓ ખીમત તથા દાંતીવાડામાં છે, જે બંને સાધારણ સ્થિતિની છે. યાત્રાળુઓને માટે વાસણ ગોદડાં વીગેરેનો બંદોબસ્ત ત્યાંના સંઘ તરફથી કરવામાં આવે છે.

કેળવણી—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર ૨ પુરૂષો ખીમતમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૩ ગામ છે, જેમાં ૨૭૧ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૮૮	૨૩૩	૨૮	=	૫૪૯	૧૧૧૩
સ્ત્રી.	૧૮૬	૨૩૭	૧૪૧	=	૫૬૪	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૩૧૫ વેપાર કરે છે, ૭ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો ધાનેરા.

આ તાલુકો ડીસાની ઉત્તરે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ ધાનેરા છે. તેમાં આપણી વસ્તીવાળાં ૧૨ ગામ છે, જેમાં ૧૭૪ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:-

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૨૧	૧૭૪	૨૩	=	૪૧૮	૮૨૯
સ્ત્રી.	૧૫૫	૧૮૮	૬૮	=	૪૧૧	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૨૬૦ વેપાર કરે છે, ૧૨ નોકરી કરે છે, બાકીનાં બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો થરાદ.

આ તાલુકો ગુજરાતની છેક ઉત્તરે મારવાડની લગોલગ આ એજન્સિની પશ્ચિમ દિશાએ કચ્છના રણના કીનારા નજીક આવેલો છે, તેમાં ઘણી નાની જાગીરો છે. તેનું મુખ્ય ગામ થરાદ છે. આ ભાગમાં પ્રાચીન જૈન ઇતિહાસ સંબંધી નોંધવા લાયક ઘણા બનાવો બનેલાં છે, પરંતુ શોધખોળના અભાવે અજવાળામાં આવી શકતા નથી.

દેરાસરો—આ તાલુકામાં કુલ ૨૨ દેરાસરો છે, તેમાં ૧૩ થરાદમાં છે.

ધર્મશાળા—આખા તાલુકામાં ૬ છે, પણ કોઈમાં વાસણ ગોદડાંની સવડ હોય તેમ જણાતું નથી.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા માત્ર

૩ જણ છે. સંસ્કૃત જાણનાર ૧ જણ છે ધાર્મિક અભ્યાસમાં આખા તાલુકામાં ઘણા ગામો હોવા છતાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર કોઇ માલમ પડતું નથી.

પાંજરાપોળ—થરાદમાં ૨ છે, તેમાં એક જીવાતખાનું તથા એક પાંજરાપોળ છે; જેમાં સાધારણ રીતે ૨૫૦ થી ૩૦૦ સુધી જાનવરો રાખવામાં આવે છે. મકાન ઘણા વખતનું જુનુંહોવાથી જીર્ણ થયેલું છે. તેની દેખરેખ જૈનો રાખે છે. વૈદકી જોગવાઈ નથી.

પુસ્તક ભંડાર-થરાદમાં એક પુસ્તક ભંડાર છે, તે ઘણો જુનો હોવાનું ત્યાંના લોકો જણાવે છે. તેમાં જે પુસ્તકો છે, તેની ટીપ થયેલી માલમ પડતી નથી. તે પુસ્તકો ૨૪ લાકડાનાં ડાભડામાં રાખવામાં આવેલાં છે, જેમાં જુજ ભાગ તાડપત્ર ઉપર છે, અને જુજ ભાગ સોનેરી અક્ષરની પ્રતોનો છે, બાકીની હસ્ત લીખીત કાગળો ઉપર છે. પુસ્તકોની સ્થિતિ સાધારણ છે. કેટલોક ભાગ જીર્ણ પણ થયેલો છે.

ડુવા ગામમાં પણ થોડાં જુનાં પુસ્તકો હોવાનું માલમ પડે છે.

પુસ્તકાલય—થરાદમાં ૧ પુસ્તકાલય છે જેમાં ૧૫૭ પુસ્તકો છાપેલાં રાખવામાં આવ્યાં છે, તેનો લાભ સાધુ મુનિરાજો લેછે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૭૬ ગામો છે, જેમાં ૭૭૦ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણુ નીચે મુજબ છેઃ—

	દે.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૧૦૯૧	૮૧૫	૧૦૬	= ૨૦૧૨	૩૯૦૧
સ્ત્રી.	૭૪૪	૮૨૫	૩૨૦	= ૧૮૮૯	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૧૫૬ વેપાર કરે છે, ૫૧ નોકરી કરે છે, ૬૩ ખેતી કરે છે, બાકીનાં બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વાવ.

આ તાલુકો કચ્છના રણની પાસે આવેલો છે, એની ઉત્તરે મારવાડ, પુર્વે થરાદ, દક્ષિણે મોરવાડ અને પાશ્ચમે કચ્છનું રણ છે. એનું મુખ્ય ગામ વાવ છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં બે ગામમાં ધર્મશાળાઓ છે, તે જીર્ણ છે.

પાંજરાપોળ—વાવમાં એક પાંજરાપોળ છે, તે સાધારણ છે. તેની દેખરેખ જૈનો રાખે છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. મકાન પણ સાધારણ સ્થિતિનું છે. જાનવરોની સંખ્યા થોડી રહે છે.

કેળવણી—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૧૦ માણસો વાવમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૬ ગામ છે, જેમાં ૩૨૧ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	ક.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩૨૭	૩૧૦	૭૫	=	૭૧૨	૧૪૧૫
સ્ત્રી.	૨૨૮	૩૧૯	૧૫૬	=	૭૦૩	

વેપાર ઉદ્યોગ—બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૪૦૨ વેપાર કરે છે, ૧૬ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી. વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સુઇગામ.

આ તાલુકો વાવ તાલુકાની જોડાજોડ આવેલો છે. જેનું મુખ્ય ગામ સુઇગામ છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૨ ધર્મશાળા છે, પણ તેમાં વાસણ ગોદડાં વીગેરેની કાંઇ સવડ નથી. સ્થિતિ પણ સાધારણ છે.

પાંજરાપોળ—સુઇગામમાં એક નાની પાંજરાપોળ છે, જેની જૈનો દેખરેખ રાખે છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. મકાન પણ સાધારણ સ્થિતિનું છે. જાનવરો થોડા પ્રમાણમાં રહે છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૪ ગામ છે, જેમાં ૧૨૪ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:-

	ક.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૧૪	૧૧૨	૧૬	=	૨૪૨	૪૯૧
સ્ત્રી.	૮૩	૧૧૫	૫૧	=	૨૪૯	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૬૫ વેપાર કરે છે, ૧૨ નોકરી કરે છે, ૪ ખેતી કરે છે, બાકીનાં બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સાંતલપુર.

આ તાલુકો સુઇગામ, થરાદ, વારાહી અને કચ્છનાં રણની વચમાં આવેલો છે. તેનું મુખ્ય ગામ સાંતલપુર છે.

આ તાલુકામાં ૬ દેરાસરો છે, તેમાંથી ૪ દેરાસરો સાંતલપુરમાં છે. અહીંઆં શ્રી મુનીસુવ્રતસ્વામીનું દેરાસર ગામ બહાર છે. વચમાં સાંતલપુર

દેરાસરો.

ઉજ્જડ થઇ જવાથી દેખરેખના અભાવે સન ૧૮૭૬ ના મોટા ધરતીકંપથી આ દેરાસર પડી ગયું, જેથી તેમાંની પ્રતિમાઓ પરોણા દાખલ હાલ ગામમાં પધરાવી છે. આ મુનીસુવ્રતસ્વામીને બીરાજમાન કરવા સારૂ નવું દેરાસર બંધાવવા સં૦ ૧૯૫૨ ની સાલમાં પાયો નાંખ્યો છે, જેનું કામ બે ત્રણ વર્ષ સુધી ચાલ્યા પછી રૂપીઆ ખુટી પડવાથી અને સાથે દુષ્કાળો આવવાથી કામ બંધ પડી ગયું, ત્યાર પછી ટીપ કરીને રૂ. ૨૦૦૦) ભેગા કરી ફરી કામ શરૂ કર્યું, તે પણ પૈસા ખર્ચાઇ જતાં દેરાસરનું કામ પુરૂં થયું નથી.

બીજુ શાંતિનાથજીનું દેરાસર સં૦ ૧૧૩૦ માં બંધાવ્યાનું કહેવાય છે.

કેળવણી—સાધારણ ઇંગ્રેજી અભ્યાસવાળો ૧ માણસ સાંતલપુરમાં છે.

—ધાર્મિકમાં પંચ પ્રતિક્રમણ ઉપર જાણનારા ૩ માણસો છે, જે સાંતલપુરમાં છે. તેમાં ૨ પુરૂષો અને ૧ સ્ત્રી છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૬ ગામ છે, જેમાં ૧૨૯ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષો.	૧૭૪	૮૧	૨૧	=	૨૭૬	૪૮૨
સ્ત્રી.	૬૬	૮૧	૫૯	=	૨૦૬	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૫૦ વેપાર કરે છે. ૧ નોકરી કરે છે, બાકીનાં બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વારાહી.

આ તાલુકો થરાદ, રાધનપુર, કચ્છનું રણ અને સાંતલપુરની વચ્ચે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ વારાહી છે.

વારાહીમાં એક સાધારણ પાંજરાપોળ છે, તેની દેખરેખ જૈનો રાખે છે. વૈદની

પાંજરાપોળ.

ખાસ જોગવાઇ નથી, પરંતુ સરકારી દાકતર છે તે દવા કરે છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨ ગામ છે, જેમાં ૨૫ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ-

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૬૧૭	૪૯૯	૯૦	=	૧૨૦૬	૨૪૬૬
સ્ત્રી.	૩૧૩	૫૫૮	૩૮૯	=	૧૨૬૦	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૬૯૫ વેપાર કરે છે, નોકરી ૨૦૧ કરે છે, ૫ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો મુજપુર.

આ તાલુકાની ઉત્તરે રાધનપુર, પુર્વે કડીપ્રાંત, દક્ષિણે વીરમગામ તાલુકો અને પશ્ચિમે ઝીંઝુવાડાનું નાનું રણ આવેલું છે. તેનું મુખ્ય ગામ મુજપુર છે.

આ તાલુકામાં પંચાસર ગામ આવેલું છે, જે વિક્રમ સંવત્‌ના આઠમા સૈકામાં ચાવડા નામનાં રજપુત રાજાઓની વખતમાં ગુજરાતની રાજધાનીનું શહેર હતું. તે વખતની તેની જાહોજલાલીની ઘણી પ્રસંશા સાંભળીને કલ્યાણી નગરીના સોલંકી ભુવડ રાજાએ પંચાસરનાં જયશિખર રાજા ઉપર ચઢાઇ કરીને દારૂણ યુદ્ધનાં અંતે જીતી લીધું હતું. જયશિખરનાં પ્રખ્યાત પુત્ર વનરાજે કેટલેક વર્ષે ફરીને સોલંકી રાજા પાસેથી ગુજરાત કબજે કર્યું, તે વખતે આ શહેર તદન ખરાબ હાલતમાં મળ્યું હતું, તેથી તેણે અણહીલવાડ પાટણ વસાવી ત્યાં રાજધાની કરી, તે વખતે પંચાસરમાંથી શ્રી પાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા લાવીને આ પાટણમાં એક મોટું દેરાસર બંધાવીને પધરાવી છે, જે હાલ પંચાસરા પાર્શ્વનાથજીના નામથી તીર્થ સ્થળ તરીકે ઓળખાય છે. પંચાસર ગામ પાટણથી ૨૧ માઇલ દૂર છે.

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનું તીર્થ.

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથજીનું પ્રખ્યાત તીર્થ આ તાલુકામાં આવેલું છે. આ તીર્થની પ્રાચીનતાના તથા ચમત્કારીપણાના સંબંધમાં ઘણુંજ જાણવા જેવું છે. પરંતુ અત્રે ટુંકમાંજ હકીકત આપીએ છીએ કે, આ તીર્થ આપણા ૨૨ મા તીર્થંકર શ્રી નેમીનાથ ભગવાનના વખતમાં થયેલું છે. આ પ્રતિમાજી ગત ચોવીશીનાં નવમા તીર્થંકર શ્રી દામોદરના વારામાં અષાઢી શ્રાવકે ભરાવેલી છે, જે ઘણા કાળ પર્યંત દેવતાઓના ભુવનમાં પુજાએલી છે. વળી શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવ અને જરાસંઘ પ્રતિવાસુદેવને જ્યારે આ ગામ આગળ જબરૂં યુદ્ધ થયેલું તે વખતે જરાસંઘે શ્રી કૃષ્ણ મહારાજનાં લશ્કર ઉપર જરા મુકી, તેથી તેમનું લશ્કર બીન ઉપયોગી થઇ ગયું, જે માટે શ્રી નેમીનાથ સ્વામીનાં કહેવા મુજબ શ્રી

કૃષ્ણ મહારાજ અઠમની તપસ્યા કરી શાસન દેવીની આરાધના કરીને ભુવનમાંથી આ મુર્તિ મંગાવી, અને તેમના નવણવડે લશ્કરની જરા દૂર કરી જરાસંઘ સાથે લઢાઇ કરી જીત મેળવી. તે અઠમની તપસ્યા દરમીયાન શ્રી કૃષ્ણ મહારાજના લશ્કરનું રક્ષણ શ્રી નેમનાથ ભગવાને કર્યું હતું. આ ઠેકાણે તેની યાદગીરી કાયમ રાખવા માટે એક મંદિર બંધાવી તેજ પ્રતિમાને સ્થાપન કરી ત્યારથી આ સ્થળ તીર્થ તરીકે ગણાય છે. અહીંઆ કારતક શુદ ૧૫ તથા ચૈત્ર શુદ ૧૫ ના બે મેળા ભરાય છે, આગળ આ મેળામાં ઘણી મોટી સંખ્યામાં માણસો ભેગાં થતાં હતાં.

હાલનું નવું દેરાસર કાઉસગીઆજીની ગાદીના લેખ ઉપરથી અનુમાન કરતાં સંવત્ ૧૬૬૬ માં બંધાવ્યું હશે, એમ લાગે છે. બીજો કોઇ શીલાલેખ નથી. તે સિવાય ઝીંઝુવાડાના સરજન શેઠનું બંધાવેલું જુનું દેરાસર જે અલાઉદ્દીન ખુનીએ ખંડિત કરેલું, તે ગામમાં તે દેરાસરથી થોડે છેટે વિદ્યમાન છે.

આ તીર્થનો કારભાર શેઠ જીવણદાસ ગોડીદાસની પેઢીના નામથી ચલાવવામાં આવે છે, જેની દેખરેખ થોડાં વર્ષ અગાઉ રાધનપુરવાળાઓ તરફથી રાખવામાં આવતી હતી, પરંતુ હાલમાં તેની સાર સંભાળ શ્રી ભોયણીજીના કારખાના તરફથી રાખવામાં આવે છે.

આ તીર્થે ઘણા જુદા જુદા રસ્તે થઇને જવાય છે:—

(૧) રજપુતાના માળવા રેલ્વેના મહેસાણા જંકશનેથી ગાડી બદલીને પાટણ જવાય છે. ત્યાંથી બેલગાડીઓ, ઊંટ વીગેરે મળી શકે છે, તેથી શ્રી સંખેશ્વરજી જઈ શકાય છે. પાટણથી આસરે ૩૦ માઇલ દૂર છે.

(૨) પાટણ તરફ જતી રેલ્વેનાં મણુંદ રોડ સ્ટેશનેથી હાલમાંજ ચાણસ્મા થઇને હારીજ સુધી રેલ્વે લઇ જવામાં આવી છે. (જે થોડા વખતમાં ચાલુ થઇ જશે.) જ્યાંથી આ તીર્થ ૧૦ માઇલ છેટે છે. અહીંથી વાહન મળી શકે તેવું છે.

(૩) બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વેના વીરમગામ જંકશનથી ગાડી બદલીને પાટડી તરફ જતી લાઇનમાં થઇને જવાય છે. પાટડીથી ૧૮ માઇલના અંતરે આ તીર્થ આવેલું છે. અહીંથી પણ વાહન મળી શકે તેમ છે.

(૪) શ્રી ભોયણીજી તીર્થથી બેલગાડી રસ્તે અહીં અવાય છે, જ્યાંથી ચાલીસ માઇલનાં આસરે છેટું હોવાથી ત્યાં જતાં લગભગ બે દીવસ લાગે છે.

અહીંઆં યાત્રાળુઓને ઉતરવા સારૂ એક સારી ધર્મશાળા છે, જેમાં વાસણ ગોદડાં મળી શકે છે. તેમજ ગામમાંથી પણ દરેક ચીજો મળી શકે છે.

ચંદ્રપુર નામે ગામમાં ગુજરાતના પ્રખ્યાત રાજા વનરાજનો જન્મ સંવત્ ૭૫૨ ના વૈશાક શુદ ૧૫નાં દીવસે થયો હતો, તેજ ગામ આ ચંદુર નામે ઓળખાય છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં શ્રી સંખેશ્વરની સિવાય બીજી ૫ ધર્મશાળાઓ છે. પરંતુ એકેમાં જોઇતી સવડ નથી.

કેળવણી—ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અગર તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૨ માણસો મુજપુરમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૦ ગામ છે, જેમાં ૨૦૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૨૫	૧૧૯	૧૭	=	૨૬૧	૫૭૦
સ્ત્રી.	૭૬	૧૨૫	૧૦૮	=	૩૦૯	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૫૯ વેપાર કરે છે, ૩ નોકરી કરેછે, અને ૧ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક. વિદ્યાર્થી વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સમી.

આ તાલુકો કાંકરેજ, રાધનપુર અને મુજપુર તાલુકાઓની વચમાં આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ સમી છે.

સમીમાં બે સાધારણ ધર્મશાળાઓ છે, અને એક નાની પાંજરાપોળ છે, જેમાં થોડાં જાનવરો રાખી શકે છે.

કેળવણી—ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૬ માણસો છે, જેમાંથી ૫ સમીમાં અને ૧ નાયકામાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૫ ગામ છે, જેમાં ૧૬૮ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૪૦	૧૨૦	૩૩	=	૨૭૫	૫૨૦
સ્ત્રી.	૭૪	૧૧૦	૬૧	=	૨૪૫	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૬૨ વેપાર કરે છે, ૨૨ નોકરી કરે છે, ૭ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો બલોધન.

આ તાલુકો રાધનપુરના નવાબ સાહેબના તાબાનો છે, પરંતુ, કાંઈક દૂર હોવાથી તેને જુદો તાલુકો પાડલો છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨ ગામ છે, તેમાં ૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩	૫	૦	=	૮	૧૬
સ્ત્રી.	૩	૫	૦	=	૮	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપરના તમામ પુરૂષો વેપાર કરે છે.

તાલુકો દીવોદર.

આ તાલુકો થરાદ, ડીસા, કાંકરેજ અને રાધનપુર તાલુકાઓના વચમાં આવેલો છે. તેનું મુખ્ય ગામ દીઓદર છે.

ધર્મશાળા—કુવાળા ગામમાં એક ધર્મશાળા છે તે સાધારણ છે.

કેળવણી—આખા તાલુકામાં ઇંગ્રેજી મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૨ માણસો છે.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર દીઓદરમાં ૧ પુરૂષ છે,

—સંસ્કૃતમાં પણ સાધારણ રીતે જાણનાર ૧ માણસ દીઓદરમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૩૯ ગામ છે, જેમાં ૨૮૨ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૪૮	૨૯૪	૩૪	=	૭૭૬	૧૪૭૨
સ્ત્રી.	૨૯૨	૨૮૭	૧૩૭	=	૬૯૬	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૪૯૨ વેપાર કરે છે, ૬ નોકરી કરે છે, ૩ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો કાંકરેજ.

આ તાલુકો પાલણપુર સંસ્થાન, કડીપ્રાંત, રાધનપુર સંસ્થાન અને દીઓદર તાલુકાની વચમાં આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ થરા છે.

પાંજરાપોળ—આ તાલુકામાં થરા અને ઉણમાં બે નાની પાંજરાપોળ છે, જેમાં ઢોર વધી જતાં રાધનપુરની પાંજરાપોળમાં મોકલવામાં આવે છે.

થરા ગામમાં થોડાં પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૫૧ ગામ છે, જેમાં ૩૮૦ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	દે.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૭૮	૩૩૭	૬૨	=	૮૭૭	૧૬૪૫
સ્ત્રી.	૨૪૬	૩૫૦	૧૭૨	=	૭૬૮	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૫૫૩ વેપાર કરે છે, ૧૨ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર. આ એજન્સિમાં કુલ ૧૯૫ દેરાસરો છે, જેમાંથી $\frac{૭}{૧૬}$ ભાગ જેટલાં દેરાસરો સારી, $\frac{૫}{૧૬}$ જેટલાં સાધારણ અને ચોથા ભાગ જેટલાં જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. ચોથા ભાગ જેટલાં દેરાસરો પાલણપુર, રાધનપુર અને થરાદ ગામમાંજ આવેલાં છે, અને તે સઘળાં લગભગ સારી સ્થિતિમાં છે. મુળનાયકને ગાદીએ બીરાજમાન કર્યા સિવાયના દેરાસરો જુજ છે.

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનું મહાન્ પ્રાચીન તીર્થ તથા ભીલડીયાજીનું તીર્થ પણ આ એજન્સિમાં છે, જેમાં ભીલડીયાજીનું દેરાસર સુધરાવવાની જરૂર છે. પ્રાચીન વખતની દટાએલી પ્રતિમાઓ આ ભાગમાં ઘણી વખત જમીનમાંથી નીકળે છે.

થરાના પાસે ૫ મૈલ ઉપર વરખેડી ગામે પોષ દશમના એટલે ગુજરાતી માગશર વદ ૧૦ નો આપણો મેળો ભરાય છે.

કૃષ્ણ મહારાજ અઠમની તપસ્યા કરી શાસન દેવીની આરાધના કરીને ભુવનમાંથી આ મુર્તિ મંગાવી, અને તેમના નવણવડે લશ્કરની જરા દૂર કરી જરાસંઘ સાથે લઢાઇ કરી જીત મેળવી. તે અઠમની તપસ્યા દરમીયાન શ્રી કૃષ્ણ મહારાજના લશ્કરનું રક્ષણ શ્રી નેમનાથ ભગવાને કર્યું હતું. આ ઠેકાણે તેની યાદગીરી કાયમ રાખવા માટે એક મંદિર બંધાવી તેજ પ્રતિમાને સ્થાપન કરી ત્યારથી આ સ્થળ તીર્થ તરીકે ગણાય છે. અહીંઆ કારતક શુદ ૧૫ તથા ચૈત્ર શુદ ૧૫ ના બે મેળા ભરાય છે, આગળ આ મેળામાં ઘણી મોટી સંખ્યામાં માણસો ભેગાં થતાં હતાં.

હાલનું નવું દેરાસર કાઉસગીઆજીની ગાદીના લેખ ઉપરથી અનુમાન કરતાં સંવત્ ૧૬૬૬ માં બંધાવ્યું હશે, એમ લાગે છે. બીજો કોઇ શીલાલેખ નથી. તે સિવાય ઝીંઝુવાડાના સરજન શેઠનું બંધાવેલું જુનું દેરાસર જે અલાઉદ્દીન ખુનીએ ખંડિત કરેલું. તે ગામમાં તે દેરાસરથી થોડે છેટે વિદ્યમાન છે.

આ તીર્થનો કારભાર શેઠ જીવણદાસ ગોડીદાસની પેઢીના નામથી ચલાવવામાં આવે છે, જેની દેખરેખ થોડાં વર્ષ અગાઉ રાધનપુરવાળાઓ તરફથી રાખવામાં આવતી હતી, પરંતુ હાલમાં તેની સાર સંભાળ શ્રી ભોયણીજીના કારખાના તરફથી રાખવામાં આવે છે.

આ તીર્થે ઘણા જુદા જુદા રસ્તે થઇને જવાય છે:—

(૧) રજપુતાના માળવા રેલ્વેના મહેસાણા જંકશનેથી ગાડી બદલીને પાટણ જવાય છે. ત્યાંથી બેલગાડીઓ, ઊંટ વીગેરે મળી શકે છે, તેથી શ્રી સંખેશ્વરજી જઈ શકાય છે. પાટણથી આસરે ૩૦ માઇલ દૂર છે.

(૨) પાટણ તરફ જતી રેલ્વેનાં મણુંદ રોડ સ્ટેશનેથી હાલમાંજ ચાણસ્મા થઇને હારીજ સુધી રેલ્વે લઇ જવામાં આવી છે. (જે થોડા વખતમાં ચાલુ થઇ જશે.) જ્યાંથી આ તીર્થ ૧૦ માઇલ છેટે છે. અહીંથી વાહન મળી શકે તેવું છે.

(૩) બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વેના વીરમગામ જંકશનથી ગાડી બદલીને પાટડી તરફ જતી લાઇનમાં થઇને જવાય છે. પાટડીથી ૧૮ માઇલના અંતરે આ તીર્થ આવેલું છે. અહીંથી પણ વાહન મળી શકે તેમ છે.

(૪) શ્રી ભોયણીજી તીર્થથી બેલગાડી રસ્તે અહીં અવાય છે, જ્યાંથી ચાલીસ માઇલનાં આસરે છેટું હોવાથી ત્યાં જતાં લગભગ બે દીવસ લાગે છે.

અહીંઆં યાત્રાળુઓને ઉતરવા સારૂ એક સારી ધર્મશાળા છે, જેમાં વાસણ ગોદડાં મળી શકે છે. તેમજ ગામમાંથી પણ દરેક ચીજો મળી શકે છે.

ચંદ્રપુર નામે ગામમાં ગુજરાતના પ્રખ્યાત રાજા વનરાજનો જન્મ સંવત્ ૭૫૨ ના વૈશાક શુદ ૧૫ નાં દીવસે થયો હતો, તેજ ગામ આ ચંદુર નામે ઓળખાય છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં શ્રી સંખેશ્વરની સિવાય બીજી ૫ ધર્મશાળાઓ છે. પરંતુ એકેમાં જોઇતી સવડ નથી.

કેળવણી—ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અગર તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૨ માણસો મુજપુરમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૦ ગામ છે, જેમાં ૨૦૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૨૫	૧૧૯	૧૭	=	૨૬૧	૫૭૦
સ્ત્રી.	૭૬	૧૨૫	૧૦૮	=	૩૦૯	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૫૯ વેપાર કરે છે, ૩ નોકરી કરેછે, અને ૧ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક. વિદ્યાર્થી વૃદ્ધ, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સમી.

આ તાલુકો કાંકરેજ, રાધનપુર અને મુજપુર તાલુકાઓની વચમાં આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ સમી છે.

સમીમાં બે સાધારણ ધર્મશાળાઓ છે, અને એક નાની પાંજરાપોળ છે, જેમાં થોડાં જાનવરો રાખી શકે છે.

કેળવણી—ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૬ માણસો છે, જેમાંથી ૫ સમીમાં અને ૧ નાયકામાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૫ ગામ છે, જેમાં ૧૬૮ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૪૦	૧૨૦	૩૩	=	૨૭૫	૫૨૦
સ્ત્રી.	૭૪	૧૧૦	૬૧	=	૨૪૫	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૧૬૨ વેપાર કરે છે, ૨૨ નોકરી કરે છે, ૭ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો બલોધન.

આ તાલુકો રાધનપુરના નવાબ સાહેબના તાબાનો છે, પરંતુ, કાંઈક દૂર હોવાથી તેને જુદો તાલુકો પાડલો છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨ ગામ છે, તેમાં ૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	દે.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩	૫	૦	=	૮	૧૬
સ્ત્રી.	૩	૫	૦	=	૮	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપરના તમામ પુરૂષો વેપાર કરે છે.

તાલુકો દીવોદર.

આ તાલુકો થરાદ, ડીસા, કાંકરેજ અને રાધનપુર તાલુકાઓના વચમાં આવેલો છે. તેનું મુખ્ય ગામ દીઓદર છે.

ધર્મશાળા—કુવાળા ગામમાં એક ધર્મશાળા છે તે સાધારણ છે.

કેળવણી—આખા તાલુકામાં ઇંગ્રેજી મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૨ માણસો છે.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર દીઓદરમાં ૧ પુરૂષ છે,

—સંસ્કૃતમાં પણ સાધારણ રીતે જાણનાર ૧ માણસ દીઓદરમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૩૯ ગામ છે, જેમાં ૨૮૨ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ—

	દે.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૪૮	૨૯૪	૩૪	=	૭૭૬	૧૪૭૨
સ્ત્રી.	૨૭૨	૨૮૭	૧૩૭	=	૬૯૬	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી ૪૯૨ વેપાર કરે છે, ૬ નોકરી કરે છે, ૩ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો કાંકરેજ.

આ તાલુકો પાલણપુર સંસ્થાન, કડીપ્રાંત, રાધનપુર સંસ્થાન અને દીઓદર તાલુકાની વચમાં આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ થરા છે.

પાંજરાપોળ—આ તાલુકામાં થરા અને ઉણમાં બે નાની પાંજરાપોળ છે, જેમાં ઢોર વધી જતાં રાધનપુરની પાંજરાપોળમાં મોકલવામાં આવે છે.

થરા ગામમાં થોડાં પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૫૧ ગામ છે, જેમાં ૩૮૦ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂપ.	૪૭૮	૩૩૭	૬૨	=	૮૭૭	૧૬૪૫
સ્ત્રી.	૨૪૬	૩૫૦	૧૭૨	=	૭૬૮	

વેપાર ઉદ્યોગ—ઉપર બતાવેલા પુરૂષો પૈકી, ૫૫૩ વેપાર કરે છે, ૧૨ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર. આ એજન્સિમાં કુલ ૧૯૫ દેરાસરો છે, જેમાંથી $\frac{૭}{૧૬}$ ભાગ જેટલાં દેરાસરો સારી, $\frac{૫}{૧૬}$ જેટલાં સાધારણ અને ચોથા ભાગ જેટલાં જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. ચોથા ભાગ જેટલાં દેરાસરો પાલણપુર, રાધનપુર અને થરાદ ગામમાંજ આવેલાં છે, અને તે સઘળાં લગભગ સારી સ્થિતિમાં છે. મુળનાયકને ગાદીએ બીરાજમાન કર્યા સિવાયના દેરાસરો જુજ છે.

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનું મહાન્ પ્રાચીન તીર્થ તથા ભીલડીયાજીનું તીર્થ પણ આ એજન્સિમાં છે, જેમાં ભીલડીયાજીનું દેરાસર સુધરાવવાની જરૂર છે. પ્રાચીન વખતની દટાએલી પ્રતિમાઓ આ ભાગમાં ઘણી વખત જમીનમાંથી નીકળે છે.

થરાના પાસે ૫ મૈલ ઉપર વરખેડી ગામે પોષ દશમના એટલે ગુજરાતી માગશર વદ ૧૦ નો આપણો મેળો ભરાય છે.

ઉપાશ્રય. ધર્મશાળા. આ એજન્સિમાં કુલ ૧૪૫ ઉપાશ્રય તથા ૭૦ ધર્મશાળાઓ આવેલી છે. ધર્મશાળાઓમાં ઘણી ખરી માત્ર જમણવાર માટેજ ઉપયોગમાં આવે છે. વાસણ ગોદડાં વિગેરેની સવડ માત્ર જુજમાં છે, જેની હકીકત આગળ તાલુકાવાર આપી ગયા છીએ. આ ઉપાશ્રયો અને ધર્મશાળાઓ પૈકી અડધો ભાગ સાધારણ રીતે જીર્ણ સ્થિતિનો છે.

પાઠશાળા. આ એજન્સિનાં આપણી વસ્તીવાળાં ગામની સંખ્યાના પ્રમાણમાં માત્ર ૪ પાઠશાળાઓ છે, જે ઘણીજ થોડી છે.

બીજા જીલ્લાઓની માફક આ એજન્સિના રાજકર્ત્તાઓ તરફથી વ્યવહારિક કેળવણી માટે જોઇએ તેટલી પુરતી સંખ્યામાં શાળાઓ ખોલવામાં આવી નથી, તેમજ ખાનગી સાહસથી પણ તેવી શાળાઓ ચાલતી નથી, તેથી કેળવણીના સંબંધમાં આપણી ઘણીજ પછાત સ્થિતિ છે. જે નીચેના આંકડાઓ ઉપરથી સમજાશે.

કેળવણી—આ એજન્સિમાં કુલ ભણેલા તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

	ભણેલા.	અભણ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૧૦૬૭૧	૧૬૫૮	= ૧૨૩૨૯	૨૪૧૬૭
સ્ત્રી.	૫૭૬	૧૧૨૬૨	= ૧૧૮૩૮	

	ધાર્મિક.	ઇંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.	કુલ.	
પુરૂષ.	૧૬	૨૪૪	૧૩	= ૨૭૩	૨૮૮
સ્ત્રી.	૧૫	૦	૦	= ૧૫	

ઉપરનાં આંકડાઓથી એમ માલમ પડે છે, કે પુરૂષો લગભગ ૮૬॥ ટકા જેટલા ભણેલા છે, જ્યારે બાકીના ૧૩॥ ટકા પ્રમાણમાં અભણ છે, તેથી એમ સમજવાનું નથી, કે આ તરફનો ભાગ કાંઇક કેળવાયલો હશે, કારણકે આ ભણેલા પૈકીનો $\frac{3}{4}$ ભાગ અશુદ્ધ રીતે માત્ર વાંચી લખી શકે છે, તેમને હાલની ઢબની કેળવણી મળી શકે તેવી જોઇએ તેટલી શાળાઓ આખી એજન્સિમાં હજુ સુધી ખોલવામાં આવી નથી, અને તેથીજ કેળવણી લેવામાં તેઓ બહુ પછાત રહે છે.

ધાર્મિક કેળવણીમાં પણ આ તરફની સ્થિતિ સંતોષકારક નથી, પંચ

પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારા માત્ર ૩૧ માણસો છે, જેમાં ૧૬ પુરૂષ અને ૧૫ સ્ત્રીઓ છે. આ સંખ્યા એજન્સિના વિસ્તારના પ્રમાણમાં બહુજ ઓછી છે; પંચ પ્રતિક્રમણ સુધી જાણનારા ૩૫૯ માણસો છે. જેમાં ૨૩૮ પુરૂષ અને ૧૨૧ સ્ત્રીઓ છે. જે કુલ વસ્તીનાં પ્રમાણમાં માત્ર ૧॥ (દોઢ) ટકા જેટલીજ સંખ્યા છે, બે પ્રતિક્રમણ સુધી જાણનારા ૭૦૬ માણસો છે, જેમાં ૩૭૮ પુરૂષ અને ૩૨૮ સ્ત્રીઓ છે, જે લગભગ ૩ ટકાનું પ્રમાણ આવે છે. આવી રીતે ધાર્મિક અભ્યાસ સંબંધમાં આ એજન્સિની સ્થિતિ અગાઉના બે જીલ્લાઓ કરતાં ઘણાજ દરજ્જે પછાત છે, માટે આ ભાગના અગ્રેસરોએ હવે પોતાના જીલ્લામાં કેળવણી વધારવા માટે ખંતથી ભગીરથ પ્રયત્ન કરવાની જરૂર છે.

ઇંગ્રેજીમાં તેમજ સંસ્કૃત અભ્યાસમાં પણ તેવીજ શોચનીય સ્થિતિ છે. ઇંગ્રેજીમાં અભ્યાવાળા માત્ર ૨૪૪ પુરૂષો છે, જે એક ટકા જેટલીજ સંખ્યામાં આવે છે, અને તે બધી સંખ્યા ઇંગ્રેજી પહેલા ધોરણથી તે મેટ્રીક સુધી અભ્યાસ વાળાઓની છે. આ પુરૂષો માત્ર પાલણપુર અને રાધનપુરમાં છે, અને કાંઇક ડીસામાં છે.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૫ ટકાનું આવે છે. જેનો ઘણો ભાગ પાલણપુર અને રાધનપુરમાંજ છે, બાકીની ૯૫ ટકા જેટલી સ્ત્રીઓ અભણ સ્થિતિ ભોગવે છે. —ધાર્મિક અભ્યાસમાં પણ બીજા જીલ્લાઓ કરતાં પછાતજ છે. સ્ત્રીઓને કેળવવાનું પ્રમાણ ઘણુંજ વધારવાની જરૂર છે.

પાંજરાપોળ.

આ એજન્સિમાં કુલ ૧૨ પાંજરાપોળો છે, જેમાંની ૧૧ માં જૈનોની દેખરેખ છે, માત્ર રાધનપુરની પાંજરાપોળમાં જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ સામેલ છે. આ એજન્સિની બધી પાંજરાપોળમાં રાધનપુરની પાંજરાપોળ સૌથી મોટી છે, અને પાલણપુર, થરાદ વીગેરે ત્રણ ચારમાં સાધારણ રીતે ૩૦૦ સુધી જાનવરો રાખવામાં આવે છે.

સભા મંડળ.

આ એજન્સિમાં કુલ ૩ સભા મંડળ છે. જેમાં માત્ર પાલણપુરની સભા કાંઇક સારૂં કામ બજાવે છે. એજન્સિના પ્રમાણમાં સભાઓ પણ ઘણીજ કમી છે.

વસ્તી.

આ એજન્સિની વસ્તી સંબંધી તાલુકાવાર અને ગામવાર આંકડાઓ આગળ આવી ગયા છે. તેમજ જ્ઞાતિવાર અને ગચ્છવાર પણ આપી ગયા છીએ, તો પણ આખી એજન્સિમાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે. તે મનુષ્યવાર સંખ્યાના આંકડા સહીત નીચે પ્રમાણે છે:—

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ	૪૫૧૮	૮	પાંચા	૭
૨	દશા ,, ...	૧૦૨	૯	ભાવસાર	૧૪
૩	વીશા શ્રીમાળી	૧૧૯૨૮	૧૦	કણબી	૩
૪	દશા ,, ...	૨૩૧૭	૧૧	ભોજક	૨૭૦
૫	વીશા પોરવાડ	૪૮૯૮			
૬	દશા ,, ...	૮૨			
૭	મહાત્મા	૨૮		કુલ. ...	૨૪૧૬૭

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા...	૧૬૮૨૭	૮	ખડતર	૩૫૧
૨	સાગર	૧૩૬૮	૯	લોંકા...	૨૩૧
૩	દેવસુર	૧૦૯૭	૧૦	વડી પોશાળ.	૨૭
૪	અંચળ	૨૮૯	૧૧	પુનમીઓ	૧૬
૫	કડવામતી	૧૧૭૨	૧૨	પાયચંદ	૬૩
૬	આગમીઓ.	૨૩૮૮			
૭	લોઢીપોશાળ.	૩૩૮		કુલ. ...	૨૪૧૬૭

અનુક્રમણિકા.

જીલ્લો અમદાવાદ.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પુસ્તકશાળા.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે દશક્રોઇ											
૧	અમદાવાદ		અમદાવાદ સ્ટે.		અમદાવાદ	અમદાવાદ	૧૧૭	૬૮	૧૧	૧૭	૨	૧૨
૨	બારેજા		બારેજડી ,,		બારેજડી	બારેજડી	૩	૨	૨	૦	૦	૦
૩	વલાદ		નરોડા ,,	૫	વલાદ	નરોડા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	ઓગણજ		ખોડીઆર ,,	૩	ઓગણજ	ખોડીઆર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૫	સરસપુર		અમદાવાદ ,,	૧	સરસપુર	સરસપુર	૧	૨	૦	૧	૦	૦
૬	અડાલજ		ખોડીઆર ,,	૧	અડાલજ	ખોડીઆર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	વહેલાલ	બ્રિટિશ સરકાર.	નરોડા ,,	૮	વહેલાલ	નરોડા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	નરોડા		,, ,,		નરોડા	,,	૧	૧	૩	૦	૦	૦
૯	રાયપુર		અમદાવાદ ,,		રાયપુર	રાયપુર	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૦	ગીરમથા [જર		અમદાવાદ ,,	૯	પાલડી	અમદાવાદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	કોબા [મથા		સાબમતી ,,	૪	સાબરમતી	સાબરમતી	૧	૦	૧	૦	૦	૦
૧૨	ખીડજ		બારેજડી ,,	૫	મેમદાવાદ	બારેજડી	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૧૩	પરઢોલ		નરોડા ,,	૫	નરોડા	નરોડા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	હીરાપુર		બારેજડી ,,	૩	નાંદેજ	બારેજડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૫	એંદરોડા		સાબરમતી ,,	૮	સાબરમતી	સાબરમતી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ઉવારસદ		ખોડીઆર ,,	૪	ઉવારસદ	ખોડીઆર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૭	ગતરાડ		અમદાવાદ ,,	૭	વટવા	અમદાવાદ	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૧૮	ગોતા		ખોડીઆર ,,	૪	ઓગણજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	જેતલપુર		અમદાવાદ ,,	૯	જેતલપુર	અમદાવાદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૦	પોર		ખોડીઆર ,,	૩	ઓગણજ	ખોડીઆર	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩૬૫૪	૧૩૨૯૭	૧૯૩૧	૩૩૩૧	૪૪૧	૭૭૨	૧૧૫	૩૨	૫૨૧	૮૯૪	૧૪૨	૯૭૭	૨૬૪૧	૧૪૯૯	પુસ્તક, ભંડારો [લાયબ્રેરીઓ [વીગેરે છે
૭૪	૧૯૯	૨૩	૪૧	૬	૧૧	૦	૦	૪	૦	૦	૧૮	૪૧	૫૫	
૪૮	૨૨૦	૩૮	૪૭	૭	૧૬	૦	૦	૨	૦	૦	૩૪	૫૩	૨૩	
૪૫	૧૯૪	૩૫	૪૬	૫	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩૧	૪૯	૧૬	
૪૪	૧૬૩	૩૦	૪૬	૬	૮	૦	૦	૧	૬	૨	૧	૪૬	૧૭	અમદાવાદનું પરૂ [છે.
૪૨	૧૩૩	૧૯	૩૦	૬	૮	૦	૦	૧૧	૦	૦	૮	૩૩	૧૮	
૩૬	૧૩૫	૨૯	૨૮	૭	૯	૦	૦	૪	૯	૦	૧૮	૨૯	૧૧	
૩૫	૧૭૬	૨૫	૪૭	૨	૨૦	૧	૦	૮	૯	૦	૧૩	૩૬	૧૫	[છે.
૨૭	૯૮	૧૬	૧૭	૬	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૨૩	૧૯	૧૪	અમદાવાદનું પરૂ
૨૨	૯૦	૧૧	૨૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૨૧	૨૦	લાયબ્રેરી, છે.
૧૯	૧૦૪	૧૧	૨૯	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૩૦	૬	
૧૫	૪૮	૭	૯	૧	૮	૦	૦	૦	૦	૮	૪	૧૦	૯	
૧૪	૬૮	૬	૧૬	૪	૯	૦	૦	૦	૨	૦	૧૪	૧૪	૩	
૧૪	૫૪	૫	૧૧	૩	૫	૦	૦	૫	૦	૦	૫	૧૨	૮	
૧૧	૬૧	૯	૧૫	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૬	૬	
૧૦	૩૩	૫	૬	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૭	૫	
૯	૪૨	૯	૯	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૯	૬	
૮	૩૩	૮	૭	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૭	૦	
૮	૩૧	૩	૭	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૭	
૮	૨૩	૩	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૪	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	જમીઅતપુરા	અંગ્રેજ સરકારનું.	ખોડીઆર સ્ટે. ૨	અડાલજ	ખોડીઆર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	નાંદેજ		બારેજડી ,, ૩	નાંદેજ	બારેજડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	રાસણ		સાબરમતી ,, ૪	સાબરમતી	સાબરમતી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ભુડથલ		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	મેદરા		નરોડા ,, ૪	નરોડા	નરોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	પસુંજ		,, ,, ૭	કુવા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	ઝુંડાલ		સાબરમતી સ્ટે. ૨	ચાંદખેડા	સાબરમતી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨૮	એણાસણ		નરોડા ,, ૨	નરોડા	નરોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	કણભા		અમદાવાદ ,, ૮	કુવા	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	અસલાલી		બારેજડી ,, ૫	અસલાલી	બારેજડી	૦	૦	૧	૦	૦	૦
૩૧	લબકામણ		ખોડીઆર ,, ૪	ઓગણજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	પાલડી		અમદાવાદ ,, ૩	પાલડી	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	ધામતવાણ		બારેજડી ,, ૪	નાંદેજ	બારેજડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	મહીજડા		અમદાવાદ ,, ૫	પાલડી	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	ટેંબા		બારેજડી ,,૧૨	,,	બારેજડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩૬	ચાંદખેડા		સાબરમતી ,, ૨	ચાંદખેડા	સાબરખતી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	ખોડીઆર		ખોડીઆર ,,	ખોડીઆર	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	વસ્રાલ્ય		અમદાવાદ ,, ૬	ગોમતીપુ૦	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	લીંબડીઆ		નરોડા ,, ૩	નરોડા	નરોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	તારાપુર	—	આદરજ મોટી,, ૧	અડાલજ	ખોડીઆર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૫૩	૮૬	૨૦	૧૮	૨	૧૨

રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. પ.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. વિ.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. કું.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. પ.	પુરૂષ સંખ્યા. અભણ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. પ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. કું.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. પ.	સ્ત્રી સંખ્યા. અભણ. વિ.
૭	૩૨	૧	૭	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૭	૨
૭	૨૭	૫	૫	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૫	૦
૬	૩૦	૫	૬	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૪
૫	૨૦	૩	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૧
૫	૧૭	૩	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૧
૪	૨૯	૬	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૩
૪	૨૧	૫	૬	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૬	૧
૪	૧૪	૩	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૧
૪	૧૩	૩	૩	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧
૪	૧૨	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૨
૩	૬	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧
૨	૧૪	૬	૧	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨
૨	૯	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫
૨	૯	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨
૨	૮	૨	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨
૨	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨
૧	૮	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧
૧	૭	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦
૧	૬	૧	૧	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦
૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨૧૦	૧૫૪૯૨	૨૨૮૨	૩૮૩૦	૫૧૫	૯૩૩	૧૧૬	૩૨	૫૫૭	૯૧૧	૧૮૪	૧૨૫૩	૩૧૪૬	૧૭૭૩

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨	તાલુકે વીરમગામ										
૧	વીરમગામ	અંગ્રેજ સરકારનું.	વીરમગામ સ્ટે.	વીરમગામ	વીરમગામ	૬	૬	૧	૧	૨	૦
૨	માંડળ		ઝુંડ ,, ૨	માંડળ	માંડળ	૪	૬	૧	૧	૧	૧
૩	પાટડી		પાટડી ,,	પાટડી	પાટડી	૧	૨	૨	૧	૧	૦
૪	રામપુર		રામપુરા ,,	રામપુરા	રામપુરા	૧	૨	૦	૦	૧	૦
૫	દેકાવાડા		દેત્રોજ ,, ૩	દેકાવાડા	દેત્રોજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	કડુવાવ		,, ,, ૧	દેત્રોજ	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૭	છનીઆર		ભંકોડા ,, ૪	છનીઆર	ભંકોડા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૮	સાંનથળ		જોટાણા ,, ૩	સાંનથળ	જોટાણા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	ગુંજાળા		દેત્રોજ ,, ૧૦	દેકાવાડા	દેત્રોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	સીતાપુર		ભંકોડા ,, ૨૨	સીતાપુર	માંડળ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૧	દેત્રોજ		દેત્રોજ ,,	દેત્રોજ	દેત્રોજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	બાલસાસણ		કટોસણરોડ ૧૦	કટોસણ	કટોસણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૩	દસલાણા		વીરમગામ સ્ટે. ૮	વીરમગામ	વીરમગામ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૪	પનાર		ભંકોડા ,, ૩	રામપુરા	ભંકોડા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૫	વીઠલાપુર		વીરમગામ ,, ૫	માંડળ	વીરમગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ભોયણી		ઘેલડા ,, ૨	ભોયણી	ઘેલડા	૧	૨	૩	૦	૦	૦
૧૭	અઘાર		ભંકોડા ,, ૩	રામપુરા	ભંકોડા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ઉઘરજ		દેત્રોજ ,, ૬	દેકાવાડા	દેત્રોજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ડાંગરવા [ચુંવાળ]		ઘેલડા ,, ૩	દેત્રોજ	ઘેલડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	વીંછણ [જુનું]		ભંકોડા ,, ૧૧	માંડળ	ભંકોડા	૦	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪૬૧	૧૨૬૦	૨૧૭	૨૬૨	૪૭	૫૩	૦	૦	૩૯	૩૦	૨	૮૨	૨૬૫	૨૬૩	થોડાં હસ્તલીખિત [પુસ્તકો છે.
૩૨૩	૯૮૬	૨૧૨	૨૧૧	૩૧	૩૮	૦	૦	૫૩	૨૦	૧૩	૬૩	૧૮૮	૧૫૭	
૧૦૦	૩૩૪	૪૪	૬૬	૨૭	૨૨	૦	૦	૨૭	૦	૧	૨૮	૭૦	૪૯	
૬૪	૩૦૫	૪૪	૭૫	૧૯	૨૮	૦	૦	૦	૦	૦	૩૮	૭૫	૨૬	
૩૫	૧૪૯	૩૫	૩૦	૧	૧૦	૦	૦	૧	૦	૦	૨૮	૨૯	૧૫	
૩૦	૧૧૩	૨૦	૨૨	૪	૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૨૨	૧૮	
૨૫	૧૧૬	૨૪	૨૩	૨	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૪	૧૩	
૨૦	૯૦	૧૩	૨૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯	૨૨	૧૧	
૧૫	૮૭	૧૩	૨૨	૬	૫	૦	૦	૩	૦	૦	૯	૨૧	૮	
૧૪	૫૦	૧૦	૧૦	૧	૧	૦	૦	૩	૩	૧	૩	૭	૧૧	
૧૩	૪૯	૧૧	૧૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૭	૦	
૧૨	૪૭	૮	૭	૧	૧	૦	૦	૨	૦	૦	૧૨	૭	૯	
૧૧	૩૨	૫	૭	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૮	૯	
૯	૪૪	૧૧	૭	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૦	૬	
૯	૪૧	૧૦	૭	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૭	૭	
૯	૨૫	૬	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૨	તીર્થસ્થળ છે,
૭	૨૨	૯	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૪	[મહા સુદ ૧૦
૬	૪૩	૭	૭	૦	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૭	૯	[ની વર્ષગાંઠછે.
૬	૩૬	૮	૮	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૩	
૬	૩૦	૪	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૭	૪	

નંબર	ગામનું નામ	કયું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પાંજરાપોળ.	ઘર દેરાં.
૪૩	કુંવરખાણ		આંબલીરોડસ્ટે. ૯	વીરમગામ	વીરમગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	રણોદ		પાટડી ,, ૨૪	વણોદ	માંડળ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	ધેલડા		ધેલડા ,,	ધેલડા	ધેલડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	સાવડા		પાટડી ,, ૪	પાટડી	પાટડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	કુણપર		ઝુંડ ,, ૯	માંડળ	માંડળ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૮	ઉખલોડ		વીરમગામ ,, ૧૨	વીરમગામ	વીરમગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૯	બામરોલી		દેત્રોજ ,, ૧૦	રામપુરા	દેત્રોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૦	દેવપરા		ભંકોડા ,, ૫	ચોરવડોદરા	ભંકોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૧	કરસનપુરા	બ્રીટીશ સરકારનું	રામપુરા ,, ૫	દેકાવાડા	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૨	નંદીસણા		દેત્રોજ ,, ૫	,,	દેત્રોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૩	ભંકોડા		ભંકોડા સ્ટે.	રામપુરા	ભંકોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૪	સીવપરા		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૫	રીબડી		રામપુરા ,, ૨	રામપુરા	રામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૬	ખારાઘોડા		ખારાઘોડા ,,	ખારાઘોડા	ખારાઘોડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૭	ગોરીઆવાડ		પાટડી ,, ૪	પાટડી	પાટડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૮	બામણવા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫૯	જીવાપુર		દેત્રોજ ,, ૪	રામપુરા	દેત્રોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬૦	વનપઇડી		ઝુંડ ,, ૯	માંડળ	માંડળ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬૧	હાંસલપુર		દેત્રોજ ,, ૧૫	બેચરાજી	દેત્રોજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬૨	જરવલા		પાટડી ,, ૪	પાટડી	પાટડી						
						૨૭	૩૦	૧૧	૩	૫	૧

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૮	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	
૨	૭	૩	૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૬	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૨	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૫	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૪	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૧	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૩	૧	
૧	૫	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૫	૧	૦	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૨૯૨	૪૨૮૮	૮૨૭	૮૯૬	૧૬૨	૨૩૧	૦	૦	૧૩૦	૫૪	૧૭	૪૧૪	૮૮૪	૬૭૩	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પુસ્તકાલય.	જૈન ઘર [illegible].
૨૨	ઊંચડી		રાણપુર સ્ટે. ૧૦	ધંધુકા	ધંધુકા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	પાણવી		બોટાદ ,, ૧૨	બરવાલા	બોટાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ભડલા		રાણપુર ,, ૧૦	નાગડકા	રાણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	ધનાલા		,, ,, ૩૬	પીપલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	ઝાંઝર		,, ,, ૨૦	ધંધુકા	ધંધુકા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	મુલધરાઈ		,, ,, ૧૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સાંગોસ		,, ,, ૧૨	નાગડકા	રાણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ચેર		,, ,, ૨૯	ધોલેરા	ધોલેરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	ભડીયાદ		રાણપુર ,, ૧૫	ભડીયાદ	ધોલેરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
						૮	૬	૨	૧	૨	૧
૪	તાલુકે ધોળકા.	બ્રિટિશ સરકારનું.									
૧	ધોળકા		ધોળકા સ્ટે.	ધોળકા	ધોળકા	૩	૧	૦	૦	૦	૦
૨	કોઠનગર		,, ,, ૧૧	કોઠ	,,	૧	૨	૦	૧	૧	૧
૩	ચલોડા		,, ,, ૫	ચલોડા	,,	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૪	બાવળા		બાવળા ,,	બાવળા	બાવળા	૧	૧	૦	૦	૧	૦
૫	કાવીઠા		,, ,, ૫	બદરખા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	બદરખા		,, ,, ૯	,,	,,	૧	૧	૦	૧	૦	૦
૭	ગાંગડ		ધોળકા ,, ૧૦	ગાંગડ	ધોળકા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	ભાલોદ		,, ,, ૨૧	કોઠ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૬	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૬	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૫	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૩૧	૧૨૨૪	૩૦૮	૨ ૯	૪૯	૬૫	૦	૦	૨૬	૧૪	૧	૧૩૪	૨૨૦	૧૭૮	
૧૫	૪૧	૩	૯	૬	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૮	૧૨	
૬૧	૨૦૭	૩૯	૪૪	૧૩	૬	૦	૦	૭	૦	૦	૧૨	૪૫	૪૧	છાપેલાં પુસ્તકોછે.
૨૩	૮૩	૯	૨૦	૦	૪	૦	૦	૧	૧	૦	૩	૨૫	૨૦	
૨૨	૬૯	૨૨	૧૧	૨	૧	૦	૦	૪	૦	૦	૦	૧૧	૧૮	
૨૨	૫૬	૧૯	૧૧	૪	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૪	૧૧	૫	
૨૧	૮૫	૨૧	૨૦	૧	૩	૦	૦	૦	૧	૦	૫	૨૦	૧૪	
૨૧	૨૨	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૧	૪	૪	
૧૦	૩૪	૫	૮	૧	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૮	૭	

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૯	ઊતેલીઆ		ધોળકા	સ્ટે. ૨૨	ઊતેલીઆ	ધોળકા	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	સાવજડા		બાવળા	,, ૩	બાવળા	બાવળા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ગુંદા		ધોળકા	,, ૧૬	કોઠ	ધોળકા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	વાસણા [કેલી-		,,	,, ૮	વાસણા [કે-	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	વેજલકા [આ		,,	,, ૧૫	કોઠ [લીઆ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	નાનોદરા		,,	,, ૧૫	ગાંગડ	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	સરગવાળા		,,	,, ૧૫	ધોળકા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	જુવારજ		,,	,, ૮	કોઠ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	પીસાવાડા		,,	,, ૧૦	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ગુંદી		,,	,, ૧૮	,,	,,	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૯	વટામણ		,,	,, ૧૨	વટામણ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	મોટીબોરૂં	ઈંગ્રેજ સરકારનું	,,	,, ૧૮	કોઠ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	સમાણી		બાવળા	,, ૬	,,	બાવળા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	છબાસર		,,	,, ૫	બાવળા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	શીઆલ		,,	,, ૧૮	કોઠ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	બલદાણા		,,	,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	કોચરીઆ		,,	,, ૩	બાવળા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	સરોડ		,,	,, ૬	બદરખા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	લખમીપુરા		ધોળકા	,, ૯	ઊતેલીઆ	ધોળકા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	દેવ-ધોલેરા		બાવળા	,, ૧૦	કોઠ	બાવળા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	વીરપુર		ધોળકા	,, ૩	,,	ધોળકા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	જલાલપુર		,,	,, ૩	ધોળકા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૯	૩૪	૧૩	૫	૧	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૦	૬	૬	
૭	૧૪	૬	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૬	
૬	૨૧	૫	૩	૧	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૬	૨	
૬	૧૭	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૩	
૬	૧૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૬	
૫	૨૧	૬	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	૨	
૪	૧૬	૩	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૩	
૪	૧૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૫	
૩	૧૩	૧	૫	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧	
૩	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૬	૧	
૩	૯	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૦	
૨	૧૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨	
૨	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨	
૧	૧૦	૧	૩	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૦	
૧	૧૦	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૩	૨	૦	
૧	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	
૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૭	ઊચ્છા	ઇંગ્રેજ સરકારનું.	પ્રાંતીજ	સ્ટે. ૩	પ્રાંતીજ	પ્રાંતીજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	પીલુદર		,,	,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	નાનાચેખલા		તલોદ	,, ૧૧	હરસોલ	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	તલોદ		,,	,,	તલોદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	પુસરી		,,	,, ૬	પ્રાંતીજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ફતેપુર		,,	,, ૧૦	સોનાસન	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	મોએદ [વાસરૂ-		પ્રાંતીજ	,, ૫	પ્રાંતીજ	પ્રાંતીજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	વડાગામ[પાળી		તલોદ	,, ૧૨	વડાગામ	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	દલાનીમુવાડી		,,	,, ૬	તલોદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	મેરાવા		તલોદ	,, ૨	,,	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	મજરા		પ્રાંતીજ	,, ૫	ઓરાણ	પ્રાંતીજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	બાલીસણા		,,	,, ૪	પ્રાંતીજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	કેસરપુર[આ૦		તલોદ	,, ૭	હરસોલ	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	આગીલો [મુ૦		ઈડર રોડ	૮	અહમદનગર	ઇડર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	ઈટાલી		તલોદ	સ્ટે. ૮	પ્રાંતીજ	તલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	વલીઆમપુર		,,	,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	મોટાચેખલા		,,	,, ૧૦	હરસોલ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૭	૧૦	૧	૨	૧	૦
૬	તાલુકે સાણંદ.											
૧	સાણંદ		સાણંદ	સ્ટે.	સાણંદ	સાણંદ	૨	૩	૦	૧	૧	૧

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩	૯	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૩	૮	૦	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૨	૧૨	૩	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૨	૧૦	૪	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૨	૭	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	
૨	૪	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	
૨	૪	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૨	
૨	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૭	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૧	૬	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૩૩૪	૧૧૪૧	૨૨૦	૨૪૧	૫૭	૬૧	૦	૦	૧૩	૫	૩	૧૪૬	૨૩૦	૧૬૫	
૩૪૧	૬૧૪	૧૧૬	૨૨૧	૩૯	૨૭	૦	૦	૩૭	૩૬	૧	૪૮	૧૯૮	૧૯૧	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૧	તાલુકે દસક્રોઇ										
૧	અમદાવાદ	૧૪૫૮	૫૩૯૭	૩૮૫૭	૧૪૯૭	૭૭૦	દ. ઓ. ૧૭૫, ભો. ૬૭, ભા. ૩૧, મા ૧૫, કા ૯, પાંચા. ૭, દ. હુ. ૬, પાં. ૫, ભ્ર.ભા. ૩.]	૩૨૦૨	૨૮૯૬	૧૯૬૯	અ. ૨૦૪૯, અં. ૧૦૩૫, પા. ૫૨૩, લો. પો. ૪૨૧, અ. ૨૬૫, સા. ૨૩૩, સં. ૬૨, કડ. ૧૭, આ. ૧૦, હે. ૮, વી. ૨૮૫, શ્રી પુ. ૬, વડ. ૪, વડી. પો. ૩૧૨,]
૨	બારેજા	૦	૧૯૦	૬	૩	૦		૧૯૯	૦	૦	
૩	વલાદ	૦	૦	૨૨૦	૦	૦		૫૪	૦	૧૬૬	
૪	ઓગણજ	૦	૦	૧૯૪	૦	૦		૧૯૪	૦	૦	
૫	સરસપુર	૦	૦	૧૬૩	૦	૦		૧૪	૨	૫૭	વડી. પો. ૮૭, લોં. ૩,]
૬	અડાલજ	૦	૦	૧૨૧	૦	૦	ક. ૧૨,	૧૩૩	૦	૦	
૭	વહેલાલ	૦	૦	૧૩૪	૦	૦	ક. ૧,	૧૩૫	૦	૦	
૮	નરોડા	૦	૩૭	૧૩૯	૦	૦		૧૭૬	૦	૦	
૯	રાયપુર	૦	૬	૯૨	૦	૦		૯૨	૮	૦	લો. પો. ૬,
૧૦	ગીરમથા [જરમ-	૦	૪૭	૦	૦	૪૩		૯૦	૦	૦	
૧૧	કોબા [થા	૦	૦	૧૦૪	૦	૦		૧૦૪	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૧૨	બીડજ	૦	૪૮	૦	૦	૦		૪૮	૦	૦	
૧૩	પરઢોલ	૦	૦	૬૮	૦	૦		૦	૬૮	૦	
૧૪	હીરાપુર	૦	૫૨	૨	૦	૦		૫૪	૦	૦	
૧૫	એંદરોડા	૦	૦	૪૪	૧૭	૦		૦	૫૨	૦	વી. ૯,
૧૬	ઉવારસદ	૦	૦	૦	૦	૩૩		૩૩	૦	૦	
૧૭	ગતરાડ	૦	૪૨	૦	૦	૦		૪૨	૦	૦	
૧૮	ગોતા	૦	૦	૩૩	૦	૦		૦	૩૩	૦	
૧૯	જેતલપુર	૦	૩૧	૦	૦	૦		૩૧	૦	૦	
૨૦	પોર	૦	૦	૦	૨૩	૦		૨૩	૦	૦	
૨૧	જમીઅતપુરા	૦	૦	૩૨	૦	૦		૩૨	૦	૦	
૨૨	નાંદેજ	૦	૨૭	૦	૦	૦		૨૭	૦	૦	
૨૩	રાસણ	૦	૦	૩૦	૦	૦		૦	૦	૩૦	
૨૪	બુડથલ	૦	૦	૦	૨૦	૦		૩	૧૭	૦	
૨૫	મેદરા	૦	૦	૧૭	૦	૦		૦	૦	૧૭	
૨૬	પસુંજ	૦	૦	૨૯	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૨૭	ઝુંડાલ	૦	૦	૨૧	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૨૮	એણાસણ	૦	૦	૧૪	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૯	કણભા	૦	૦	૧૩	૦	૦		૦	૧૩	૦	
૩૦	અસલાલી	૦	૧૨	૦	૦	૦		૮	૦	૦	અં. ૪,
૩૧	લબકામણ	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૨	પાલડી	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૩૩	ધામતવાણ	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૩૪	મહીજડા	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૩૫	ટેંબા	૦	૮	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૮,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	આગમ.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૩૬	ચાંદખેડા	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૩૭	ખોડીઆર	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૮	વસ્રાલ્ય	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૭,	૭	૦	૦	
૩૯	લીંબડીઆ	૦	૦	૬	૦	૦		૦	૦	૬	
૪૦	તારાપુર	૦	૦	૦	૨	[illegible]		૨	૦	૦	
		૧૪૫૮	૫૯૨૯	૫૩૫૯	૧૫૬૨	[illegible]	૩૩૬	૪૮૧૯	૩૦૮૧	૨૨૪૫	૫૩૬૭
૨	તાલુકે વીરમગામ										
૧	વીરમગામ	૨	૭૫૬	૩૪૦	૧૩૩	૧૧	આ. ૧૧, કો. ૧,	૮૨૬	૧૬૮	૦	અં. ૧, પા. ૨૪૩, સાં. ૧૪, પી. ૭, પા. ૧,]
૨	માંડળ	૦	૬૩૬	૫૦	૦	૦		૪૬૧	૦	૦	અં.૩૮૭,પા.૧૩૮,
૩	પાટડી	૦	૨૬૮	૨૯	૦	૦	સો. ૩, રજ. ૪,	૨૬૨	૦	૦	અં. ૭૨;
૪	રામપુરા	૦	૪૬	૨૫૯	૦	૦		૩૦૫	૦	૦	
૫	દેકાવાડા	૦	૨૯	૧૨૦	૦	૦		૧૪૯	૦	૦	
૬	કુકવાવ	૧૭	૨૧	૭૫	૦	૦		૧૧૩	૦	૦	
૭	છનીઆર	૦	૨૯	૮૭	૦	૦		૧૧૬	૦	૦	
૮	સાંનથળ	૦	૦	૯૦	૦	૦		૦	૯૦	૦	
૯	ગુંજાળા	૦	૦	૮૭	૦	૦		૮૭	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	લુંપક.	પરચુરણ.
૧૦	સીતાપુર	૦	૫૦	૦	૦	૦		૫૦	૦	૦	
૧૧	દેત્રોજ	૦	૭	૪૨	૦	૦		૪૭	૨	૦	
૧૨	બાલસાસણ	૦	૦	૪૭	૦	૦		૧૪	૩૩	૦	
૧૩	દસલાણા	૦	૩૨	૦	૦	૦		૪	૦	૦	પા. ૨૦, લોં. ૮,
૧૪	પનાર	૦	૦	૪૪	૦	૦		૪૪	૦	૦	
૧૫	વીઠલાપુર	૦	૪૧	૦	૦	૦		૩૩	૦	૦	અં. ૪, પા. ૪,
૧૬	ભોયણી	૦	૫	૧૬	૦	૦	દ. ન. ૪,	૨૫	૦	૦	
૧૭	અઘાર	૦	૬	૧૬	૦	૦		૧૬	૦	૦	પા ૬,
૧૮	ઉગરજ	૧	૪૦	૨	૦	૦		૪૩	૦	૦	
૧૯	ટાંગરવા [ચુંવાળ-	૦	૦	૧૯	૧૭	૦		૧૦	૨૬	૦	
૨૦	વીછણ [ચું	૦	૩૦	૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	
૨૧	અબાસણા	૦	૦	૨૪	૦	૦		૨૪	૦	૦	
૨૨	સીહોર	૦	૦	૨૨	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૨૩	મદરીસણા	૦	૧૧	૯	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૨૪	સોલગામ	૦	૪	૧૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૨૫	દાલોદ	૦	૨૮	૪	૦	૦		૨૭	૦	૦	અં. ૫,
૨૬	સીણજ	૦	૩	૨૩	૦	૦	પાંચા. ૬,	૨૬	૦	૦	ખ. ૬,
૨૭	મોટીરાંતેઈ	૦	૨૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	અ. ૧૦
૨૮	ઝાંઝરવા	૦	૨૦	૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૨૯	દઠાણા	૦	૦	૧૮	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૩૦	હેબતપુરા	૦	૧૮	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૩૧	કાચરોલ	૦	૬	૯	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૩૨	સુંવાળા	૦	૦	૧૦	૪	૦		૧૪	૦	૦	
૩૩	હડીપુરા	૦	૦	૧૪	૦	૦		૧૪	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૩૪	કાંઝ	૦	૬	૨	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૫	નાયકપુર	૦	૪	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧,	૪	૧	૦	
૩૬	દાંતીસણા	૦	૧૨	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૩૭	સવલાણા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૮	મોઢવાણા	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૩૯	ભડાણા	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૪૦	એદલા	૦	૧૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	પા. ૧૨,
૪૧	વરમોર	૦	૧૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	પા. ૧૦,
૪૨	જાળીસણા	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૪૩	કુંવરખાણ	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૪૪	રણોદ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૪૫	ઘેલડા	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૪૬	સાવડા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૪૭	કુણપર	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૪૮	ઉખલોડ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૪૯	બામરોલી	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૫૦	દેવપરા	૦	૦	૯	૦	૦		૯	૦	૦	
૫૧	કરસનપુરા	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	પા. ૫,
૫૨	નંદીસણા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૫૩	ભંકોડા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૫૪	સીવપરા	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૫૫	રીબડી	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	પા. ૩,
૫૬	ખારાઘોડા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૫૭	ગોરીઆવાડ	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૫૮	બામણુવા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૫૯	જીવાપુર	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૬૦	વનપઇડી	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૧,
૬૧	હાંસલપુર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૬૨	જરવલા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૨૦	૨૫૫૪	૧૪૧૩	૧૫૪	૧૭	૩૦	૩૦૧૧	૩૨૦	૦	૬૫૭
૩	તાલુકે ધંધુકા.										
૧	ધંધુકા	૦	૧૫	૩૧	૮	૪	ભા. ૧૧૯,	૧૭૫	૨	૦	
૨	ધોલરા બંદર	૦	૧૮૬	૨૭૧	૫૨	૦	લુ. ૧૦ પાંચા. ૧,	૫૨૦	૦	૦	
૩	પીપલી	૦	૮૨	૦	૦	૦		૮૨	૦	૦	
૪	ખસ	૦	૪૮	૯	૦	૦		૧૯	૦	૦	અવ. ૩૮,
૫	ખરડ	૦	૫૯	૦	૦	૦		૧૮	૦	૦	અં.૨૦, અવ.૨૧,
૬	રોજકા	૦	૩૦	૬	૦	૦		૩૬	૦	૦	
૭	ખાંભડા	૦	૩૯	૦	૦	૦		૩૯	૦	૦	
૮	જાલીલા	૦	૩૪	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અવ. ૩૪,
૯	બાવલીઆલી	૦	૨૩	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૧૦	સરવાલ	૦	૨૦	૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૧	બગડ	૦	૨૪	૪	૦	૦		૨૮	૦	૦	
૧૨	ફેદરા	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						[illegible]			
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	પરચુરણ.
૧૩	નાવડા	૦	૮	૬	૦	૦		૧૧	૩	૦	
૧૪	આંબળી	૧૩	૦	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૧૫	મોટીવાવડી	૦	૦	૭	૨	૦		૯	૦	૦	
૧૬	સમઢીઆલા	૦	૦	૧૫	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૧૭	આકરૂં	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૮	ઓરી	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૧૯	ગાંપૂ	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૦	ખડોલ	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨૧	ભુંભાવાવ	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૨	ઉચડી	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૩	પાણવી	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૪	ભડલા	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૫	ધનાલા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૬	ઝાંઝર	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અવ. ૩,
૨૭	મુલધરાઈ	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૮	સાંગોઈ	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૯	ચેર	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૦	ભડીયાદ	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૩	૨૮	૨૩	૬૨	૪	૧૩૦	૧૧૧	૫	૦	૧૧૬
૪	તાલુકે ધોળકા.										
૧	ધોળકા	૫	૧૮	૦	૫	૨	ભા. ૧૧.	૩૦	૧૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૨	કોઠનગર	૦	૧૮૧	૧૦	૦	૧૬		૨૦૭	૦	૦	
૩	ચલોડા	૦	૮૩	૦	૦	૦		૮૩	૦	૦	
૪	બાવળા	૦	૫૮	૧૧	૦	૦		૫૮	૦	૦	લોં. ૧૧,
૫	કાવીઠા	૦	૫૬	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	અં. ૪૫,
૬	બદરખા	૦	૮૫	૦	૦	૦		૮૫	૦	૦	
૭	ગાંગડ	૦	૨૨	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	અં. ૮,
૮	ભાલોદ	૦	૩૪	૦	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૯	ઊતેલીઆ	૦	૩૪	૦	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૧૦	સાવજડા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૧	ગુંદા	૦	૨૧	૦	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૧૨	વાસણા કેલીઆ	૦	૧૭	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૩	વેજલકા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૪	નાનોદરા	૦	૨૧	૦	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૧૫	સરગવાળા	૦	૧૬	૦	૦	૦		૧૬	૦	૦	
૧૬	જુવારજ	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૭	પીસાવાડા	૦	૦	૦	૦	૦	ભા. ૧૩,	૧૩	૦	૦	
૧૮	ગુંદી	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૧૯	વટામણ	૦	૯	૦	૦	૦		૯	૦	૦	
૨૦	મોટીબોરૂં	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૨૧	સમાણી	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૨	છબાસર	૦	૦	૦	૦	૧૦		૧૦	૦	૦	
૨૩	શીઆલ	૦	૦	૧૦	૮	૦		૧૦	૦	૦	
૨૪	બલદાણા	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૫	કોચરીઆ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૨૬	સરોડ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૭	લખમીપુરા	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૮	દેવ-ધોલેરા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૯	વીરપુર	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૦	જલાલપુર	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૧	સીમજ	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૫	૭૩૨	૪૧	૫	૨૮	૨૪	૭૬૦	૧૧	૦	૬૪
૫	તાલુકે પ્રાંતીજ.										
૧	પ્રાંતીજ	૫	૦	૩૪૭	૦	૦	ભા. ૨૨,	૩૧૯	૦	૦	લોં. ૫૫,
૨	વાગપુર	૦	૪	૫૫	૦	૦	ભા. ૮૧,	૧૦૮	૦	૦	લોં. ૩૨,
૩	ધડકણ	૦	૦	૧૨૦	૦	૦		૧૨૦	૦	૦	
૪	ઓરાણ	૦	૦	૮૮	૦	૦	ભા. ૩૪,	૧૨૨	૦	૦	
૫	હરસોલ	૦	૫૩	૭	૩	૭		૭૦	૦	૦	
૬	મોડાસા	૦	૦	૦	૨૨	૦		૨૨	૦	૦	
૭	સાંપડ	૦	૦	૨૨	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૮	તાસપુર	૦	૦	૨૬	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૯	આગીઓલ	૦	૧૫	૦	૦	૪		૧૯	૦	૦	
૧૦	ઘડી	૦	૦	૧૮	૦	૦		૧૮	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		શ્રી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	લોંકા.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૧૧	બડોદરા	૦	૨૧	૦	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૧૨	દોલતાબાદ	૦	૦	૨૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૩	બોભા	૦	૦	૧૯	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૧૪	સલાલ	૦	૦	૧૮	૦	૦		૧૮	૦	૦	
૧૫	આંત્રોલી	૦	૧૫	૦	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૧૬	સીતવાડા	૦	૦	૨૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૭	શિરછા	૦	૦	૯	૦	૦		૯	૦	૦	
૧૮	પીલુદર	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૯	નાનાચેખલા	૦	૧૨	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૨૦	તલોદ	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૨૧	પુસરી	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૨	ફતેપુર	૦	૦	૦	૪	૦		૪	૦	૦	
૨૩	મોએદ [વાસ રૂ-	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૪	વડાગામ [પાજી	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૫	દલાનીમુવાડી	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૬	મેરાવા	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૭	મજરા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૮	બાલીસણા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૯	કેસરપુર [આ૦	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૩૦	આગીલો [સુ૦	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૧	ઈટાલી	૦	૦	૦	૩	૦		૩	૦	૦	
૩૨	વલીઆમપુર	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૩	મોટાચેખલા	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૫	૧૩૫	૧૭૮	૨૯	૧૧	૧૩૭	૩૫૮	૦	૦	૮૭

૯ "શ્રી જૈન વિદ્યાશાળા" ડોશીવાડાની પોળમાં.

૧૦ "શ્રી જૈન કન્યાશાળા" આ કન્યાશાળા પૂતાશાની પોળની નાકે આવેલી છે. સં. ૧૯૫૦ માં શેઠ હીરાચંદ કકલભાઈના પ્રયાસથી આ શાળા સ્થપાઇ. આ શાળાનો લાભ હાલ ૩૫૦) છોડીઓ લે છે તેમાં ઉચ્ચ પદ્ધતિનું ભરત, શીવણ, સંગીત, ગૃહવ્યવસ્થા, શાસ્ત્રીય વિગેરે શીખવાય છે, અને પહેલી ચોપડીથી છઠ્ઠી ચોપડી સુધી ગુજરાતી અભ્યાસ ચાલે છે. હાલ આ શાળાના મેનેજર શેઠ હીરાચંદ કકલભાઈ છે, અને તે ગૃહસ્થ આ શાળાને માટે ખાસ નીમાયેલા બોર્ડની સલાહ પ્રમાણે સારી રીતે કામ બજાવે છે. આ શાળાને માટે મકાન હમણા નવું બંધાવેલું છે.

૧૧ "શ્રી મોહનલાલજી પાઠશાળા" ભટીની પોળે, વીરના ઉપાશ્રય પાસે.

૧૨ "શ્રી જૈન વર્ધકશાળા" ઝવેરીવાડામાં કોઠારીની પોળમાં.

૧૩ "શ્રી સૌ. બાઇ ડાહીબાઈ જૈન પાઠશાળા" રૂપા સુરચંદની પોળમાં. આ પાઠશાળામાં ધાર્મિક, વ્યવહારિક, બાળબોધ, ગુજરાતી, સંસ્કૃત વિગેરે શીખવવામાં આવે છે. આનું ખર્ચ શેઠ વીરચંદ દીપચંદ સી. આઇ. ઇ. જે. પી. તરફથી આપવામાં આવે છે. તેની સ્થાપના સં. ૧૯૫૯ માં થઇ છે.

("કેળવણી")—આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે અભ્યાસવાળા ૪૯ પુરૂષ અને ૨૬ સ્ત્રીઓ છે, તેમાંના ૪૨ પુરૂષો અને ૨૨ સ્ત્રીઓ અમદાવાદ તળના છે.

—ઇંગ્રેજી જ્ઞાનમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૧૨૮૬ ની છે. તે સિવાય ૧૯ ગ્રેજ્યુએટસ્ તળ અમદાવાદમાં છે. અમદાવાદમાં ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળાની ૧૦૪૯ છે, મેટ્રીક સુધી અભ્યાસવાળા ૧૯૮ છે; તથા પ્રીવીયસના અભ્યાસવાળા ૨૨ છે, ગ્રેજ્યુએટસ્‌ની સંખ્યા ઉપર અપાઈ ગયેલ છે, જેમના નામો નીચે પ્રમાણે:—

શા. કેશવલાલ દોલતરામ બી. એ.

મી. કેશવલાલ બહેચરદાસ બી. એ.

મી. મોહનલાલ ગોકળદાસ બી. એ. એલ. એલ. બી.

મી० ચીમનલાલ ગોકળદાસ બી. એ.

મી० મોતીભાઈ ઉમાભાઈ બી. એ.

મી० ચીમનલાલ નથુભાઇ વકીલ બી. એ. એલ. એલ. બી.

મી. મણીલાલ નથુભાઇ બી.એ.
મી. ચીમનલાલ પરશોતમદાસ બી.એ. એલ.એલ.બી.
મી. હીરાલાલ મુળચંદ બી.એ.
મી. અમૃતલાલ. મુળચંદ બી.એ.
મી. મણીલાલ વાડીલાલ બી.એ.
મી. ડાહ્યાભાઇ રતનચંદ બી.એ.
મી. સાંકલચંદ મોકમચંદ બી.એ. એલ.એલ.બી.
મી. નગીનદાસ હરગોવીંદ બી.એ. એલ.એલ.બી.
મી. દોલાભાઈ છોટાલાલ બી.એ.
મી. કેશવલાલ પ્રેમચંદ બી.એ. એલ.એલ.બી.
મી. જગાભાઇ દલપતભાઇ શેઠ બી.એ.
મી. વૃજલાલ પાનાચંદ બી.એ. એલ.એલ.બી. (બેરીસ્ટર.)
મી. દોલતરામ ઉમેદરામ બી.એ. એલ.એલ.બી.

—સાધારણ સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૧૨૫ ની છે, તેમાંના ૧૨૧ તળ અમદાવાદમાં છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં પાંચ પાંજરાપોળ છે. ૧ અમદાવાદમાં ઝવેરીવાડામાં. તેની દેખરેખ રાખનાર જૈનો સાથે બીજા અન્ય ધર્મિઓ પણ છે. વૈદની જોગવાઈ છે. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. જીવોની સંખ્યા ૪૦૦૦ ના આસરે રહે છે. ૨ અમદાવાદમાં માંડવીની પોળમાં છે. સ્થાપનાર શેઠ ખુશાલભાઇ પાનાચંદ છે. દેખરેખ રાખનાર જૈનો તેમજ અન્ય ધર્મિઓ સામેલ છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. જીવોની સંખ્યા થોડી રહે છે, વધારાની સંખ્યા ઉપરની પાંજરાપોળમાં મોકલવામાં આવે છે. ૩ બારેજામાં ૧ છે. આ ગામમાં પાંજરાપોળની દેખરેખ રાખનાર જૈનો છે. વૈદની જોગવાઈ નથી. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. ૪ વલાદમાં પાંજરાપોળ ૧ છે. દેખરેખ રાખનાર ફકત જૈનોજ છે. વૈદની જોગવાઇ નથી, તેમજ જીવોની સંખ્યા વધારે રાખવામાં આવતી નથી. જીવોની સંખ્યા વધવાથી અમદાવાદ મોકલવામાં આવે છે. ૫ ઓગણજમાં પાંજરાપોળ ૧ છે. આ પાંજરાપોળમાં જીવોની સંખ્યા નથી રહેતી, ઢોર આવે છે તે બારોબાર અમદાવાદ મોકલવામાં આવે છે તેથી પડતર છે.

"સભા" આ તાલુકામાં ૧૨ સભામંડળ છે, અને તે તમામ અમદાવાદ શહેરમાં છે. તેના નામો નીચે પ્રમાણે છે.

૧ શ્રી જૈનોત્તેજક સભા.
૨ શ્રી જૈન તત્ત્વ વિવેચક સભા.
૩ શ્રી આર્ય ધર્મ પ્રવર્તક સભા.
૪ શ્રી જૈન જીન બીંબ ચક્ષુ કમીટી.
૫ શ્રી જૈન હઠીસંગ સરસ્વતી સભા.
૬ શ્રી મોહનલાલજી જૈન સભા.
૭ શ્રી જૈન ધર્મ વર્ધક સભા.
૮ શ્રી જૈનોદય સભા.
૯ શ્રી જૈન વિદ્યોત્તેજક સભા.
૧૦ શ્રી લઘુ જૈન પ્રવર્તક સભા.
૧૧ શ્રી સંભવ જીન પ્રવર્તક સભા.
૧૨ શ્રી શાંતિનાથજી સભા.

"લાયબ્રેરી" આ તાલુકામાં ચાર લાયબ્રેરી છે, અને તે અમદાવાદ શહેરમાં છે. તેમાં બે સાર્વજનિક છે, અને બે જૈનને માટે છે. તેમાં એક શેઠ વીરચંદ દીપચંદ તરફથી અને એક ઝવેરી મોહનલાલ ડાહ્યાભાઈ તરફથી સ્થપાએલી છે.

"પુસ્તકાલય" આ તાલુકામાં ગીરમથા અને વહેલારમાં સાધારણ પુસ્તકાલય છે.

"પુસ્તક ભંડાર" આ તાલુકામાં વળાદ ગામમાં હસ્ત લિખિત પુસ્તકો ૨૧૭ને આસરે છે.

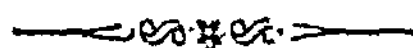
"વસ્તી" આ તાલુકામાં ૪૦ ગામ જૈનની વસ્તીવાળા છે. જેમાં ૪૨૧૦ જૈનોનાં ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે.

	કું.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૩૨૧૫	૩૯૪૬	૫૪૭	૭૭૦૮	૧૫૪૯૨
સ્ત્રી.	૧૮૧૦	૪૦૫૭	૧૯૧૭	૭૭૮૪	

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૨૪૫૧ વેપાર કરે છે, ૧૮૭૭ નોકરી કરે છે, ૭ ખેતીનો ધંધો કરે છે, ૩૧૭ દલાલી કરે છે, ૮૮ હુન્નર કરે છે અને ૨૨ મજુરી કરે છે.

વિધવાની સંખ્યા—	૨૦ વર્ષની અંદર,	૨૦ થી ૩૦ વર્ષ,	૩૦ થી ૪૦ વર્ષ,	૪૦ વર્ષ ઉપર.
	૫૩	૨૩૯	૪૮૪	૧૧૪૧
				૧૯૧૭

તાલુકો—વીરમગામ.

આ તાલુકામાં આશરે ૧૫૦ ગામ છે, તેમાં ૬૯ ખાલસા તથા ૮૧ તાલુકદારી છે. આ તાલુકાના મુખ્ય શહેર વીરમગામમાં ફોજદારી, રેવેન્યુ, ને દીવાની કોર્ટો છે.

રેલ્વે　આ તાલુકામાં વીરમગામ એ રેલ્વેનું મુખ્ય જંકશન છે. ત્યાં ચાર ટ્રેનો ભેગી થાય છે એક ટ્રેન અમદાવાદ ને મુંબઇ તરફ જાય છે. બીજી કાઠીઆવાડ તરફ ને ત્રીજી ટ્રેન મહેસાણે થઇ મારવાડ તરફ જાય છે. ચોથી ટ્રેન ખારાઘોડા ભણી જાય છે વીરમગામથી મહેસાણે જતી રેલ્વેમાં ધેલડા નામના સ્ટેશનથી ભોયણી તીર્થે જવાય છે. રસ્તો સરીઆમ છે. વીરગામથી ખારાઘોડા જતી ટ્રેનમાં ઝુંડ સ્ટેશનથી બે માઇલ ઉપર ઉપરીયાળાનું તીર્થ છે. પાટડી સ્ટેશનથી બારગાઉ દૂર સંખેશ્વર તીર્થ છે.

આ તાલુકામાં મુખ્યપાક-કપાસ, જુવાર અને બાજરીનો છે. વેપારના મથક વીરમગામ, માંડળ, પાટડી, રામપુરા, દેત્રોજ છે. વીરમગામમાં બે કાપડ વણવાની મીલો છે, તથા છ જીન છે. માંડળ ને પાટડીમાં પણ જીન છે. રામપુરામાં એક જીન છે. ને ખારાઘોડામાં મીઠું પાકે છે.

આ તાલુકાનુ મુખ્ય શહેર વીરમગામ જોવા લાયક છે, અને તેમાં પણ પાંચ મોટા સુશોભિત અને સુંદર શિખરબંધી દેરાસરો છે તથા એક ઘર દેરાસર છે. યાત્રાળુને ઉતરવા માટે મોટી ધર્મશાળાઓ પણ સંઘ તરફથી બંધાવવામાં આવી છે, તથા ખાવા પીવા અને સુવા બેસવા માટે શ્રી સંઘ તરફથી વાસણ-ગોદડાં વિગેરે જોઇતો સામાન શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢીના વહી-વટ કરનાર મુનીમ પાસેથી મળે છે. વળી શહેર પણ ચોબાજુ જોવા લાયક છે અને તેને ફરતો કોટ છે. તેમાં ગંગાસર તથા મુનસર નામથી ઓળખાતાં બે ઘણાજ સુંદર તળાવો છે, જેમાં મુનસર તળાવ ઘણું જોવા લાયક છે, અને તે તળાવ આગળના વખતમાં થઇ ગયેલા મહારાજા સિદ્ધરાજની માતા મીનળદેવીનું બંધાવેલું કહેવાય છે. તે તળાવ પથ્થરથી બંધાવેલું અને તેમાં ફરતી ૩૬૦ મહાદેવ ને થાક દેરીઓ છે, અને તે તમામ દેરીઓમાં શીવલીંગ

બેસારેલા હતા. જયારે સાંજરે આરતી થતી હતી તે વખતે એક મોટો ઘંટ વગાડતા હતા, જેની દોરીના આધારે સર્વે દેરીઓમાં ટોકરીઓ વાગતી હતી તેમ કહેવાય છે. પણ હાલ તો તે દેરીમાંની ઘણી પડી ગઈ છે. વળી અત્રે દીવાની તથા ફોજદારી કોરટો છે તેમાં દીવાની કોર્ટ ભરવાડી દરવાજા બહાર રેલ્વે સ્ટેશન ઉપર જતાં જમણી બાજુએ છે અને ફોજદારી કોર્ટ ગામમાં દાણા બજાર પાસે છે, તથા બાગબગીચા વીગેરે જોવા લાયક શહેર છે.

"દેરાસરો" આ તાલુકામાં દેરાસરો ૨૭ છે. તેમાં ભોયણીજીનું મોટું તિર્થ છે. આ તીર્થ શ્રી મલ્લીનાથજી મહારાજના નામથી ઓળખાય છે. મલ્લીનાથજી મહારાજની મૂર્તિ સં. ૧૯૩૦ ના વૈશાક શુદ ૧૫ ને સુકરવારને રોજ ભોયણીજીની સીમમાં કેવળ પટેલના ખેતરમાં કુવો ખોદતાં નીકળેલ છે. તે વખત કુકંવાવ અને કડીવાળા મલ્લીનાથ મહારાજને પોતાના ગામમાં લઈ જવાની કોશિષ કરતા હતા. પણ મહારાજની મરજી ભોયણીજી પધારવાની હોવાથી તેમને વગર બળદના ગાડામાં પધરાવ્યા, અને ગાડુ વગર બળદે ભોયણી તરફ વળ્યું, તેથી બીજાઓએ હઠ મુકી દઇને ભોયણીજી લઈ જઈને પધરાવ્યા.

સં. ૧૯૩૩ માં મારવાડમાંથી એક બાઇ આવેલ તે પ્રભુની પુજા કરવા આવતાં એક પગ ઉમરાની અંદર અને એક પગ ઉમરાની બહાર હતો, તે દરમીયાન બાઈને અડચણ આવવાથી પાછી વળતાં ઓરડી બહાર પડી ગઈ, અને ચોકમાં ચંદણી હતી તે તેની મેળે બળી ગઈ, અને અમી ઝરતાં બંધ પડી ગયાં. આ મૂર્તિના સંબંધના ઘણા ચમત્કાર સાંભળવામાં આવેલા છે. સં. ૧૯૩૯ માં દેરાસર શરૂ કરવામાં આવ્યું તે સં. ૧૯૪૩ માં તૈયાર થયું, ને તે સાલમાં માહા શુદ ૧૦ ને રોજ કડીના રહીશ સંઘવી ચુનીલાલ જોઈતાદાસે પ્રભુને નવા દેરાસરમાં પધરાવ્યા. તેનો મહિમા અને બાધાઓ ઘણી ચાલે છે. દર વરસે માહા શુદ ૧૦ ને રોજ શેઠ જમનાભાઇ ભગુભાઈ તરફથી નોકારશી કરવામાં આવે છે. હાલ પણ મહારાજનો મહિમા અતિશય ચાલે છે. દર પુનમે માણસો ૩૦૦–૪૦૦ આવે છે.

"ઉપાશ્રય તથા પૌપધશાળા" આ તાલુકામાં ૧૦ ગચ્છવાર ઉપાશ્રય અને ચાર ગચ્છવાર પૌપધશાળા છે તે નીચે મુજબ:— વીરમગામ–પાંચ ગચ્છવાર ઉપાશ્રય.

પાયચંદ.	તપગચ્છ.	અંચલ.
૨	૨	૧

પાટડી—૨ ગચ્છવાર ઉપાશ્રય

તપગચ્છ.	અંચલ.
૧	૧

માંડળ—૩ ગચ્છવાર ઉપાશ્રય

અંચલ.	પાયચંદ.	તપગચ્છ.
૧	૧	૧

માંડળ—૪ ગચ્છવાર પૌપધશાળા ૩ પાયચંદ. ૧ અંચલ.

"ધર્મશાળા" આ તાલુકામાં ૪ ધર્મશાળા છે.

૧ વીરમગામમાં છે તેમાં કોઇ જાતની સગવડ નથી.

૩ ભોયણીજીમાં છે જેમાં—

૨ શ્રી સંઘ તરફથી બાંધવામાં આવી છે.

૧ એક નવી ધર્મશાળા શેઠ ગોકળભાઇ દોલતરામ વીશનગરવાળા તરફથી બંધાય છે.

આં ધર્મશાળાઓમાં દરેક જાતની સોઈ ભોયણી કારખાના તરફથી રાખવામાં આવે છે, તેમજ જાત્રાળુને જોઇતાં વાસણ ગોદડાં પુરા પાડવામાં આવે છે.

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં ૩ પાઠશાળા છે.

૧ વીરમગામમાં "શ્રી જૈન શાળા"

૨ માંડળમાં. "શ્રી જૈન પાઠશાળા." તેને જૈન વિદ્યાશાળા કહે છે.

૩ પાટડીમાં. "શ્રી જૈન શાળા"

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૧૬ પુરૂપ અને ૧૩ સ્ત્રીની છે, જેમાં પુ. ૫ સ્ત્રી ૬ વીરમગામમાં." "પુ. ૬ સ્ત્રી ૧ માંડળમાં." "પુ. ૫ સ્ત્રી ૫ પાટડીમાં" ને સ્ત્રી ૧ કુકવાવમાં છે.

—ઇંગ્રેજી જ્ઞાનમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૮૩ ની છે, જેમાંના ૪૬ વીરમગામમાં છે, અને ત્રણ ગ્રેજ્યુએટ છે,

મી૦ મોહનલાલ વાડીલાલ બી.એ. વીરમગામ.

મી૦ નથુભાઈ મોતીચંદ બી.એ. એલ.એલ.બી. વીરમગામ.

મી૦ ચતુરભાઈ કાળીદાશ બી.એ. માંડળ.

મણી તથા કુમારપાળ રાસ ઉપરથી જણાય છે, તથા એકંદર ૮૪ દેરાસર હતાં એમ કહેવાય છે, આ બાબતની સાબિતી ઘણીજ સારી મળી આવી છે. કાલમીટ પથ્થર ઉપર કોરેલા લેખ હાલમાં મળી આવેલા અત્રેના દેરાસરજીમાં છે, તેમાંથી ઉપરનાં દેરાસર બંધાયાની સાલ મળી આવે છે.

કુમારપાળ મહારાજે શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય જે ઘરમાં જન્મ્યા હતા, તે ઘરની જમીન ઉપર બાવન જીનાલયનુ દેરાસર, ગુરૂ ભક્તિ અર્થે બંધાવેલું, પણ ખેદની વાત છે કે તે દેરાસર ઉપર આપણી બેદરકારીથી થોડાંક વરસ ઉપર મુસલમાનોએ મસ્જીદ બાંધી છે.

ધંધુકા ગામ ઉપરાંત તાલુકાના ઘણા ગામોમાં જીનાલયો હતા. ઠેકાણે ઠેકાણે જૈન મંદિરો પડી ગયેલાં તથા દટાએલાનાં ઢગલા પડયા છે. દાખલા તરીકે ચોકડી, ખમી-નાણા, દેવગાણા ગામોમાં આવા ખંડીયરો મોજુદ છે.

ઉપરની હકીકતથી જણાશે કે આ તાલુકામાં પ્રથમ જૈન વસ્તી ઘણીજ હતી, એટલુંજ નહીં પણ જૈનો ઘણા ધનાઢય હતા. પણ સાધુ મહારાજના ઓછા વિહારથી તથા રાજ્યોની અવ્યવસ્થાને લીધે ઘણા જૈનો ધર્મ છોડી પરધર્મી થયા છે. સ્વામીનારાયણ તથા વલ્લભીસંપ્રદાય તથા ઢુંઢક મતની અસર આ બાબતમાં વિશેષ થઈ જણાય છે.

અમદાવાદ, સુરત, મુંબઇ, પાટણ વીગેરેથી શ્રી સિદ્ધાચળજી પગ રસ્તે જતા સંઘોને આ તાલુકામાં થઇને જવું પડે છે, તેથી શેઠ હેમાભાઇ તથા મગનભાઇ તથા હઠીભાઇએ ઠેકાણે ઠેકાણે સંઘના આશ્રય માટે ધર્મશાળાઓ બંધાવી છે, પણ શેઠ મગનભાઇની ધર્મશાળા સિવાય બાકીની ધર્મશાળાઓ પડી ગઈ છે અથવા પડી જશે તેવી સ્થિતીમાં છે.

આ તાલુકામાં રેલ્વે સ્ટેશન એકજ છે અને તે રાણપુર છે. રાણપુર બી. જી. જે. પી. રેલ્વે ઉપર વઢવાણ કાંપથી સોનગઢ જતાં ચોથું સ્ટેશન છે. તે સિવાય આ તાલુકામાં આવવાનું બીજું સ્ટેશન નથી. રાણપુરથી ધંધુકા સુધી ૧૮ માઇલની પાકી સડક છે, ધંધુકાથી ધોલેરા સુધી ૧૬ માઇલની કાચી સડક છે, તથા ધંધુકાથી બરવાળા સુધી ૧૮ માઇલની પાકી સડક છે. અમદાવાદથી ધંધુકા સુધી ૬૬ માઇલની પાકી સડક હતી તે તુટી ગઇ છે.

ધોલેરા બંદર પ્રથમ અત્રેના તાલુકદારોનું હતું પણ કાળક્રમે તાલુકદારોના કુસં-પથી બ્રિટીશ સરકારની સત્તા નીચે છે.

અત્રે આવવાના પ્રસિદ્ધ રસ્તા રાણપુર અને ધોળકા સ્ટેશનો છે, બંને ૨૦ ગાઉ દૂર છે. રાણપુર સ્ટેશન થઇ અતરે આવવું વધારે સારૂં અને સહેલું છે. રાણપુર સ્ટે-શન ઉપર વાહનો જોઇએ તેટલાં હાજર રહે છે, અને ધંધુકા થઇને અત્રે અવાય છે. ખંભાત, ભરૂચ, સુરત, અમદાવાદ, ખેડા આદિથી શ્રી સીદ્ધગીરી ભેટવા જતા સંઘો અને મુનિ મહારાજાઓને જવાનો પ્રાયે આ માર્ગ છે.

અતરેથી પાંચ ગાઉ સોઠી ગામે ખાસ ઉપાશ્રયની જરૂર છે, કારણકે મુનિ મહારાજાઓ અને સાધ્વીજીને જવાનો માર્ગ તેજ હોવાથી ઘણી અગવડ પડે છે. અત્રેથી આઠ ગાઉ ખભીનાણા કરીને ગામ બરવાળા નજીક છે, ત્યાં એક મોટો ટેકરો છે તે જોતાં ત્યાં એક ભવ્ય પ્રાચિન દેવાલય હોવાનું જણાય છે. ત્યાંના વૃદ્ધ માણસો જૈનોનું દેરાસરજી હોવાનું જણાવે છે તો ત્યાં બારીકીથી તપાસ થવાની જરૂર છે. આ બંદર થોડા વર્ષ અગાઉ કાઠીઆવાડનું પ્રખ્યાત બંદર હતું વેપાર રોજગાર ઘણોજ સારો ચાલતો હતો, પણ થોડાક વરસથી સરકારની નિષ્કાળજીથી દરીઓ પુરાઈ ગયો છે, તેથી તેમજ બીજાં શહેરોને રેલ્વે આદિ વેપારનાં સાધનો છે, તેવાં અત્રે નહીં હોવાથી હાલમાં આ બંદર નબળી સ્થિતિમાં છે પણ અત્રે રેલ્વે જેવું સાધન હોય તો આ બંદર વેપારનું એક મથક થઇ જાય તેમાં નવાઇ નથી. દરિયો સુધારવાની જરૂર છે. અત્રે રૂ અને શ્રીફળનો વેપાર સારો છે. શ્રીફળ ઠેઠ મારવાડમાં જાય છે. અત્રે આદિનાથજીનું દેરાસર એક મોટું ભવ્ય તીર્થ જેવું છે. જૈન યાત્રાળુઓએ દર્શનનો અવશ્ય લાભ લેવા લાયક છે.

અત્રે કન્યાવિક્રયાદિ હાનીકારક રીવાજો પ્રચલિત છે તે બંધ કરવા બાબત યોગ્ય પ્રયાસ કરવાની જરુર છે. ઝાલાવાડમાં જૈનોના તેર તાલુકાનો ઘોળ બાંધેલો છે તેમાંનો એક તાલુકો આ છે. ઝાલાવાડના તેર તાલુકામાંથી હાનીકારક રીવાજો દૂર કરવા ત્યાંના જૈનો સતત્ પ્રયાસ કરે તો તે રીવાજો તત્કાળ દૂર થાય તેમ છે.

અત્રેની પાંજરાપોળની ઘણીજ દયાજનક સ્થિતિ છે ખાસ મદદની જરૂર છે.

"દેરાસર" આ તાલુકામાં દેરાસર ૮ છે.

"ધર્મશાળા" આ તાલુકામાં જાણવાજોગ ધર્મશાળા કે ઉપાશ્રય નથી.

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં પાઠશાળા ૩ છે.
ધંધુકામાં ૧ જૈન શાળા છે.
ધોલેરામાં ૧ જૈનશાળા તથા જૈન વિદ્યાશાળા છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે અભ્યાસવાળા ૪ પુરૂષ અને ૪ સ્ત્રી છે અને તે ધોલેરામાં છે.
—ઇંગ્રેજી જાણનારમાં મેટ્રિક અને તેથી ઓછા જ્ઞાનવાળાની સંખ્યા ૪૮ની છે તેમાંના ૩૮ ધોલેરામાં છે.
—આ તાલુકામાં બે ગ્રેજ્યુએટો છે:— તેમનાં નામ નીચે પ્રમાણે.
મી. મોતીલાલ મણીલાલ એલ, એમ, એન્ડ એસ.

મી. વેલચંદ ઉમેદચંદ હાઇકોર્ટ પ્લીડર.

—સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૧ ની છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં બે પાંજરાપોળ છે.

ધંધુકામાં ૧ પાંજરાપોળ છે. જૈનો દેખરેખ રાખનાર તરીકે નથી વૈદની જોગવાઇ નથી.

ધોલેરામાં ૧ પાંજરાપોળ છે. દેખરેખ રાખનાર અન્યધર્મી અને જૈનો મળીને છે. વૈદની જોગવાઈ નથી. જાનવરોની સંખ્યા ૧૦૦૦) ને આશરે છે.

"સભામંડળ" આ તાલુકામાં ૧ સભા છે અને તે ધોલેરામાં છે, તે શ્રી જૈન જ્ઞાનાનંદવર્ધક સભા એ નામથી ઓળખાય છે.

"પુસ્તક ભંડાર" આ તાલુકામાં પુસ્તકભંડાર ૧ છે તે ધોલેરામાં છે અને તેમાં હસ્તલિખિત પુસ્તકો ૧૩૧ ને આશરે છે.

"વસ્તી" આ તાલુકામાં ૩૦ ગામ અને ૩૩૧ ઘર છે તેનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:—

	કુ.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૩૭૩	૨૨૯	૪૯	૬૬૧	૧૨૨૪
સ્ત્રી.	૧૬૦	૨૩૪	૧૭૯	૫૭૩	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા.

૨૦ ની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ની ઉપર
૪	૨૩	૫૧	૧૦૧

કુલ. ૧૭૯

"વેપાર ઉદ્યોગ" આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૩૦૭ વેપાર કરે છે, ૬૯ નોકરી કરે છે, ૮ ખેતીનો ધંધો કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને અને નિરૂદ્યમી છે.

આ તાલુકામાં જૈનોની સારી વસ્તીવાળું એક ધોલેરા બંદર છે, પણ આ બંદર ભાગવાથી જૈનોની સ્થિતિ દિન પરદિન બગડતી જાય છે.

તાલુકો ધોળકા.

ધોળકા તાલુકો અમદાવાદ જીલ્લામાં આવ્યો છે. તેનું મુખ શહેર ધોળકા અમદાવાદથી દક્ષિણ દિશામાં છે. તેમાં મુનસફ કોર્ટ અને મામલતદારની કચેરી છે. આસિસ્ટંટ કલેકટરના ડીવીઝનમાં ધોળકા અને સાણંદ છે. તેઓ શિઆળા અને ઉનાળાના આઠ મહિનામાં બંને તાલુકામાં ફરે છે. ચાર પાંચેક વરસથી અમદાવાદથી ધોળકા સુધી રેલ્વે સંબંધ થયો છે. ગુજરાતમાં રેલ્વે નહોતી, ત્યારે પાલીતાણા જવાનો સંઘનો રસ્તો ધોળકે થઇને હતો, અને હાલ પણ છરી પાલતા સંઘો કેટલાક ધોળકે થઇને અને કેટલાક બાવળે થઇને જાય છે. દંતકથા મુજબ ધોળકા વૈરાટ નગર હતું, અને તેમાં પાંડવો સંતાયા હતા. તેનો દર્શનિક પુરાવો કંઇ મળતો નથી, પરંતુ એટલું નિર્વિવાદ છે કે તે ઘણું પુરાતન શહેર છે, અને એક વખત તે ઘણીજ સારી જાહોજલાલી ભોગવતું હોવું જોઇએ, કારણ કે ગામની આસપાસ બબે માઇલો સુધી ખંડેરો માલુમ પડે છે હાલ તેની ઘણી માઠી સ્થિતિ છે. દરેક વખતે સંખ્યાબંધ ઘરો પડી જાય છે. વસ્તી ઘણી ઘટી ગઈ છે અને ઘટતી જાય છે. હાલ ફકત બારેક હજાર માણસની વસ્તી અંદાજે ગણી શકાય. ઘર ઘણા વિશાળ અને પાણીની કિંમતે સસ્તાં છે. હવા પણ બગડી ગઈ છે. શ્રાવકની વસ્તી આગળ કરતાં ઘણી ઓછી છે. ધોળકામાં ત્રણ દેરાસર છે, તેમની સંભાળ જો કે હાલ લેવાય છે, પરંતુ ભવિષ્ય માટે બહુ ધાસ્તી રખાય છે. ધોળકામાં એક ટાંકાની ભવ્ય મસ્જીદ છે તેના દેખાવ ઉપરથી એમ માલુમ પડે છે કે પ્રથમ તે ઘણુંજ મોટું દેરાસર હોવું જોઇએ, જે ભાગીને આ મસ્જીદ થઈ છે. બીજી કેટલીક મસ્જીદોનાં બારણાંની જગ્યાએ દેરાસરોનાં બારણા લગાવેલાં માલુમ પડે છે. ધોળકામાં પ્રથમ જૈન વસ્તી ઘણી સારી હતી અને પૈસાવાળી હતી. આ શહેરમાં વસ્તુપાળ અને તેજપાળ નામે બે ભાઈઓ ગુજરાતના મહારાજા વીરધવળના વખતમાં જૈન મંત્રીઓ હતા, જેઓએ ઘણા દેશો જીતીને ગુજરાતનું રાજ્ય વધારી દીધું હતું. તેમણે અનર્ગળ દ્રવ્ય ખર્ચીને શ્રી શત્રુંજયનો સંઘ કહાડયો હતો, અનેક દેરાસરોના જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યા હતા, ઉપાશ્રયો તથા પૌષધશાળાઓ પણ કરાવી હતી, જેમણે આબુના પહાડ ઉપર અઢાર કોટી ધન ખર્ચીને એક ઉત્તમ કારીગરીવાળુ ભવ્ય રમણિક દેરાસર બંધાવીને જૈન કોમને એક અપૂર્વ વારસો આપ્યો છે. એવું કહેવાય છે કે ભાલાપોળમાં દેરાસર છે, તેના ભોંયરામાં શ્રી હેમચંદ્રાચાર્યે સરસ્વતી દેવીની ઉપાસના કરી હતી. અહીં પ્રથમ વધારે ઉપાશ્રય હતા પરંતુ હાલ એકજ છે.

બાવળામાં પ્રથમ જુનું દેરાસર હતું પરંતુ હાલ દશહજાર રૂપીઆના મોટા ખર્ચે નવું કરવામાં આવે છે.

ધોળકા તાલુકામાં પેહેલાં જૈનની વસ્તી ઘણી હતી પરંતુ કેટલીક ખુટી ગઈ છે, અને કેટલાક લોકોએ વૈશ્નવ અને સ્વામી નારાયણ ધર્મ અંગીકાર કર્યો છે, કારણકે તેમનો પરિચય વધારે અને આપણા મુનિવર્યનું આગમન ઓછું. અમદાવાદમાં પોળે પોળે સાધુઓ માલમ પડે છે જ્યારે આવા જરૂરના ઠેકાણે તેમના આગમનની ખામી માલુમ પડે છે.

અમદાવાદ હસ્તીમાં નહોતું ત્યારે ધોળકામાં પુર જોસથી વેપાર ચાલતો હતો. તેનું સ્થળ (સિચ્યુએશન) ઘણું સારૂં છે. તેનાથી ધોલેરા, ધંધુકા, ખંભાત, પેટલાદ, નડીયાદ, વઢવાણ, લીંબડી વીગેરે વીશગાઉને છેટે છે. ખેડા દશ ગાઉ છે. અમદાવાદ બાર ગાઉ છે આ પ્રમાણે તે મધ્ય સ્થળે આવેલું છે. ધોલેરા બંદરથી પ્રથમ માલ આવતો, ત્યારે ધોળકે થઈનેજ ગુજરાત અને મારવાડમાં જતો હતો. સાબરમતી નદી ધોળકા તાલુકામાં થઈનેજ જાય છે. સિદ્ધરાજની મા મીનળદેવીએ બંધાવેલ મલાવ તળાવ ધોળકામાંજ છે

"દેરાસર" આ તાલુકામાં ૧૪ દેરાસર છે.

"ધર્મશાળા" આ તાલુકામાં ધર્મશાળા તથા ઉપાશ્રય સંબંધી જાણવાજોગ હકીકત નથી.

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં ૧ પાઠશાળા છે અને તે કોઠ નગરમાં છે, તે આચાર્ય શ્રી આત્મારામજી જૈન પાઠશાળાના નામથી ઓળખાય છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ફક્ત ૧૦ પુરૂષની છે.

—ઈંગ્રેજી જાણનાર, મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૭ ની છે (આ તાલુકામાં કોઈ જૈન ગ્રેજ્યુએટ્ નથી.)

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં એક પાંજરાપોળ છે અને તે કોઠ નગરમાં છે. દેખરેખ રાખનાર જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. જીવોની સંખ્યા ૧૫૦ ના આસરે છે.

"પુસ્તકભંડાર" આ તાલુકામાં પુસ્તક ભંડાર ૧ છે તે કોઠ નગરમાં છે, તેમાં હસ્તલિખિત પુસ્તકોની સંખ્યા ૪૦૦ ની છે.

"વસ્તી" આ તાલુકામાં ૩૧ ગામ અને ૨૫૫ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે :—

	કુ.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૨૦૪	૧૬૯	૩૮	૪૧૧	૮૩૫
સ્રી.	૭૯	૧૭૮	૧૬૭	૪૨૪	

વિધવા—આ તાલુકામાં નીચે પ્રમાણે ઉમર વાર વિધવાની સંખ્યા છે.

૨૦ ની અંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર
૫	૨૫	૫૫	૮૨

કુલ. ૧૬૭

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૨૬૦ વેપાર કરે છે, ૨૭ નોકરી કરે છે, ૨ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો પ્રાંતીજ.

અમદાવાદથી શરૂ થતી પ્રાંતીજ લાઇન પ્રાંતીજ થઇ ઠેઠ અહમદનગર (ઇડર રોડ) સુધી જાય છે. અગાઉ રેલવેના અભાવે શ્રી કેશરીયાજી તીર્થે જનારા સંઘો પ્રાંતીજ થઇ જતા હતા, હાલ ઉદેપુર થઈને જાય છે. તોપણ પગ રસ્તે જનારા સંઘો હજુ પણ પ્રાંતીજ થઇને જાય છે. અંહીથી કેશરીયાજી તીર્થ ૬૦ કોશ દૂર છે.

પ્રાંતીજમાં વસ્તી જૈન કોમને લગતી ખાસ જાણવાજોગ કાંઇપણ પ્રાચીન હકીકત નથી, પણ એટલું તો કહી શકાય કે પહેલાં આપણી કોમના ઘરો વિશેષ હતા હાલ તેમાંથી કેટલાએક ઘરો સ્થાનકવાસી, વૈશ્નવ, સ્વામીનારાયણ વિગેરે બની ગયા છે.

"દેરાસર" આ તાલુકામાં ૭ દેરાસર છે.

"ઉપાશ્રય" આ તાલુકામાં ૧૦ ઉપાશ્રય છે તે પૈકી ૪ ઉપાશ્રય પ્રાંતીજમાં છે.

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં પ્રાંતીજ ગામમાં ૧ જૈન કન્યાશાળા તથા ૧ જૈન પાઠશાળા છે, તે આચાર્ય શ્રી કમળ વિજયજીના નામથી ઓળખાય છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૧૪ ની છે જેમાં ૫ પુરૂષ અને ૯ સ્રી છે. મેટ્રીક અને તેથી ઓછા જ્ઞાનવાળા ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા ૧૭ ની છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં પાંજરાપોળ ૧ છે અને તે પ્રાંતીજમાં છે. દેખરેખ રાખનાર જૈનો સાથે અન્ય ધર્મિઓ પણ છે જીવોની સંખ્યા ૪૦ ની છે. મકાનની સ્થીતિ સારી છે. વૈદ્યની જોગવાઇ નથી.

"પુસ્તકાલય" આ તાલુકામાં ૨ સાધારણ પુસ્તકાલય છે, તેમાં ૧ પ્રાંતીજમાં ને ૧ ઓરાણમાં છે.

"વસ્તી" આ તાલુકામાં ગામ ૩૩ છે, તેમાં ૩૩૪ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કુ.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૨૮૧	૨૪૧	૫૭	૫૭૯	૧૧૪૧
સ્ત્રી.	૧૫૯	૨૩૫	૧૬૮	૫૬૨	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા

૨૦ ની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર
૬	૨૪	૬૧	૭૭
			કુલ. ૧૬૮

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૩૬૦ વેપાર કરે છે, ૭૯ નોકરી કરે છે, ૪ ખેતીનો ધંધો કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સાણંદ.

આ તાલુકો દસક્રોઇ તાલુકાની ઉત્તરે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય શહેર સાણંદ છે, જે બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વે ઉપર એક સ્ટેશન છે.

આ તાલુકામાં ગોધાવી કરીને ગામ છે. આ ગામમાં આપણામાં પ્રખ્યાતી પામેલા શેઠ વીરચંદ દીપચંદ સી. આઇ. ઈ. જે. પી નો જન્મ સંવત ૧૮૮૯માં થયો હતો, જેઓએ સાધારણ સ્થિતિમાંથી વધી ઉંચ સ્થીતિએ આવીને કોમની સારી સેવા બજાવી છે, તેઓ સં. ૧૯૬૨ની સાલમાં પાટણ ખાતે ભરાયેલી ચોથી શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના પ્રમુખ થયા હતા, તે ઉપરાંત આપણી મુંબઇ ખાતેની કોન્ફરન્સની હેડ

ઓફીસમાં રેસીડેન્ટ જનરલ સેક્રેટરી તરીકે ઘણા વર્ષ સુધી કાર્ય બજાવ્યું હતું, તેમજ શ્રી જૈન એશોસીએશન ઓફ ઇંડીયાના પ્રમુખ તરીકે તથા બીજાં ઘણા ધાર્મિક ખાતાઓમાં તન મન અને ધનના ભોગે તેઓએ શ્રી સંઘની સેવા બજાવી છે.

"દેરાસર" આ તાલુકામાં ૯ દેરાસર છે.

"ઉપાશ્રય" આ તાલુકાના સાણંદ ગામમાં બે ઉપાશ્રય અને એક પૌષધશાળા છે તે નીચે પ્રમાણે :—

૧ (વિજે) અણસુર ગચ્છની પૌષધશાળા
૧ (વિજે) અણસુર ગચ્છનો ઉપાશ્રય
૧ સાગર ગચ્છનો ઉપાશ્રય

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં ૧ "જૈન પાઠશાળા" છે, જે સાણંદ ગામમાં છે તેમાં છોકરાઓ ઉપરાંત શ્રાવિકાઓને અભ્યાસ કરાવવામાં આવે છે. તેમજ આ તાલુકામાં ગોધાવી ગામમાં શેઠ વીરચંદભાઇ દીપચંદની સ્થાપેલી સ્કુલ છે જેમાં જૈનોને અરધો કલાક ધાર્મિક શીક્ષણ આપવામાં આવે છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પાંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૨૭ પુરૂષ અને ૧૨ સ્રીની છે, તેમાં ૧૮ પુરૂષ અને ૯ સ્રી ફકત સાણંદમાં છે.

મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા ૭૬ની છે જેમાંના ૪૩ સાણંદમાં છે. (આ તાલુકામાં એકે ગ્રેજ્યુએટ નથી.)

સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૧૧ની છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં પાંજરાપોળ ૧ છે અને તે સાણંદ ગામમાં છે. દેખરેખ રાખનાર જૈન સાથે અન્ય ધર્મીઓ છે. વૈદની જોગવાઈ નથી. મકાનની સ્થીતિ સારી છે. જીવોની સંખ્યા ૮૦૦) ના આશરાની છે.

"સભા મંડળ" આ તાલુકામાં ૨ સભાઓ છે તે સાણંદમાં છે,

૧ શ્રી જૈનોદય બુદ્ધિસાગર સમાજ.
૨ શ્રી જૈનબોધ બુદ્ધિપ્રકાશ સભા.

"પુસ્તકાલય" આ તાલુકામાં ૨ સાધારણ પુસ્તકાલય છે જેમાં ૧ સાણંદમાં ને ૧ ગોધાવીમાં છે.

"વસ્તી" આ તાલુકામાં ૨૦ ગામ અને ૫૪૪ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણેઃ-

	કુ.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૩૦૨	૩૬૭	૮૨	૭૫૧	૧૬૧૫
સ્ત્રી.	૧૮૪	૩૭૯	૩૦૧	૮૬૪	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

૨૦ની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર
૧૧	૪૩	૯૯	૧૪૮
		કુલ.	૩૦૧

"વેપાર ઉદ્યોગ" આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૬૫ વેપાર કરે છે, ૭૭ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નીરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર. આ જીલ્લામાં કુલ ૩૧૮ દેરાસરો છે, જેમાંથી બારમા ભાગ જેટલાં દેરાસરો જીર્ણ તથા અપૂર્ણ સ્થિતિમાં, નવમા ભાગનાં સાધારણ સ્થિતિમાં, અને અડધા ભાગ કરતાં કાંઈક ઓછી સંખ્યાનાં સારી સ્થિતિમાં છે. ત્રીજા ભાગ જેટલાં ઘર દેરાસરો છે. આ દેરાસરોમાં માત્ર ૨૩૧ તો તળ અમદાવાદ શહેરમાંજ છે, જેમાંના ૧૧ દેરાસરો સાધારણ તથા જીર્ણ સ્થિતિનાં છે, ૧૧૫ ઘર દેરાસરો છે, બાકીનાં ૧૧૫ દેરાસરો મોટાં અને ઘણી સારી સ્થિતિમાં છે. છેલ્લાં થોડાં વર્ષોમાં પ્રખ્યાતિ પામેલું શ્રી ભોયણીજીનું તીર્થ પણ આજ જીલ્લામાં છે. તે ઘણું જોવા લાયક છે.

ઉપાશ્રય ધર્મશાળા. આ જીલ્લામાં કુલ ૧૫૫ ઉપાશ્રય તથા ૪૦ ધર્મશાળાઓ છે. આ ઉપાશ્રયોમાં અમદાવાદ, વીરમગામ વિગેરે મોટા શહેરોના ઉપાશ્રયો ભવ્ય અને ઘણી સારી સ્થિતિમાં છે. ગામડાંઓમાં પણ સાધારણ રીતે સારી સ્થિતિમાં છે, પરંતુ દશ ટકાના પ્રમાણ જેટલા ગામડાંના ઉપાશ્રયો જીર્ણ અવસ્થામાં નજરે પડે છે.

શહેરની ધર્મશાળાઓ મોટે ભાગે જમણવારના ઉપયોગને માટેજ વપરાય છે, પરંતુ અમદાવાદ. વીરમગામ, ભોયણી વીગેરેની ધર્મશાળામાં ગોદડાં, વાસણ

વીગેરે મળી શકે છે અમદાવાદની બહારની વાડીની ધર્મશાળા ઘણી વિશાળ ને જોવા લાયક છે. શ્રી શત્રુંજ્ય તીર્થ તરફ જવાના પગ રસ્તાના ગામડાંઓમાં પ્રથમ ધર્મશાળાઓ ઘણી હશે. પરંતુ હાલમાં તો ઘણી થોડી નજરે પડે છે, ને તે પણ કેટલીક જગાએ જીર્ણ સ્થિતિમાં છે.

પાઠશાળા. આ જીલ્લામાં કુલે ૨૭ જૈન શાળાઓ છે, તેમાં ૧૭ તો તળ અમદાવાદ શહેરમાંજ છે. ત્યારે બાકીની માત્ર ૧૦ આખા જીલ્લામાં છે. આ બધી પાઠશાળાઓ ઘણી સારી રીતે ચાલે છે. અમદાવાદની કેટલીક પાઠશાળા તો બીજી પાઠશાળાના નેતાઓને અનુકરણ કરવા જેવી ઉત્તમ પ્રકારની પદ્ધતિથી ચલાવવામાં આવે છે.

આ જીલ્લામાં વ્યવહારિક કેળવણી લેવાની સરકાર તરફથી તેમજ ખાનગી સાહસથી ઘણી શાળાઓ ચાલે છે, એટલે આપણે માત્ર ધાર્મિક શિક્ષણ આપનારી પાઠશાળાનીજ જરૂર છે. અને ધારવા પ્રમાણે તે ઓછા ખરચથી અને ઘણી સહેલાઈથી નભી શકે.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલે ભણેલ તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૦૭૦૨	૧૫૧૪	=	૧૨૨૧૬	૨૪૫૯૫
સ્ત્રી	૧૮૨૪	૧૦૫૫૫	=	૧૨૩૭૯	

	ધાર્મિક.	ઇંગ્રેજી.	સંસ્કૃત		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૧૧	૧૫૬૦	૧૩૬	=	૧૮૦૭	૬૮૭૧
સ્ત્રી.	૬૪	૦	૦	=	૬૪	

ઉપરના આંકડાઓમાં પુરૂષો ૮૭ા ટકા જેટલી સંખ્યામાં ભણેલા છે, જ્યારે બાકીના ૧૨ા ટકા જેટલી સંખ્યા તદ્દન અભણ અવસ્થા ભોગવે છે. ભણેલાઓમાં પણ સાધારણ રીતે વાંચી લખી જાણવાવાળા ઘણા છે, તોપણ ગુજરાતના બીજા જીલ્લાઓના કરતાં આ જીલ્લો કાંઇક અંશે કેળવણીમાં આગળ વધેલો છે એ તેની ઇંગ્રેજી જાણનારાઓની તથા ગ્રેજ્યુએટોની સંખ્યા ઉપરથી સહેજ અનુમાન થઈ શકે છે.

ધાર્મિક કેળવણીમાં આખા જીલ્લાની વસ્તીના પ્રમાણમાં સંખ્યા ઘણી ઓછી માલમ પડે છે. પંચ પ્રતિક્રમણ જાણનારા ૧૦૯૮ છે તેમાં ૫૧૮ પુરૂષ છે, અને ૫૮૦ સ્ત્રીઓ છે. બે પ્રતિક્રમણ સુધી અભ્યાસવાળા ૨૦૨૭ માણસો છે, જેમાં ૮૭૩ પુરૂષ છે, અને ૧૧૫૪ સ્ત્રીઓ છે. ઉપરની સંખ્યાનો લગભગ પોણો ભાગ તળ અમદાવાદ શહેરમાંજ છે. ધાર્મિક અભ્યાસમાં બીજા જીલ્લાઓ કરતાં આ જીલ્લો કાંઇક વધારે આગળ હોવાનું કારણ

માત્ર આ જીલ્લામાં આપણા પવિત્ર મુનિ મહારાજાઓનો વિહાર કાંઈક સારા પ્રમાણમાં થાય છે. દિવસે દિવસે આ ભાગમાં પાઠશાળાઓનો વધારો થતો હોવાથી એમ આશા રાખવામાં આવે છે કે આગળ ઉપર આ તરફ ધાર્મિક અભ્યાસ વધતો જશે.

ઈંગ્રેજી અભ્યાસ કરનારાઓની સંખ્યા તરફ જોતાં ગુજરાતના તમામ જીલ્લાઓ કરતાં આ જીલ્લો કાંઈ ચઢતી સ્થિતિ ભોગવતો માલમ પડે છે. આખા જીલ્લામાં ૨૯ ગ્રેજ્યુએટ છે તે પૈકી ૧૯ ગ્રેજ્યુએટો તો તળ અમદાવાદમાંજ છે. ઈંગ્રેજી જાણનારમાંથી ૧૨૮૮ તો તળ અમદાવાદનાજ છે, જ્યારે બાકીના ૧૭૨ માણસો આખા જીલ્લામાં છે. વીરમગામ તાલુકાનો ઘણો ભાગ તદન કોળી ઠાકરડાની વસ્તીવાળો હોવાથી તે તરફ ગુજરાતી, ઈંગ્રેજી ને ધાર્મિક કેળવણી તદન પછાત સ્થિતિમાં છે.

સંસ્કૃત જાણનારાઓની સંખ્યા સાધારણ રીતે ઠીક છે, માત્ર અમદાવાદમાંજ તેનો વધારે ભાગ છે.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૧૪॥ ટકા જેટલું આવે છે. જે ગુજરાતના પ્રથમ છપાએલા જીલ્લાઓ કરતાં ઘણું સારું પરિણામ છે, જ્યારે ૮૫॥ ટકા જેટલી સ્ત્રીઓ અભણ સ્થિતિ ભોગવે છે. ધાર્મિક અભ્યાસમાં પણ પુરુષોની સંખ્યાથી અડધા કરતાં વધારે છે અને બીજા ભાગની સ્ત્રીઓ કરતાં વધારે પ્રમાણમાં ભણેલી છે.

પાંજરાપોળ. આ જીલ્લામાં કુલ ૧૩ પાંજરાપોળો છે જે પૈકી ૨ એકલા જૈનોની દેખરેખ નીચે ચાલે છે, ત્યારે બાકીની ૧૧ પાંજરાપોળોમાં જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ પણ સામેલ છે. આ બધી પાંજરાપોળોમાં અમદાવાદની, વીરમગામની, માંડળની અને રામપુરાની પાંજરાપોળો ઘણી સારી વ્યવસ્થાપૂર્વક ચલાવવામાં આવે છે તેમાં અમદાવાદની સૌથી મ્હોટી છે. જેમાં ગમે તેટલાં જાનવરો રાખવામાં આવે છે. અને બીજીમાં વીરમગામમાં ૧૫૦૦સુધી લગભગ રાખવામાં આવે છે. અમદાવાદની પાંજરાપોળ માટે રાંચરંડા કરીને ગામની બીડ શ્રીમંત ખંડેરાવ મહારાજા તરફથી શેઠ જેશીંગભાઈ હઠીશંગ કે જેઓ શ્રી પાંચમી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના ચીફ સેક્રેટરી હતા તેઓને મદદ તરીકે મળી હતી, જે હાલ પણ પાંજરાપોળના કબજે છે. આ સિવાય બીજી ત્રણ પાંજરાપોળો માત્ર નામનીજ હોવાથી આગળના આંકડામાં છાપવામાં આવી નથી.

સભા મંડળ—આ જીલ્લામાં કુલ ૧૬ સભામંડળ છે, જેમાં અમદાવાદની કેટલીક તથા માંડળ અને સાણંદની સભાઓ સારું કામ બજાવે છે. આમાંની કોઈ કોઈ સભા તરફથી પાઠશાળા પણ ચલાવવામાં આવે છે.

વસ્તી—આ જીલ્લાની વસ્તી સંબંધી તાલુકાવાર અને ગામવાર આંકડાઓ આગળ આવી ગયા છે, તેમજ જ્ઞાતિને ગચ્છવાર પણ આપેલા છે, એટલે તે સંબંધી અહીં પૂરી જણાવવા જરૂર નથી તોપણ આખા જીલ્લામાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે તેના મનુષ્યવાર સંખ્યાના આંકડા નીચે પ્રમાણે છેઃ—

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ	૧૫૦૨	૧૧	દશા હુમડ...	૬
૨	વીશા શ્રીમાળી	૧૧૩૮૧	૧૨	પાંડે...	૫
૩	દશા શ્રીમાળી	૮૧૮૬	૧૩	બ્રમભાટ	૩
૪	વીશા પોરવાડ	૧૮૧૫	૧૪	કણુબી	૧૩
૫	દશા પોરવાડ	૧૦૫૨	૧૫	દશા નરસીંગપુરા	૪
૬	દશા ઓશવાળ	૧૮૩	૧૬	લુવાણા	૧૦
૭	ભોજક	૭૦	૧૭	કાચ્છીઆ	૯
૮	ભાવસાર	૩૨૨	૧૮	રજપુત	૪
૯	મારૂ...	૧૫	૧૯	કોળી...	૧
૧૦	પાંચા જૈન...	૧૪		કુલે...	૨૬૫૯૫

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા...	૧૧૩૪૬	૧૨	સાગરજી...	૧૩૩
૨	સાગર	૩૬૮૮	૧૩	સંવેગી	૬૨
૩	દેવસુર	૨૪૩૫	૧૪	કડવામતી	૧૭
૪	આણસુર	૨૬૧૫	૧૫	આગમીયા	૧૦
૫	અંચળ	૧૫૮૨	૧૬	અચળ	૯૬
૬	પાયચંદ	૯૬૪	૧૭	શ્રીપુજ	૬
૭	લોંકા...	૧૨૯	૧૮	ઢેબરીઆ	૮
૮	વડી પોશાળ	૩૯૯	૧૯	વડગચ્છ	૪
૯	લોઢી પોશાળ	૪૨૮	૨૦	ખીજડા	૭
૧૦	બીજા	૨૯૪			
૧૧	ખરતર	૨૩૨		કુલ ..	૨૬૫૯૫

આ જીલ્લામાં કુલ ૬ તાલુકા છે, જેમાં ૨૧૬ ગામ છે, તેમાં ૬૯૬૬ ઘર છે. તેની વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુંવારા, પરણેલા, તથા વિધુર તેમજ સ્ત્રી વર્ગમાં પણ તેવી સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

	કું.	પ.	વિ.	કુલ.	
પુરૂષ.	૫૪૩૩	૫૮૪૮	૯૩૫	૧૨૨૧૬	૨૪૫૯૫
સ્ત્રી.	૨૯૩૬	૬૦૨૧	૩૪૨૨	૧૨૩૭૯	

કુવારા અને કુંવારીની સંખ્યામાં વરાવેલ એટલે સગપણ કરેલાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. કુંવારાની સંખ્યા કુંવારી કન્યાઓ કરતાં પોણા બે ગણી કરતાં પણ કાંઇક વધારે છે, અને પુરૂષ વર્ગની સંખ્યામાં ૪૪॥ ટકા જેટલું પ્રમાણ આવે છે. પરણેલાની સંખ્યા લગભગ ૪૮ ટકા જેટલી છે. સ્ત્રીઓમાં કુંવારી કન્યાનું ૨૩॥ ટકા જેટલું પ્રમાણ છે. વિધવાઓનું પ્રમાણ લગભગ ૨૭॥ ટકાથી ઓછું છે, પણ વિધુર કરતાં પોણાચાર ગણા જેટલું થવા જાય છે. એ દિલગીરી ભરેલું છે. પરણેલી સ્ત્રીઓની સંખ્યા પુરૂષ કરતાં વધારે હોવાનું કારણ માત્ર એક ઉપર બીજી સ્ત્રી પરણવાનો ચાલ છે, જે યોગ્ય નજ કહેવાય.

આ જીલ્લામાં વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે ઉમરની છે.

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપરાંત	કુલ
૧૧૦	૪૬૫	૯૫૨	૧૮૯૫	= ૩૪૨૨

ઉપર પ્રમાણેની વિધવાઓની સ્થિતિ છે. કુલ સ્ત્રીઓના ચોથા ભાગ કરતાં પણ વધારે સંખ્યા વિધવાઓની છે. જેના સાતમા કરતાં કાંઇક ઓછા ભાગની વિધવાઓ ભર યુવાવસ્થાએ આવી છે. ચોથા ભાગ કરતાં વધારે સંખ્યા આધેર અવસ્થાએ પહોંચી છે જ્યારે અડધા ઉપરાંતની વિધવાઓ મોટી ઉમરની છે, પરંતુ આ મોટી ઉમરની સ્ત્રીઓને કઇ અવસ્થાએ આવું વૈધવ્ય પ્રાપ્ત થયું હશે તે એક વિચાર કરવા જેવું છે. વળી ૨૦ વર્ષની અંદરની ઉમરમાં કે જેઓ સંસાર સમુદ્રના પ્રથમ પગથીઆએ આવતાંજ વિધવાઓ થએલી છે તેની ૧૧૦ જેવડી મોટી સંખ્યા નજર આગળ તરી આવે છે. આના કરતાં બીજું શું વધારે દિલગીર થવા જેવું છે!

રીત રીવાજો.

આ જીલ્લામાં પણ કેટલીક જગ્યાએ ગુજરાતના ઉત્તર વિભાગના બીજા જીલ્લાની માફક ઘોળ બંધાએલા છે, તેમ કેટલીક જગોએ ઘોળ જેવું કાંઈ નથી. તળ અમદાવાદ શહેરવાળાઓ અમદાવાદ ગુજરાતની રાજ્યધાનીનું પ્રથમ પદવીનું શહેર હોવાથી પોતાને સૌથી શ્રેષ્ટ માને છે, અને તેથી પોતાની કન્યાઓ બહાર ગામ આપતા નથી, અને બહાર ગામની

કન્યાઓ લે છે ખરા. વળી તેમાં કેટલાક લોકો પહેરામણી તરીકે કન્યાના બાપ પાસેથી ઉલટી અમુક રકમ લે છે.

આ જીલ્લાના કેટલાક તાલુકાના જૈનોમાં અન્ય ધર્મીઓ સાથે કન્યા લેવડ દેવડનો રીવાજ છે. આ રીવાજ જેમ બને તેમ હવે તાકીદે નાબુદ કરવાની ખાસ જરૂર છે. આવો રીવાજ ચાલુ થવાનું કારણ એમ સમજાય છે કે આગળના વખતમાં જ્યારે સ્વામી-નારાયણ વીગેરે પંથોનું જોર નહોતું ત્યારે હાલના તે ધર્મને સ્વીકારનારા વાણીઆઓ પ્રથમ જૈન ધર્મી હતા, અને તે વખતનો અંદર અંદર ચાલતો કન્યા લેવડ દેવડનો રીવાજ આજ સુધી રહેલો માલમ પડે છે. આટલા વખત સુધી તેજ રીવાજ મુજબ ચાલ્યું, પણ હવે જાગ્યા ત્યાંથી સવાર ગણીને આ રીતીને જડમૂળથી ઉખેડી નાંખવી જોઇએ. આવા રીવાજથી બિચારી જૈન કન્યાઓને ઘણી વખતે દુઃખી થવું પડે છે.

આ જીલ્લામાં રડવા કૂટવાનો, મરણ પછવાડે જમણવારનો. કન્યા વિક્રયનો. હોળી વીગેરે મિથ્યાત્વી પર્વો ને શ્રીમંત પ્રસંગના તેમજ બીજા ફરજીયાત ખર્ચો કરવા વગેરેનાં ઘણા હાંનીકારક રીવાજો હજુ મોટા પ્રમાણમાં ચાલે છે સં. ૧૯૬૩ ની સાલમાં, અમદાવાદ ખાતે ભરાએલી શ્રી પાંચમી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ પછીથી કાંઇક અંશે આવા હાનીકારક રીવાજ કમી થવા લાગ્યા છે, પરંતુ અજ્ઞાનતાને લીધે જેટલી ઝડપથી તે કમી થવા જોઇએ તે પ્રમાણે થયા નથી.

વેપાર ઉદ્યોગ આ જીલ્લામાં ૫૩૬૨ પુરૂષો વેપાર કરે છે, જેમાં હુન્નર, દલાલી વીગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ૨૩૩૧ નોકરી કરે છે. ૨૩ ખેતી કરે છે. બાકીનામાં બાળક, વૃદ્ધ, વિદ્યાર્થી, યાચક અને નિરૂદ્યમી છે.

આ જીલ્લામાં અને આખા ગુજરાતમાં અમદાવાદ વેપાર, ઉદ્યોગ અને હુન્નરમાં પ્રથમ પંક્તિ ધરાવનારૂં શહેર છે, અને આખા મુંબઇ ઇલાકામાં મુંબઇથી બીજા નંબરનું છે. અહીં દરેક જાતનો વેપાર ચાલે છે. વીરમગામ પણ ગુજરાતને કાઠીઆ-વાડની સરહદ ઉપર આવેલું મોટું શહેર હોવાથી ત્યાં પણ ઘણો સારો વેપાર ચાલે છે. તે સિવાય પ્રાંતીજ, ધોળકા, ધંધુકા, પાટડી, માંડળ, સાણંદ, વીગેરે શહેરોમાં સાધારણ રીતે વેપાર ચાલે છે.

સાંથળ—આ ગામ મહીકાંઠા એજન્સિના કટોસણ તાલુકાનું ગામ છે પરંતુ તે તાલુકો છપાઈ ગયા પછી આવવાથી અને વીરમગામ તાલુકાની હદમાં આવેલું હોવાથી વીરમગામ તાલુકામાં છાપ્યું છે.

નંબર	ગામનું નામ	જીલ્લો રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે મહેમદાવાદ										
૧	ખેડા		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૮	ખેડા	ખેડા	૧૩	૬	૩	૨	૧	૦
૨	મહીજ		બારેજડી સ્ટે. ૩	,,	બારેજડી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	મહેમદાવાદ		મહેમદાવાદ સ્ટે.	મહેમદાવાદ	મહેમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	લાલી		બારેજડી સ્ટે. ૪	બારેજડી	બારેજડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	કનીજ		,, ,, ૩	કનીજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	અંબાદ		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૪	મહેમદાવાદ	મહેમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	રાસકા		બારેજડી સ્ટે. ૩	,,	બારેજડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	મેતરાલ	બ્રિટીશ ખેડા જીલ્લો	મહેમદાવાદ સ્ટે. ૬	,,	મહેમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	રામપુરા		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	બાજુપુરા		,, ,, ૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	રાસનોલ		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૫	૭	૩	૨	૧	૦
	તાલુકે કપડવંજ										
૧	કપડવંજ		ડાકોર સ્ટે. ૨૦	કપડવંજ	ડાકોર	૯	૪	૧	૦	૧	૦
૨	આંતરોલી		નડીયાદ સ્ટે. ૨૦	આંતરોલી	નડીયાદ	૧	૧	૧	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પ.	વિ.	અભણ. કું.	પ	વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પં.	વિ.	અભણ. કું.	પ.	વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૬૦૪	૧૮૩૪	૩૦૫	૪૨૧	૯૭	૯૮	૦	૦	૩૪	૫૦	૧૦	૧૮૨	૩૭૦	૨૬૭	લાયબ્રેરી છે.
૧૫	૭૬	૧૩	૧૮	૪	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૮	૫	
૭	૨૮	૫	૫	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૬	
૫	૧૫	૩	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૩	
૫	૧૫	૦	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૪	
૨	૧૦	૧	૧	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૨	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	
૨	૭	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨	
૧	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૬૪૫	૧૯૯૯	૩૩૨	૪૫૮	૧૦૬	૧૧૦	૦	૦	૩૪	૫૦	૧૦	૨૦૫	૪૦૫	૨૮૯	
૧૬૭	૬૨૯	૧૨૬	૧૪૧	૨૭	૪૩	૦	૦	૮૦	૪૮	૯	૬૭	૧૦૨	૮૬	
૭૦	૨૬૫	૬૨	૩૮	૧૩	૧૮	૦	૦	૦	૦	૦	૫૧	૪૪	૩૯	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોહું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૩	તોરણા		નડીયાદ સ્ટે. ૨૦	તોરણા	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	ભાટેરા		,, ,, ૨૨	કઠલાલ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	દાણા		,, ,, ૧૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૦	૫	૨	૦	૧	૦
૩	તાલુકે નડીયાદ.										
૧	નડીયાદ	ઇંગ્રેજ સરકારનું.	નડીયાદ સ્ટે.	નડીયાદ	નડીયાદ	૪	૨	૧	૦	૦	૦
૨	મહુધા		,, ,, ૧૦	મહુધા	,,	૪	૨	૩	૧	૧	૦
૩	ચુણેલ		ઊમરેઠ સ્ટે. ૮	ચુણેલ	ઊમરેઠ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	મોહલેલ		નડીયાદ સ્ટે. ૧૩	મોહલેલ	નડીયાદ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૫	વડતાલ		બોરીઆવી સ્ટે.૩	વડતાલ	બોરીઆવી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	નરસંડા		,, ,, ૨	નરસંડા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ઊંધરા		નડીયાદ સ્ટે. ૧૨	મહુંધા	નડીયાદ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	સણાલી		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	દેગામ		,, ,, ૬	નડીયાદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	માંગરોળી		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઊતરસંડા		બોરીઆવી સ્ટે.૫	નરસંડા	બોરીઆવી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ફતેપોર		નડીયાદ સ્ટે. ૪	નડીયાદ	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૩	૭	૬	૧	૧	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૯	૨૦	૫	૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૫	
૭	૩૬	૩	૭	૧	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૨	
૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૫૫	૧૦૬૨	૨૦૮	૧૮૮	૪૩	૭૧	૦	૦	૮૦	૪૮	૯	૧૨૭	૧૫૬	૧૩૨	
૪૮	૧૭૨	૨૯	૪૭	૧૫	૮	૦	૦	૫	૦	૦	૧૬	૩૫	૧૭	
૯૦	૨૮૪	૪૦	૫૬	૨૯	૧૦	૦	૦	૭	૯	૧	૩૧	૫૨	૪૯	
૨૭	૯૬	૨૩	૨૮	૧૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૯	૧૦	
૧૮	૫૭	૧૪	૧૦	૫	૨	૦	૦	૧	૧	૧	૭	૮	૮	
૧૭	૬૩	૮	૧૫	૧૧	૪	૦	૦	૦	૨	૦	૫	૧૪	૪	
૧૪	૫૫	૧૧	૧૧	૨	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૬	૧૧	૧૧	
૩	૧૪	૨	૨	૨	૨	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૨	૩	
૩	૧૧	૦	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૨	
૩	૧૦	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૩	૭	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	
૧	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૪	૨	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૨૮	૭૭૭	૧૩૮	૧૬૬	૭૬	૩૬	૦	૦	૧૫	૧૨	૨	૭૭	૧૪૭	૧૦૮	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઇનાતખાનાં પાંજરાપોળ.	[illegible]
૪	તાલુકે માતર.										
૧	માતર		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૭	માતર	ખેડા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	ખાંધલી		નડીયાદ ,, ૧૦	,,	,,	૨	૧	૦	૦	૦	૦
૩	નાયકા		બારેજડી ,, ૧૨	નાયકા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	નવાગામ		,, ,, ૧૦	,,	બારેજડી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ખરાંટી		મહેમદાવાદ સ્ટે ૧૩	માતર	ખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	
૬	મોરજ		તારાપુર સ્ટે. ૫	સોજીત્રા	તારાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	
૭	અણીદરા		નડીયાદ સ્ટે. ૩	વસો	ખેડા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	કનેરા		બારેજડી સ્ટે. ૬	નાયકા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	રતનપર		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૬	ખેડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	સંધાણા	બ્રીટીશ સરકારનું	નડીયાદ સ્ટે. ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	સીજીવાડા		તારાપુર સ્ટે. ૭	તારાપુર	તારાપુર	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	લીંબાસી		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૧૩	માતર	ખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ધરોડા		બારેજડી સ્ટે. ૯	નાયકા	બારેજડી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	રઘવાણંદ		નડીયાદ સ્ટે. ૭	ખેડા	ખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	હજરાબાદ		,, ,, ૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	હેરજ		,, ,, ૯	માતર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	વારસંગ		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૧૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	અસલાલી		,, ,, ૧૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	સીહોરડી		નડીયાદ સ્ટે. ૧૧	વસો	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ચાંદણા		મહેમદાવાદ સ્ટે. ૧૧	માતર	ખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	બ્રામણસોલી		બારેજડી સ્ટે ૯	નાયકા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩૫	૧૧૧	૨૭	૧૮	૧૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૧૭	૨૦	તીર્થ સ્થળ છે.
૨૦	૭૪	૧૪	૧૯	૫	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૮	૮	
૧૫	૫૬	૧૨	૮	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૧૯	
૧૪	૩૨	૬	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૧૧	
૮	૧૮	૩	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૬	
૬	૧૫	૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૩	
૫	૧૫	૨	૩	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૨	
૪	૧૪	૦	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૩	
૪	૧૪	૫	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૪	૧૨	૩	૨	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	[illegible]	૧	
૪	૧૨	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨	
૨	૬	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૨	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૬	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૨	
૧	૮	૪	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર	ગામનું નામ	જીલ્લું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૨	ઊઢેલી		નડીયાદ સ્ટે. ૮	ખેડા	ખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	કલોલી		બારેજડી ,, ૧૧	નાયકા	,,	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૨૪	વણસર		મહેમદાવાદ ,, ૮	ખેડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૭	૬	૧	૦	૦	૦
૫	તાલુકે ખંભાત										
૧	ખંભાત		ખંભાત સ્ટે.	ખંભાત	ખંભાત	૭૬	૯	૭	૦	૧	૦
૨	તારાપુર		તારાપુર સ્ટે.	તારાપુર	તારાપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	વરસંડા		ખંભાત સ્ટે. ૧૩	ખંભાત	ખંભાત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	ઇસરવાડા		તારાપુર સ્ટે. ૩	તારાપુર	તારાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	બાસકર	જીલ્લે સરકારી	ખંભાત સ્ટે. ૧૩	ખંભાત	ખંભાત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કરસમાર		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	નવીઆખોલ		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	દહેડા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	વડગામ		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	વઢ્ણુજ		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઊટવાડા		તારાપુર સ્ટે. ૨	,,	તારાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	પાદરૂ (રેલ)		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	આમલીઆરા		,, ,, ૮	તારાપુર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	રોહી		ખંભાત સ્ટે. ૯	ખંભાત	ખંભાત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૭૭	૧૦	૭	૦	૧	૦

ઘરસંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૧	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૩૫	૪૨૪	૯૦	૭૭	૩૪	૨૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩૯	૭૬	૮૫	
૫૮૫	૨૦૭૬	૩૪૭	૪૫૪	૧૦૦	૧૧૬	૧	૦	૬૫	૪૧	૧૦	૨૩૧	૪૧૮	૨૯૬	પુસ્તક ભંડાર પાંચ છે.
૧૭	૪૬	૮	૯	૪	૪	૦	૦	૨	૦	૦	૫	૯	૮	
૪	૧૪	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૬	
૩	૧૧	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૨	૧૨	૧	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૪	૦	
૨	૧૨	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૪	
૨	૭	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૬	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	
૨	૫	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૧	
૨	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૫૮૫	૨૨૧૦	૩૭૨	૪૭૮	૧૦૬	૧૨૩	૧	૦	૬૭	૪૧	૧૦	૨૪૭	૪૪૪	૩૨૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કયું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું? પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૬	તાલુકે બોરસદ.										
૧	બોરસદ	ઇંગ્રેજ સરકારનું	અગાસ સ્ટે. ૭	બોરસદ	બોરસદ	૩	૩	૨	૧	૧	૦
૨	આંકલાવ		વાસદ ,, ૫	વાસદ	આંકલાવ	૧	૧	૧	૦	૧	૦
૩	સુણાવ		પેટલાદ ,, ૩	સુણાવ	પેટલાદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	દહેવાણ		ખંભાત ,, ૧૫	દહેવાણ	બોરસદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ખેડાસા		વાસદ ,, ૧૨	આંકલાવ	વાસદ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	પોરડા		પેટલાદ ,, ૩	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	આસોદર		વાસદ ,, ૫	આસોદર	વાસદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	વત્રા		ખંભાત ,, ૮	વત્રા	ખંભાત	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	પાલજ		પેટલાદ ,, ૩	પાલજ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	આમરોલી		વાસદ ,, ૫	વાસદ	આંકલાવ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	રામજ		ખંભાત ,, ૧૨	ખંભાત	ખંભાત	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૨	વડદલા		પેટલાદ ,, ૪	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	નવાખલ		વાસદ ,, ૮	વાસદ	ઊમેટા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	અંબાલી		,, ,, ૩	,,	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	કાહાનવાડી		,, ,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	આસરમા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ઈસણાવ		પેટલાદ ,, ૩	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	સીમલાવ		અગાસ ,, ૬	બોરસદ	બોરસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૦	૮	૪	૧	૨	૦

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતાં પાંજરાપોળ.	જૈન ઘર.
૭	તાલુકે આણંદ											
૧	આણંદ		આણંદ સ્ટે.		આણંદ	આણંદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ભાલેજ		ભાલેજ ,,		ભાલેજ	ભાલેજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	વાસદ		વાસદ ,,		વાસદ	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	અહીમા		નાવલી ,,	૫	મોગર	નાવલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	અંધાડી		ઠાસરા ,,	૫	ઠાસરા	ઠાસરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૬	ઓડ		ભાલેજ ,,	૩	ઓડ	ભાલેજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૭	એડવા		નાવલી ,,	૩	એડવા	નાવલી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	મોગર (ઠાકોર	[illegible]	,, ,,	૧	મોગર	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	નાપાડ (ની)		,, ,,	૪	નાપાડ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	નાવલી		,, ,,		નાવલી	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	સારસા		આણંદ ,,	૫	સારસા	આણંદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	ગોપાલપુરા		નાવલી ,,	૧	આણંદ	નાવલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ખાંધલી		આણંદ ,,	૩	,,	આણંદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વધાસી		,, ,,	૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ત્રણોલ		ભાલેજ ,,	૩	ભાલેજ	ભાલેજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૬	ચીખોદરા		આણંદ ,,	૪	ચીખોદરા	આણંદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કુંજરાઓ		નાવલી ,,	૪	સેઅર	નાવલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ખંભોલજ		આણંદ ,,	૪	આણંદ	આણંદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૮	૩	૧	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૮	૩૦	૩	૯	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૧	
૧૮	૬૩	૯	૧૬	૨	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૩	૧૪	
૧૪	૪૮	૭	૧૩	૪	૧	૦	૦	૧	૨	૦	૫	૧૦	૫	
૧૩	૫૯	૬	૧૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૧૩	૧૨	
૧૨	૫૩	૮	૧૨	૩	૨	૦	૦	૨	૪	૦	૧૦	૧૦	૨	
૧૧	૫૯	૧૩	૧૩	૪	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૬	૧૨	૭	
૧૦	૪૨	૮	૯	૨	૪	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૮	૫	
૯	૫૧	૧૦	૧૧	૩	૩	૦	૦	૫	૧	૦	૩	૧૧	૪	
૯	૩૪	૫	૯	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૯	૩	
૬	૩૭	૭	૮	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૨	૦	
૬	૧૪	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૪	
૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૧	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	
૧	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૨૩	૫૧૪	૮૪	૧૨૧	૨૯	૨૪	૦	૦	૧૨	૭	૦	૬૧	૧૧૪	૬૨	

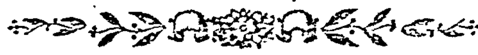
નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૪	તાલુકે માતર.										
૧	માતર	૦	૧૧૧	૦	૦	૦		૮૭	૦	૦	અં. ૨૪,
૨	ખાંધલી	૦	૭૪	૦	૦	૦		૦	૦	૫૮	અ. ૧૨, ખ. ૪,
૩	નાયકા	૦	૦	૦	૦	૫૬		૫૬	૦	૦	
૪	નવાગામ	૦	૨૨	૦	૦	૧૦		૩૨	૦	૦	
૫	ખરાંટી	૦	૦	૦	૦	૧૮		૧૮	૦	૦	
૬	મોરજ	૦	૧૫	૦	૦	૦		૦	૧૨	૦	અં. ૩,
૭	અણીદરા	૦	૧૫	૦	૦	૦		૪	૧૧	૦	
૮	કનેરા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૯	રતનપર	૦	૦	૦	૦	૧૪		૧૪	૦	૦	
૧૦	સંધાણા	૦	૦	૦	૦	૧૨		૧૨	૦	૦	
૧૧	સીંજીવાડા	૦	૧૨	૦	૦	૦		૦	૧૨	૦	
૧૨	લીંબાસી	૦	૫	૦	૦	૨		૭	૦	૦	
૧૩	ધરોડા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૪	રધવાણંદ	૦	૦	૦	૦	૬		૬	૦	૦	
૧૫	હજરાબાદ	૦	૦	૦	૦	૮		૮	૦	૦	
૧૬	હેરજ	૦	૦	૦	૫	૦		૫	૦	૦	
૧૭	વારસંગ	૦	૦	૦	૦	૪		૪	૦	૦	
૧૮	અસલાલી	૦	૦	૦	૦	૪		૪	૦	૦	
૧૯	સીહોરડી	૦	૦	૦	૩	૦		૩	૦	૦	
૨૦	ચાંદણા	૦	૦	૦	૦	૨		૨	૦	૦	
૨૧	પાણસોલી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૨	ઊઢેલી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૨૩	કલોલી	૦	૦	૦	૦	૧		૧	૦	૦	
૨૪	વણસર	૦	૦	૦	૦	૧		૧	૦	૦	
		૦	૨૭૮	૦	૮	૧૩૮	૦	૨૮૮	૩૫	૫૮	૪૩
૫	તાલુકે ખંભાત										
૧	ખંભાત	૩૪૦	૧૩૦૦	૧૫૫	૨૮૦	૧	ક. ૩,	૧૦૯૭	૫૮	૨૪૪	અ. ૪૧૪, પાસ્ત. ૧૫૮, પા. ૧૪, સા. ૬, અં. ૩૮,
૨	તારાપુર	૦	૩૯	૦	૦	૦	ભા. ૧૦.	૩૨	૦	૦	અં. ૧૭,
૩	વરસંડા	૦	૧૪	૦	૦	૦		૪	૦	૧૦	
૪	ઇસરવાડા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૮	૦	૩	
૫	બાસકર	૦	૧૨	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૬	કરસમલ	૦	૧૨	૦	૦	૦		૦	૦	૬	અં. ૬,
૭	નવીઆખોલ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૮	દહેડા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૯	વડગામ	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૦	વઈણજ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૧	ઊટવાડા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૨	પાદરૂ (રેલ)	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૨,
૧૩	આમલીઆરા	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૧૪	રોહી	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૩૪૦	૧૪૨૧	૧૫૫	૨૮૦	૧	૧૩	૧૧૮૪	૫૮	૨૬૩	૬૧૫

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ખરતર.	પરચુરણ.
૬	તાલુકે બોરસદ.										
૧	બોરસદ	૨૪૯	૩૪૨	૦	૨૪	૯	ભા. ૭૫.	૨૯૪	૧૨૧	૭૦	લો. ૨૯. અં. ૬૨, પાસ્ત. ૨૩, સા. ૪૯, અ. ૯, ખ. ૩૭ પા. ૧, પુ. ૪, [લાક, ૨,
૨	આંકલાવ	૦	૦	૯૭	૦	૦		૯૭	૦	૦	
૩	સુણાવ	૯	૦	૦	૦	૦	ક. ૨૨,	૩૧	૦	૦	
૪	દહેવાણ	૦	૪૦	૧૦	૨	૦		૫૨	૦	૦	
૫	ખેડાસા	૦	૦	૩૪	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૬	પોરડા	૦	૦	૫૧	૦	૦		૭	૦	૪૪	
૭	આસોદર.	૦	૦	૧૧	૦	૦	દ. ઓ ૨૬,	૩૭	૦	૦	
૮	વત્રા	૨	૭૪	૦	૦	૦		૭૬	૦	૦	
૯	પાલજ	૩૧	૦	૦	૦	૦		૩૧	૦	૦	
૧૦	આમરોલી	૦	૨૩	૦	૦	૦		૨૩	૦	૦	
૧૧	રામજ	૦	૨૧	૦	૦	૦		૦	૨૧	૦	
૧૨	વડદલા	૦	૨૦	૦	૧૫	૦		૩૫	૦	૦	
૧૩	નવાખલ	૦	૨૭	૦	૦	૦		૨૭	૦	૦	
૧૪	અંબાલી	૦	૦	૦	૦	૨૧		૨૧	૦	૦	
૧૫	કાહાનવાડી	૦	૦	૮	૦	૦		૦	૦	૮	
૧૬	આસરમા	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૭	ઈસણાવ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૮	સીમલાવ	૦	૦	૧	૦	૦		૦	૦	૧	
		૨૯૧	૫૫૦	૨૨૦	૪૧	૩૦	૧૨૩	૭૭૬	૧૪૨	૧૨૩	૨૧૪

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	લુંકા.	પરચુરણ.
૭	તાલુકે આણંદ										
૧	આણંદ	૩	૩	૩	૧૩	૮		૧૯	૦	૮	અં. ૩,
૨	ભાલેજ	૦	૨૯	૩૪	૦	૦		૩૬	૨૭	૦	
૩	વાસદ	૦	૦	૪૬	૦	૨		૦	૦	૪૮	
૪	અહીમા	૦	૦	૫૯	૦	૦		૫૯	૦	૦	
૫	અંધાડી	૦	૫૩	૦	૦	૦		૫૩	૦	૦	
૬	ઓડ	૫૭	૦	૦	૦	૦	ક. ૨,	૫૯	૦	૦	
૭	ઉડવા	૪૨	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૧૬	ખ. ૨૬,
૮	મોગર (ઠાકોરની)	૫૧	૦	૦	૦	૦		૦	૫૧	૦	
૯	નાપાડ	૦	૩૪	૦	૦	૦		૩૪	૦	૦	
૧૦	નાવલી	૦	૩૭	૦	૦	૦		૩૭	૦	૦	
૧૧	સારસા	૧૪	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૫	પુ. ૯,
૧૨	ગોપાલપુરા	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૫	૦	
૧૩	ખાંધલી	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૪	વધાસી	૦	૦	૦	૦	૦	ક. ૪,	૪	૦	૦	
૧૫	ત્રણોલ	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૬	ચીખોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	ક, ૩,	૦	૦	૩	
૧૭	કુંજરાઓ	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૮	ખંભોલજ	૦	૦	૦	૦	૦	ક. ૧,	૦	૦	૧	
		૧૬૭	૧૬૬	૧૪૮	૧૩	૧૦	૧૦	૩૦૭	૮૩	૮૧	૨૮

ખેડા જીલ્લાની ડીરેક્ટરીનો રીપોર્ટ.

ખેડા જીલ્લાની ઉત્તરે અમદાવાદ જીલ્લો, ગાયકવાડ અને મહીકાંઠા એજન્સિનો કેટલોક મૂલક અને રેવાકાંઠા એજન્સિમાંનું વાડાસિનોરનું નાનું રાજ્ય છે. પૂર્વે અને દક્ષિણે મહી નદી આવી પંચમહાલ, ગાયકવાડનો મૂલક તથા ભરૂચ જીલ્લાથી તેને જુદો પાડે છે, અને પશ્ચિમે અમદાવાદ જીલ્લો છે. ખંભાતનું સંસ્થાન અમે સવડની ખાતર ખેડા જીલ્લામાં દાખલ કરેલું છે.

"સીમા"

આ જીલ્લામાં બાજરી, કોદ્રા, ડાંગર, જુવાર, શેરડી, બાવટો, તમાકુ વિગેરે પાકે છે, ને કપડવંજમાં સાબુ અને કાચના કારખાનાં છે.

આ જીલ્લામાં ઇંગ્રેજ સરકારનું રાજ્ય છે. માત્ર ખંભાત સંસ્થાનમાં દેશી રાજ્ય છે. ત્યાંના હાકેમ નવાબ કહેવાય છે, અને તે મોગલ છે. તે ઇંગ્રેજને પોતાની જમાબંદીમાંથી ખંડણી તથા બંદર ઉપર લેવાતી જકાતમાંથી ભાગ આપે છે.

"રાજ્ય"

ખંભાત સંસ્થાન ખેડાના કલેકટરના ઉપરીપણા નીચે છે, ને એની ખંડણી બોરસદનો મામલતદાર વસુલ કરે છે.

રેલ્વે. આ જીલ્લામાં બી. બી. એન્ડ. સી આઈ રેલ્વેની મુખ્ય લાઇન મુંબઇથી અમદાવાદ સુધી જાય છે, તે લાઇન ઉપર આણંદ સ્ટેશન આવેલું છે, જ્યાંથી બે નવી લાઇનો નીકળે છે.

૧ એક ખંભાત તરફ ચાલી જાય છે.

૨ બીજી પંચમહાલ જીલ્લાના ગોધરા તથા દાહોદ તાલુકામાં થઇને રતલામ અને ઉજ્જન સુધી માળવા તરફ ચાલી જાય છે.

આણંદથી અમદાવાદ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના ૦–૬–૦ બેસે છે.

આ જીલ્લાના લોકોને શ્રી કેશરીયાજીની યાત્રાએ જતા આ લાઇનના રતલામ સ્ટેશનેથી ગાડી બદલીને અજમેર તરફ જતી રેલ્વેમાં બેશી ચીતોડગઢ જવું પડે છે, જ્યાંથી પણ ગાડી બદલી ઉદેપુર સુધી જાય છે. ત્યાંથી પછી પગ રસ્તે શ્રી કેશરીયાજી સુધી જવું પડે છે

આ જીલ્લાના સરકારે ૭ તાલુકા પાડેલા છે. જેમાંના ઠાસરા તાલુકા સિવાયના ૬ તાલુકામાં આપણી વસ્તીવાળાં ગામો હોવાથી તે પ્રમાણે અહીં ભાગ પાડવામાં આવ્યા છે. ઠાસરા તાલુકામાં એકજ ગામ આપણી વસ્તીનું હોવાથી તેને આણંદ તાલુકામાં દાખલ કરવામાં આવ્યું છે.

આ જીલ્લામાં કુલ ૧૦૨ ગામ છે, તેના તાલુકા નીચે પ્રમાણે પાડવામાં આવ્યા છેઃ-

તાલુકા —મહેમદાવાદ   નડિયાદ   ખંભાત   આણંદ
કપડવંજ   માતર   બોરસદ.

તાલુકો મહેમદાવાદ.

વાત્રક અને શેઢીના સંગમ ઉપર આવેલું ખેડા ગામ ખેડા જીલ્લાનું મુખ્ય શહેર છે. ખેડાથી મહેમદાવાદ સાત માઇલ ઉપર આવેલું છે, અને ખેડાથી મહેમદાવાદ સ્ટેશન સુધી રસ્તો બાંધેલો છે. ખેડાથી માતર બે ગાઉ છે. મહેમદાવાદથી ખેડે જવા આવવાના ઘોડાના ટપાઓ ભાડે મળી શકે છે.

ખેડામાં કલેકટર, સબાર્ડિનેટ જડજ અને સિવિલ સર્જન એ અધિકારીઓ રહે છે. ખેડામાં વેપાર મંદ ચાલે છે ખેડાથી ૧ માઇલ દૂર ખેડા કેમ્પ છે. ખેડામાં જૈન કોમમાં ત્રણ તડ છે. ત્યાંની જૈન કોમની કન્યા અમદાવાદ અગર બહાર ગામ દેવાની મનાઇ છે.

મહેમદાવાદ પણ મોટું ગામ છે, જે અમદાવાદથી દક્ષિણે ૧૮ માઇલ દૂર છે. ગુજરાતના પાદશાહ મહમદ બેગડાએ વસાવ્યું તે ઉપરથી મહેમદાવાદ નામ પડયું છે, એમાં મામલતદારની કચેરી, ગામ સુધરાઇ ખાતું ને રેલ્વે સ્ટેશન છે. અમદાવાદ સુધીની રેલ્વેની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ ૦-૩-૦ બેસે છે.

"દેરાસરો"—આ તાલુકામાં ૧૫ દેરાસરો છે, જેમાંથી તળ ખેડામાં ૧૩ દેરાસરો છે. ખેડામાં મોટામાં મોટું દેરાસર શ્રી ભીડભંજન પાર્શ્વનાથજી મહારાજનું છે તેમાં શ્રીપૂજ્ય શ્રી સુમતિ રત્નસુરિ મહારાજની ગાદી છે.

આ દેરાસરમાં ૩ નીલમની અને ૫ સ્ફટિક રત્નની પ્રતિમાઓ તથા ૧ સૂર્યનો ગટ્ટો છે.

"ઉપાશ્રય"—આ તાલુકામાં ૭ ઉપાશ્રય છે અને તેમાં ૬ તળ ખેડામાંજ છે.

"ધર્મશાળા"—ખેડામાં ધર્મશાળા ૩ છે.

"પાઠશાળા"—આ તાલુકામાં ખેડામાં બે પાઠશાળા છે. ૧ જૈન કન્યાશાળા ૧ જૈન પાઠશાળા.

ઉપરની બંને શાળાઓનો ખર્ચ કોન્ફરન્સ તરફથી આપવામાં આવે છે.

"કેળવણી"--આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૩ ની છે, તેમાં ખેડામાં ૨ સ્ત્રી તથા કનીજમાં ૧ પુરૂષ છે.

મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ઈંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા ૧૯૪ ની છે તેમાં ૧૯૦ ખેડામાં તથા ૪ મહુાજમાં. આ સિવાય નીચે પ્રમાણે બે ગ્રેજ્યુએટો છે.

બાલાભાઇ ગુલાબચંદ એલ, સી, ઈ.

નાથાલાલ છગનલાલ બી, એ, એલ, એલ, બી.

સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા નથી.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં ૧ પાંજરાપોળ ખેડામાં છે તેની દેખરેખ જૈન સાથે અન્ય ધર્મીઓ રાખે છે, મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે, ઢોરોની સંખ્યા વધે એટલે અમદાવાદ પાંજરાપોળમાં મોકલવામાં આવે છે અને તે બદલમાં તેને રૂ ૨૫) દર સાલ આપવામાં આવે છે.

"લાઇબ્રેરી" આ તાલુકામાં ખેડામાં ત્રણ વરસથી શ્રી સુમતિ રત્નસૂરિ જૈન લાઇબ્રેરી સ્થાપન થએલી છે. તે ઘણા સારા પાયા ઉપર ચાલે છે તેને માટે સરકારી અમલદારો, વકીલ મંડળ વગેરેએ સારા અભિપ્રાય આપેલા છે, અને તેમાં ૨૦ વર્તમાન પત્રો આવે છે તેમજ સાધારણ રીતે પુસ્તકો પણ રાખવામાં આવ્યાં છે.

"વસ્તી" આ તાલુકામાં ૧૧ ગામ અને ૬૪૫ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૪૨	૪૫૮	૧૦૬	=	૧૦૦૬	૧૯૯૯
સ્ત્રી.	૨૩૯	૪૫૫	૨૯૯	=	૭૦૩	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૧૦	૨૬	૫૯	૧૦૪	=	૨૯૯

વેપાર ઉદ્યોગ. આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૫૯૭ વેપાર કરે છે, ૨૨૪ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે,

તાલુકો કપડવંજ.

આ તાલુકો આ જીલ્લાની ઉત્તર દિશાએ આવેલો છે. આ ભાગમાં જવાને રેલ્વેનું સાધન નથી, તેથી કપડવંજ જવા સારૂ આણુંદ--ગોધરા--રતલામ રેલ્વેના ડાકોર સ્ટેશને ઉતરવું પડે છે. ડાકોરથી કપડવંજ ૨૦ માઇલના અંતરે આવેલું છે. ત્યાં જવાને વાહન મળી શકે છે. અહીંઆં સડક બાંધેલી છે. ડાકોરથી આણુંદ સુધીની રેલ્વે થર્ડ કલાસ ટીકીટના ૦-૩-૬ બેસે છે. ડાકોરથી રતલામ સુધીના થર્ડ કલાસની ટીકીટના ૧-૧૩-૩ બેસે છે જ્યાં થઇને આ ભાગના લોકો શ્રી કેશરીયાજીની યાત્રાએ જઇ શકે છે.

આ તાલુકામાં લસુંદરા ગામે ઉના પાણીના કુંડ છે

આ શહેરમાં કાચ અને સાબુના કારખાના છે તેમાં માલ ઘણો સારી બનાવટનો થાય છે, અને તે બહાર ગામે બહુ જાય છે

આ તાલુકામાં મુખ્ય શહેર કપડવજ છે તેમાં મામલતદાર તથા સબાર્ડિનેટ જડજની કચેરી છે.

આપણામાં વિખ્યાતી પામેલા ધર્મ ધુરંધર આચાર્યજી શ્રી અભયદેવસૂરિએ " નવાંગી " ઉપરાંત અનેક અમૂલ્ય ગ્રંથો રચી આપણા ઉપર અનહદ ઉપકાર કર્યો છે, તેઓ શ્રીએ સં. ૧૧૩૫ માં કપડવંજમાં કાળ કર્યો છે.

"દેરાસરો" આ તાલુકામાં ૧૦ દેરાસરો છે.

" પાઠશાળા " આ તાલુકામાં કપડવંજમાં ૧ પાઠશાળા છે, તેમાં સ્ત્રી, પુરૂષ, છોડીઓ અને છોકરાઓ મળી કુલ ૧૮૦ ભણનારની સંખ્યા છે.

આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૪૦ની છે, અને તે કપડવંજમાં છે. તેમાં ૧૨ પુરૂષ અને ૨૮ સ્ત્રીઓ છે.

"કેળવણી" મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા ૪૬ ની છે, અને તે કપડવંજમાં છે. સાધારણ રીતે ૧ જણ સંસ્કૃત જાણે છે, અને તે કપડવંજમાં છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં ૧ પાંજરાપોળ છે, અને તે કપડવંજમાં છે. તેની દેખરેખ રાખનાર જૈન તથા અન્ય ધર્મીઓ છે. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. જીવોની સંખ્યા ૨૫૦ ના આશરે રહે છે.

"જ્ઞાનભંડાર" કપડવંજમાં ત્રણ જ્ઞાનભંડાર છે. તેની વીગત નીચે પ્રમાણે છેઃ--

૧ અષ્ટાપદજીનો જ્ઞાનભંડાર તેમાં હસ્તલિખિત ૮૧૫ અને છાપેલાં ૩૨ મળી કુલ ૮૪૭ પુસ્તકો છે.

૨ માણેકબાઇ શેઠાણીનો જ્ઞાન ભંડાર તેમાં હસ્તલિખિત ૨૬ અને છાપેલાં ૪૬ મળી કુલ ૭૨ પુસ્તકો છે.

૩ શેઠ મીઠાભાઇના ઉપાશ્રયના જ્ઞાનભંડારના પુસ્તકોની સંખ્યા જાણવામાં નથી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૫ ગામ અને ૨૫૫ ઘર છે, તેનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:-

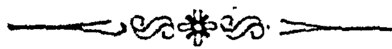
	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૭૯	૧૮૮	૪૩	=	૫૧૦	૧૦૬૨
સ્ત્રી.	૨૦૭	૨૦૪	૧૪૧	=	૫૫૨	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર	કુલ.
૬	૨૨	૩૧	૮૨	= ૧૪૧

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરુષ વર્ગ પૈકી ૨૮૦ વેપાર કરે છે, ૨૫ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો નડિયાદ.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર નડીયાદ છે, તેમાં સબાર્ડિનેટ જડજ ને મામલતદારની કચેરીઓ છે. એ રેલ્વે સ્ટેશન છે, ને તેમાં સુધરાઈ ખાતું, હાઇસ્કૂલ, કન્યાશાળા. પુસ્તકશાળા ને દવાખાનું છે.

મહુધા અને કઠલાલ પાસે થઇ નડીયાદથી કપડવંજ જવાનો મોટો રસ્તો બાંધેલોછે.

નડીયાદ તાલુકામાં જૈનની વધારે વસ્તીવાળું મોટું ગામ મહુધા છે. હાલમાં મહુધે આવવા માટે નડીયાદ યા મહેમદાવાદ સ્ટેશને ઉતરવું પડે છે. નડિયાદથી કપડવંજ સુધીની કાચી સડક મહુધે થઇને પસાર થાય છે. મહેમદાવાદથી તે ડાકોર સુધીની સડક પણ મહુધે થઇને પસાર થાય છે. નડિયાદથી મેઘરાજ સુધીની રેલ્વે બાંધવાનું સરકારે હાલ મંજૂર કર્યું છે ને તેની સરવૈ થઈ ચૂકી છે. તે રેલ્વે જ્યારે બંધાશે ત્યારે મહુધા એક સ્ટેશન થશે. આ રેલ્વેથી કેશરીયાજી જવાનું બહુ સુગમ પડશે. મહેમદાવાદથી તથા નડિયાદથી ખેડે જવાનો બાંધેલો રસ્તો છે ને ત્યાંથી એક

ગાઉ ઉપર માતરમાં સાચા દેવનું તીર્થ છે, ત્યાં જવાય છે. માતરમાં દરેક પૂર્ણિમા ઉપર જૈનોની સારી સંખ્યા દર્શન કરવા આવે છે.

"દેરાસરો" આ તાલુકામાં ૧૩ દેરાસરો છે, તેમાં મહુધામાં બે મોટાં દેરાસર છે. ૧ શ્રી આદિશ્વરજીનું ને ૨ શ્રી સુપાર્શ્વનાથજીનું છે. શ્રી આદિશ્વરજીનું દેરાસર પુરાતની છે. તે બેઉનો વહીવટ નીમા શ્રાવકની નાત તરફથી થાય છે. તે સિવાય મહુધામાં બે ઘર દેરાસર છે.

"ઉપાશ્રય" આ તાલુકામાં ગચ્છવાર ૪ ઉપાશ્રય છે તેની વીગત નીચે પ્રમાણે છે. બે ઉપાશ્રય નડીયાદમાં છે. ૧ દેવસુર ગચ્છનો તથા ૧ સાગર ગચ્છનો છે, ને બે ઉપાશ્રય મહુધામાં છે ૧ સાગર ગચ્છનો ને ૧ લોઢીપોષાળનો છે.

"ધર્મશાળા" આ તાલુકામાં ૬ ધર્મશાળા છે તેની વીગત નીચે પ્રમાણે:—
૩ ધર્મશાળા મહુધામાં છે ૧ વિશા શ્રીમાળીની ૧ નીમા શ્રાવકની ને ૧ બીજી, તે સિવાય ૧ ઊધરામાં ૧ મહોલેલમાં ને ૧ વાસદમાં છે.

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં ૧ પાઠશાળા મહુધામાં છે, તેનું પ્રથમ નામ મુક્તિવિજયજી હતું તે ફેરવીને હાલ ચતુરવિજયજી જૈન પાઠશાળા રાખવામાં આવેલું છે, તે સંવત્ ૧૯૬૧માં સ્થાપન થઈ છે. તેનો વહીવટ સંઘ તરફથી થાય છે અને તેનો ખર્ચ સંઘ તથા કોન્ફ્રન્સ પૂરો પાડે છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૯ની છે તે નીચે પ્રમાણે મહુધામાં છેઃ—

૫ પુરૂષ અને ૪ સ્ત્રીઓ.

ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૩૬ છે તેની તારીજ નીચે પ્રમાણેઃ—

નડીયાદમાં	મહુધા	ઊધરા	મહોલેલ	વાસદ	કુલ.
૧૬	૧૪	૧	૧	૪	= ૩૬

સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનાર ૨ મહુધામાં છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં પાંજરાપોળ ૧ મહુધામાં છે, તેની દેખરેખ જૈન સાથે અન્ય ધર્મીઓ રાખે છે. વૈદકી જોગવાઇ નથી. મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે. આશરે ૨૫ ઢોર બંધાય તેટલી જગ્યા છે. આવક નહીં હોવાથી વ્યવસ્થા સારી નથી. જીવાત નાંખવા માટે ઓરડાઓ બંધાયેલા છે.

આ સ્થાનમાં રસનું સ્તંભન કર્યું અને તેથીજ એનું સ્તંભનક એવું નામ પાડ્યું. આની વીસ્તારપૂર્વક હકીકત 'પ્રબંધ ચિંતામણી' ગ્રંથમાં છે. આ વખતે સ્તંભનકપુર જોઇએ તેવું પ્રખ્યાત હતું નહિ. એમ કહીએ તો તેમાં અતિશયોક્તિ નથી, પણ જ્યારે વિક્રમના બારમા સૈકાની શરૂઆતમાં નવ અંગની વૃત્તિઓના કરનાર શ્રીમદ્ અભયદેવસૂરિના આ શહેરમાં ચરણ કમલ થયા તે સમયથીજ આ શહેરનો પૂર્ણ ઉદય થયો. અભયદેવસૂરિએ આ શહેરમાં રહી નવ અંગની ટીકાઓ જયતિહુઅણ સ્તોત્ર વિગેરે અતિ ઉપયોગી ગ્રંથો રચી આ શહેરનું નામ યાવત્ ચંદ્ર દિવાકર સુધી અજરામર કરી મૂક્યું છે. સિવાય ખંભાત શહેર સ્તંભતીર્થના નામે પણ ઓળખાતું હતું. સ્તંભતીર્થ નામ પડવાનું કારણ આ શહેરના એક ગુપ્તસ્થાનમાંથી શ્રી પાર્શ્વનાથ મહારાજની પ્રતિમા બહુ વિસ્મયકારક રીતે પ્રકટ થઈ હતી, અને તે મહા તીર્થ તરીકે પ્રસિદ્ધ થવાથી તે ગામનું સ્તંભતીર્થ એવું નામ પડ્યું. આ શહેરની હકીકત આપતાં તેમાં થએલાં મહત્વનાં કાર્યોમાંના નવ અંગની વૃત્તિની તથા સ્તંભ તીર્થની ઉત્પતિનું બ્યાન કરવું ઉચિત ધારિએ છીએ.

એક વખતે અભયદેવસૂરિ ગુજરાતની જાત્રા કરવા નિકળ્યા હતા. તેઓ રસ્તામાં શરીરે વ્યાધિ ગ્રસ્ત થવાથી રોગની દુઃસહ પીડા થવાના સબબે વિહાર કરવાને અશક્ત થયા, અને સંભાણક નામનું ગામ પાસે જોઇ ત્યાંજ રહેવાનું નિશ્ચિત કર્યું. મહારાજશ્રીનો રોગ દિનપ્રતિદિન વધતોજ હતો. આ અરસામાં ત્રયોદશીની મધ્ય રાત્રીએ મહારાજશ્રીના સ્વપ્નમાં શાસન દેવતાએ આવીને પૂછ્યું ? ભગવન્ સુવો છો કે જાગો છો ? આચાર્યજીએ મંદ સ્વરમાં ઉત્તર આપ્યો કે જાગું છું. પૂરી દેવતાએ કહ્યું ત્યારે જલદી ઉઠો અને જીનેશ્વર પ્રણીત સૂત્રોને સ્પષ્ટ કરો. ત્યારે આચાર્યજીએ ઉત્તર આપ્યો હું જીવી શકીશ નહીં, અને તેથી વૃત્તિ કરવાનું કામ મારાથી થશે નહીં. દેવતાએ કહ્યું એ કાર્ય મારાથી નહીં થાય એમ તમે શા માટે કહો છો, તમે તો જીનેશ્વરોક્ત સૂત્રોના નવ અંગની વૃત્તિઓ કરીને મહાવીર સ્વામીના શાસનને ચિરંકાળ સુધી જયવંતુ કરશો. ત્યારે આચાર્ય મહારાજે કહ્યું હું આવા અશક્ત શરીરે આપે જણાવેલું વિકટ કામ કેવી રીતે કરી શકીશ. એવા આચાર્યજીના વચન સાંભળીને તેમને દેવતાએ કહ્યું કે સ્તંભનક નગરમાં સેઢિકા નદીના કાંઠે ખાખરા તથા પલાંસ વૃક્ષની ગીચ ઝાડીમાં શ્રી પાર્શ્વનાથ મહારાજની પ્રતિમાજી બિરાજે છે, ત્યાં જઇને તેમની સન્મુખ વેદ (મંત્ર) ભણો, જેથી કરીને વ્યાધિનો નાશ થઇને તમારા શરીરે આરામ થશે. એટલું કહી દેવતા અંતર્ધાન થઈ ગયા. પ્રાતઃકાળમાં આચાર્ય મહારાજને વાંદવા માટે નજીકનો શ્રાવક સંઘ આવતાં તેઓએ શ્રાવકોને કહ્યું કે સ્તંભનક નગરમાં શ્રી પાર્શ્વનાથ મહારાજને વાંદવાની મારી ઇચ્છા છે. શ્રાવકો વિચાર કરવા લાગ્યા કે મહારાજશ્રી શરીરે આટલા પીડાતાં છતાં અહિંયાથી બહુજ દૂર રહેલા સ્તંભનક નગર સુધી કેવી રીતે વિહાર કરી શકશે. એમ સંકલ્પ વિકલ્પ

કરતાં તેમને વિચાર આવ્યો કે આ સંબંધમાં મહારાજશ્રીને કોઇએ ઉપદેશ આપ્યો હશે, અને તેથી કરીનેજ તેઓએ જો કે આ સ્થાને પહોંચવું અશકય છે તોપણ ત્યાં જવાનો નિશ્ચય કર્યો હોવો જોઇએ. એમ ધારીને શ્રાવકો પણ આચાર્યજીની સંગાથે સ્તંભનકપુર ભણી ભગવાનનાં દર્શન કરવાને નિકળ્યા. મહારાજશ્રીનું શરીર બહુજ અશક્ત હોવાને સબબે પ્રથમ તો તેમને વાહનમાં બેસાડવામાં આવ્યા હતા, પણ આશ્ચર્યની વાત એ બની કે મહા પ્રભાવિક શ્રી સ્તંભન પાર્શ્વનાથના પ્રતાપે અલ્પ સમય ગયો નહિ એટલામાં આચાર્યજીના શરીરે કિંચિત્ આરામ થયો. એટલે તેઓએ વાહનમાં નહિ બેસતાં ધોળકાથી પગે વિહાર કર્યો. એમ દિનપ્રતિદિન મજલ દરમજલ કરતાં સ્તંભનપુરમાં આવી પહોંચ્યા. દર્શનાતુર શ્રાવકો ત્યાં આવી પુગવાની સાથે પાર્શ્વનાથની મૂર્તિ આમ તેમ જોવા લાગ્યા, પણ તે ગુપ્તસ્થાનકમાં હોવાથી તે બિચારાઓને કયાંથી દૃષ્ટી ગોચર થાય. આમ થતાં શ્રાવકો એ બાબત પરસ્પર વિચાર કરવા લાગ્યા ત્યારે આચાર્યજીએ કહ્યું કે તમે નિરાશ મા થાઓ, અને સેઢિકા નદીના કાંઠે ખાખરા તથા પલાંસની ઝાડીમાં જુઓ એટલે તમને દર્શન થશે એમ સાંભળીને શ્રાવકો આચાર્ય મહારાજે કહેલા સ્થાનકે જઈ નિરીક્ષણ કરવા લાગ્યા, તેમ કરતાં પણ તેમને પાર્શ્વનાથ મહારાજની પ્રતિમા ત્યાં જોવામાં આવી નહીં, પણ પ્રતિદિન એક ગાય આવી જ્યાં જમીનમાં પ્રતિમાજી હતા ત્યાં પ્રતિમાજીના મસ્તકે દુધ ખેરે છે, એમ તેમના જાણવામાં આવવાથી તેઓ બહુ હર્ષિત થયા, અને તે સર્વ વૃતાંત તેઓએ આચાર્ય મહારાજને નીવેદન કર્યો. તે વૃતાંત સાંભળી અભયદેવસૂરિ તે સ્થાનકે જઇ પૃથ્વીમાં રહેલા ભગવાનની સ્તુતી કરવા લાગ્યા. સ્તોત્રના પ્રભાવે અકસ્માત્ શ્રી પાર્શ્વનાથ મહારાજની જાજ્વલ્યમાન મૂર્તિ પ્રગટ થઇ. (આ સ્તોત્ર તે જયતિહુઅણ સ્તોત્ર છે.) ત્યાર બાદ આચાર્યજીએ શ્રી સંઘ સાથે ભક્તિ સહિત ચૈત્ય વંદન કર્યું. શ્રાવકોએ ત્યાં સુંદર મંદિર બંધાવ્યું, અને પ્રભુની મૂર્તિ સ્થાપન કરી પ્રતિષ્ઠા વીગેરે કરાવી, અને તેજ શ્રી સ્તંભન પાર્શ્વનાથ મહારાજના પ્રસાદથી અભયદેવસૂરિનું શરીર તદન સારૂં થયું, અને તેઓએ આ શહેરમાં રહી અતિ કઠિણ જીન પ્રણીત નવ અંગની વૃત્તિઓ રચી પોતાનું તથા આ શહેરનું નામ સમગ્ર જૈન કોમના હૃદય મંદિરમાં કોતરી રાખવા જેવું મહાન્ કાર્ય કર્યું છે.

સ્તંભનક શહેર હાલના શહેરના વાસ્તવ્યથી પાંચ માઇલના અંતર ઉપર આવેલું હતું એમ સાંભળીએ છીએ. પ્રાન્તમાં આ શહેરની પૂર્વની જાહોજલાલી અને હાલની તેની નિસ્તેજ સ્થિતિ જોઇને દરેક જૈન બંધુને ઉદાસીનતા ઉપજ્યા વગર રહેશે નહિ.

જ્ઞાન ભંડાર. આ શહેરમાં પાંચ પુસ્તક ભંડારો છે એમ અમારા જાણવામાં આવ્યું છે, તેની હકીકત નીચે પ્રમાણે :—

"પાઠશાળા" આ તાલુકામાં તળ બોરસદમાં ૧ મુક્તિવિજય જૈન પાઠશાળા છે, તેમાં સ્ત્રી, છોડીઓ અને છોકરા મળી ૧૫૦ના આશરે અભ્યાસ કરનારની સંખ્યા છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૮ છે તે તળ બોરસદમાં છે.

સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનાર ફક્ત ૧ જણ બોરસદમાં છે.

"પાંજરાપોળ" આ તાલુકામાં ૩ પાંજરાપોળ છે તેની વીગત નીચે પ્રમાણે:—

૧ પાંજરાપોળ બોરસદ તળમાં છે, તેની દેખરેખ રાખનાર જૈનજ છે. વૈદની જોગવાઈ નથી. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. જીવોની સંખ્યા આશરે ૪૦૦ સુધી રહે છે.

૨ પાંજરાપોળ આંકલાવમાં છે તે સાધારણ છે તેની દેખરેખ રાખનાર જૈનજ છે. મકાનની સ્થિતિ સારી છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. જીવોની સંખ્યા આશરે ૬૦ની રહે છે.

૩ પાંજરાપોળ આસોદરમાં છે પણ તેનું મકાન ભાડે રાખેલ છે, અને તેમાં ઢોરોની સંખ્યા વધવાથી બોરસદ મોકલવામાં આવે છે. તે બદલ આસોદર મહાજન તરફથી અમુક રકમ આપવામાં આવે છે. માત્ર નામનીજ છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૮ ગામ છે અને તેમાં ૩૩૯ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:-

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૩૩૭	૨૬૭	૮૮	=	૬૯૨	૧૨૫૫
સ્ત્રી.	૧૬૫	૨૪૯	૧૪૯	=	૫૬૩	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ:
૭	૨૩	૩૯	૮૦	=	૧૪૯

વેપાર ઉદ્યોગ. આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૫૦૫ વેપાર કરે છે, ૪૯ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો આણંદ

આ તાલુકામાં મોટામાં મોટું ગામ ઉમરેઠ છે, એ રેલ્વે સ્ટેશન છે તેમાં સબાર્ડિનેટ જડજની કચેરી છે. ઉમરેઠથી ઉતરતું બીજું ગામ આણંદ છે, તેમાં

મામલતદારની કચેરી છે. રેલ્વેની ડાકોર-ગોધરા તથા પેટલાદ-ખંભાતની શાખાઓ આણંદ સ્ટેશને મળે છે.

"દેરાસરો" આ તાલુકામાં ૮ દેરાસરો છે તે જુદા જુદા ગામોમાં છે.

"કેળવણી" આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૧૫ ની છે જે નીચે લખ્યા ગામોમાં છે.

૧ ભાલજ ૪ આણંદ ૪ મોગર ૧ ચીખોદરા
૧ સારસા ૧ બેડવા ૩ નાપાડ

"વસ્તી" આ તાલુકામા ૧૮ ગામ છે, તેમાં ૧૨૩ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૦૮	૧૨૧	૨૯	=	૨૫૮	૫૧૪
સ્ત્રી.	૭૩	૧૨૧	૬૨	=	૨૫૬	

તેમાં વિધવાની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૨	૧૦	૧૮	૩૨	=	૬૨

વેપાર ઉદ્યોગ. આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૩૨ જણ વેપાર કરે છે, ૧૨ નોકરી કરે છે, અને ૨ ખેતી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર. આ જીલ્લામાં કુલ ૧૪૦ દેરાસરો આવેલાં છે, તે પૈકી અડધા ઉપરાંતના દેરાસરો એકલા ખંભાતમાંજ આવેલાં છે. આ દેરાસરોમાંના લગભગ અડધા ભાગનાં સારી સ્થિતિમાં છે ત્રીજા ભાગ કરતાં કાંઈક વધારે સાધારણ સ્થિતિમાં આવેલાં છે, જ્યારે સાતમા ભાગ જેટલાં દેરાસરો જીર્ણ દશાને પ્રાપ્ત થએલાં છે. એકંદર સ્થિતિ સંતોષકારક ગણી શકાય.

આ દેરાસરોમાંથી ૭૭ દેરાસરો ખંભાત શહેરમાંજ છે, તેનો સાતમો ભાગ જીર્ણ સ્થિતિમાં છે જ્યારે તેથી બમણાં સાધારણ સ્થિતિમાં અને તેનાથી બમણાં સારી જાહોજલાલી ભોગવતી સ્થિતિમાં છે.

આ જીલ્લામાં બે તીર્થ સ્થળો આવેલાં છે, જેમાં ખંભાત એ શ્રી સ્થંભણ પાર્શ્વનાથજીનું અને માતર એ સાચા દેવનું તીર્થ છે. માતરમાં કારતક શુદ ૧૫ તથા ચૈત્ર શુદ ૧૫ ના મેળા ભરાય છે.

ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા. આ જીલ્લામાં કુલ ૪૬ ઉપાશ્રય અને ૨૪ ધર્મશાળાઓ આવેલી છે. આ ધર્મશાળાઓમાંનો ઘણો ખરો ભાગ જમણવારના ઉપયોગમાં તેમજ કોઇ કોઇ ધર્મશાળા તો જૈનશાળાના વિદ્યાર્થીઓને બેસવાના ઉપયોગમાં આવે છે થોડીકમાંજ યાત્રાળુઓને ઉતરવાની સવડ થઇ શકે છે.

પાઠશાળા.- આ જીલ્લામાં કુલ ૬ પાઠશાળાઓ છે, જેમાં કપડવંજ અને બોરસદની બે પાઠશાળાઓ સારી રીતે ચાલે છે. કેટલીકમાં કન્યાઓ ઉપરાંત સ્ત્રીઓ પણ અભ્યાસ કરવા આવે છે. વળી બોરસદની પાઠશાળામાં વ્યવહારિક જ્ઞાન સાથે ભરત શિવણ વીગેરે હુન્નરનું અને ધાર્મિક શિક્ષણ સારી રીતે અપાય છે. આ પાઠશાળાઓમાંની કેટલીક શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સની મદદથી ચાલે છે. આ સુધરેલા ભાગના પ્રમાણમાં અને વસ્તીના પ્રમાણમાં પાઠશાળાઓ ઓછી છે. એમાં વધારો થવાની ખાસ જરૂર છે. તેમજ બોરસદની પાઠશાળાની માફક શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિમાં પણ સુધારો થવાની જરૂર છે. આ પાઠશાળાઓ પૈકી ૨ હાલમાં નવી સ્થાપન થયેલી છે.

પાંજરાપોળ. આ જીલ્લામાં કુલ ૭ પાંજરાપોળો છે. તેમાં ૩ ની દેખરેખ એકલા જૈનોજ રાખે છે, જ્યારે બાકીની ૪ માં જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ પણ સામેલ છે. કોઇ પણ પાંજરાપોળમાં વૈદની જોગવાઈ નથી. ખંભાતની, બોરસદની, અને કપડવંજની પાંજરાપોળો મોટી છે, બાકીનીમાં જુજ સંખ્યાના જાનવરો રાખવામાં આવે છે. તેમાં ૧ માત્ર નામનીજ છે.

લાયબ્રેરી. આ જીલ્લામાં ૩ લાયબ્રેરી તથા પુસ્તકાલયો છે. તેમાં ૧ ખેડામાં છે તે સારા પાયા ઉપર ચાલે છે. તેનો લાભ જૈનો સિવાય અન્ય કોમના લોકો પણ લે છે. બાકીની ૨ સાધારણ છે

સભા મંડળ આ જીલ્લો જોકે કેળવણીથી કાંઇક સુધારામાં આવેલો છે. પરંતુ તેમાં એકે સભામંડળ હસ્તી ધરાવતું નથી આવી સભા મંડળની ઘણી જરૂર છે.

પુસ્તકભંડાર, જ્ઞાનભંડાર. આ જીલ્લામાં કુલ ૮ ભંડારો માલમ પડયા છે. જેમાંથી ૧ કપડવંજમાં અને ૪ ખંભાતમાં મોટા ભંડારો છે. આ સંબંધી વીગતવાર હકીકત જુદા જુદા તાલુકામાં આપવામાં આવી છે.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલ ભણેલ તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ	
પુરૂષ.	૩૭૦૯	૪૭૭	=	૪૧૮૬	૮૨૪૧
સ્ત્રી.	૪૫૯	૩૫૯૬	=	૪૦૫૫	

	ધાર્મિક.	ઇંગ્રેજ.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૧	૩૭૧	૧૧	=	૪૦૩	૪૪૦
સ્ત્રી.	૩૭	૦	૦	=	૩૭	

ઉપરના આંકડાઓ જોતાં એવું માલમ પડે છે કે પુરૂસો ૮૮।। ટકા જેટલા પ્રમાણમાં ભણેલા છે, અને ૧૧।। ટકા જેટલા તદન અભણ સ્થિતિ ભોગવે છે. આ ભણેલાઓ પૈકી થોડોજ ભાગ સારી કેળવણી પ્રાપ્ત કરી શકયો હશે, બાકીના તો સાધારણ રીતે વાંચતાં લખતાં આવડે એવાજ માલમ પડે છે જોકે ઉત્તર ગુજરાતના બીજા જીલ્લાઓ કરતાં આ ભાગમાં દિનપ્રતિદિન કેળવણીના સાધનો વધતાં જાય છે, અને તેથી આ ભાગમાં બીજા જીલ્લાઓ કરતાં કાંઇ વધારે સંખ્યામાં કેળવાયલા પુરૂષો હોય, પરંતુ તેમાં હજી ઘણો વધારો થવાની જરૂર છે. ઉપરની કેળવાયેલાઓની સંખ્યા મોટી જોઈને બહુ ખુશી થવા જેવું તો છેજ નહીં, કારણકે કેળવાયેલા પુરૂષોમાં વાંચતાં લખતાંજ જાણનારાઓ ઘણોજ મોટો ભાગ છે.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૧૧। ટકા જેટલું છે જ્યારે અભણની સંખ્યા તેમાંથી લગભગ આઠગણી એટલે ૮૮।।। ટકા જેટલી થવા જાય છે. આ પ્રમાણ જોકે ઉત્તર ગુજરાતના જીલ્લાઓ કરતાં સારૂં છે, તોપણ તે ઇચ્છવા લાયક તો નથીજ.

ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે ભણેલાની સંખ્યા તરફ નજર કરતાં પુરૂષ વર્ગમાં માત્ર ૨૧ માણસો છે, જ્યારે સ્ત્રીઓ ૩૭ છે. પુરૂષોમાં પંચ પ્રતિક્રમણ સુધી જાણનારાની સંખ્યા ૧૧૯ ની છે, અને બે પ્રતિક્રમણ જાણનારાની ૨૧૭ છે, ત્યારે સ્ત્રીઓમાં તેવી સંખ્યા ૧૬૪ અને ૩૦૪ ની અનુક્રમે આવે છે. આવી રીતે ધાર્મિક ભણનારાઓની કુલ સંખ્યા આખા જીલ્લાની વસ્તીના ૧૦ ટકા જેટલી આવે છે. આ પ્રમાણમાં હજુ ઘણો વધારો થવાની જરૂર છે.

ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૩૭૧ ની છે. તે બીજા જીલ્લાઓ કરતાં સાધારણ રીતે ઠીક છે, તોપણ તેનું પ્રમાણ ઓછુંજ ગણાય. ગ્રેજ્યુએટો ૨ છે, જે આગળ તાલુકામાં આપવામાં આવેલા છે. સંસ્કૃતના સાધારણ અભ્યાસવાળા માત્ર ૧૧ માણસો છે.

વસ્તી. આ જીલ્લાની વસ્તી સંબંધી તાલુકાવાર અને ગામવાર આંકડાઓ આગળ આવી ગયા છે, તેમજ જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર પણ આપવામાં આવ્યા છે, તોપણ આખા જીલ્લામાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે, તેના નામો મનુષ્ય સંખ્યાના આંકડા સહિત નીચે મુજબ છે:—

સાટાં તેખડાં પણ થોડા ઘણાં અંશે થાય છે. કેટલીક જગાએ જ્ઞાતિઓમાં મતભેદ હોવાથી અગર તડ પડવાથી કન્યાઓના સંબંધમાં કેટલીક મુશ્કેલીઓ વેઠવી પડે છે. આ જીલ્લામાં પણ કેટલીક જગાએ જૈનો પોતાની કન્યાઓ અન્ય ધર્મીઓને આપે છે, તેમ તેઓની પણ લેછે. લગ્નના અને શ્રીમંતના ખર્ચો આગળના રીવાજ મુજબ ચાલ્યા આવે છે, તેમાં કમી થવાની ખાસ જરૂર છે. રડવા કુટવાનું કેટલીક જગાએ કમી થયું છે પણ હજી ઘણું કમી થવાની જરૂર છે. જૈન વિધી પ્રમાણે લગ્ન કરાવવાનું શરૂ થયું છે, તેમ તેવા અવસરે દારૂખાનું નહીં ફોડવાની તથા ફટાણા નહીં ગાવાની પ્રથાની શરૂઆત થઇ છે. હાનીકારક રીવાજો પૈકી હોળી, શીળસાતમ, વીગેરે શહેરોમાંથી ઘણે ભાગે કમી થઇ ગયા છે, અને ગામડાંઓ પણ તે સુધારા કરવા લાગ્યાં છે. આ બધા સુધારા સંવત્ ૧૯૬૧ ની સાલમાં વડોદરા ખાતે ભરાયેલી શ્રી ત્રીજી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સને આભારી છે. કારણકે ખેડા જીલ્લો અને વડોદરા જીલ્લો એ જોડાજોડ આવેલા છે. આ જીલ્લાના કેટલાક શહેરોમાં કુસંપ ઘણો વધી પડેલો જોવામાં આવે છે.

વેપાર ઉધોગ. આ જીલ્લામાં કુલ ૨૫૫૮ જણ વેપાર કરે છે, તેમાં દલાલી કરનાર તથા હુન્નરવાળાઓ અને વકીલો વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ૪૧૧ નોકરી કરે છે. ૫ ખેતી કરે છે બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ, યાચક, અને નિરૂદ્યમી છે.

આ જીલ્લામાં નડીઆદ શહેરમાં સૌથી વધારે ધીકતો વેપાર ચાલે છે. તેમાં મીલો, તથા સ્લેટપેન બનાવવાનાં કારખાનાં છે તે ઉપરાંત સુતરની રંગાટી ઘણી સારી થાય છે. વળી અનાજ, રૂ, હાથીદાંત, ગોળ, અને ઇમારતી લાકડાનો મોટો જથાબંધ વેપાર અહીં ચાલે છે. ખંભાત પ્રથમ એક ઘણું પ્રખ્યાત બંદર હતું, જે જે બંદરેથી એક વખતે આખા હિંદુસ્તાનનો જબર વેપાર ચાલી રહ્યો હતો, તે બંદર હાલ તદન અધમ સ્થિતિએ (વેપારમાં) પહોંચ્યું છે. ખેડા, બોરસદ, મહેમદાવાદ, વીગેરે ઠેકાણે રીતસર વેપાર ચાલે છે. કપડવંજમાં પ્રથમ કાચ અને સાબુનાં મોટાં કારખાનાં હતાં, જેથી ત્યાં પણ વેપાર સારો ધીકતો હતો. હાલ સાધારણ સ્થિતિએ છે. આ શહેર પૈસા સંબંધી સારી સ્થિતિવાળું માલમ પડે છે.

જીલ્લો વડોદરા.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતાં પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે વડોદરા.										
૧	વડોદરા	ગાયકવાડ સરકાર	વડોદરા સ્ટે.	વડોદરા	વડોદરા	૧૬	૮	૦	૩	૧	૨
૨	છાણી		,, ,, ૫	,,	,,	૨	૨	૧	૦	૦	૦
૩	તરસાલી		ગોવાગેટ ,, ૧	,,	ગોવાગેટ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	ધરમજ		પેટલાદ ,, ૪	ધરમજ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	માંડવા		,, ,, ૬	મેલાવ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	મકરપુરા		મકપુરા ,,	વડોદરા	વિશ્વામિત્રી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	રામોલ		પેટલાદ ,, ૭	વસો	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પલાણા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	સરાર		ઇટોલા ,, ૩	સરાર	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	પોર		,, ,, ૨	પોર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	વડસાલા		પેટલાદ ,, ૪	ધરમજ	પેટલાદ	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૧૨	ખાંધણી		,, ,, ૬	ખાંધણી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	ગોરવા		વડોદરા ,, ૧	વડોદરા	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	સમીયાલા		પાદરા ,, ૩	પાદરા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ઇટોલા		ઇટોલા ,,	ઇટોલા	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	પીંગલવાડા		મીંયાગામ ,, ૫	મીંયાગામ	મીંયાગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	જાહાજ		નીર ,, ૨	વાસદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	રૂવાડ		ઇટોલા ,, ૫	રૂવાડ	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	પાતલવેણી		કારવણ ,, ૫	કારવણ	કારવણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	સલાડ		ઇટોલા ,, ૬	,,	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪૦૩	૧૩૯૩	૧૯૦	૩૩૩	૮૨	૬૮	૦	૧	૧૬	૧૪	૦	૧૪૧	૩૧૮	૨૩૦	પુસ્તક ભંડાર છે.
૫૪	૨૬૩	૪૪	૫૬	૨૧	૨૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩૩	૫૬	૩૧	
૧૨	૩૨	૮	૬	૫	૧	૦	૦	૦	૧	૦	૧	૫	૫	
૧૦	૬૭	૧૨	૧૭	૬	૫	૦	૦	૨	૦	૦	૫	૧૯	૧	
૮	૨૫	૯	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૮	
૭	૩૪	૧૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૬	૪	૭	
૬	૨૯	૪	૭	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૬	૩	
૬	૨૦	૫	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૩	
૪	૨૦	૧	૭	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧	
૪	૧૬	૦	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૩	
૩	૨૦	૬	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૧	
૩	૧૯	૫	૩	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૪	
૩	૧૭	૪	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૧	
૩	૧૧	૨	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૩	૧૧	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	
૩	૧૦	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૨	૧૩	૨	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૧	
૨	૮	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૨	૮	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	દેવપરા		ઇટોલા સ્ટે. ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	જોસીકુવા		વાસદ ,, ૮	વાસદ	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	અટાલી		લાકોદરા ,, ૩	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	દંતેશ્વર		ગોવાગેટ ,, ૧	વડોદરા	ગોવાગેટ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	વડસાલા		ઇટોલા ,, ૨	ઇટોલા	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	અણખી		,, ,, ૨	પોર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	કાંધરોટા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	ખંભાત ,, ૮	ખંભાત	ખંભાત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	બામણુંવા		નાર ,, ૩	વાસદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ચારેઠા		મકરપુરા ,, ૨	વડોદરા	મકરપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	કરાલી		ઇટોલા ,, ૨	ઇટોલા	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	ખટલાલ		ખંભાત ,, ૬	ખંભાત	ખંભાત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	રાઘુપુરા		કારવણ ,, ૫	કારવણ	કારવણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	રમણગામડી		ઇટોલા ,, ૨	ઇટોલા	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	કંડકોઈ		ભીલુપુર ,, ૫	ભીલુપુર	ભીલુપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	વસો.		નડીયાદ ,, ૪	વસો	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	રામનાથ		ઇટોલા ,, ૩	ઇટોલા	ઇટોલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૦	૧૧	૧	૩	૧	૧
૨	તાલુકે પેટલાદ.										
૧	પેટલાદ		પેટલાદ સ્ટે.	પેટલાદ	પેટલાદ	૪	૩	૧	૦	૧	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પ.	વિ.	અભણ. કું.	પ.	વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પ.	વિ.	અભણ. કું.	પ.	વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૨	૭	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૨	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૬	૦	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૬	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૨	૦	
૨	૫	૩	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧૫	૭	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૦	
૧	૫	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૪	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૫૬૧	૨૦૯૬	૩૩૦	૪૮૮	૧૩૩	૧૧૬	૦	૨	૧૮	૧૬	૦	૨૧૧	૪૭૦	૩૧૨	
૪૩	૧૬૯	૨૬	૩૯	૭	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૨૭	૪૧	૨૨	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	ગુજરાતી શાળા.	ઉર્દુ તથા મરાઠી શાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઢોરાનાં પાંજરાપોળ.	મફત દ. ખા.
૨	નાર	વડોદરાની ગાયકવાડ સરકારનું.	નાર	સ્ટે.	નાર	નાર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	સોજીત્રા		પેટલાદ	,, ૮	સોજીત્રા	પેટલાદ	૪	૧	૦	૦	૦	૦
૪	વટાદરા		,,	,, ૧૦	વટાદરા	,,	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૫	વસોપુરા		નડીયાદ	,, ૮	વસોપુરા	નડીયાદ	૧	૨	૧	૦	૧	૦
૬	દેવાવાંટા		,,	,, ૯	દેવાવાંટા	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	દેવા		,,	,, ૧૧	વસો	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૮	કાવીઠા		અગાસ	,, ૩	બોરસદ	બોરસદ	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૯	ગંભીરા		વાસદ	,, ૫	ગંભીરા	વાસદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	કાસર		પેટલાદ	,, ૬	કાસર	પેટલાદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૧	ડભોઉ		,,	,, ૧૧	ડભોઉ	,,	૧	૦	૧	૦	૦	૦
૧૨	ચમારા		વાસદ	,, ૧૨	આંકલાવ	વાસદ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	કોસીંદરા		,,	,, ૯	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	ડેમોલ		નડીયાદ	,, ૧૦	ડેમોલ	નડીયાદ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	વાડવોલ		અગાસ	,, ૧૪	ભાદરણ	અગાસ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	બામણગામ		પાદરા	,, ૧૬	બામણગામ	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ભડકદ		પેટલાદ	,, ૮	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	પાડગોલ		નડીયાદ	,, ૮	નડીયાદ	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	મહેલાદ		પેટલાદ	,, ૮	મહેલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	જણસણ		નાર	,, ૫	નાર	નાર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	મલાતજ		પેટલાદ	,, ૮	સોજીત્રા	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	ફેણાય		નાર	,, ૫	નાર	નાર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	ચાંગા		નડીયાદ	,, ૮	વસો	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૮૪	૨૯૦	૫૭	૭૨	૨૧	૨૮	૦	૦	૦	૦	૦	૧૩	૭૨	૨૭	
૩૪	૧૩૪	૧૭	૩૧	૮	૫	૦	૦	૨	૦	૦	૨૧	૩૩	૧૭	
૩૪	૧૨૧	૩૭	૧૫	૮	૧૦	૦	૦	૨	૫	૧૦	૧૩	૧૪	૬	
૩૩	૧૧૦	૨૪	૨૩	૬	૭	૦	૦	૨	૦	૦	૭	૨૪	૧૭	
૨૩	૯૪	૧૨	૨૫	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૫	૨૫	૧૨	
૨૩	૯૩	૧૪	૨૪	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૨૫	૧૨	
૧૬	૬૬	૧૪	૧૪	૩	૧૦	૦	૦	૦	૩	૦	૬	૧૫	૧	
૧૫	૫૨	૮	૧૫	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૪	૫	
૧૪	૬૫	૧૨	૧૬	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૬	૮	
૧૪	૪૩	૯	૧૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૨	૩	
૧૩	૩૯	૬	૧૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૨	૨	
૧૨	૪૧	૯	૯	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧૦	૩	
૧૨	૨૯	૧૦	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	
૧૧	૬૭	૧૩	૧૭	૩	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૭	૧૯	૪	
૧૦	૬૧	૩	૧૪	૪	૮	૨	૦	૨	૦	૦	૭	૧૬	૫	
૯	૩૨	૫	૮	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૫	
૮	૪૭	૪	૧૨	૦	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧૮	૧	
૮	૪૦	૫	૯	૨	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૧	૧	
૮	૨૧	૪	૪	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૨	
૬	૨૧	૬	૨	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૩	
૫	૨૩	૨	૭	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૭	૦	
૫	૯	૪	[illegible]	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર ની સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનભંડાર પુસ્તકાલય.	મહાજન ફંડ.
૨૪	સંજાયા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું	ઓરીઆવી સ્ટે. ૫	સંજાયા	ઓરીઆવી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	ફીનખલોડ		પેટલાદ ,, ૧૦	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	કણઝટ		સાયમા ,, ૧	નાર	સાયમા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	સીસવા		પેટલાદ ,, ૧૨	સીસ્વા	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	પરોલ		તારાપુર ,, ૩	સોજીત્રા	તારાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	બાંધણી		નડીયાદ ,, ૮	નડીયાદ	નડીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	કરોલી		નડીયાદ ,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	વીસનોલી		પેટલાદ ,, ૩	પેટલાદ	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	ઝારોડા		,, ,, ૯	બોરસદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	પેટલી		,, ,, ૧૧	સોજીત્રા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	ભાદરણ		અગાસ ,, ૯	ભાદરણ	અગાસ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	સાંસેજ		ઓરીઆવી ,, ૫	ઓરીઆવી	ઓરીઆવી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	બાલંટા		પેટલાદ ,, ૧૨	સોજીત્રા	પેટલાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	માંગરોલ		,, ,, ૧૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૧	૧૪	૨	૦	૨	૦
૩	તાલુકે પાદરા.										
૧	પાદરા		પાદરા સ્ટે.	પાદરા	પાદરા	૨	૪	૧	૧	૧	૦
૨	દરાપુરા		,, ,, ૧	,,	,,	૧	૧	૧	૧	૧	૦
૩	મુજપુર		,, ,, ૬	રણું	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા. ભણેલ. કું.	પુરૂષ ભણેલ. પ.	પુરૂષ ભણેલ. વિ.	પુરૂષ અભણ. કું.	પુરૂષ અભણ. પ.	પુરૂષ અભણ. વિ.	સ્ત્રી સંખ્યા. ભણેલ. કું.	સ્ત્રી ભણેલ. પ.	સ્ત્રી ભણેલ. વિ.	સ્ત્રી અભણ. કું.	સ્ત્રી અભણ. પ.	સ્ત્રી અભણ. વિ.	રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
૪	૨૯	૧૧	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૪	
૪	૧૨	૩	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૦	
૩	૧૬	૩	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૪	૧	
૩	૧૫	૪	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૩	૮	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૧૪	૫	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧૧	૦	૨	૧	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૮	૦	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૧	૭	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૪૭૨	૧૭૯૬	૩૩૮	૪૧૩	૧૦૨	૧૨૫	૨	૨	૮	૮	૧૦	૧૮૭	૪૨૬	૧૭૫	
૮૪	૩૫૭	૫૬	૭૧	૧૩	૨૮	૦	૦	૬	૨	૦	૪૬	૭૭	૫૨	
૫૩	૧૭૦	૨૭	૩૧	૭	૭	૦	૦	૦	૨	૦	૨૮	૩૩	૩૫	
૨૧	૬૧	૮	૧૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૭	૧૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	[illegible] ની સંખ્યા.	[illegible] તથા [illegible].	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	[illegible].	[illegible] ની સંખ્યા.
૧૫	વસાઇ		ડભોઇ સ્ટે. ૧	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	માંગરોલ		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કનારડા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	કઇનો		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	રાજલી		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	અંતોલી		ભીલાપુર ,, ૫	,,	ભીલાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	નારીઆ	નામદાર ગાયકવાડ સરકારનું	મંડાલા ,, ૩	મંડાલા	મંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૧	૫	૦	૧	૧	૧
૮	તાલુકે વાઘોડીયા.										
૧	માંડોદર		ડભોઇ સ્ટે. ૯	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ભાણીયારા		વડોદરા ,, ૫	વડોદરા	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	રસુલાબાદ		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	કુમેટા		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર ને મંદીર.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	મદ્રેશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનું ઔષધાલય.	તળાં ને કુંડ.
૨૬	સરસવણી		પાદરા સ્ટે. ૩	પાદરા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	ગયાપુર		મોભા ,, ૫	ડભાસા	મોભા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સોખડાખુર્દ		પાદરા ,, ૧	પાદરા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ચીત્રાલ		મોભા ,, ૩	વડુ	મોભા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	વીસરામપુરા		રણું ,, ૩	,,	રણું	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	લતીપુરા		પાદરા ,, ૪	પાદરા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	સાંપલા	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.	મેસર રોડ ૧	ગજેરા	મેસર રોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	ઠીકરીઆ		ડભોઇ સ્ટે. ૫	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	ઉમરાયા		પાદરા ,, ૫	પાદરા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	વણછરા		મોભા ,, ૬	મીયાંગામ	મોભા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	ડબકા [લનું		પાદરા ,, ૯	ડબકા	પાદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	ઠીકરીઆ [મ-		મોભા ,, ૩	વડુ	મોભા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૧	૮	૨	૨	૨	૦
૪	તાલુકે ચોરંદા.										
૧	ચોરંદા		મીયાંગામ સ્ટે. ૫	ચોરંદા	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	મીયાંગામ		,, ,,	મીયાંગામ	,,	૩	૨	૦	૦	૧	૦
૩	કરજણ		,, ,,	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	પાછીઆપુરા		પાલેજ ,, ૫	પાછીયાપુર	પાલેજ	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૩	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૧	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૧	૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૧	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૯૮	૧૦૬૮	૧૭૭	૨૦૭	૪૭	૬૦	૦	૦	૯	૪	૦	૧૪૬	૨૨૨	૧૯૬	
૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૧૩૧	૪૬૦	૬૪	૧૧૩	૨૧	૨૮	૦	૦	૨૬	૧૫	૧	૨૯	૯૮	૬૫	
૨૨	૯૮	૨૨	૨૪	૩	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૨૨	૧૩	
૧૮	૫૫	૯	૧૪	૩	૦	૦	૦	૫	૬	૨	૩	૮	૫	

નંબર.	ગામનું નામ	કઈ તરફ	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલ ને મસ્જી.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	મદ્રેશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનાં ખેરાતી.	[illegible]
૨૭	જીથરડી	વડોદરાથી પશ્ચિમે સરહદ ઉપર.	મીયાંગામ સ્ટે. ૧	મીયાંગામ	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સીમળી		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	વેમાર		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	દેથાણ		લાકોદરા ,, ૧	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	ધાવટ		મીયાંગામ ,, ૪	મીયાંગામ	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	પરા		પાલેજ ,, ૯	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	અરસુંડા		મીયાંગામ ,, ૪	મીયાંગામ	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	સાઅર		પાલેજ ,, ૬	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	રણાપુર		મીયાંગામ ,, ૬	સીનોર	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	અભરા		,, ,, ૭	મીયાંગામ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	સોમરા		પાલેજ ,, ૭	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	છંછવા		મીયાંગામ ,, ૫	મીયાંગામ	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	હળદરવા		પાલેજ ,, ૨	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	વેમારડી		મીયાંગામ ,, ૨	મીયાંગામ	મીયાંગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	સાંસરોદ		પાલેજ ,, ૧	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૮	૫	૦	૦	૧	૦
૫	તાલુકે સીનોર.										
૧	સીનોર		ચાંદોદ સ્ટે. ૧૧	સીનોર	ચાંદોદ	૨	૧	૧	૦	૦	૦
૨	સાંઢલી		કારવણ ,, ૬	,,	કારવણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૬	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૬	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૨	
૨	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૨	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૩૦૧	૧૦૮૨	૧૫૩	૨૫૬	૫૪	૬૦	૦	૦	૩૨	૨૧	૫	૯૫	૨૩૧	૧૭૫	
૨૭	૮૦	૧૨	૨૦	૨	૫	૦	૦	૧	૦	૦	૯	૧૮	૧૪	
૭	૩૪	૧	૧૦	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૦	૨	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોસ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાસરા તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૯	તીલકવાડા		ચાણોદ સ્ટે.	૮	તીલકવાડા	ચાણોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	કાલીતલાવડી		બહાદુરપુર ,,	૬	બહાદુરપુર	બહાદુરપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	તાલુકે ડભોઇ.	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું.										
૧	ડભોઇ		ડભોઇ સ્ટે.		ડભોઇ	ડભોઈ	૯	૫	૦	૧	૧	૧
૨	બ્યારા		,, ,,	૮	,,	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૩	ઢોલાર		,, ,,	૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	વડજ		ટેન તલાવ ,,	૧	ટેન તલાવ	ટેન તલાવ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	અંગુઠણ		ભીલાપુર ,,	૨	કારવણ	ભીલાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	છત્રાલ		મંડાલા ,,	૪	મંડાલા	મંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	ધમેલી		ડભોઇ ,,	૧	ડભોઈ	ડભોઈ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	લીંગથળી		મંડાલા ,,	૫	કારવણ	મંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	નડા		નડા ,,		મંડાલા	નડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	સીતપુર		ડભોઈ ,,	૫	ડભોઇ	ડભોઈ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	કરમાલ		મંડાલા ,,	૩	મંડાલા	મંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	જેતલાવડી		કારવણ ,,	૩	કારવણ	કારવણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	કરનેટ		ડભોઇ ,,	૩	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	કારવણ		કારવણ ,,		કારવણ	કારવણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘરસંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨૭	૧૦૩	૨૦	૨૯	૨	૮	૦	૦	૦	૩	૦	૧૧	૨૩	૭	
૧૫૬	૪૭૦	૫૯	૯૭	૨૪	૨૫	૨	૨	૪૦	૪૬	૨૪	૩૧	૫૬	૬૪	
૧૩	૩૭	૧૫	૬	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨	૫	૩	
૮	૨૨	૨	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૬	૫	
૭	૩૪	૪	૧૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૦	૫	૫	૧	
૬	૨૬	૭	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૫	
૪	૧૪	૪	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૧	
૨	૧૨	૪	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	
૨	૯	૧	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૨	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૮	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૬	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૧	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૨	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.			નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	કોસના કુવા.	ઉપરાંત ગામ ખેતરમાં.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઢોરોનાં પાંજરાપોળ.	સભા ગૃહ.
૧૫	વસાઇ	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકાર	ડભોઇ	સ્ટે.	૧	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	માંગરોલ		,,	,,	૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કનારડા		,,	,,	૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	કઇનો		,,	,,	૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	રાજલી		,,	,,	૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	અંતોલી		બીલાપુર	,,	૫	,,	બીલાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	નારીઆ		મંડાલા	,,	૩	મંડાલા	મંડાલા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
								૧૧	૫	૦	૧	૧	૧
૮	તાલુકે વાઘોડીયા.												
૧	માંડોદર		ડભોઇ	સ્ટે.	૯	ડભોઇ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ભાણીયારા		વડોદરા	,,	૫	વડોદરા	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	રસુલાબાદ		,,	,,	૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	કુમેટા		,,	,,	૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
								૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોસ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પુસ્તકાલય.	જૈનોની સંખ્યા.
૧૫	વસાઇ	વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારનું	ડભોઈ સ્ટે. ૧	ડભોઈ	ડભોઈ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	માંગરોલ		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કનારડા		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	કઇનો		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	રાજલી		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	અંતોલી		ભીલાપુર ,, ૫	,,	ભીલાપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	નારીઆ		મંડાળા ,, ૩	મંડાળા	મંડાળા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૧	૫	૦	૬	૧	૧
૮	તાલુકે વાઘોડીયા.										
૧	માંડોદર		ડભોઈ સ્ટે. ૯	ડભોઈ	ડભોઈ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ભણીયારા		વડોદરા ,, ૫	વડોદરા	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	રસુલાબાદ		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	કુમેટા		,, ,, ૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૧	તાલુકે વડોદરા.						દ. માં. ૪, ખ. ૨, પા. ૨૩, દ. ઓ. ૩૦, દ. ૫,				પા. ૩, ખા. ૨, લો, પો. ૪૭, ખ. ૪૨, અ. ૧૯૯,
૧	વડોદરા	૧૭૬	૪૬૮	૪૨૧	૨૪૮	૧૬		૧૬૩	૪૫૯	૪૪૮	
૨	છાણી	૦	૦	૦	૨૬૩	૦		૦	૫૫	૫૭	લો. પો. ૮૬, અ. ૬૫,]
૩	તરસાલી	૦	૩૨	૦	૦	૦		૦	૧૩	૦	અ. ૧૯,
૪	ધરમજ	૦	૬૭	૦	૦	૦		૬૭	૦	૦	
૫	માંડવા	૦	૨૫	૦	૦	૦		૧૯	૬	૦	
૬	મકરપુરા	૦	૩૪	૦	૦	૦		૦	૩૪	૦	
૭	રામોલ .	૦	૨૯	૦	૦	૦		૨૯	૦	૦	
૮	પલાણા	૦	૦	૦	૦	૨૦		૨૦	૦	૦	
૯	સરાર	૦	૦	૨૦	૦	૦		૦	૨૦	૦	
૧૦	પોર	૦	૦	૧૬	૦	૦		૦	૧૬	૦	
૧૧	વડસાલા	૦	૦	૨૦	૦	૦		૨૦	૦	૦	
૧૨	બાંધણી	૦	૧૯	૦	૦	૦		૧૯	૦	૦	
૧૩	ગોરવા	૦	૦	૦	૧૭	૦		૦	૦	૪	અ. ૬, લો. પો. ૭,
૧૪	સમીયાલા	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૫	ઈટોલા	૦	૦	૧૧	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૬	પીંગલવાડા	૦	૦	૧૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૭	જાહાજ	૦	૧૩	૦	૦	૦		૧૩	૦	૦	
૧૮	રૂવાડ	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૯	પાતલવેણી	૦	૦	૮	૦	૦		૦	૮	૦	
૨૦	સલાડ	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૧	દેવપરા	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	અંચળ.	ખરતર.	પરચુરણ.
૨૨	જોસીકુવા	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૩	અટાલી	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૨૪	દંતેશ્વર.	૦	૦	૨	૦	૪		૪	૦	૨	
૨૫	વડસાલા	૦	૦	૫	૦	૦		૦	૫	૦	
૨૬	અણખી	૦	૦	૧૫	૦	૦		૦	૧૫	૦	
૨૭	કાંધરોટા	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૫,
૨૮	બામણવા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૯	ચારેઠા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૪	૦	
૩૦	કરાલી	૦	૦	૩	૦	૦		૦	૩	૦	
૩૧	ખટલાલ	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૩,
૩૨	રાધુપુરા	૦	૦	૨	૦	૦		૦	૨	૦	
૩૩	રમણગામડી	૦	૦	૨	૦	૦		૦	૨	૦	
૩૪	કંડકોઈ	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૫	વસો	૦	૦	૦	૦	૨		૨	૦	૦	
૩૬	રામનાથ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૧૭૬	૭૦૫	૫૭૭	૫૨૮	૪૨	૬૪	૪૨૯	૬૭૨	૫૧૧	૪૮૪
૨	તાલુકે પેટલાદ.										
૧	પેટલાદ	૦	૧૧૪	૦	૪૮	૬	મા શ્રી. ૧,	૦	૦	૮૮	અં. ૮૧,
૨	નાર	૦	૨૭	૦	૦	૦	ક. મા. ૨૬૩,	૨૬૩	૧૫	૦	અં ૧૨,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	ખરતર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૩	સોજીત્રા	૦	૧૦૪	૦	૪	૦	ભા. ૨૬,	૨૬	૯૮	૦	પા. ૫, લો. ૫,
૪	વટાદરા	૦	૧૨૧	૦	૦	૦		૮	૦	૯૬	અં. ૧૭,
૫	વસોપુરા	૦	૧૧	૦	૩૦	૬૯		૦	૦	૦	સ. ૧૧૦,
૬	દેવાવાંટા	૦	૯૪	૦	૦	૦		૬૩	૦	૦	અં. ૩૧,
૭	દેવા	૦	૯૩	૦	૦	૦		૦	૦	૪૮	અં. ૪૫,
૮	કાવીઠા	૫૧	૦	૦	૦	૦	ખા ૯, ક. પ. ૮,	૬૬	૦	૦	
૯	ગંભીરા	૦	૪	૪૭	૧	૦		૫૨	૦	૦	
૧૦	કાસર	૦	૬૫	૦	૦	૦		૪૪	૦	૧૫	અં. ૬,
૧૧	ડભોઉ	૦	૪૩	૦	૦	૦		૦	૨૦	૬	અં. ૧૭,
૧૨	ચમારા	૦	૦	૩૪	૦	૫		૩૯	૦	૦	
૧૩	કોસીંદરા	૦	૦	૪૧	૦	૦		૪૧	૦	૦	
૧૪	ડેમોલ	૦	૨૯	૦	૦	૦		૦	૦	૨૯	
૧૫	વાડવોલ	૪૮	૦	૦	૧૯	૦		૦	૦	૦	અં. ૬૨, ખ. ૫,
૧૬	બામણગામ	૦	૦	૫૪	૦	૭		૬૧	૦	૦	
૧૭	ભડકદ	૦	૩૨	૦	૦	૦		૦	૩૨	૦	
૧૮	પાડગોલ	૦	૪૭	૦	૦	૦		૪૭	૦	૦	
૧૯	મહેલાદ	૦	૦	૪૦	૦	૦		૪૦	૦	૦	
૨૦	જણુસણ	૧૯	૦	૦	૨	૦		૨	૦	૧૯	
૨૧	મલાતજ	૦	૧૨	૯	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૨૨	ફેણાય	૦	૦	૧	૨૨	૦		૦	૦	૦	અ. ૨૩,
૨૩	ચાંગા	૩	૬	૦	૦	૦		૭	૦	૦	પુ. ૨,
૨૪	સંજાયા	૦	૨૭	૦	૦	૦		૨૭	૦	૦	
૨૫	કીનખલોડ	૦	૦	૧૨	૦	૦		૧૨	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	લુંપક.	પરચુરણ.
૨૬	કણુંઝટ	૧૬	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	ખ. ૧૬,
૨૭	સીસવા	૧૧	૦	૦	૪	૦		૦	૦	૧૫	
૨૮	પરેલ	૦	૮	૦	૦	૦		૦	૮	૦	
૨૯	બાંધણી	૦	૧૪	૦	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૩૦	કરોલી	૦	૧૧	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૩૧	વીસનોલી	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૩૨	ઝારોડા	૭	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૭,
૩૩	પેટલી	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૩૪	ભાદરણ	૨	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૨	
૩૫	સાંસેજ	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૬	બાલંટા	૦	૦	૦	૨	૦		૦	૦	૨	
૩૭	માંગરોલ	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૧	૦	
		૧૫૭	૮૭૭	૨૨૮	૧૩૨	૮૭	૩૦૫	૮૫૮	૧૭૪	૩૨૦	૪૪૪
૩	તાલુકે પાદરા.										
૧	પાદરા	૨૪	૧૭૭	૮૬	૦	૫૦		૫૯	૦	૧૭૭	ખ. ૪, અ. ૨૫, પા. ૧૫, અં. ૧૭,
૨	દરાપુરા	૦	૧૪૨	૦	૦	૦	વી. ની. ૬,	૪	૧૪	૧૨૪	
૩	મુજપુર	૦	૦	૬૧	૦	૦		૬૧	૦	૦	
૪	મોભા	૦	૪	૬	૦	૦	દ. ઓ. ૩૩,	૦	૦	૪૩	
૫	ગવાસદ	૦	૦	૪૧	૦	૦		૪૧	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૬	સાંધી	૦	૦	૦	૦	૦	વી. ની. ૪૦,	૦	૪૦	૦	
૭	મેસર	૦	૩૦	૦	૦	૦		૦	૪	૦	અ. ૨૬,
૮	ધાયજ	૦	૭	૦	૦	૦	વી. ની. ૨૯,	૦	૩૬	૦	
૯	કુરાલ	૦	૩૦	૦	૦	૦		૨૨	૦	૪	અ. ૪,
૧૦	વડુ	૦	૦	૧૭	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૧	અભોલ	૦	૦	૦	૦	૨	દ. ઓ. ૧૮,	૨	૦	૧૮	
૧૨	સાણપુર	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૯,	૦	૦	૧૯	
૧૩	ડભાસા	૦	૦	૧૪	૦	૦		૧૪	૦	૦	
૧૪	એકલબારા	૦	૦	૨૧	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૧૫	પીંડાયા	૦	૦	૧૭	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૬	આંતી	૦	૦	૦	૧૫	૦		૦	૧૫	૦	
૧૭	કણજા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૨,	૧૨	૦	૦	
૧૮	રાણું	૦	૦	૨૧	૦	૦		૨૧	૦	૦	
૧૯	કાંદા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૭,	૦	૦	૭	
૨૦	ચાણસદ	૦	૦	૦	૦	૦	વી. ની. ૨૦,	૦	૨૦	૦	
૨૧	તીથોર	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૨૨	પીંપળી	૦	૦	૫	૦	૦	વી. ની. ૭,	૭	૫	૦	
૨૩	દાણોલી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૮,	૦	૦	૮	
૨૪	રાજુપુરા	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૫	સાદરા	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૬	સરસવણી	૦	૦	૦	૦	૦	વી. ની. ૫,	૦	૫	૦	
૨૭	ગયાપુર	૦	૦	૩	૦	૦		૩	૦	૦	
૨૮	સોખડાખુર્દ	૦	૦	૫	૦	૦		૦	૦	૫	
૨૯	ચીત્રાલ	૦	૦	૫	૦	૦		૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. શ્રી.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	આગમ.	લુંપક.	પરચુરણ.
૩૦	વીસરામપુરા	૦	૦	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૩૧	લતીપુરા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૩૨	સાંપલા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૨	
૩૩	ઢીકરીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ ૨.	૦	૦	૨	
૩૪	ઉમરાયા	૦	૦	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૫	વણછરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૨	૦	૦	
૩૬	ડભકા	૦	૦	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
૩૭	ઢીકરીઆ મલનું	૦	૦	૦	૦	૦	વી. ની. ૧,	૦	૧	૦	
		૨૪	૪૩૫	૩૩૦	૧૫	૫૨	૨૧૧	૩૩૫	૧૪૦	૫૦૧	૯૧
૪	તાલુકે ચોરંદા.										
૧	ચોરંદા	૦	૦	૪	૦	૦		૪	૦	૦	
૨	મીયાંગામ	૦	૩૫૫	૬૨	૦	૦	રજ. ૨,	૩૫૫	૬૨	૦	
૩	કરજણ	૦	૪૩	૩૪	૨૧	૦		૯૮	૦	૦	
૪	પાઢીઆપુરા	૦	૩૯	૧૬	૦	૦		૦	૧૨	૪૩	
૫	અણસ્તુ	૦	૦	૪૦	૦	૦		૦	૦	૪૦	
૬	કોરલ	૦	૦	૪૪	૦	૦		૪૪	૦	૦	
૭	વલણ	૦	૦	૩૫	૦	૦		૩૫	૦	૦	
૮	સેથી	૦	૦	૪૬	૦	૦		૪૬	૦	૦	
૯	ગંધારા	૦	૦	૩૩	૦	૦		૩૩	૦	૦	
૧૦	માનપોર	૦	૦	૩૫	૦	૦		૩૫	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢીઆ.	પરચુરણ.
૧૨	માંજરોળ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૫,	૧૫	૦	૦	
૧૩	ઉત્તરાજ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૧૦,
૧૪	પુનીયાદ	૦	૭	૦	૦	૦		૦	૭	૦	
૧૫	વરખડ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૪,	૦	૦	૦	અ. ૪,
૧૬	અંબાલી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ ૩,	૦	૦	૦	અ. ૩,
૧૭	દીવેલ	૦	૦	૧૨	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૧૮	વણીયાદ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૪,	૦	૦	૦	અ. ૪,
૧૯	તરવા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૨૦	છાણભોઈ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૧	કરનારી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૪,	૦	૦	૦	અ. ૪,
૨૨	કણજેઠા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૩,	૦	૦	૦	અ. ૩,
૨૩	ગરાડી	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૩	૦	
૨૪	અણદી	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૩	૦	
૨૫	બીથલી	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૬	બરકાલ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૨૭	તેરસા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૨૮	માલપુર	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૨૯	અચીસરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૩૦	કુકસ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧,	૦	૦	૦	અ. ૧,
૩૧	જાંજડ	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૦	૧૨૦	૨૩	૨	૦	૨૧૧	૭૪	૨૦	૬૯	૧૯૩

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૬	તાલુકે સંખેડા મેવાસ.										
૧	સંખેડા	૦	૩૦	૧	૦	૦		૦	૦	૩૧	
૨	ભાટપુર	૦	૨૨	૦	૦	૦		૦	૮	૧૪	
૩	અમરોલી	૦	૧૭	૦	૦	૦		૦	૦	૧૭	
૪	વાસણા	૦	૧૧	૦	૦	૦		૦	૦	૧૧	
૫	ઓડેલી	૦	૦	૩	૦	૨		૨	૩	૦	
૬	વાડીયા	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૫	
૭	કોસીંદ્રા	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૫	૦	
૮	બુજેઠા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૯	તીલકવાડા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૧૦	કાલીતલાવડી	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૧	૦	
		૦	૯૫	૪	૦	૦	૨	૨	૧૭	૮૨	૨
૭	તાલુકે ડભોઇ.										
૧	ડભોઇ	૦	૧૩૦	૦	૦	૦		૦	૯૪	૩૬	
૨	વ્યારા	૦	૬	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૩૧,	૦	૦	૬	અ. ૩૧,
૩	ઢોલાર	૦	૨૨	૦	૦	૦		૦	૮	૧૪	
૪	વડજ	૦	૩૪	૦	૦	૦		૦	૧૧	૨૩	
૫	અંગુઠણ	૦	૨૬	૦	૦	૦		૨૬	૦	૦	
૬	છત્રાલ	૦	૮	૬	૦	૦		૬	૦	૮	
૭	ધમેલી	૦	૧૨	૦	૦	૦		૦	૦	૧૨	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઉકેશ.	પરચુરણ.
૮	લીંગથળી	૦	૯	૦	૦	૦		૦	૦	૯	
૯	નડા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૦	સીતપુર	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૩	
૧૧	કરમાલ	૦	૮	૦	૦	૦		૦	૮	૦	
૧૨	જેતલાવડી	૦	૦	૬	૦	૦		૬	૦	૦	
૧૩	કરનેટ	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૫	
૧૪	કારવણ	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૧૫	વસાઇ	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૩	
૧૬	માંગરોલ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૭	કનારડા	૦	૩	૦	૦	૦		૦	૦	૩	
૧૮	કઇનો	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૯	રાજલી	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
૨૦	અંતોલી	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૨	
૨૧	નારીઆ	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
		૦	૬૨૫	૧૫	૦	૦	૩૧	૫૧	૧૨૧	૪૬૮	૩૧
૮	તાલુકે વાઘોડીયા.										
૧	માંડોદર	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨૨,	૦	૦	૦	અ. ૨૨,
૨	ભણીયારા	૦	૦	૭	૦	૦		૭	૦	૦	
૩	રસુલાબાદ	૦	૦	૮	૦	૦		૮	૦	૦	
૪	કુમેટા	૦	૦	૨	૦	૦		૨	૦	૦	
		૦	૦	૧૭	૦	૦	૨૨	૧૭	૦	૦	૨૨

વડોદરાપ્રાંતની ડીરેકટરીનો રીપોર્ટ.

રાજ્ય શ્રીમંત સરકાર ગાયકવાડ સેનાખાસખેલ સમશેર બહાદુરનું રાજ્ય મુંબાઇ ઇલાકાનાં સર્વ દેશી રાજ્યો કરતાં મોટું છે. એનો ઘણો ભાગ ગુજરાતમાં છે, અને કેટલોક ભાગ કાઠિયાવાડમાં છે. મહીકાંઠા રેવાકાંઠા, કાઠીઆવાડ વગેરેનાં ઘણાં ખરાં સંસ્થાંનો ગાયકવાડ સરકારને ખંડણી આપેછે ને તે ઇંગ્રેજ સરકાર વસુલ કરાવી આપેછે.

આ રાજ્ય ગુજરાતમાંના, કાઠીઆવાડમાંના, તેમ બ્રિટીશ જીલ્લાઓમાંના ગામો સાથે ઠેક ઠેકાણે તદન મળી ગયું છે તેથી તેની એકંદર સીમા આપી શકયા નથી. દરેક પ્રાંતની સીમા જે તે ઠેકાણે આપવામાં આવશે.

આ રાજ્યની રાજધાની વડોદરા શહેરમાં છે જે વિશ્વામિત્રી નદી ઉપર છે. આ રાજ્યના ૪. ભાગ કર્યા છે તે દરેકને પ્રાંત (જીલ્લા) કહેછે તે નીચે પ્રમાણે:—

૧ કડી પ્રાંત, ૨ વડોદરા પ્રાંત, ૩ નવસારી પ્રાંત, ૪ અમરેલી પ્રાંત કડી પ્રાંતની ડીરેકટરી ભાગ ૧ લામાં આપવામાં આવી છે. અમરેલી પ્રાંતની ડીરેકટરીનો સમાવેશ કાઠીઆવાડની ડીરેકટરીમાં કરવામાં આવશે અને વડોદરા પ્રાંત તથા નવસારી પ્રાંતની ડીરેકટરી આ ભાગમાં આપવામાં આવી છે.

સીમા—વડોદરા પ્રાંતની ઉત્તરે ખેડા જીલ્લો. પૂર્વે રેવાકાંઠા અને પંચમહાલ, દક્ષિણે ભરૂચ જીલ્લો, રાજપીપલા સંસ્થાન તથા નર્મદાનદી, અને પશ્ચિમે ખંભાતનું સંસ્થાન તથા ખેડા જીલ્લો આવેલા છે.

રેલ્વે—આ પ્રાતમાં મુંબઈથી અમદાવાદ જનારી બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વેની મુખ્ય લાઇન ઉપરાંત શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારની ડભોઇ રેલ્વે આવેલી છે, તે નીચે પ્રમાણે :—

જંકશન		કયાં સુધી જાય છે અને કેટલા પૈસા બેસે છે.
વડોદરા	૧	મુંબઇથી અમદાવાદ જતી બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલ્વે ઉપર છે. વડોદરાથી મુંબઇ સુધીની થર્ડ કલાસ ટીકીટના રૂ. ૨–૧૩–૦ બેસે છે તેમજ અમદાવાદ સુધીના રૂ. ૦–૯–૦ બેસે છે.
	૨	વડોદરાથી ગોધરા સુધી (કૉર્ડલાઇન) ગોધરા સુધી થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૮–૬ બેસે છે.
વિશ્વામિત્રી	૧	વડોદરાથી ડભોઈ થઇને ચાંણોદ સુધી જાય છે. વડોદરાથી ડભોઈ

(વડોદરા) સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૬ ૩ અને ચાંણોદ સુધીના રૂ. ૦-૯ ૩ બેસે છે.

૨ વડોદરાથી માસર રોડ સુધી જાય છે તેની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૭-૬ બેસે છે.

ડભોઇ ૧ ડભોઇથી વડોદરા (વિશ્વામિત્રી) તરફ જાય છે.

૨ ડભોઈથી મીયાંગામ જંકશન તરફ જાય છે.

૩ ડભોઇથી બોડેલી સુધી જાય છે.

૪ ડભોઈથી ચાંણોદ સુધી જાય છે.

મીયાંગામ—૧ મીયાંગામથી નીકળી ડભોઈ જંકશન થઇને બોડેલી સુધી જાય છે. મીયાંગામથી ડભોઇ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૬-૯ અને બોડેલી સુધીના રૂ. ૦-૧૪-૩ બેસે છે.

આણંદ જંકશનથી એક લાઇન પેટલાદ તરપ્ થઇને ખંભાત સુધી જાય છે. આણંદથી પેટલાદ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૩-૦ બેસે છે.

જમીન. આ પ્રાંતની જમીન ઘણે ભાગે સપાટ છે કોઇ કોઇ ઠેકાણે કોતરોઅને ટેકરા છે. બાજરો, ડાંગર, કોદરા વગેરે સાધારણ ધાન્યો ઘણું કરીને બધે ઠેકાણે થાય છે, પેટલાદ તાલુકાના ઉત્તર તરફના ભાગને ચરોતર કહે છે ત્યાંની જમીન ગોરાડુ ને રસાળ છે, તથા ઝાડ પણ પુષ્કળ છે. એમાં મુખ્ય પેદાશ તંબાકુની છે. ચોરંદા, શીનોર ને ડભોઇ મહાલની જમીન કાલી છે, એ ભાગને કાનમ કહે છે. તેમાં જુવાર ને કપાસ સારો થાય છે. ઉત્તર તરફનો સાવલી ને વાઘોડીઆ મહાલનો ભાગ ચોરાશી કહેવાય છે તેમાં મુખ્ય પેદાશ ડાંગરની છે. પાદરા તરફના ભાગને વાકળ કહે છે તેમાં બાજરી, શેરડી, કઠોળ ને તુવર પાકે છે. સંખેડા તાલુકાનો પૂર્વ તરફનો કેટલોક ભાગ જંગલ છે તેમાં સાધારણ ઇમારતી લાકડાં થાય છે, વલી એ મહાલમાં સોનગિરી તથા મોતીપરા ગામ આગલ પથ્થરની ખાણો છે તેમાંથી ઇમારતી કામના પથ્થર નીકળે છે.

તાલુકા. શ્રીમંત સરકારે રાજ્ય વ્યવસ્થા સારૂ આ પ્રાંતના ૧૨ મહાલ પાડેલા છે. પરંતુ તેમાંના ૪ મહાલમાં આપણી વસ્તીવાળાં ગામો ઘણાંજ થોડાં હોવાથી સગવડની ખાતર બીજા મહાલોમાં જોડી દેવામાં આવ્યા છે. તેથી આ ઠેકાણે નીચે પ્રમાણે તાલુકા પાડવામાં આવ્યા છે.

૧ વડોદરા, ૨ પેટલાદ, ૩ પાદરા, ૪ ચોરંદા, ૫ શીનોર, ૬ સંખેડા, ૭ ડભોઇ,

તાલુકો વડોદરા.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર વડોદરા છે, જે વિશ્વામિત્રી નદીને કાંઠે છે, તેમાં ૧ લાખ ઉપરાંત માણસની વસ્તી છે. એ ગાયકવાડી રાજ્યનું મુખ્ય શહેર હોવાથી તેમાં શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારની રાજગાદી છે. શેહેરમાં સુધરાઇ ખાતું કાઢેલું છે, તેથી પ્રથમના કરતાં ઘણો સુધારો થયો છે, ને કેટલેક ઠેકાણે રસ્તા પણ પહોળા કરવામાં આવ્યા છે, તથા નવા નવા મકાનો તથા સડકો બાંધવામાં આવી છે, તેથી પ્રથમના કરતાં શેહેરની શોભામાં સારો વધારો થયો છે. કોઠીમાં તથા ન્યાય મંદિરના ભવ્ય મકાનમાં મુખ્ય મુખ્ય અધિકારીઓની કચેરીઓ છે. એ શિવાય શહેરમાં લક્ષ્મીવિલાસ રાજમહેલ, નજરબાગનો બંગલો, માંડવી ને તેની પાસેની સરકારવાડાની જૂની હવેલીઓ, કોલેજ, ડફરીન હોસ્પીટલ, મોતીબાગનો બંગલો, ચીમનાબાઈ ટાવર, શ્રીશિક્ષણપદ્ધતિ પાઠશાળા વગેરે કેટલીક જોવાલાયક ઇમારતો છે. સાર્વજનિક બાગ તથા રાજમહેલનો બાગ ઘણા મોટા ને જોવાલાયક છે. સાર્વજનીક બાગમાં ઘણું સુંદર સંગ્રહસ્થાન છે શહેર વચ્ચે સુરસાગર નામનું એક મોટું તળાવ છે, વળી આ શહેરમાં સાધારણ સુતરાઉ કાપડ તથા પાઘડીઓ થાય છે તથા વરાળયંત્રથી સુતર કાંતવાનો તથા વણવાનો મોટો સંચો છે.

સયાજી સરોવરમાંથી નળ વાટે લોકોને મીઠું પાણી પૂરૂં પાડવામાં આવે છે. મકરપુરા વડોદરા શહેરથી ૩ ગાઉ છેટે છે ત્યાં ગાયકવાડ સરકારનો રાજમહેલ છે તે જોવા લાયક છે.

રેલ્વે—ચાંપાનેર ને ડભોઇ રેલ્વેલાઇનની શાખા આ તાલુકાના કેલનપુર તથા વડોદરા શહેરના ગોવાગેટના સ્ટેશને થઇ મુંબઇ જનારી મોટી રેલ્વેને વિશ્વામિત્રી સ્ટેશને મળે છે.

દેરાસર. આ તાલુકામાં ૨૦ દેરાસર છે (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ટ ૭૬ થી ૭૮) વડોદરા પ્રાંતની હદબહાર નજીકમાં આવેલા પ્રખ્યાત પાવાગઢના ડુંગર ઉપર છેવટમાં આપણું એકજ મંદિર રહ્યું હતું પણ ત્યાં આપણી જૈનની વસ્તી નહીં હોવાથી વ્યવસ્થા બરાબર નહીં સચવાયાથી આશાતના બહુ થતી હતી, ત્યારે ત્યાંથી મૂળ નાયક શ્રી ભીડભંજન પાર્શ્વનાથજી મહારાજની પ્રતિમાને વડોદરે લાવવામાં આવેલ છે, અને તે હાલમાં શ્રી દાદા પાર્શ્વનાથજી મહારાજના દેરાસરમાં બિરાજમાન છે.

ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા—આ તાલુકામાં ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા મળીને કુલ ૧૧ છે, તેમાં વડોદરામાં ૩ ઉપાશ્રય નીચે લખેલા ગચ્છના છે. તેમાં ૧ દેવસુર,

૧ અણસુર. ૧ સાગર. એકંદરે મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં એક ધર્મશાળા છાણી ગામમાં છે તેમાં કોઇપણ પ્રકારની સોઇ નથી. વડોદરા જેવા શહેરમાં પણ આવી ધર્મશાળા જેવું કાંઇ સાધન માલમ પડતું નથી.

પાઠશાળા—આ તાલુકાની ૩ પાઠશાળા વડોદરામાં છે તેનાં નામ નીચે પ્રમાણે:—

૧ શ્રી આત્મારામજી જૈન પાઠશાળા.

૧ „ „ „ કન્યાશાળા.

૧ „ „ „ સંસ્કૃત પાઠશાળા.

કેળવણી.—આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૧૧ ની છે તે નીચે પ્રમાણે:—

વડોદરામાં—૩ પુરૂષ. ૬ સ્રી. અને છાણીમાં ૨ પુરૂષ.

—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૭૭ ની છે તે તળ વડોદરામાં છે, તેમજ નીચે લખેલા નામવાળા ૪ ગ્રેજ્યુએટ પણ વડોદરામાં છે:—

મી. બાલાભાઈ મગનલાલ એલ. એમ. એન્ડ એસ.

મી. મણીલાલ બાલાભાઇ બી. એ. એલ. એલ. બી.

મી કેશવલાલ બાલાભાઈ એલ. એમ. એન્ડ એસ.

મી. ચંદુલાલ બાલાભાઇ બી. એ.

—સાધારણ સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૧૬ ની છે, તેમાં ૧૨ વડોદરામાં અને ૪ છાણીમાં છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં એક પાંજરાપોળ તળ વડોદરામાં છે, તેની દેખરેખ રાખનાર જૈનો સાથે અન્યધર્મીઓની કમીટી છે. વૈદની જોગવાઈ સારી છે. મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે. જાનવરોની સંખ્યા ૧૭૦૦ ના આશરે રહેછે. આ પાંજરાપોળને ગાયકવાડ સરકાર તરફથી પાદરા તાલુકાના પાટોદ ગામની કુલ ઉપજ દરસાલ મળે છે.

પુસ્તક ભંડાર.—આ તાલુકામાં એક પુસ્તકભંડાર છે, અને તે તળ વડોદરામાં છે તેની અંદર તાડપત્ર ઉપર પ્રાચીન અને અર્વાચીન પુસ્તકો છે તેની સાથે પુસ્તકાલય પણ છે.

સભા.—આ તાલુકામાં એક સભામંડળ છે જે વડોદરામાં છે, તેનું "જૈન સહ વિચાર મંડળ" એવું નામ રાખવામાં આવેલું છે પણ તેનું કામ હાલ બંધ છે.

વસ્તી.—આ તાલુકામાં ૩૬ ગામ છે, તેમાં ૫૬૧ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.	કુલ	
પુરૂષ.	૪૪૬	૪૮૮	૧૩૫	= ૧૦૬૯	૨૦૯૬
સ્ત્રી.	૨૨૯	૪૮૬	૩૧૨	= ૧૦૨૭	

તેમાં નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર વિધવાઓની સંખ્યા છે:—

૨૦ વર્ષ અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર	કુલ
૧૨	૩૪	૮૭	૧૭૯	= ૩૧૨

વેપાર ઉદ્યોગ.—આ તાલુકામાં પુરૂષવર્ગ પૈકી ૫૭૭ વેપાર કરે છે, ૧૨૪ નોકરી કરે છે, ૨ ખેતી કરેછે બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરુદ્યમી છે.

તાલુકો પેટલાદ.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર પેટલાદ છે, તેમાં દીવાની ફોજદારી કચેરી તથા રેવન્યુ ઓફીસ છે, તેમજ ઈંગ્રેજી, મરાઠી તથા ઉર્દુ અને ગુજરાતી સ્કૂલો છે. દવાખાનું અને સુધરાઇ ખાતું પણ છે. આ શેહેરમાં ૪ તલાવો છે, તેમાં ૨ બાંધેલાં છે. સૌથી મોટું તલાવ રામનાથ મહાદેવનું ઘણું રમણિક ને વિપુલ પાણીવાળું છે. આ ગામમાં મુસલમાનની વસ્તી વધારે છે. અહીં સુતર રંગવાનાં બે મોટા કારખાના છે, તેમજ કપાસ લોઢવાનાં બે જીન છે, પેટલાદના રેશમી ધોતીજોડા વખણાય છે અને તે ખાનદેશ તરફ (દક્ષિણમાં) જાય છે. આ તાલુકાના વસો ગામમાં સુતરાઉ વણાટ સારો થાય છે.

રેલ્વે—આ તાલુકામાં આણુંદ જંકશનથી રેલ્વેની ૧ શાખા ખંભાત સુધી લઈ જવામાં આવી છે, જે પેટલાદ થઇને જાય છે. આણંદથી પેટલાદ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૩-૦ બેસે છે.

દેરાસર--આ તાલુકામાં ૨૧ દેરાસર છે (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ટ ૮૪ થી ૮૬.)

આ તાલુકામાં ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળ મળી ૧૪ છે, તેમાં ૪ ગચ્છવાર છે. પેટલાદમાં ૧ ઉપાશ્રય દેવસુરગચ્છનો તથા ૧ પૌષધશાળા દેવસુર **ઉપાશ્રય તથા** ગચ્છની ડેલીની કહેવાય છે. અને વટાદરામાં ૧ દેવસુર ગચ્છનો **પૌષધશાળા.** અને ૧ અંચળગચ્છનો એમ બે ઉપાશ્રય છે. આ તાલુકાના કાવીઠા ગામના જૈનોની સ્થિતિ સાધારણ હોવાથી તેમજ પૈસાની અગવડતાને લીધે ઉપાશ્રય માટે જગ્યા ભાડે રાખેલી છે.

કેળવણી--આ તાલુકામાં ધાર્મિકજ્ઞાનમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર ૧ છે. તે તળ પેટલાદમાં છે.

--ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૨૯ ની નીચે લખેલા ગામોમાં છે. પેટલાદમાં, ૮ વસોપુરામાં, ૧૩ બાકીના પરચુરણ ગામોમાં છે.

--સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનાર ૧ પેટલાદમાં છે.

આ તાલુકામાં ૨ પાંજરાપોળ છે, ૧ પેટલાદમાં ને બીજી વસોપુરામાં છે, દેખરેખ જૈનો સાથે અન્યધર્મીઓ રાખે છે. પેટલાદની પાંજરાપોળના મકા- **પાંજરાપોળ.** નની સ્થિતિ સારી છે પણ વસોપુરાની પાંજરાપોળની સ્થિતિ સાધારણ છે. એકેમાં વૈદની જોગવાઈ નથી. પેટલાદમાં ૪૦ ને વસોપુરામાં ૨૦ ના આશરે જાનવરોની સંખ્યા છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૩૭ ગામ છે, તેમાં ૪૭૨ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૬૩	૪૧૫	૧૦૪	=	૯૮૨	૧૭૯૬.
સ્ત્રી.	૧૯૫	૪૩૪	૧૮૫	=	૮૧૪	

તેમાં નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર વિધવાઓની સંખ્યા છે:--

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર	કુલ.
૮	૩૧	૪૩	૧૦૩	= ૧૮૫.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૯૩ વેપાર કરે છે, ૪૬ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો પાદરા.

આ તાલુકામાં મુખ્ય શહેર પાદરા છે. તેમાં ખાદી સારી થાય છે. અને દરાપુરા તથા બીજા ગામોમાં રંગવાનું કામ સારૂં થાય છે. વડોદરાથી (ગોવાગેટથી) પાદરા સુધીની રેલ્વે થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ.-૩-૦ બેસે છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૧૧ દેરાસર છે. (જુઓ મંદીરાવલી પૃ. ૮૨)

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં બે ધર્મશાળા છે, તેમાંની ૧ પાદરામાં છે તે મહાજનની કહેવાય છે અને ૧ દરાપુરામાં છે તે દેવસુર ગચ્છની ડેલીની ધર્મશાળા કહેવાય છે.

પાઠશાળા—આ તાલુકામાં બે પાઠશાળા છે. ૧ પાદરામાં ને ૧ દરાપુરામાં છે તે બંને આત્મારામજી જૈનપાઠશાળાના નામથી ઓળખાય છે. પાદરાની પાઠશાળામાં વિદ્યાર્થીની સંખ્યા ૧૦૪ ના આશરે છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૩૭ ની નીચેના ગામોમાં છે ૩૩ પાદરામાં. ૨ દરાપુરામાં ૧ વડુમાં.

—સાધારણ સંસ્કૃત જાણનાર ૨ માણસ પાદરામાં છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં ૨ પાંજરાપોળ છે ૧ પાદરામાં ને ૧ દરાપુરામાં છે, તેની દેખરેખ જૈનો સાથે અન્યધર્મીઓ રાખે છે બંને પાંજરાપોળમાં વૈદની જોગવાઇ નથી. પાદરાની પાંજરાપોળના મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે. તેમાં જાનવરો ૧૦૦ ના આશરે રહે છે. દરાપુરાની પાંજરાપોળના મકાનની સ્થિતિ સારી છે, તેમાં જાનવરોની સંખ્યા ૪૦ ની છે.

પુસ્તકભંડાર— આ તાલુકામાં ૧ પુસ્તકભંડાર પાદરામાં છે તેમાં હસ્તલિખિત પુસ્તકોની સંખ્યા ૩૧૩ ની છે, અને તેની સાથે પુસ્તકાલય છે, તેમાં પુસ્તકોની સંખ્યા ૧૭૬ ની છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૩૭ ગામ છે તેમાં ૨૯૮ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ –

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૨૩૭	૨૦૭	૪૭	=	૪૯૧	૧૦૬૮
સ્ત્રી.	૧૫૫	૨૨૬	૧૯૬	=	૫૭૭	

ઉપર જણાવેલી વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરની છે;—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર	કુલ.
૧૦	૩૮	૬૨	૮૬ =	૧૯૬

વેપાર ઉદ્યોગ--આ તાલુકામાં પુરૂષવર્ગ પૈકી ૩૦૬ વેપાર કરે છે, ૩૧ નોકરી કરે છે, ૧ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો ચોરંદા.

આ તાલુકાનું મુખ્ય ગામ કરજણ છે, ત્યાં વહીવટદાર તથા ફોજદારની કચેરીઓ આવેલી છે.

રેલ્વે.--મીયાગામએ બી. બી. એન્ડ સી. આઈ. રેલ્વે સાથે ગાયકવાડ ડભોઈ રેલ્વેનું જંકશન છે. મીયાગામથી વડોદરા સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ૦-૩-૦ બેસે છે.

દેરાસર.—આ તાલુકામાં ૮ દેરાસર છે. (જુઓ મંદિરાવળી પૃ. ૮૦.)

આ તાલુકામાં ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા, પાઠશાળા, કે સભામંડળ એમાંનું કાંઈ નથી.

કેળવણી.—આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચ પ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા ૬ પુરૂષની છે અને તે મીયાગામમાં છે.

—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૯ ની મીયાગામમાં છે.

—સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૧૫ ની છે.

પાંજરાપોળ. આ તાલુકામાં એક પાંજરાપોળ મીયાગામમાં છે, તેની દેખરેખ જૈનોજ રાખે છે. આ પાંજરાપોળમાં જાનવરોની સંખ્યા વધારે થાય ત્યારે વડોદરા અગર ભરૂચ મોકલવામાં આવે છે મકાનની સ્થિતિ સાધારણ છે. વૈદની જોગવાઈ નથી.

પુસ્તકાલય.—આ તાલુકામાં એક પુસ્તકાલય મીયાગામમાં છે, તેમાં ૩૦૦ ના આશરે પુસ્તકો છે.

વસ્તી.—આ તાલુકામાં ૪૧ ગામ છે, તેમાં ૩૦૧ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૬૬	૯૧	૧૪	=	૧૭૧	૩૫૬
સ્ત્રી.	૫૧	૯૧	૪૩	=	૧૮૫	

ઉપર જણાવેલી વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરની છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૦	૮	૧૩	૨૩	=	૪૪

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષવર્ગ પૈકી ૧૦૭ માણસ વેપાર કરે છે, ૨ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો સંખેડા.

આ તાલુકાનું મુખ્ય ગામ સંખેડા ઓર નદી ઉપર આવેલુ છે, તેમાં સોનેરી ખરીદીનું કામ સારૂં થાય છે. આ તાલુકાના સોનગીરીના ડુંગરમાં ધોળા પથ્થરની ખાંણ છે અને મોતીપુરામાં કાચા આરસપહાણની ખાણ છે.

તિલકવાડા એ નર્મદાનદી ઉપર આવેલું છે અને તે એજ નામના પેટા તાલુકાનું મુખ્ય ગામ છે.

આ તાલુકામાં દેરાસર, ઉપાશ્રય, પાઠશાળા, કે ધર્મશાળા વિગેરે કાંઈ નથી.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળા ૩ છે, તેમાં ૧ બોડેલીમાં, ૧ વાડીઆમાં, અને ૧ અમરોલીમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૦ ગામ છે, અને તેમાં ૨૭ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૨૮	૨૯	૨	=	૫૯	૧૦૩
સ્ત્રી	૧૧	૨૬	૭	=	૪૪	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરની છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ
૦	૦	૧	૬	=	૭

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષવર્ગ પૈકી ૩૪ વેપાર કરે છે, ૫ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો ડભોઈ.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર ડભોઇ છે, તેમાં ન્યાયાધીશની અને મુલ્કી તથા ફોજદારી કચેરીઓ છે. આ ગામને ફરતો મોટો કિલ્લો છે તે રાજા વિશળદેવે બંધાવેલો છે અને તે ઘણો જોવાલાયક છે. એ કોટને ૪ દરવાજા છે, તેમાં હીરાનામના દરવાજાની કારીગીરી ઘણી જોવાલાયક છે. તેમાંના શીલાલેખો વાંચી શકાતા નથી. ગામથી ૩ કોશ દૂર પથ્થરથી બાંધેલું અષ્ટકોણીયું ૧ તળાવ છે.

દંતકથા એમ પણ ચાલે છે કે આ શહેર પાટણના મહારાજા સિદ્ધરાજ જયસિંહે વસાવેલું છે અને પીલાજી ગાયકવાડે ગુજરાત સર કરતાં પહેલું આ શહેર લીધું હતું.

રેલ્વે. આ તાલુકામાં ડભોઇ એ રેલ્વેનું જંકશન છે ત્યાંથી ૧ લાઈન મીયાંગામથી બોડેલી સુધી જાયછે ને બીજી ચાંદોદથી બોભા સુધી જાયછે. ચાંદોદ અહીંથીજ જવાય છે ડભોઇથી વડોદરા સુધી (ગોવાગેટ)ની રેલ્વેની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ૦-૫-૯ બેસે છે.

ડભોઇમાં તાંબાપિતળનાં વાસણ તથા પાઘડીઓ બને છે. રૂ, અને કપાસનો વેપાર સારો ચાલે છે, તેમજ જીનીંગ ફેકટરી તથા રૂની પાકી ગાંસડી બાંધવાનો ૧ પ્રેસ છે.

આ તાલુકામાં રોવા કુટવા તથા ફરજીઆત ખર્ચો વિગેરે કુચાલ વિશેષ છે.

દેરાસર. આ તાલુકામાં ૧૧ દેરાસર છે, (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ટ ૮૦ થી ૮૨) તેમાં ૯ દેરાસર ડભોઇમાં છે, તેમાંનું શામળાપાર્શ્વનાથનું દેરાસર સૌથી જુનું જણાય છે. ડભોઇમાં શ્રીમાળીવાડામાં લોઢણ પાર્શ્વનાથજીનું દેરાસર છે. આ દેરાસરમાં મૂળનાયકજીની પ્રતિમા વેલની છે. તે પ્રતિમાની હકીકત નીચે પ્રમાણે છે સાગરદત્ત નામના એક

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર

આ જીલ્લામાં કુલ ૭૩ દેરાસરો આવેલા છે. તે પૈકી અડધા ભાગ ઉપરના સારી સ્થિતિમાં તેમજ ત્રીજા ભાગ જેટલા સાધારણ સ્થિતિમાં આવેલા છે અને ફક્ત ચૌદમાં ભાગ જેટલાજ જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. તેથી આ જીલ્લાના દેરાસરની એકંદર સ્થિતિ તપાસતાં સંતોષકારક ગણી શકાય.

આ દેરાસરોમાંથી ૧૬ દેરાસરો વડોદરામાંજ આવેલા છે, તેમાં બે ભાગ સારી સ્થિતિમાં અને એક ભાગ સાધારણ સ્થિતિમાં છે.

આ જીલ્લામાં ડભોઇમાં લોઢણપાર્શ્વનાથજીનું તીર્થસ્થલ છે, જેની હકીકત આગળ આપવામાં આવી છે.

ઉપાશ્રય ધર્મશાળા.

આ જીલ્લામાં કુલ ૪૪ ઉપાશ્રય અને ૬ ધર્મશાળા છે. વડોદરા જેવા શેહેરમાં જૈની ધર્મશાળાનું સાધન જોવામાં આવતું નથી. આ ઉપાશ્રય અને ધર્મશાળા માંહેનો પાંચમો ભાગ સાધારણ અને જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. ધર્મશાળાનો જુજ ભાગ પાઠશાળામાં અને બાકીનો જમણવારના કામમાં વપરાય છે, પરંતુ કોઇમાં વાસણ ગોદડાંની સવડ જણાતી નથી.

પાઠશાળા

આ જીલ્લામાં કુલ ૬ પાઠશાળા છે. તેમાં વડોદરા તળની પાઠશાળા બીજી પાઠશાળા કરતાં કાંઇક સારી સ્થિતિમાં છે. આ જીલ્લામાં વડોદરા તાલુકામાં છાણી ગામમાં પાઠશાળા છે. પણ તે નિયમિત નહીં હોવાથી તેમજ શિક્ષકની ખામીને લઇ તે આગલ છાપવામાં આવેલ નથી અને મીયાંગામમાં પણ એક પાઠશાળા છે, પરંતુ તે નામનીજ છે. આની અંદર છોકરાઓ અભ્યાસ કરતાં નથી, પણ થોડી કન્યાઓ અભ્યાસ કરે છે. તેમજ સંપ ઓછો હોવાથી પાઠશાળા સારા પાયાઉપર આવતી નથી, માટે સંપ થવાની જરૂર છે. ઉપરના કારણથી આ પાઠશાળા પણ આગલ આપવામાં આવી નથી. ડભોઈની પાઠશાળાનું ફંડ રૂપીઆ પાંચ હજારનું છે. તે ત્યાંના પ્રમાણમાં ઘણું સારૂં છે. અને તેના વ્યાજમાં પાઠશાલાનું ખર્ચ સારી રીતે ચાલી શકે તેવું છે. પણ કુસંપને લીધે તેમજ શિક્ષકની ખામીને લીધે આ પાઠશાળા પછાત છે. આ પાઠશાળા માટે શેઠ નેમચંદ તલકચંદે રૂ. ૧૫૦૦) ખર્ચી મકાન બંધાવી આપેલ છે. બીજી પાઠશાળા કરતાં આ જીલ્લાની પાઠશાળાઓમાં ધાર્મિક શિક્ષણની બહુ ખામી જોવામાં આવે છે, તો સુધારો થવાની જરૂર છે.

આ જીલ્લામાં કુલ ૭ પાંજરાપોળ છે તેમાંની ૧ ની દેખરેખ એકલા જૈનોજ રાખે છે અને બાકીની ૬ માં જૈનો સાથે અન્યધર્મીઓ પણ સામેલ

પાંજરાપોળ છે. ફક્ત વડોદરા સિવાય કોઇપણ પાંજરાપોળમાં વૈદની જોગવાઇ નથી. વડોદરા તથા પાદરાની પાંજરાપોળ મોટી છે. બાકીનીમાં જુજ સંખ્યાના જાનવરો રાખવામાં આવે છે તેમજ તે સાધારણ સ્થિતિની છે. આ પાંજરાપોળ માંહેની એકેની મકાનની સ્થિતિ જોઇએ તેવી સારી જણાતી નતી.

લાયબ્રેરી—આ જીલ્લામાં એકે લાયબ્રેરી નથી, પણ ફક્ત ત્રણ સાધારણ પુસ્તકાલય છે. તેની વીગત આગળ આપવામાં આવી છે. વડોદરા જેવા શહેરમાં પણ લાયબ્રેરીની ખામી છે.

પુસ્તકભંડાર—આ જીલ્લામાં કુલ ૩ પુસ્તકભંડારો માલૂમ પડ્યા છે, જેમાંથી વડોદરાના ભંડારમાં પ્રાચીન અને અર્વાચીન પુસ્તકો છે. આ સિવાય ૧ પાદરામાં અને ૧ ડભોઇમાં એ રીતે બે સાધારણ ભંડારો છે, જેની હકીકત તાલુકાવાર આપવામાં આવી છે.

સભામંડળ—આ જીલ્લામાં કુલ ૨ સભામંડળ છે, જેમાંની એક વડોદરામાં અને ૧ ડભોઇમાં છે. આ બન્ને સભાઓ હાલ નામનીજ છે. આ સભાઓનું કામ બંધ જોવામાં આવે છે. આપણી કોમમાં આવી રીતે ઘણી સભાઓ સ્થપાઇ બંધ થઇ જાય છે તે બીલકુલ શોભાકારક નથી. આવા ખાતાઓને પુર્નજીવન આપવાની આવશ્યકતા છે.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલે ભણેલા તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

	ભણેલ	અભણ		કુલ	
પુરૂષ	૩૨૦૩	૪૩૩	=	૩૬૩૬	૭૨૧૧
સ્ત્રી	૨૫૮	૩૩૧૭	=	૩૫૭૫	

	ધાર્મિક	અંગ્રેજી	સંસ્કૃત		કુલ	
પુરૂષ	૨૫	૧૭૨	૩૦	=	૨૨૭	૨૩૧
સ્ત્રી	૪	૦	૦	=	૪	

જીલ્લો પંચમહાલ.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે પંચમહાલ.										
૧	ગોધરા	ઈંગ્રેજ સરકારનું.	ગોધરા સ્ટે.	ગોધરા	ગોધરા	૨	૨	૦	૧	૧	૦
૨	લુણાવાડા		,, ,, ૨૫,	લુણાવાડા	,,	૧	૪	૦	૦	૧	૦
૩	વેજલપુર		,, ,, ૪,	વેજલપુર	વેજલપુર	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	દાહોદ [આ		દાહોદ ,,	દાહોદ [આ	દાહોદ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	દેવગઢબારી-		પીપલોદ ,, ૧૨,	દેવગઢબારી	પીપલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	સુથરામપુર		સુથરોડ ૩૦,	રામપુર	સુથરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	પરોલી		વેજલપુર સ્ટે. ૯	પરોલી	વેજલપુર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
						૬	૮	૦	૧	૨	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૪૬	૫૬૩	૭૫	૧૪૦	૩૦	૩૯	૦	૦	૧૫	૫	૩	૬૯	૧૩૩	૫૪	પુસ્તકાલય છે.
૮૮	૨૫૩	૨૯	૫૯	૧૫	૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૮	૫૫	૬૪	
૫૧	૨૪૨	૩૮	૬૦	૮	૧૦	૦	૦	૧૮	૩	૧	૨૫	૬૩	૧૬	પુસ્તકાલય છે.
૧૯	૭૦	૧	૧૫	૨	૮	૦	૦	૨	૦	૦	૯	૧૫	૮	
૪	૨૦	૩	૫	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	
૪	૧૧	૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	જૈન વસ્તી નથી.
૩૧૨	૧૧૫૯	૧૫૭	૨૮૩	૫૮	૭૨	૦	૦	૩૫	૮	૪	૧૨૧	૨૭૫	૧૪૬	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૧	તાલુકે પંચમહાલ.										
૧	ગોધરા	૦	૫૫૫	૩	૦	૩	લા. ૨,	૫	૦	૩	અ. ૫૫૫,
૨	લુણાવાડા	૦	૨૫૩	૦	૦	૦		૨૫૩	૦	૦	
૩	વેજલપુર	૦	૨૪૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૨૪૨,
૪	દાહોદ	૩૩	૮	૦	૦	૦	વી. ની. ૨૪, દ. [હે. ૫,	૨૨	૦	૦	અ. ૧૨, અં. ૧૨, [પા. ૧૫, પા. ૯,
૫	દેવગઢબારીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	વી. ની. ૨૦,	૦	૦	૦	અં. ૨૦,
૬	સુથરામપુર	૦	૦	૦	૦	૦	વી. વા. ૧૧.	૧૧	૦	૦	*
		૩૩	૧૦૫૮	૩	૦	૩	૬૨	૨૯૧	૦	૩	૮૬૫

જીલ્લો પંચમહાલ.

આ જીલ્લો ઇંગ્રેજ સરકારના તાબામાં છે. પંચમહાલ ખાતે ઈલાયદો કલેકટર નીમેલ છે, અને તે ગવર્નર તરફનો પંચમહાલ અને રેવાકાંઠાનો એજંટ પણ છે. આ અધિકારી સરકારી ઉપજ ખર્ચનો હિસાબ રાખે છે આ જીલ્લો ઇંગ્રેજ સરકારના હસ્તકમાં આવ્યા અગાઉ આલીજા બહાદુર સિંધિયા સરકારના તાબામાં હતો. તેઓના તરફથી આ ભાગ ઘણી ખરી વખતે ઇજારે અપાતો હતો, ત્યારે રાજ્યવ્યવસ્થા હાલના જેવી સારી ન હોતી આ જીલ્લાના દાહોદ કસબામાં ઔરંગઝેબ બાદશાહનો જન્મ થયો હતો.

આ જીલ્લામાં આવેલા પાવાગઢ પર્વતની તળેટીમાં હાલ ચાંપાનેર કરીને ગામ છે. જે સંવત ૮૦૬ માં વસ્યું હતું. તેનો વસાવનાર મૂળ પુરુષ ચાંપો નામનો વાણિયો ગુજરાતના રાજા વનરાજ ચાવડાનો કારભારી હતો. તે સંબંધીનો કાંઇક ઇસારો કુમારપાળ પ્રબંધમાં છે. વિક્રમસંવત ૧૬ મા સૈકામાં આ શહેરની જાહોજલાલી હતી અને આ શહેર બહુ મોટું હતું પણ આશરે બસે અઢીસેં વર્ષથી તે ભાગ્રી ગયું છે. હાલમાં આ જગ્યા સેનીટેરીયમ તરીકે વપરાય છે. પ્રાચીન સમયમાં આ પાવાગઢના ડુંગરમાંથી અમૂલ્ય વનસ્પતિઓ નામે જલાધતરણ અને શસ્ત્રસંરક્ષક એવી બે વનસ્પતિઓ શ્રીપાળમહારાજને મળી હતી. આ ઉપરથી પાવાગઢ પણ અમૂલ્ય વનસ્પતિનું સ્થાન અસલથી છે, એમ સિદ્ધ થાય છે.

પ્રથમ ત્યાં આપણાં શ્વેતાંબરી મંદિરો હતાં તેથી તે તીર્થ તરીકે ગણાતું હતું. પણ હાલમાં ત્યાં એકે દેરાસર નથી. છેવટમાં ત્યાં એક શ્વેતાંબર જૈન મંદિર હતું પણ તેની વ્યવસ્થા બરાબર ન રહેવાથી મૂળ નાયકશ્રી ભીડભંજન પાર્શ્વનાથજી મહારાજની મૂર્તિ વડોદરે લઇ જવામાં આવેલી છે અને તે શ્રી દાદા પાર્શ્વનાથજી મહારાજના મંદિરમાં બિરાજમાન છે. તે મંદિરની કાંઇપણ શિલિક હતી તે કપડવંજમાં જમે હોવાનું સંભળાય છે. ત્યાં હાલમાં જૈન શ્વેતાંબરની વસ્તી નથી.

સીમા. બારીઆના રાજ્યથી પંચમહાલના બે વિભાગ થયેલા છે. નૈરૃત્ય કોણના ભાગની ઉત્તરે લુણાવાડા, સુંથ અને સંજેલી આવેલાં છે. પૂર્વે બારીઆનું રાજ્ય, દક્ષિણે ગાયકવાડનો મૂલક, તથા મહીનદી છે. તે નદી ખેડા જીલ્લાથી પંચમહાલને જુદો પાડે છે. ઇશાન કોણના ભાગની ઉત્તરે કીશોદી અને કીશનગઢનાં રાજ્ય, પૂર્વે માળવાનો પશ્ચિમ ભાગ અને પશ્ચિમે સુંથ, સંજેલી અને બારીઆ છે.

આ જીલ્લાનો સારી રીતે બંદોબસ્ત જળવાઇ રહે તે માટે જો કે સરકારે નીચે પ્રમાણે મુખ્ય ૩ તાલુકા અને ૨ પેટામહાલો રાખેલા છે, પરંતુ તે દરેકમાં આપણી વસ્તીવાળાં ગામ પુરતી સંખ્યામાં નહીં હોવાથી સવડની ખાતર અમે આખા જીલ્લાના ગામો ભેગાં આપ્યાં છે.

તાલુકો	પેટામહાલ.
ગોધરા	ગોધરા અને સેહેરો.
કાલોલ	કાલોલ, હાલોલ અને વેજલપુર
દાહોદ	દાહોદ અને ઝાલોદ.

ગોધરા અને દાહોદમાં સબાર્ડિનેટ જડજ તથા મામલતદારની કચેરીઓ છે.

આ જીલ્લામાં બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલવેની શાખાઓ આવેલી છે. તે ગોધરા જંકશન આગળ ભેગી થાય છે, જેમાંની એક 'રેલવે' વડોદરા તરફ ચાલી જાય છે અને ત્યાંથી મુંબઈ જવાય છે. બીજી લાઈન આણંદ તરફ જાય છે, જ્યાંથી અમદાવાદ અને ગુજરાત તથા કાઠિયાવાડના ભાગમાં જઈ શકાય છે.

ગોધરાથી	વડોદરા	સુધીની	થર્ડ કલાસ	ટીકીટના	રૂ.	૦–૮–૬	બેસે છે.
,,	આણંદ	,,	,,	,,	,,	૦–૯–૩	,,
,,	રતલામ	,,	,,	,,	,,	૧–૫–૬	,,

આ જીલ્લામાં ગોધરા અને દાહોદ બંને વેપારી મથકો હોવાથી ગોધરાથી દાહોદ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૮–૬ બેસે છે.

આ જીલ્લામાં ૬ દેરાસરો છે. (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ટ ૯૨થી ૯૪) તેમાં ૧ દેરાસર વેજલપુરથી ૬ ગાઉ દૂર પરોલી ગામમાં છે. ત્યાં શ્રી નેમનાથજી

દેરાસર.

(સાચાદેવજી) નું દેરાસર પાષાણનું શિખરબંધી છે. પરોલી ગામમાં જૈનની વસ્તી નથી. અહીંના દેરાસરના સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવે છે કે પરોલી ગામથી ૩ ગાઉ ઉપર આવેલા ગામ આગળ જે દેરાસર છે તેમાં પ્રથમ શ્રીનેમનાથજી મહારાજને પધરાવેલા હતા. પરંતુ કાંઇ કારણસર પછવાડેથી નજીકના કોતરમાં ભંડારી દેવામાં આવ્યા હતા. અને આ દેરાસરમાં પાછળથી શીવલિંગની મૂર્તિ બેસાડી દેવામાં આવેલી છે. ત્યારબાદ કેટલાક વખત પછી દૈવિક પ્રભાવથી છાણીના કોઇ ગૃહસ્થને સ્વપ્નું આવ્યું હતું, જેણે આવીને નજીકની કઇડ નદીમાં જ્યાં ભગવાન દટાએલા હતા ત્યાંથી બહાર કાઢયા અને તેઓએ પોતાના ગામમાં લાવવાની કોશિષ કરી પણ પરોલીના ઠાકોરે ના કહેવાથી તેણે પરોલી ગામમાં દેરાસર બંધાવ્યું અને ત્યાં પ્રતિમા પધરાવી પરોલીના ઠાકોર તરફથી ત્યાંના બ્રાહ્મણોને આશરે ૨૫ વીઘા જમીન આપી પુજારી તરીકે રાખેલ છે તેઓ ૧૨ માસે બદલાય છે. તેમાંથી

જે પુજારી તરીકે કામ કરે તે ઉપર જણાવેલી જાગીરની ઉપજ ખાય છે. આ ગામમાં જૈનની વસ્તી બીલકુલ નહીં હોવાથી તેમાં આશાતના ઘણી થાય છે. ફાગણ શુદ ૧૫ અને ફાગણ શુદ ૧૧ ના દિવસોએ અન્યધર્મિઓ બિભત્સ શબ્દો બોલવા ઉપરાંત ભીલ લોકો તેની અંદર બેશી દારૂ પીએ છે, વળી બ્રાહ્મણ પુજારી હોવાથી મૂળ નાયકની બે બાજુંએ ગભારામાં રાધા કૃષ્ણ અને હનુમાનજીની મૂર્તિઓ બેસાડી છે. આ દેરાસર જીર્ણ સ્થિતિમાં છે. કારતક શુદ ૧૫ ઉપર નજીકના જૈન સંઘ પણ આવે છે. આ દેરાશરમાં કેશર, સુખડ, ધ્વજા વીગેરે વેજલપુરના સંઘ તરફથી આપવામાં આવે છે.

ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા-આ તાલુકામાં ૮ ઉપાશ્રય છે, તેમાં અરધ ભાગની સ્થતિ સારી છે, બાકીની સાધારણ અને જીર્ણ છે. આ તાલુકામાં એકે ધર્મશાળા જૈનની જોવામાં આવતી નથી.

પાઠશાળા-આ તાલુકામાં ૧ સાધારણ પાઠશાળા ગોધરામાં છે, કારણકે તેની અંદર ધાર્મિક શિક્ષણ જોઇએ તેવું અપાતું નથી

પાંજરાપોળ--આ તાલુકામાં બે પાંજરાપોળ છે, તેમાં દેખરેખ રાખનારા જૈનો સાથે અન્યધર્મિઓ છે, વૈદની જોગવાઈ નથી. મકાનની સ્થીતિ સાધારણ છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં કુલે ભણેલ તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ-

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૯૮	૭૨	=	૫૭૦	૧૧૫૯
સ્ત્રી.	૪૭	૫૪૨	=	૫૮૯	

	ધાર્મિક.	ઇંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૦	૨૨	૨	=	૪૪	૫૧
સ્ત્રી.	૭	૦	૦	=	૭	

ઉપરના આંકડા તપાસતાં જણાય છે કે પુરૂષો ૮૭ ટકા જેટલા ભણેલ છે, અને ૧૨॥ ટકા જેટલા તદ્દન અભણ છે. આ ભણેલાઓમાં કેટલાક સાધારણ જ્ઞાનવાળા અને કેટલાક લખી વાંચી શકે તેવા છે. તેમજ થોડો ભાગ સારૂ જાણનાર છે. એકંદરે સંતોષકારક ગણી શકાય.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ જોતાં ૭॥ ટકા જેટલી છે અને બાકીની તદન અભણ છે. એકંદરે બીજા જીલ્લાઓ કરતાં સાધારણ છે.

ધાર્મિક—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે ભણેલાની સંખ્યા તરફ નજર કરતાં પુરૂષ વર્ગમાં ૨૦ માણસો અને સ્ત્રી વર્ગમાં ૭ સ્ત્રીઓ છે, તેવીજ

રીતે પંચપ્રતિક્રમણ અને બેપ્રતિક્રમણ તરફ તપાસતાં પંચપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૨૬ પુરૂષ અને ૧૪ સ્ત્રી છે, બેપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૩૬ પુરૂષ અને ૪૨ સ્ત્રી છે. આવી રીતે ધાર્મિક જાણનારાઓની કુલ સંખ્યા વસ્તીના પ્રમાણમાં સેંકડે ૧૨ાા ટકા જેટલી છે. તે સરેરાસ તપાસતાં સંતોષકારક ગણી શકાય.

ઇંગ્રેજી—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૨૨ ની નીચે પ્રમાણેના ગામોમાં છે. ૧૮ ગોધરામાં, ૨ લુણાવાડામાં, ૨ વેજલપુરમાં, આ શિવાય ત્રણ ગ્રેજ્યુએટ ગોધરામાં છે. તેના નામ નીચે પ્રમાણેઃ--

મી. મહાસુખરામ નરસીદાસ બી. એ. એલ એલ. બી. મી. દલસુખભાઇ લલુભાઇ બી. એ. મી. મહાસુખ મનસુખલાલ બી. એ.

ઉપર પ્રમાણે ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા સેંકડે ૨ ટકા જેટલી છે, તો વધારે થવાની જરૂર છે.

સંસ્કૃત—સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૨ ની ગોધરા ગામમાં છે

વસ્તી—આ જીલ્લાની અંદર જૈનની વસ્તી થોડા ગામમાં હોવાથી પંચમહાલ એજ તાલુકો પાડવામાં આવેલ છે, તેમજ તેના જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર આંકડાઓ આગળ તારવણીમાં આપી ગયા છીએ તોપણ એકંદરે મનુષ્ય સંખ્યાના આંકડા જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર નીચે પ્રમાણે છેઃ–

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ... ...	૩૩	૬	વીશા નીમા	૪૪
૨	વીશા શ્રીમાળી	૧૦૫૮	૭	વીશા વાગડીઆ	૧૧
૩	દશા શ્રીમાળી	૩	૮	દશા દેશાવાળ	૫
૪	દશા પોરવાડ	૩			
૫	ભાવસાર	૨		કુલ.	૧૧૫૯

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા	૨૯૧	૫	ખડતર	૧૫
૨	દેવસુર	૩	૬	પાસ્તર	૯
૩	અણસુર	૮૦૯			
૪	અંચળ	૩૨		કુલ.	૧૧૫૯

આ જીલ્લામાં ૬ ગામ અને તેમાં ૩૧૨ ઘર છે. આ વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગની કુંવારા, પરણેલા અને વિધુરની તેમજ સ્ત્રી વર્ગની પણ તેવી નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ	
પુરૂષ	૨૨૯	૨૮૩	૫૮	=	૫૭૦	૧૧૫૯
સ્ત્રી	૧૫૬	૨૮૩	૧૫૦	=	૫૮૯	

ઉપરની વસ્તી જોતાં કુંવારા અને કુંવારીની સંખ્યામાં વરાવેલ એટલે સગપણ કરેલાનો સમાવેશ થાય છે. પુરૂષ વર્ગમાં ૪૦ ટકા જેટલા કુંવારા છે. અને તે સંખ્યા કુંવારી કન્યાઓ કરતાં લગભગ દોઢગણી વધારે છે. સ્ત્રી વર્ગમાં કુંવારી કન્યાનું પ્રમાણ ૨૬ા ટકા જેટલું છે. પુરૂષ વર્ગમાં પરણેલા ૪૯ા ટકા તથા વિધુર ૧૦ા ટકાના પ્રમાણમાં છે. તેવીજ રીતે સ્ત્રી વર્ગમાં પરણેલી ૪૮ ટકા અને વિધવા ૨૫ા ટકા જેટલી થાય છે. એકંદરે વિધુર અને વિધવાનું પ્રમાણ જોતાં લગભગ અઢીગણી વધારે છે, જેની ઉમરવાર સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ
૭	૧૪	૩૪	૯૫	=	૧૫૦

ઉપરની વિધવાઓની ઉમરવાર સંખ્યા તરફ તપાસતાં સાતમાં ભાગ જેટલી બિચારી બાળ વિધવાઓ જોવામાં આવે છે. ચોથા ભાગ જેટલી આધેડ ઉમરે વિધવા જોવામાં આવે છે. અને અરધ ભાગ ઉપરાંત મોટી ઉમરે પહોંચેલી વિધવા જોવામાં આવે છે. સરેરાસ તપાસતાં મોટી ઉમરની વિધવા પૈકી ઘણીને તો નાની ઉમરમાં વિધવાપણું પ્રાપ્ત થયું હશે.

રીતરીવાજ—આ જીલ્લાનો વિસ્તાર ગુજરાત અને માળવાની સરહદ ઉપર આવેલો હોવાથી તેમાં આ બંને દેશના રીતરીવાજોનું મિશ્રણ થાય છે તોપણ ઘણાખરા રીતરીવાજો ખેડા જીલ્લાને મળતા જોવામાં આવે છે.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ જીલ્લામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૩૭૦ વેપાર કરે છે, ૫૨ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે. આ જીલ્લામાં ગોધરા અને દાહોદ એ બે વેપારના સાધારણ મથક છે. આ શિવાય વધારે જાણવા જેવું નથી.

આ જીલ્લામાં આપણી જૈનની વસ્તીવાળાં ગામો બહુ થોડાં હોવાથી તેના જુદા જુદા તાલુકાઓ પાડવામાં આવેલ નથી અને તેથીજ તેનો જનરલ રીપોર્ટ જુદો નહીં છાપતાં તેનો સાથેજ સમાવેશ કરેલ છે.

રેવાકાંઠા એજન્સિ.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે ઉમેટા.										
૧	ઉમેટા	જુદા જુદા ઠાકોરનું.	વાસદ સ્ટે. ૧૦	ઉમેટા	વાસદ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	વીરપુર		સેવાલીઆ ,, ૪૨	વીરપુર	સેવાલીઆ	૨	૧	૧	૦	૦	૦
૩	છોટાઉદેપુર		બોડેલી ,, ૨૦	છોટાઉદેપુર	બોડેલી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૪	વાડાસીનોર		સેવાલીઆ ,,	વાડાસીનોર	સેવાલીઆ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ભીલોડીઆ		ડભોઇ ,, ૧૦	વજીરીઆ	ડભોઈ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	ચલાલી		સેવાલીઆ ,, ૧૨	વીરપુર	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	વાલીઆ		ખરચી ,,	વાલીઆ	અંકલેશ્વર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	નવાપરા		વાસદ ,, ૮	વાસદ	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	ચાંદોદ		ચાંદોદ ,,	ચાંદોદ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	કડાછાલ		સેવાલીઆ ,, ૧૪	લુણાવાડા	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	નવાખલ		વાસદ ,, ૧૦	આંકલાવ	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ભરણ		પાનોલી ,, ૬	પાનોલી	પાનોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	જરોદરા		ચાંદોદ ,, ૬	વજીરીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	ચમારવાડા		,, ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	કંબોપા		સેવાલીઆ ,, ૬	વીરપુર	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	વાસણાકરાડા		સંખેડા ,, ૧૪	કોસીંદ્રા	સંખેડા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ગમોડ		ચાંદોદ ,, ૪	વજીરીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	મેરા		અંકલેશ્વર ,, ૯	વાલીઆ	અંકલેશ્વર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	નાની શેરડી		અગાસ ,, ૧૦	વાસદ	વાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ઝીલોડ		વાસદ ,, ૬	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરુષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪૦	૧૮૮	૩૧	૪૬	૧૦	૯	૦	૦	૧૩	૮	૦	૧૪	૩૫	૨૪	
૨૩	૬૩	૧૦	૧૩	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૩	૧૩	
૨૨	૬૧	૧૭	૧૩	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૧૩	૫	
૧૯	૭૯	૧૫	૧૯	૪	૪	૦	૦	૧	૧	૦	૪	૧૯	૧૨	
૧૨	૫૩	૧૮	૧૧	૩	૨	૦	૦	૩	૧	૦	૪	૧૦	૨	
૧૦	૩૮	૧૦	૮	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૮	૩	
૬	૨૭	૯	૭	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૬	૧	
૫	૩૧	૯	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૩	
૫	૨૨	૬	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૭	૦	
૫	૧૯	૨	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૨	
૪	૨૮	૪	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૩	૫	
૪	૧૬	૬	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૧	
૪	૧૩	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૩	૧૬	૬	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૧	
૩	૧૦	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૨	
૩	૧૦	૦	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૦	
૩	૧૦	૨	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૦	
૩	૮	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૩	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૧૧	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	ઉચાદ		ચાંદોદ સ્ટે. ૧૪	વાડીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	માનપરા		વાસદ ,, ૧૦	વાસદ	ઉમેટા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	કડાણા		ગોધરા ,, ૪૦	સુથરામપોર	ગોધરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	વજીરીઆ		ચાંદોદ ,, ૧૦	વજીરીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	મોદલા		બહાદરપુર ,,	બહાદરપુર	બહાદરપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	બોડેલી		બોડેલી ,,	કોસીંદ્રા	બોડેલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	બીલપાડ		વાસદ ,, ૧૦	વાસદ	ઉમેટા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	સેવાડા		ચાંદોદ ,, ૭	વજીરીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	બોરીઆદ	જુદા જુદા ઠાકોરનું.	બહાદરપુર ,, ૨૪	બહાદરપુર	બહાદરપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	અંકતેશર		નાંદોદ ,, ૧૨	ગરડેશ્વર	નાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	કોસીંદ્રા		બહાદરપુર ,, ૮	કોસીંદ્રા	બહાદરપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	નાગડોલ		ડભોઇ ,, ૮	વજીરીઆ	ડભોઇ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	લાલસર		સેવાલીઆ ,, ૨૦	લુણાવાડા	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	વાડીઆ		ચાંદોદ ,, ૧૦	વાડીઆ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	વેલણવાડા		સેવાલીઆ ,, ૧૦	વીરપુર	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	સીરા		ચાંદોદ ,, ૧૮	તીલકવાડા	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	સીદ્ધપુર		સેવાલીઆ ,, ૧૫	લુણાવાડા	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	વણસોલી		અંકલેશ્વર ,, ૧૦	વાલીઆ	અંકલેશ્વર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ધામોદ		સેવાલીઆ ,, ૨૦	લુણાવાડા.	સેવાલીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	રંગપુર		બોડેલી ,, ૩૦	છોટાઉદેપુર	બોડેલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૫	૪	૨	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૯	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૮	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૩	
૨	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૫	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૯	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૧	
૧	૭	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૭	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૫	૩	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૫	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૫	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૧	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૪	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૪	૦	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨૫૮	૮૧૨	૧૯૬	૧૭૬	૪૩	૩૦	૦	૦	૧૭	૧૦	૦	૮૪	૧૬૬	૮૭	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જાનવરાનું પાંજરાપોળ.	[illegible]ની સંખ્યા.
૩	તાલુકે ભાલોદ.											
૧	ભાલોદ	રાજપીપળા	રાજપારડી સ્ટે.		ભાલોદ	રાજપારડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ઉમલ્લા		ઉમલ્લા ,,		ઉમલ્લા	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	અસા		,, ,,	[illegible]	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	પ્રતાપનગર		પ્રતાપનગર ,,		પ્રતાપનગર	પ્રતાપનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	રાજપરા		,, ,,	૭	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	વાઘોડીઆ		,, ,,	૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	પણેથા		ઉમલ્લા ,,	૮	ઉમલ્લા	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	ભાદરવા		વાસદ ,,	૮	વાસદ	વાસદ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	રાયસંગપુર		ઉમલ્લા ,,	૧	ઉમલ્લા	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	કાંદરોજ		પ્રતાપનગર ,,	૬	પ્રતાપનગર	પ્રતાપનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	નાવરા		ઉમલ્લા ,,	૬	ઉમલ્લા	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	મોરીઆ		ચાંદોદ ,,	૬	તીલકવાડ	ચાંદોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	કુવા		પ્રતાપનગર ,,	૬	પ્રતાપનગર	પ્રતાપનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વેરૂગામ		ઉમલ્લા ,,	૮	ઉમલ્લા	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘરસંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૫	૧૯	૬	૪	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૧	
૪	૧૫	૧	૫	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૩	૪	૧	
૪	૧૪	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૦	
૪	૮	૦	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૩	૯	૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૨	૯	૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૦	
૨	૬	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૧	૭	૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૨	૧૦૫	૨૦	૩૨	૧	૭	૦	૦	૧	૦	૦	૧૦	૨૯	૫	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૨	તાલુકે નાંદોદ.										
૧	નાંદોદ	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૦	૧	
૨	સીસોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨૬,	૦	૦	૦	અ. ૨૬,
૩	લીભેટ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૬.	૧૬	૦	૦	
૪	ઝગડીયા	૦	૧૨	૦	૦	૦		૧૨	૦	૦	
૫	નીકોલી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૦,	૦	૦	૦	અ. ૧૦,
૬	અવીધા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૩,	૦	૦	૦	અ. ૧૩,
૭	નવાપુરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૦,	૦	૦	૦	અ. ૧૦,
૮	ઓરી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૦,	૦	૦	૦	અ. ૧૦,
૯	રાજુવાડીયા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૫,	૫	૦	૦	
૧૦	ભદામ	૦	૯	૦	૦	૦		૦	૦	૯	
૧૧	ખરચી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૭,	૭	૦	૦	
૧૨	પીપોદરા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૪	૦	
૧૩	જનોર	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૨	
૧૪	પાટણા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	અ. ૨,
૧૫	રાજપારડી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨,	૦	૦	૦	પા. ૨,
		૦	૨૮	૦	૦	૦	૧૦૧	૪૦	૪	૧૨	૭૩

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૩	તાલુકે ભાલોદ.										
૧	ભાલોદ	૦	૦	૦	૨	૦		૨	૦	૦	
૨	ઉમલ્લા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૯,	૦	૦	૦	અ. ૧૯,
૩	અસા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૫,	૦	૦	૦	અં. ૧૫,
૪	પ્રતાપનગર	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૪,	૦	૦	૦	અ. ૧૪,
૫	રાજપરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ., ૮,	૦	૦	૦	અં. ૮,
૬	વાઘોડીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ ૯,	૦	૦	૦	અ. ૯,
૭	પણેથા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૯,	૦	૦	૦	અ. ૯,
૮	ભાદરવા	૨	૦	૪	૦	૦		૪	૨	૦	
૯	રાયસંગપુર.	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૪,	૦	૦	૦	અ. ૪,
૧૦	કાંદરોજ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૮,	૦	૦	૦	અ. ૮,
૧૧	નાવરા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ ૭,	૦	૦	૦	અ. ૭,
૧૨	મોરીઆ	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૧૩	કુવા	૦	૧	૦	૦	૦		૦	૧	૦	
૧૪	વેરૂગામ.	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
		૨	૩	૪	૩	૦	૯૩	૯	૩	૦	૯૩

રેવાકાંઠા એજન્સિનો રીપોર્ટ.

આ એજન્સિ ગુજરાતની પૂર્વે છે. એની વાયવ્ય, ઉત્તર અને ઇશાન કોણમાં મહીકાંઠા અને રજપૂતાના માંહેલાં સંસ્થાનો છે, પૂર્વે મધ્યહિંદુસ્તાન માંહેલાં સંસ્થાનો, અને ખાનદેશ છે દક્ષિણે ગાયકવાડનો મુલક અને સુરત જીલ્લો છે, પશ્ચિમે ગાયકવાડનો મુલક અને ભરૂચ જીલ્લો તથા પંચમહાલનો થોડોક ભાગ છે.

સીમા

પંચમહાલના કલેકટર આ એજન્સિના પોલીટીકલ એજંટ છે. મહીકાંઠાની પેઠે એમાં પણ કેટલાક તાલુકદારો છે. એમાં છ મોટાં સંસ્થાનો નીચે લખ્યા પ્રમાણે છે. તેમાંના પાંચ રજપૂત ઠાકોરનાં અને છઠું મુસલમાનનું છે, વળી એમાં કડાણા, સંજેલી, ભાદરવા અને ઉમેટા એ નાનાં સંસ્થાનો છે એમાંના સંસ્થાનોના બે સમુહ કર્યાં છે. એકનું નામ સંખેડા મેવાસ અને બીજાનું નામ પાંડુ મેવાસ છે.

૧ રાજપીંપળા—તેનું મુખ્ય શહેર નાંદોદ તેમાં રાજા રહે છે.

૨ છોટાઉદેપુર—તેનું મુખ્ય શહેર છોટાઉપર તેના રજપૂત ઠાકોરને મહારાવળ કહે છે.

૩ બારીઆ—તેના રજપૂત ઠાકોરને મહારાવળ કહે છે, તેનું મુખ્ય શહેર દેવગઢબારીઆ છે.

૪ લુણવાડા—તેનું મુખ્ય શહેર લુણાવાડા છે, જેમાં રજપૂત મહારાણા રહે છે.

૫ સુંથ—તેનું મુખ્ય શહેર સુંથ છે, તેના રાજા પરમાર રજપૂત છે, અને તેપણ મહારાણા કહેવાય છે.

૬ વાડાશીનોર—એના ઉપર અમલ કરનાર નવાબ કહેવાય છે, અને તે વાડાશીનોરમાં રહે છે.

જોકે આ એજન્સિમાં નાનાં મોટાં ઘણાં દેશી રાજ્યો આવેલાં છે, તેથી તેમના ગામોના ઘણા તાલુકા સરકારે પાડેલા છે. પરંતુ તેવા બધામાં આપણી જૈન વસ્તીવાળા ગામો ઘણાં જુજ હોવાથી, સગવડની ખાતર અમોએ આખી એજન્સિના ત્રણ તાલુકા નીચે મુજબ પાડયા છે.

૧ ઉમેટા. ૨ ભાલોદ. ૩ નાંદોદ.

તાલુકો ઉમેટા.

આ તાલુકામાં છોટાઉદેપુર, વાડાશીનોર, કડાણા, ઉમેટા અને વજીરીઆ વીગેરે સંસ્થાનો આવેલાં છે, તેમાં ઉદેપુર, વાડાશીનોર, વીરપુર વીગેરે શહેરો ઘણાં જુના વખતનાં છે. આ ભાગમાં ડુંગર, ઝાડી વીગેરે છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૫ દેરાસરો છે. (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ટ ૯૨ થી ૯૪)

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૯ ની નીચેના ગામોમાં છેઃ—

૪ ઉમેટા. ૧ વાડાશીનોર. ૨ વજીરીઆ. ૨ વાડીઆ.

પુસ્તકાલય—આ તાલુકામાં ૨ સાધારણ પુસ્તકાલય છે, તેમાં ૧ વાડાશીનોરમાં ને ૧ છોટાઉદેપુરમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૪૦ ગામો છે, અને તેમાં ૨૫૮ ઘર છે જેનું પ્રમાણ નીચે મુંજબ છેઃ—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૨૬	૧૭૯	૪૩	=	૪૪૮	૮૧૨
સ્ત્રી.	૧૦૧	૧૭૬	૮૭	=	૩૬૪	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષની અંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૫	૧૩	૨૪	૪૫	=	૮૭

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૨૭૨ વેપાર કરે છે, ૨૨ નોકરી કરે છે, ૫ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વીદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો ભાલોદ.

આ તાલુકામાં જુદા જુદા સંસ્થાનોનાં ગામો આવેલા છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૧ દેરાસર ભાદરવા ગામમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૪ ગામ છે, અને તેમાં ૩૨ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ-

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૨૭	૩૨	૧	=	૬૦	૧૦૫
સ્ત્રી.	૧૧	૨૯	૫	=	૪૫	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ
૦	૨	૦	૩	=	૫

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૩ વેપાર કરે છે, બાકીના બાળક, વીદ્યાર્થી અને વૃદ્ધ છે.

તાલુકો નાંદોદ.

રેવાકાંઠા એજન્સિમાં રાજપીપળાનું સંસ્થાન સૌથી મોટું છે. તેની રાજધાની નાંદોદ શહેરમાં છે. આ સંસ્થાનમાં ડુંગર અને જંગલો ઘણાં આવેલાં છે. આ સંસ્થાન સિવાય બીજાં ગામો પણ આ તાલુકામાં દાખલ કરવામાં આવ્યાં છે. નાંદોદથી અંકલેશ્વર સુધીની રેલ્વેની થર્ડ કલાસ ટીકીટના રૂ. ૦-૯-૬ બેસે છે.

દેરાસર — આ તાલુકામાં એક દેરાસર છે અને ઝગડીઆમાં છે, તે તીર્થસ્થળ ગણાય છે. વિક્રમ સંવત ૧૯૨૧ ની આસપાસમાં ઝગડીઆની પાસે લીમોદરા ગામના ખેતરમાંથી આદિશ્વર ભગવાનની મૂર્તિ તથા ચક્રેશ્વરીમાતાની મૂર્તિ નીકળેલી તે મૂર્તિઓને રાજા વેરીસાલજીએ ઝગડીઆના ચોરામાં રાખી. અને તેને માટે દેરાસર કરાવ્યું પણ પ્રભુને પધરાવ્યા પહેલાં રાજા વેરીસાલજીને ગાદીએ ઉઠાડી ઇંગ્રેજ સરકારે રાજા ગંભીરસંગજીને બેસાડયા. તેમના રાજ્યમાં તેમને કંઇ સ્વપ્ન આવ્યાથી અને તે વખતે વડોદરાના ઝવેરી ફતેભાઇ અમીચંદ તથા સવદભાઇ અમીચંદ નાંદોદમાં ઝવેરાત વેચવા ગએલા તેમને રાજાએ વાત જણાવી તેથી તેમને શેઠે કહ્યું જે પ્રભુને દેરાસરમાં પધરાવવા જોઇએ તે ઉપરથી રાજાએ ભરૂચથી

શેઠ અનુપચંદ મલુકચંદને તેડાવ્યા અને તેમના કહ્યા મુજબ ગંભીરસંગજીએ કબુલ કર્યું અને ઘણું ખર્ચ કરી દેરાસર દુરસ્ત કરાવ્યું. તથા પ્રતિષ્ઠા સંવત ૧૯૨૮ ના મહા માસમાં કરી પણ તે કામ કંટ્રાકટરથી તેમણે કરાવ્યું હતું. તેથી તે કામ ટકી રહ્યું નહિ ને દેરાસર તથા ધર્મશાળા પડી ગઇ. છેવટ પ્રભુની આશાતના થાય એવો વખત આવ્યો ત્યારે જૈનોએ બીજે ઠેકાણે પ્રતિમાજી લઈ જવા અરજ કરી તથા ગંભીરસંગજીને રૂબરૂ મળ્યા. તો પણ પ્રભુને લઇ જવા આપ્યા નહિ. છેવટ ભરૂચના શેઠ અનુપચંદ મલુકચંદ તથા અંગારેશ્વરના શેઠ શા દીપચંદ કશળચંદે ઝગડીઆમાં દેરાસર બંધાવવા કબુલ કર્યું ત્યારે દેરાસર તથા ધર્મશાળા ગંભીરસંગજીના કુંવરે આપવું કબુલ કર્યું તથા આભૂષણ વિગેરે સોંપ્યા. પછી શા. દીપચંદ કશળચંદે પાકી મહેનત લઇ દેરાસર તથા ધર્મશાળા નવેસરથી બંધાવી તેમાં પ્રભુજીને બિરાજમાન કર્યા છે.

કારતક સુદ ૧૫ અને ચૈત્રી સુદ ૧૫ અને વર્ષગાંઠના દીવસે ઘણા જૈનો ત્યાં આવે છે. અહીં ધર્મશાળા નાની હોવાથી આ મેળા વખતે ઉતરવા માટે ઘણી અડચણ પડે છે, હાલમાં બીજી ધર્મશાળા બનાવવાનો ઉદ્યમ ચાલુ છે. અહીં વાસણ ગોદડાં પણ ઘણાં ઓજા પ્રમાણમાં છે. આ દેરાસરને અંગે મુંબઇના ઝવેરી જીવણચંદ લલુભાઇની કુંપનીની ફરમાશથી તેમના ખર્ચે બનાવવામાં આવે છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાવાળાની સંખ્યા ૧ ની ઓરી ગામમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૫ ગામ છે, અને તેમાં ૩૬ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ–

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૦	૨૬	૧૩	=	૭૯	૧૨૯
સ્ત્રી.	૧૦	૨૩	૧૭	=	૫૦	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૦	૧	૬	૧૦	=	૧૭

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૩ વેપાર કરે છે, ૪ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર—આ જીલ્લામાં કુલ ૭ દેરાસરો આવેલા છે. જેમાનાં બેની સ્થિતિ સારી છે બાકીની સાધારણ અને જીર્ણ છે. એકંદરે સ્થિત સારી ગણાય નહિ.

આ જીલ્લામાં ઝગડીઆમાં આદિશ્વરજીદાદાનું તીર્થસ્થળ છે. જેની હકીકત આગળ તાલુકાવાર આપી ગયા છીએ.

ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા—આ જીલ્લામાં કુલ ૫ ઉપાશ્રય અને ૩ ધર્મશાળાઓ છે તેમાંની એકેની સ્થતિ જોઇએ તેવી સારી જણાતી નથી. ધર્મશાળા જમણવારના કામમાં આવે છે. ઝગડીઆતીર્થની ધર્મશાળામાં વાસણ ગોદડાં મળે છે પણ તેમાં પુરતી સવડ નથી.

પાઠશાળા, પાંજરાપોળ અને પુસ્તકાલય—આ જીલ્લામાં પાઠશાળા, પાંજરાપોળ અને પુસ્તકાલય. વીગેરે કાંઇ સવડ નથી, ફક્ત છોટાઉદેપુર તથા વોડાસીનોરમાં જુજ પુસ્તકો છે.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલે ભણેલની અને અભણ સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૫૩૯	૪૮	=	૫૮૭	૧૦૪૬
સ્ત્રી	૨૮	૪૩૧	=	૪૫૯	

	ધાર્મિક.	ઇંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ.	૦	૧૦	૦	=	૧૦	૧૦
સ્ત્રી,	૦	૦	૦	=	૦	

ઉપરનાં આંકડાઓ જોતા માલુમ પડે છે કે પુરૂષો ૯૧॥ ટકા જેટલા પ્રમાણમાં ભણેલા છે, અને ૮॥ ટકા જેટલા તદન અભણ છે. તેવીજ રીતે સ્ત્રી વર્ગમાં ૬ ટકા જેટલી ભણેલી અને ૯૪ ટકા અભણ જોવામાં આવે છે. ભણેલાઓની સંખ્યામાં સારી કેળવણી પામેલ ફક્ત જુજ ભાગ છે, બાકીનાં સાધારણ લખી વાંચી જાણનારનો વધારે ભાગ જોવામાં આવે છે. એકંદરે વસ્તીનાં પ્રમાણમાં સાધારણ ગણી શકાય.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા બીલકુલ જોવામાં આવતી નથી. પણ સાધારણ રીતે પંચપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૨૩

પુરૂષ અને ૧૬ સ્રી છે, અને બેપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૩૪ પુરૂષ અને ૨૦ સ્રી છે. આ પ્રમાણ બીજા જીલ્લા કરતાં ઓછું ગણાય

—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૧૦ ની છે. અને તે સેંકડે ૧ ટકા જેટલી છે. વસ્તીના પ્રમાણમાં ઇંગ્રેજી જાણનારની સંખ્યા ઓછી છે. આ જીલ્લામાં એકે ગ્રેજ્યુએટ નથી.

વસ્તી-આ જીલ્લાની વસ્તી સંબંધી તાલુકા અને ગામવાર આંકડાઓ આગળ આપી ગયા છીએ, તેમજ જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર પણ આપવામાં આવેલ છે. તોપણ આ જીલ્લામાં જેટલા જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલાં છે તેનાં નામો મનુષ્ય સંખ્યાના આંકડા સહિત નીચે પ્રમાણે છે:--

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા ઓશવાળ	૨૦૨	૫	વીશા પોરવાડ	૬૩
૨	દશા ઓશવાળ	૧૯૪	૬	દશા પોરવાડ	૫
૩	વીશા શ્રીમાળી	૩૮૩	૭	વીશા નીમા	૬૭
૪	દશા શ્રીમાળી	૧૩૨		કુલ...	૧૦૪૬

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા	૭૩૫	૫	અણસુર	૧૬૭
૨	સાગર	૧૬	૬	પાયચંદ	૨
૩	દેવસુર	૫૯			
૪	રાજસુર	૬૭		કુલ ..	૧૦૪૬

આ જીલ્લામાં કુલ ૬૯ ગામ અને ૩૨૬ ઘર છે. તે પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુંવારા પરણેલા અને વિધુર તેવીજ રીતે સ્ત્રી વર્ગની પણ તેવીજ સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છેઃ—

	કુ.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૨૯૩	૨૩૭	૫૭	=	૫૮૭	૧૦૪૬
સ્ત્રી	૧૨૨	૨૨૮	૧૦૯	=	૪૫૯	

ઉપરનાં આંકડાઓમાં કુંવારા અને કુંવારીમાં સગપણ કરેલાઓનો સમાવેશ થાય છે, પુરૂષ વર્ગમાં ૪૯।। ટકા જેટલા કુંવારા છે. અને તે કુંવારી કન્યા કરતાં પોણાબેગણી કરતાં પણ વધારે છે. એટલે સ્ત્રી વર્ગમાં કુંવારી કન્યાનું પ્રમાણ ૨૬।। ૨૬।। ટકા જેટલું છે. પુરૂષ ૪૦।। ટકા પરણેલ અને ૯।। ટકા વિધુર છે. તેવીજ રીતે સ્ત્રી વર્ગનું પણતેવું પ્રમાણ ૪૯।। ટકા પરણેલ અને ૨૩।। ટકા જેટલી વિધવાઓ છે, અને તે વિધુર કરતાં વિધવા અઢીગણીને આસરે વધારે છે. આ વિધવાઓની ઉમરવાર સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છેઃ—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ થી ઉપર		કુલ.
૫	૧૬	૩૦	૫૮	=	૧૦૯

ઉપર પ્રમાણેના વિધવાઓના ઉમરવાર આંકડા તપાસતાં પાંચમાં ભાગને ભરજુવાનીમાં ત્રીજા ભાગને આધેડ અને અરધ ભાગને કાંઈક મોટી ઉમરે વિધવાપણું પ્રાપ્ત થયું હોય એમ જણાય છે, ઉપર જણાવેલી મોટી ઉમરની વીધવાઓમાં ઘણીને તો આવી નાની ઉમરમાં વિધવાપણું પ્રાપ્ત થયેલું હશે, એમ માલૂમ પડે છે.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ જીલ્લામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી કુલે ૩૫૮ માણસો વેપાર કરે છે, તેમાં દલાલી, હુન્નર અને વકીલાત કરનારાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. તે સિવાય ૨૫ નોકરી કરે છે. ૫ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નીરૂદ્યમી છે. આ જીલ્લામાં વેપારના મથક જેવું એકે શહેર નથી, પણ ડુંગરા અને જંગલો ઘણા હોવાથી ઇમારતી લાકડાં પુષ્કળ થાય છે. તેમજ રૂ તથા જુદી જુદી જાતનું ધાન્ય પણ પાકે છે, ત્યાં કોઈ કોઇ ઠેકાણેથી અકીક પણ જડે છે આથી તેનો વેપાર ઠીક ચાલે છે.

રીતરીવાજ—આ એજન્સિમાં હજુ જુના રીવાંજ પ્રમાણે રીતરીવાજ ચાલુ જોવામાં આવે છે. કારણ કે હજુ મિથ્યાત્વી પર્વોનો નાશ થયેલો જોવામાં આવતો નથી. લગ્ન પ્રસંગે તેમજ મરણ પછવાડે લોકો નકામાં ખર્ચ કરે છે, કોઈ કોઇ જગો ઉપર વડોદરા અને અમદાવાદ કોન્ફરન્સ પછીથી નજીવો સુધારો થયેલો જોવામાં આવે છે.

જીલ્લો નવસારી.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા ક્લબ.
૧	તાલુકે નવસારી.											
૧	નવસારી	ગાયકવાડ સરકારનું.	નવસારી સ્ટે.		નવસારી	નવસારી	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	બીલીમોરા		બીલીમોરા „		બીલીમોરા	બીલીમોરા	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૩	ડાંભેલ		નવસારી „		ડાંભેલ	નવસારી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	ગણદેવી		બીલીમોરા „	૯	ગણદેવી	બીલીમોરા	૧	૨	૦	૦	૦	૦
૫	નડોદ		મરોલી „	૬	મરોલી	મરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	ધમડાછા		અમલસાડ „	૫	ધમડાછા	અમલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	તવડી		નવસારી „	૮	તવડી	નવસારી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પલસાણા		ચલથાણ „	૫	પલસાણા	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	સીમલગામ		મરોલી „	૭	સીમલગામ	મરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	બળેશ્વર		ચલથાણ „	૧	બળેશ્વર	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	એના		„ „	૬	પલસાણા	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ભાઠા		મરોલી „	૮	મરોલી	મરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	વણેસા		બારડોલી „	૩	બારડોલી	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	આંત્રોલી		ચલથાણ „	૩	કામરેજ	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	કરાંખટ		મરોલી „	૭	મરોલી	મરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	દેલવાડા		નવસારી „	૮	નવસારી	નવસારી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	સીરોદરા		મરોલી „	૫	„	મરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	મોણી		ચલથાણ „	૪	બળેશ્વર	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૪	૪	૨	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૫૨	૨૦૮	૩૫	૪૦	૧૯	૧૪	૦	૦	૯	૮	૦	૨૪	૩૩	૨૬	
૫૧	૨૧૯	૩૩	૪૦	૧૯	૬	૦	૦	૧	૩	૪	૩૭	૩૯	૩૭	
૧૬	૭૨	૯	૧૯	૦	૫	૦	૦	૦	૨	૦	૧૩	૧૦	૧૪	
૧૩	૬૭	૧૭	૧૯	૫	૩	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૧૯	૮	
૧૦	૪૮	૧૦	૯	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૮	૬	
૧૦	૨૭	૪	૭	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૩	
૭	૨૫	૪	૫	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૨	
૪	૧૯	૬	૫	૧	૩	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૩	૦	
૩	૯	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૨	૨૦	૩	૩	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	૧	
૨	૧૯	૪	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૧	
૨	૯	૩	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૮	૪	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૬	૦	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૨	૫	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૨	૫	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૮૨	૭૮૩	૧૪૫	૧૬૩	૫૬	૪૫	૦	૦	૧૩	૧૪	૪	૧૦૧	૧૩૮	૧૦૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કેવું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.			નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર મંદીર.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	મસ્જીદ.	પાઠશાળા.	ઉતારાનાં ધર્મશાળા.	ડાક મુકામ.
૨	તાલુકો કામરેજ.												
૧	કામરેજ.		સાયણ	સ્ટે.	૫	કામરેજ	કઠોર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	ખોલવડ		”	”	૫	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	કરંજણ		”	”	૮	કઠોર	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	મોરથાણ		ચલથાણ	”	૪	કામરેજ	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	વાવ		સુરત	”	૯	વાવ	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	જોખા		સાયણ	”	૯	કામરેજ	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	કઠોદરા		સુરત	”	૭	”	કઠોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	અંતરોલી		ચલથાણ	”	૩	”	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	ભાદા	ગાયકવાડ સરકારનું.	સાયણ	”	૮	”	કઠોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	ભરથાણા		”	”	૮	”	કઠોર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	નનસાડ		”	”	૬	”	કઠોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	વરીઆવ		સુરત	”	૫	વરીઆવ	વરીઆવ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૩	ગરાં		સાયણ	”	૪	ગરાં	કઠોર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	નારણપોર		”	”		ધરમપુર	ધરમપુર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	શીવણી		બારડોલી	”	૬	કામરેજ	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	ખોલેસર		સાયણ	”	૧૦	”	કઠોર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ભેરવ		”	”	૫	”	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	દીધસ		”	”	૬	ઓરણા	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	નગોડ		”	”	૭	કામરેજ	”	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	વણાણ		ચલથાણ	”	૩	”	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૭	૪૦	૮	૭	૩	૧	૦	૦	૪	૩	૦	૫	૪	૫	
૭	૪૧	૧	૧૪	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૧૧	૪	
૭	૩૦	૬	૬	૦	૧	૦	૦	૬	૦	૦	૩	૬	૨	
૬	૩૮	૧૧	૮	૩	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૫	૯	૧	
૫	૨૧	૫	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૧	
૩	૧૨	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	૧	
૨	૮	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	
૨	૫	૦	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧૧	૧	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૨	૦	
૧	૯	૬	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૮	૨	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૫	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૫	૦	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કીયું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જાનવરાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	દેલાડ		સાયણ સ્ટે. ૧૦	કામરેજ	કઠોર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	વાલક		„ „ ૫	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	રૂઢવાડા		„ „ ૮	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	હલદર		ચલથાણ „ ૪	„	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	તાલુકો વેળાછા.	ગાયકવાડ સરકારનું.									
૧	માંગરોળ		કોસંબા સ્ટે. ૧૧	માંગરોળ	કોસંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	હથોડા		કીમ „ ૭	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	આંકડોદ		કોસંબા „ ૮	વેળાછા	કોસંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	કોસંબા		„ „	કોસંબા	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	ગીજરમ		„ „ ૭	માંગરોળ	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	સીમોદરા		કીમ „ ૪	વેળાછા	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	મહુવેજ		કોસંબા „ ૨	કોસંબા	કોસંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	સીઆલજ		કીમ „ ૨	„	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	હથુરણ		કોસંબા „ ૨	હથુરણ	કોસંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	કંટવા		„ „ ૬	વેળાછા	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	લુવારા		કીમ „ ૬	„	„	૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૧	તાલુકે નવસારી.										
૧	નવસારી	૦	૧૪	૫	૧૭૪	૦	દ. ઓ. ૨, ભા. ૩,	૩૨	૦	૧૬૧	લો ૩, વ. ૫ ૧૨,
૨	બીલીમોરા	૧૯	૦	૦	૨૦૦	૦		૨૧૯	૦	૦	
૩	ડાંભેલ	૦	૦	૦	૭૨	૦		૭૨	૦	૦	
૪	ગણદેવી	૧૧	૨૫	૦	૧૬	૦	દ. ઓ. ૨૫,	૨૭	૦	૧૦	અ. ૪૦,
૫	નડોદ	૦	૦	૦	૪૮	૦		૪૮	૦	૦	
૬	ધમડાછા	૦	૦	૦	૨૭	૦		૨૭	૦	૦	
૭	તવડી	૪	૦	૦	૨૧	૦		૨૧	૦	૦	લો. ૪,
૮	પલસાણા	૦	૦	૦	૧૯	૦		૦	૦	૧૯	
૯	સીમલગામ	૭	૦	૦	૨	૦		૯	૦	૦	
૧૦	બળેશ્વર	૦	૦	૦	૨૦	૦		૨૦	૦	૦	
૪	મહુવાં	૦	૦	૦	૧૯	૦		૧૯	૦	૦	
		૯	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૯	
૧૧	એના	૮	૦	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૨	ભાઠા)	૦	૦	૦	૬	૦		૬	૦	૦	
૧૩	વણેસા ીઆ	૫	૦	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૧૪	આંત્રોલી	૦	૦	૦	૪	૦		૪	૦	૦	
૧૫	કરાંખટ	૦	૦	૦	૫	૦		૫	૦	૦	
૧૬	દેલવાડા ર	૦	૦	૦	૩	૦		૩	૦	૦	
૧૭	સીસોદરા										
૧૮	મોણી										
		૬૩	૩૯	૫	૬૩૬	૦	૩૦	૫૨૫	૦	૧૯૯	૫૯

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢી.	પરચુરણ.
૨૩	હલદર	૦	૦	૧	૦	૦		૧	૦	૦	
૨૪	રૂંઢવાડા	૧	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૧	
		૧૧૪	૦	૧	૧૧૫	૦	૨૮	૧૩૮	૦	૫૮	૬૭
૩	તાલુકે વેળાછા.										
૧	માંગરોળ	૧૧	૨૧	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૩૪,	૬૬	૦	૦	
૨	હથોડા	૦	૨૭	૦	૪	૦		૦	૦	૩૧	
૩	આંકડોદ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨૪,	૨૪	૦	૦	
૪	કોસંબા	૦	૨૨	૦	૦	૦		૧૮	૦	૪	
૫	ગીજરમ	૭	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ ૧૩,	૨૦	૦	૦	
૬	સીમોદરા	૯	૦	૦	૧૦	૦		૧૪	૦	૫	
૭	મહુવેજ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૮,	૦	૦	૮	
૮	હથુરણ	૦	૦	૦	૮	૦		૮	૦	૦	
૯	શીઆલજ	૧૦	૨	૦	૦	૦		૧૦	૦	૨	
૧૦	કંટવા	૬	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	લો. ૬,
૧૧	લુવારા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ., ૬,	૬	૦	૦	
૧૨	લીંબાડા	૧૧	૦	૦	૦	૦		૧૧	૦	૦	
૧૩	તરસાડી	૦	૦	૦	૭	૦		૭	૦	૦	

નવસારી પ્રાંતની ડીરેકટરીનો રીપોર્ટ.

સીમા. આ પ્રાંતની ઉત્તરે ભરૂચ જીલ્લો અને રાજપીંપળા સંસ્થાન છે, પૂર્વે ખાનદેશ અને સુરત જીલ્લો છે, દક્ષિણે સુરત જીલ્લો, વાંસદા, અને ધરમપૂર સંસ્થાન છે, અને પશ્ચિમે સુરત જીલ્લો તથા અરબીસમુદ્ર છે. આ પ્રાંતમાં ડુંગરા અને જંગલો ઘણાં આવેલાં છે. સોનગઢ અને વ્યારાના હવા પાણી તંદુરસ્ત ગણાતાં નથી. જમીન ઠંડી અને રસાળ છે.

રેલ્વે. આ પ્રાંતમાં મુંબઈ તરફ જનારી રેલ્વે વેળાછા, નવસારી અને ગણદેવી મહાલમાં થઈને જાય છે, બીજી ટાપટીવેલી રેલ્વેની શાખા સુરતથી નીકળી પલસાણા, વ્યારા ને સોનગઢ મહાલમાં થઈને જાય છે. આ રેલ્વે રસ્તે થઈને ખાનદેશ તથા નિઝામ સરકારના વરાડપ્રાંત તરફ જઈ શકાય છે. આમલનેર જંકશન જ્યાં આગળ આપણી દક્ષિણ પ્રાંતિક કોન્ફરન્સ સંવત ૧૯૬૧ માં ભરાણી હતી ત્યાં સુધીની સુરતથી થર્ડ કલાસ રેલ્વે ટીકીટના રૂ ૨-૧-૦ બેસે છે. નવસારીથી મુંબઇ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૧-૧૨-૦ બેસે છે.

આ પ્રાંત વડોદરાના શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારના તાબામાં છે, અને તેમના રાજ્યની દક્ષિણ દિશામાં આવેલો છે, તેમજ ગુજરાત દેશની પણ છેક દક્ષિણ ભાગમાં આવેલો છે. ગાયકવાડ સરકારે જોકે આ પ્રાંતના કુલ ૧૦ તાલુકા પાડેલા છે, પરંતુ તે બધામાં આપણી વસ્તી નહીં હોવાથી તેમજ કોઇ કોઇ તાલુકામાં માત્ર જુજ ગામ હોવાથી અમારે સગવડની ખાતર તેવા કેટલાક તાલુકાઓને ભેળા જોડી દેવા પડયા છે, તેથી આ ડીરેકટરીમાં નીચે પ્રમાણેના તાલુકાઓ પાડવામાં આવ્યા છે.

૧ નવસારી. ૨ મહુવા. ૩ વેળાછા. ૪ કામરેજ.

દરેક મહાલમાં વસુલાતી તથા ફોજદારી કચેરીઓ ઉપરાંત કેટલાકમાં દિવાની કચેરીઓ પણ રાખવામાં આવેલી છે.

આ પ્રાંતમાં પણ આ રાજ્યના બીજા પ્રાંતોની માફક ગાયકવાડ સરકાર તરફથી ફરજ્યાત શાળાઓ સ્થાપન થએલ છે.

તાલુકો નવસારી.

આ તાલુકામાં પલસાણા, નવસારી અને ગણદેવી એ ૩ તાલુકાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. પલસાણા એ મીંઢોળા નદી ઉપર, અને ગણદેવી એ વેંગણી નદી ઉપર એજ નામના બંને તાલુકાના એ બંને મુખ્ય શહેરો આવેલાં છે. નવસારી એ નવસારી તાલુકાનું તેમજ પ્રાંતનું મુખ્ય શહેર છે. તાલુકાની કચેરીઓ ઉપરાંત પ્રાંતની (જીલ્લાની) મુખ્ય કચેરીઓ પણ અહીંઆં છે. નવસારી નજીકમાં ઉભરાટ ગામે શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારના બંગલાને બાગ છે. ત્યાં આગળ ઉનાળામાં મહારાજા હવા ખાવા જાય છે. નવસારીમાં પારસી કોમની વસ્તી વધારે છે, તેમ તેઓ સુખી પણ છે. તેથી શહેર બહાર બગીચા, બંગલાઓ વીગેરે બાંધી શહેરની શોભામાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે.

નવસારીએ બી. બી. એન્ડ સી. આઇ રેલ્વે ઉપર સ્ટેશન છે. ત્યાંથી મુંબઇ સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૧-૧૨-૦ તથા અમદાવાદ સુધીના રૂ. ૧-૧૦-૦ બેસે છે.

ગણદેવી શહેર ઘણું પ્રાચીન છે. તેમાં અગાઉ ઘણો સારો વેપાર ચાલતો હતો. હજી તે ગોળને માટે વખણાય છે. તે બી. બી. એન્ડ સી. આઇ રેલ્વેના બીલીમોરા સ્ટેશનથી ૪ માઇલ દુર આવેલું છે. જ્યાંથી ગણદેવી સુધીના ઘોડા ગાડીના ટપ્પાઓ ભાડે મળે છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૫ દેરાસર છે.

ઉપાશ્રય અને ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૫ ઉપાશ્રય અને ૨ ધર્મશાળા છે. તેમાં કાંઈ જાણવા લાયક નથી.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઈંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યાઓ ૨૩ ની છે, તેમાં ૧૨ નવસારીમાં ૬ ગણદેવીમાં અને ૫ બીલીમોરામાં છે. સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનાર ૨ માણસ નવસારીમાં છે.

આ તાલુકામાં ૧૮ ગામ છે, અને તેમાં ૧૮૨ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છેઃ-

	કું.	૫.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૯૦	૧૬૩	૫૯	=	૪૧૨	૭૮૩
સ્ત્રી	૧૧૪	૧૫૨	૧૦૫	=	૩૭૧	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષનીઅંદર.	૨૦ થી ૩૦.	૩૦ થી ૪૦.	૪૦ ઉપર.		કુલ.
૭	૨૬	૨૭	૪૫	=	૧૦૫

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં ૨૫૭ વેપાર કરે છે, ૨૫ નોકરી કરે છે, ૨ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

———

તાલુકો મહુવા.

આ તાલુકામાં સોનગઢ, વ્યારા અને મહુવા એ ત્રણ તાલુકાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. સોનગઢ એ એજ નામના તાલુકાનું મુખ્ય શહેર છે આ તાલુકામાં ડુંગરા આવેલા છે, અને તેથી કેટલાક મજબુત ડુંગરી કિલ્લા જોવા લાયક છે. વ્યારા પણ એજ નામના તાલુકાનું મુખ્ય ગામ છે. આ ભાગમાં જંગલ આવેલાં છે. મહુવા એ પુર્ણ નદી ઉપર એજ નામના તાલુકાનું મુખ્ય શહેર છે. દરેક તાલુકામાં સરકારી કચેરીઓ છે. સોનગઢ તથા વ્યારાની હવા સારી નથી. આ ગામો ટાપટીવેલીરેલ્વેની રેલ્વેનાં સ્ટેશનો છે. જ્યાંથી સુરત સુધીની થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૦-૧૦-૬ તથા રૂ. ૦-૮-૦ અનુક્રમે બેસે છે. વ્યારા તાલુકાના ખંભાળીઆ ગામે ઉના પાણીના કુંડ છે. વ્યારામાં દીવાસળીનું કારખાનું છે.

કેળવણી—ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળો ૧ જણ વ્યારામાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૮ ગામ છે, તેમાં ૯૪ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૧૦૭	૮૫	૨૨	=	૨૧૪	૩૭૩
સ્ત્રી.	૪૨	૭૯	૩૮	=	૧૫૯	

તેમાં ઉમરવાર વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે:—

૨૦ વર્ષનીઅંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૧	૮	૭	૨૨	=	૩૮

વેપાર-ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૩૫ વેપાર કરે છે, ૭ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો વેળાછા.

આ તાલુકો કામરેજ તાલુકાની ઉત્તરે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય ગામ વેળાછા કીમ નદી ઉપર છે.

આ તાલુકામાં ગામની સંખ્યાના પ્રમાણમાં કોઇપણ જાતની ધાર્મિક સંસ્થાઓ નથી, તેનું કારણ માત્ર વસ્તી ઘણા ઓછા પ્રમાણમાં હોવાનુંજ છે.

કેળવણી—આ તાલુકાના માંગરોળ ગામમાં ૧ સાધારણ ઇંગ્રેજી જાણનાર છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૭ ગામ છે, તેમાં ૫૫ ઘર છે, તેની વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૭૫	૬૩	૧૨	=	૧૫૦	૨૫૩
સ્ત્રી	૨૮	૫૧	૨૪	=	૧૦૩	

૨૦ વર્ષનીઅંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૦	૪	૯	૧૧	=	૨૪

વેપાર-ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૦૧ વેપાર કરે છે, ૬ નોકરી કરે છે, ૫ ખેતી કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો કામરેજ.

આ તાલુકો નવસારીની ઉત્તરે આવેલો છે, તેનું મુખ્ય શહેર કઠોર છે, જે તાપી નદી ઉપર આવેલું છે. પણ તેમાં આપણી વસ્તી નથી. કામરેજ પણ તાપી નદી ઉપર આવેલું છે.

આ તાલુકામાં વરીયાવ ગામમાં ૧ દેરાસર તથા ૧ ઉપાશ્રય છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૪ ગામ છે, તેમાં ૫૬ ઘર છે. તેની વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ		કુલ.	
પુરૂષ	૬૮	૫૯	૧૬	=	૧૪૩	૨૬૩
સ્ત્રી	૪૯	૫૪	૧૭	=	૧૨૦	

૨૦ વર્ષનીઅંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ
૦	૫	૩	૯	=	૧૭

વેપાર-ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૦૦ વેપાર કરે છે, ૩ નોકરી કરે છે બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર—આ જીલ્લામાં કુલ ૯ દેરાસર છે. તેમાં સારી સ્થિતિવાળાની સંખ્યા ૨ ની છે, બાકીનાં સાધારણ અને જીર્ણ છે. આમ હોવાનું કારણ એમ જણાય છે કે અત્રેના જૈનોની સ્થિતિ સાધારણ છે, અને તેમાં વળી ટુંકી સંખ્યાના ઘરવાળાં ગામો છે.

ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા—આ જીલ્લામાં કુલ ૮ ઉપાશ્રય અને ૪ ધર્મશાળા છે, તેમાં જુજ ભાગના મકાનની સ્થિતિ સારી છે, બાકીની સાધારણ ને જીર્ણ છે. આ ધર્મશાળાઓ પૈકી એકેમાં વાસણ ગોદડાની સગવડ નથી.

પાંજરાપોળ, પાઠશાળા અને લાયબ્રેરી—આ જીલ્લામાં પાંજરાપોળ, પાઠશાળા, (પુસ્તકાલય) લાયબ્રેરી વીગેરે કાંઈપણ જોવામાં આવતું નથી.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલે ભણેલા તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છેઃ—

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ	૮૩૬	૮૩	=	૯૧૯	૧૬૭૨
સ્ત્રી	૫૩	૭૦૦	=	૭૫૩	

	ધાર્મિક.	અંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ	૦	૨૫	૨	=	૨૭	૨૭
સ્ત્રી	૦	૦	૦	=	૦	

ઉપરનાં આંકડા જોતાં એવું માલૂમ પડે છે કે પુરૂષો ૯૧ ટકાના પ્રમાણમાં ભણેલા છે, અને ૯ ટકાના પ્રમાણમાં તદન અભણ છે. આ જીલ્લો ગાયકવાડ સરકારના તાબામાં હોવાથી ત્યાં ફરજીયાત કેળવણીને લઇને સાધારણ લખી વાંચી જાણનારની સંખ્યા સારી છે, પણ ઉંચી કેળવણી પામેલો ભાગ જોવામાં આવતો નથી.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૭ ટકા જેટલું ભણેલ અને અભણ તેથી તેરગણું એટલે ૯૩ ટકા જેટલું થવા જાય છે. આ પ્રમાણ બીજા જીલ્લા કરતાં સાધારણ ગણાય.

—ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે ભણેલાની સંખ્યા બીલકુલ જોવામાં આવતી નથી, પણ પંચપ્રતિક્રમણ અને બે પ્રતિક્રમણ તરફ તપાસતાં પંચપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૮ પુરૂષ અને ૪ સ્ત્રી છે, તેવીજ રીતે બે પ્રતિક્રમણ જાણનાર ૨૭ પુરૂષ અને ૧૫ સ્ત્રી છે. આવી રીતે ધાર્મિક જાણનારાઓની કુલ સંખ્યા વસ્તીના પ્રમાણમાં સેંકડે ૩। ટકા જેટલી છે તો તે બીજા જીલ્લા કરતાં ઓછી ગણાય તો ધાર્મિક કેળવણી વધારે સારા પ્રમાણમાં થવાની જરૂર છે.

આ જીલ્લામાં અંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા માત્ર ૨૫ ની છે. તેની ગામવાર સંખ્યા તાલુકાવાર આપવામાં આવેલ છે. આ જીલ્લામાં એકે ગ્રેજ્યુએટ નથી.

—સાધારણ રીતે સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ૨ ની છે, જે આગળ તાલુકાવાર અપાઈ ગયેલ છે.

વસ્તી—આ જીલ્લાની વસ્તી સંબંધીની હકીકત આગળ તાલુકાવાર અપાઇ ગયેલ છે. તેમજ જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર પણ અપાઈ ગયેલ છે. તોપણ આ જીલ્લામાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે, તેના નામો મનુષ્ય સંખ્યાના આંકડા સહીત નીચે પ્રમાણે છે:—

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	વીશા પોરવાડ	૧૦૮૫	૫	દશા શ્રીમાળી	૮૧
૨	વીશા ઓશવાળ	૨૪૮	૬	લાડવા શ્રીમાળી	૮
૩	દશા ઓશવાળ	૧૩૨	૭	ભાવસાર	૩
૪	વીશા શ્રીમાળી	૧૧૫		કુલ...	૧૬૭૨

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૧	તપા	૧૨૦૧	૫	કમળ	૨૯
૨	દેવસુર	૩૧૦	૬	લોંકા	૧૩
૩	અણસુર	૭૦	૭	વડીપોષાળ	૧૨
૪	અંચળ	૩૭		કુલ...	૧૬૭૨

આ જીલ્લામાં કુલ ૬૭ ગામ છે, જેમાં ૩૮૭ ઘર છે. તેની વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુંવારા, પરણેલ અને વિધુર. તેવીજ રીતે સ્રી વર્ગમાં તેવી સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૪૪૦	૩૭૦	૧૦૯	=	૯૧૯	૧૬૭૨
સ્રી	૨૩૩	૩૩૬	૧૮૪	=	૭૫૩	

ઉપરના આંકડાઓમાં કુંવારા અને કુંવારીની સંખ્યામાં વરાવેલ એટલે સગપણ કરેલાનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. પુરૂષ વર્ગમાં ૪૮ ટકા જેટલા કુંવારા છે, તેવીજ રીતે સ્રી વર્ગમાં ૩૧ ટકા જેટલી કુંવારી કન્યાઓ છે, તેથી તેઓ બંનેને સરખાવતાં કુંવારાની સંખ્યા દોઢગણી વધારે છે. પુરૂષ ૪૦ા ટકા જેટલા પરણેલ છે, અને ૧૧ાા ટકા જેટલા વિધુર છે. તેવીજ રીતે સ્રી વર્ગમાં ૪૦ાા ટકા જેટલી સ્રી પરણેલ અને ૨૪ાા ટકા જેટલી વિધવા છે. વિધુર કરતાં વિધવા બમણી છે. આ વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે ઉમરની છે:—

૨૦ વર્ષની અંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૮	૪૩	૪૬	૮૭	=	૧૮૪

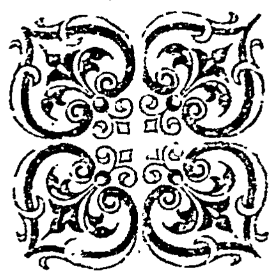
ઉપર પ્રમાણે વિધવાઓ ૨૪ાા ટકાના પ્રમાણમાં છે. તેમાં ત્રીજા ભાગ ઉપરાંત ભરજુવાનીમાં, ચોથા ભાગ જેટલી ને આધેડ અવસ્થાએ અને અર્ધ ભાગ જેટલી ને

કાંઇક મોટી ઉમરે વિધવા થયેલી જોવામાં આવે છે. આ મોટી ઉમરની વિધવાઓની સંખ્યામાં ઘણીને તો નાની ઉમરમાં વૈધવ્ય પ્રાપ્ત થયું હોય એમ માલૂમ પડે છે.

વેપાર-ઉદ્યોગ—આ જીલ્લામાં કુલ ૫૯૩ માણસ વેપાર કરે છે, તેમાં દલાલી, હુન્નર અને વકીલો વગેરેનો સમાવેશ કરેલો છે. તે સિવાય ૪૧ નોકરી કરે છે, અને ૭ ખેતી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

આ જીલ્લામાં વેપારના મથક જેવું એકે શેહેર માલૂમ પડતું નથી, પણ આ જીલ્લાના નવસારી અને ગણદેવી તાલુકામાં શેરડી ઘણી પાકે છે. તેમજ સોનગઢ અને વ્યારાના મહાલમાં જંગલ ઘણા છે, અને તેમાં સીંગ, સીસમ, અને ખેરની નીપજ સારી છે. તેમજ કઠોળ સારા થાય છે. નવસારીમાં કેળાં, કેરી વિગેરે બધી જાતનાં ફળ ફળાદિ ઘણાં થાય છે. ગણદેવીનો ગોળ વખણાય છે. આથી આ તરફનો વેપાર રોજગાર ઠીક ચાલે છે.

રીતરીવાજ—આ જીલ્લામાં મોટી સંખ્યાના ઘરવાળાં ગામો બીલકુલ નથી તેમજ સાધારણ ઘરની સંખ્યાવાળા જુજ ગામો છે. જુજ ઘરની વસ્તીવાળાં ગામો વધારે હોવાથી આ તરફના રીતરીવાજો સારા જણાતા નથી. કન્યાઓનો અન્યધર્મીઓ સાથે લેવડદેવડ કરવાનો રીવાજ છે તેમજ જુના જમાના પ્રમાણે રડવા-કુટવાનો રીવાજ નાબુદ થયો નથી, તેનું કારણ એવુંજ જોવામાં આવે છે કે ગામમાં વસ્તીનું પ્રમાણ ઓછું અને તેમાં વળી ઉપદેશ ઓછો મળતો હોય તેવું જોવામાં આવે છે. આ સિવાય વધુ હકીકત જાણવાજોગ જણાતી નથી.

જીલ્લો ભરૂચ.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે ભરૂચ.										
૧	ભરૂચ [હાલાદ		ભરૂચ સ્ટે.	ભરૂચ	ભરૂચ	૧૫	૩	૩	૧	૧	૧
૨	ઝણોર ઉર્ફે સ-		ચમારગામ ,, ૮	ઝણોર	ચમારગામ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	પાલેજ		પાલેજ ,,	પાલેજ	પાલેજ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	નીકોરા		ચમારગામ ,, ૧૦	નીકોરા	ચમારગામ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	સુકલતીર્થ		,, ,, ૭	ચમારગામ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કાવીઠા		,, ,, ૨	કાવીઠા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	અંગારેશ્વર	ઈંગ્રેજ સરકારનું.	,, ,, ૧૦	અંગારેશ્વર	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પાદરીઆ		પાલેજ ,, ૩	ટંકારીઆ	પાલેજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	કારેલા		ચમારગામ ,, ૧૦	ચમારગામ	ચમારગામ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	કીસનાડ		પાલેજ ,, ૩	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	અલદર		ચમારગામ ,, ૬	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	કેલોદ		ભરૂચ ,, ૧૪	કલોદ	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સામલીઆ		પાલેજ ,, ૬	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	શીતપણ		,, ,, ૪	સીતપણ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	સગેવા		ચમારગામ ,, ૮	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	સુણેવકલ્યા		પાનોલી ,, ૮	ઈલાવ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ઉપરાલી		ચમારગામ ,, ૬	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	વરેડીઆ		પાલેજ ,, ૪	ટંકારીઆ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	મંગળેશ્વર		ચમારગામ , ૧૦	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	પીપરીઆ બીજુ		પાલેજ ,, ૬	ટંકારીઆ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૮૬	૬૯૬	૯૫	૧૪૪	૩૬	૪૬	૦	૦	૩૨	૩૮	૨૧	૭૧	૧૦૯	૧૦૪	પુસ્તકભંડાર તથા
૩૨	૧૦૮	૧૯	૧૮	૭	૫	૦	૦	૪	૦	૦	૧૧	૧૯	૨૫	[લાઇબ્રેરી છે.
૨૬	૧૦૧	૩૩	૨૮	૫	૧	૦	૦	૩	૦	૦	૧૧	૧૫	૫	
૧૧	૩૭	૧૦	૯	૧	૧	૦	૦	૧	૨	૦	૪	૭	૨	
૧૦	૫૬	૧૩	૧૯	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૧૨	૭	
૧૦	૩૨	૭	૮	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૮	૧	
૯	૨૭	૩	૭	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૮	૫	
૮	૩૧	૧૨	૧૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૦	
૫	૨૨	૮	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૬	૦	
૫	૧૭	૦	૬	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૦	૧	૫	૧	
૫	૧૨	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૪	૧૦	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૨	૧	
૩	૭	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	
૩	૭	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૨	
૨	૧૫	૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૫	૦	
૨	૧૦	૩	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૨	૮	૧	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૭	૦	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	
૨	૫	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઇસ્લામ તથા પારસીનાં ધર્મસ્થાન.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઇસ્પીતાલ યાને દવાખાનાં.	કુવા ને ટાંકા.
૨૧	કુહાન		પાલેજ સ્ટે. ૪	ટંકારીઆ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	પગુઠણ		ભરૂચ ,, ૮	ભરૂચ	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	ભરથાણ		ચમારગામ ,, ૬	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	કેસરૂર		પાલેજ ,, ૯	આમોદ	આમોદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	શાહાપુરા		,, ,, ૬	પાલેજ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	સાંમરોદ		ચમારગામ ,, ૬	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	સામોજ		મેસરરોડ ,, ૧૬	જંબુસર	મેસરરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	ત્રાલસા		ચમારગામ ,, ૫	ચમારગામ	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ઠીકરીઆ	ઇંગ્રેજ સરકારનું	પાલેજ ,, ૬	ટંકારીઆ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	કાસદ		ભરૂચ ,, ૪	ભરૂચ	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	કાવલી		મેસરરોડ ,, ૧૬	જંબુસર	મેસરરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	કારેલજ		ચમારગામ ,, ૧૦	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	તવરા		ભરૂચ ,, ૧૦	ભરૂચ	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	પીપરીઆ		પાલેજ ,, ૧૬	ટંકારીઆ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૫	સીયોત		ચમારગામ ,, ૮	ચમારગામ	ચમારગામ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૨૧	૭	૪	૧	૧	૧
૨	તાલુકે વાગરા.										
૧	વાગરા		ભરૂચ સ્ટે. ૧૮	વાગરા	ભરૂચ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧	૮	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	૨	૧	૦	
૧	૫	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૫	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૫	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૩	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૪૩	૧૨૬૪	૨૨૬	૨૭૫	૬૬	૬૬	૦	૦	૪૬	૪૨	૨૧	૧૩૮	૨૧૭	૧૬૭	
૪	૮	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	લોકોની વસ્તી	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા મસ્જીદો.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનાં પાંજરાપોળ.	કુવા ને તળાવ.
૨	દેહેજ		ભરૂચ	સ્ટે. ૪૦	દેહેજ	ભરૂચ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	પહાજ		,,	,, ૨૪	વાગરા	ભરૂચ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૪	ખંડાલી		,,	,, ૨૮	વાગરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	ગંધાર		,,	,, ૨૪	,,	,,	૨	૦	૨	૦	૦	૦
૬	સાચેણ		,,	,, ૨૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	લુવારા		,,	,, ૩૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	અરાદરા		,,	,, ૩૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	આછેણ		,,	,, ૨૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
		[illegible]					૪	૨	૩	૦	૦	૦
૩	તાલુકે આમોદ.											
૧	આમોદ		પાલેજ	સ્ટે. ૧૦	આમોદ	પાલેજ	૩	૨	૧	૦	૦	૦
૨	કેરવાડા		ભરૂચ	,, ૨૪	કેરવાડા	ભરૂચ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૩	ગમણાંદ		પાલેજ	,, ૧૦	આમોદ	પાલેજ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	શેજાટંકારીઆ		,,	,, ૨૪	,,	,,	૦	૦	૧	૦	૦	૦
૫	માતર		,,	,, ૧૦	માતર	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	સમની		,,	,, ૧૨	આમોદ	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	ઈખર		,,	,, ૧૪	પાલેજ	,,	૨	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૭	૬૩	૧૭	૧૧	૩	૩	૦	૦	૦	૧	૦	૬	૧૦	૧૨	
૬	૨૬	૪	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૫	૩	
૩	૮	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૩	૩	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	આ તીર્થસ્થળ છે.
૨	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	
૨	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૩૯	૧૧૯	૨૮	૨૨	૬	૪	૦	૦	૧	૧	૦	૧૮	૨૦	૧૯	
૭૩	૨૭૮	૫૪	૫૯	૧૮	૧૦	૦	૦	૧૫	૧	૧	૨૦	૫૬	૪૪	
૧૩	૪૦	૯	૭	૨	૩	૦	૦	૨	૧	૧	૩	૫	૭	
૯	૩૪	૬	૭	૪	૩	૦	૦	૨	૦	૦	૨	૭	૩	
૭	૧૯	૩	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૩	૬	
૭	૧૮	૨	૪	૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૧	૩	૫	
૬	૨૭	૭	૪	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૪	૩	
૬	૨૩	૧	૫	૨	૧	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૬	૬	

નંબર.	ગામનું નામ	કોઈનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઈલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેહેરાં ને મંદીર.	ઉપાસરા તથા ધરમશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	[illegible]	મસીદ ને રોજા.
૮	કોલવણ		પાલેજ સ્ટે. ૨૪	આમોદ	પાલેજ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	આછોદ		ભરૂચ ,, ૨૪	,,	ભરૂચ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૧૦	ભુવા		પાલેજ ,, ૨૦	,,	પાલેજ	૧	૦	૧	૦	૦	૦
૧૧	વાતરછા		,, ,, ૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	દાદા		,, ,, ૭	મીયામાતર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	તીલોદ		,, ,, ૫	પાલેજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વાસણા		,, ,, ૧૧	આમોદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ઓછણ		,, ,, ૫	પાલેજ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	સરભાણ	બધું સરકારનું.	,, ,, ૧૦	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ચકલાદ		,, ,, ૧૨	આમોદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧૦	૭	૫	૦	૦	૦
૪	તાલુકે જંબુસર.										
૧	જંબુસર		મેસરરોડ સ્ટે ૮	જંબુસર	મેસરરોડ	૨	૧	૧	૦	૧	૦
૨	ઉચ્છદ		,, ,, ૧	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	હણુખી		,, ,, ૪	ગજેરા	,,	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	વાવલી		,, ,, ૪	જંબુસર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	સારોદ		,, ,, ૧૬	સારોદ	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૪	૧૭	૩	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૪	૪	
૪	૮	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૩	૯	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૧	૧	
૨	૪	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૧	૮	૧	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૧	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૧	૬	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૧	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧૩૯	૫૦૫	૯૪	૧૦૨	૩૭	૨૩	૦	૦	૨૨	૨	૪	૪૦	૯૭	૮૪	
૩૩	૮૮	૨૦	૧૪	૯	૪	૦	૦	૫	૦	૦	૭	૧૪	૧૫	
૧૧	૩૧	૭	૭	૨	૨	૦	૦	૩	૦	૦	૨	૬	૨	
૭	૨૫	૪	૬	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૬	૨	
૭	૧૪	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	
૩	૧૫	૧	૪	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૩	

નંબર.	ગામનું નામ	કેટલું સરસ	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	નિશાળ ની સંખ્યા.	ધર્મશાળા તથા ધર્મશાળા.	પુસ્તકશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનું ઇસ્પીતાલ.	સભા ને કલબ.
૬	કાવી		કણુજટ સ્ટે. ૨૪	કાવી	ભરૂચ	૨	૦	૧	૦	૦	૦
૭	અમનપોર		,, ,, ૮	સારોદ	કણુજટ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	સીગામ		મેસરરોડ ,, ૨૮	કાવી	મેસરરોડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	કરમાડ		,, ,, ૧૨	જંબુસર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૬	૨	૨	૦	૧	૦
૫	તાલુકે અંકલેશ્વર.	ઘણું જ સરસ									
૧	અંકલેશ્વર		અંકલેશ્વર સ્ટે.	અંકલેશ્વર	અંકલેશ્વર	૨	૧	૦	૦	૦	૦
૨	ખરચ		કસુંબા ,, ૩	હાંસોટ	કસુંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	માંડવા બુજર્ગ		અંકલેશ્વર ,, ૭	માંડવાબુજ.	અંકલેશ્વર	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	પાંજરોલી		કસુંબા ,, ૪	હાંસોટ [ર્ગ	કસુંબા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	સુવેણકલ્યા		પાનોલી ,, ૬	ઈલાવ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	ઈલાવ [મોટી		કીમ ,, ૯	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	શેંગપુર		ઉમરાવતી ,, ૪	અંકલેશ્વર	ઉમરાવતી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	દીવા		અંકલેશ્વર ,, ૨	,,	અંકલેશ્વર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	સમલી		કીમ ,, ૧૭	હાંસોટ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૬	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૨	૦	
૨	૫	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૬	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૬૭	૧૮૮	૩૮	૩૮	૧૧	૧૧	૦	૦	૯	૦	૦	૧૫	૩૭	૨૯	
૨૬	૧૦૬	૨૪	૨૫	૮	૬	૦	૦	૦	૨	૦	૧૦	૨૧	૧૦	
૬	૮	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૫	૨૨	૭	૫	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૫	૧	
૪	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	
૩	૧૬	૬	૧	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૩	૧૪	૦	૫	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૫	૧	
૩	૧૦	૨	૨	૦	૧	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૨	૧	
૩	૧૦	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૧	૧	
૩	૯	૨	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ. વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	ગચ્છ. તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ (ગચ્છ).
૧	તાલુકે ભરૂચ.										
૧	ભરૂચ [હાલાદ	૩૮	૧૩૫	૧૪	૫૨	૦	દ. ઓ. ૧૩૩,] લા. શ્રી. ૩૧૦, દ. ની ૧૦, હુ ૪	૦	૩૭	૪૨૨	અ. ૨૩૭,
૨	ઝણોર ઉર્ફે સ-	૩	૧૦૩	૦	૦	૦	લા શ્રી. ૨,	૧૦૮	૦	૦	
૩	પાલેજ	૦	૭૧	૦	૩૦	૦		૧૦૧	૦	૦	
૪	નીકોરા	૦	૩૧	૦	૬	૦		૦	૦	૩૭	
૫	સુકલતીર્થ	૦	૦	૦	૫૬	૦		૦	૦	૫૬	
૬	કાવીઠા	૦	૦	૦	૩૨	૦		૩૨	૦	૦	
૭	અંગારેશ્વર	૦	૨૭	૦	૦	૦		૦	૦	૨૭	
૮	પાદરીઆ	૦	૦	૦	૩૧	૦		૩૧	૦	૦	
૯	કારેલા	૦	૨૨	૦	૦	૦		૨૨	૦	૦	
૧૦	કીસનાડ	૦	૧૭	૦	૦	૦		૧૭	૦	૦	
૧૧	અલદર	૦	૫	૦	૦	૭		૦	૦	૫	અ. ૭
૧૨	કેલોદ	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૩	સામલીઆ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૪	શીતપણ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૫	સગેવા	૦	૧૫	૦	૦	૦		૧૫	૦	૦	
૧૬	સુણેવકલ્યા	૦	૧૦	૦	૦	૦		૧૦	૦	૦	
૧૭	ઉપરાલી	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૧૮	વરેડીઆ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૯	મંગળેશ્વર	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૦	૫	
૨૦	પીપરીઆબીજુ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	ખરતર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૨૧	કહાન	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૨૨	પચુઠણ	૦	૦	૦	૦	૦	લા શ્રી. ૫,	૫	૦	૦	
૨૩	ભરધાણ	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૨૪	કેસરૂર	૦	૫	૦	૦	૦		૦	૫	૦	
૨૫	શાહાપુંરા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૬	સાંમરોદ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૭	સામોજ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૨૮	ત્રાલસા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૨૯	ઠીકરીઆ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૩૦	કાસદ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૩	૦	૦	
૩૧	કાવલી	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૨	કારેલજ	૦	૨	૦	૦	૦		૨	૦	૦	
૩૩	તવરા	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૨,
૩૪	પીપરીઆ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧,	૧	૦	૦	
૩૫	સીધોત	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૪૧	૫૨૭	૧૪	૨૦૭	૭	૪૬૮	૪૨૦	૪૨	૫૩૬	૨૪૬
૨	તાલુકે વાગરા.										
૧	વાગરા	૦	૦	૫	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૮	૦	૦	
૨	દેહેજ	૦	૧૩	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૫૦,	૦	૦	૨૧	અ ૪૨.

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		ઓ. વી.	શ્રી. વી.	શ્રી. દ.	પો. વી.	પો. દ.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૩	પહાજ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૨૬,	૦	૦	૨૬	
૪	ખંડાલી	૦	૮	૦	૦	૦		૮	૦	૦	
૫	ગંધાર	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૦	૦	૩	
૬	સાચેણ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૪,	૦	૦	૧	અ. ૩,
૭	લુવારા	૦	૪	૦	૦	૦		૦	૦	૪	
૮	અરાદર	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૨	
૯	આછેણ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧.	૦	૦	૦	અ. ૧,
		૦	૨૭	૫	૦	૦	૮૭	૧૬	૦	૫૭	૪૬
૩	તાલુકે આમોદ.										
૧	આમોદ	૦	૦	૦	૦	૦	લા શ્રી. ૨૭૮,	૦	૦	૨૭૮	
૨	કેરવાડા	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૪૦,	૦	૦	૪૦	
૩	ગમણાંદ	૦	૩૪	૦	૦	૦		૦	૨૯	૫	
૪	રોજાટ કારીઆ	૦	૨	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧૭,	૦	૦	૧૬	અ. ૩,
૫	માતર	૦	૧૮	૦	૦	૦		૦	૧૮	૦	
૬	સમની	૦	૨૭	૦	૦	૦		૨૭	૦	૦	
૭	ઈખર	૦	૨૩	૦	૦	૦		૦	૦	૨૩	
૮	કોલવણ	૦	૩	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧૪,	૦	૦	૧૪	અ. ૩,
૯	આછોદ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૮,	૦	૦	૫	અ. ૩,
૧૦	બુઆ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૯,	૦	૦	૯	
૧૧	વાતરસા	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૨	દાદા	૦	૮	૦	૦	૦		૦	૦	૮	

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	ઢુંઢક.	પરચુરણ.
૧૩	તીલોદ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૬,	૬	૦	૦	
૧૪	વાસણા	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૬,	૬	૦	૦	
૧૫	ઓછણ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૬	સરભાણ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૩	૦	૦	
૧૭	ચકલાદ	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૦	૧૨૪	૦	૦	૦	૩૮૧	૫૧	૪૭	૩૮	૯
૪	તાલુકે જંબુસર.										
૧	જંબુસર	૩	૬	૪	૭૧	૦	લા. શ્રી. ૪,	૪	૬	૯	અ. ૬૯,
૨	ઉચ્છદ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૩૧,	૩૧	૦	૦	
૩	હણુખી	૦	૨૫	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અં. ૨૫,
૪	વાવલી	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૧૪,	૧૪	૦	૦	
૫	આરોદ	૦	૧૨	૦	૦	૩		૧૫	૦	૦	
૬	કાવી	૦	૬	૦	૦	૦		૬	૦	૦	
૭	અમનપોર	૦	૫	૦	૦	૦		૫	૦	૦	
૮	સીગામ	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૯	કરમાડ	૦	૧	૦	૦	૦		૧	૦	૦	
		૩	૫૮	૪	૭૧	૩	૪૯	૭૯	૬	૯	૯૪
૫	તાલુકે અંકલેશ્વર										
૧	અંકલેશ્વર	૧૨	૪	૦	૫૦	૦	લા. શ્રી. ૩૬ દ. ઓ. ૪,]	૧૦૦	૦	૪	અ. ૨,

નંબર.	ગામનું નામ.	જ્ઞાતિ.						ગચ્છ.			
		વી. ઓ.	વી. શ્રી.	દ. શ્રી.	વી. પો.	દ. પો.	પરચુરણ.	તપા.	સાગર.	દેવસુર.	પરચુરણ.
૨	ખરચ	૦	૦	૦	૮	૦		૫	૦	૦	ખ. ૩,
૩	માંડવા બુર્જગ	૦	૦	૦	૦	૦	દ. ઓ. ૨૨,	૨૨	૦	૦	
૪	પાંજરોલી	૦	૦	૦	૮	૦		૬	૦	૦	ખ ૨,
૫	સુણેવકલ્યા મોટી	૦	૧૬	૦	૦	૦		૭	૦	૦	ખ. ૯.
૬	ઇલાવ	૦	૧૪	૦	૦	૦		૦	૦	૦	અ. ૧૪,
૭	સેંગપુર	૬	૧	૦	૦	૦	દ ઓ. ૩,	૪	૦	૦	ખ. ૬,
૮	દીવા	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧૦,	૯	૦	૦	અ. ૧,
૯	સમલી	૬	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૦	૩	૦	ખ. ૬,
૧૦	વધવાણ	૬	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	ખ. ૬,
૧૧	ધમરાડ	૦	૭	૦	૦	૦		૭	૦	૦	
૧૨	પુનગામ	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૩,	૩	૦	૦	
૧૩	ખરોડ	૪	૦	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૪	સાહોલ	૦	૪	૦	૦	૦		૪	૦	૦	
૧૫	ઓંકલાવ	૩	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	ખ. ૩,
૧૬	ધાડોદરા	૦	૩	૦	૦	૦		૩	૦	૦	
૧૭	હાંસોટ	૦	૦	૩	૦	૦		૦	૩	૦	
૧૮	આસરમા	૦	૨	૦	૦	૦		૦	૦	૨	
૧૯	સજોદ	૦	૦	૦	૦	૦	લા શ્રી. ૨,	૨	૦	૦	
૨૦	બોરભાઠા	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૨,	૨	૦	૦	
૨૧	અંદરા	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧,	૧	૦	૦	
૨૨	ઉંટીઆદરા	૦	૦	૦	૧	૦		૧	૦	૦	
૨૩	સકરપોર ભાઠા	૦	૦	૦	૦	૦	લા. શ્રી. ૧,	૧	૦	૦	
૨૪	વાણેર	૧	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	ખ. ૧,
		૩૮	૫૧	૩	૧૭	૦	૮૭	૧૮૧	૬	૬	૫૩

ભરૂચ જીલ્લાની ડીરેકટરીનો રીપોર્ટ.

સીમા—ભરૂચ જીલ્લાની ઉત્તરે મહી નદી. પૂર્વે ગાયકવાડનો મૂલક, દક્ષિણે કીમ નદી, અને પશ્ચિમમાં ખંભાતનો અખાત આવેલો છે. આ આખો જીલ્લો ખંભાતના અખાતના કીનારા ઉપર આવેલો છે.

આજીલ્લાનું મુખ્ય શહેર ભરૂચ છે. તે નર્મદા નદીના કાંઠા ઉપર છે. તેમાં સુધરાઇ ખાતું છે. ભરૂચમાં કલેકટર, સિનિયર આસિસ્ટંટ જડ્જ, બીજા વર્ગના સબોર્ડિનેટ જડ્જ અને મામલતદારની કચેરી છે.

રેલ્વે—આ જીલ્લામાં બી. બી. એન્ડ સી. આઇ રેલ્વેની મુખ્ય લાઇન આવેલી છે. તેના ઉપર ભરૂચ, અંકલેશ્વર, વીગેરે સ્ટેશનો છે અંકલેશ્વર જંકશનથી નાંદોદ સુધી રાજપીપળા સ્ટેટ રેલ્વે પૂર્વ તરફ ચાલી જાય છે.

ભરૂચથી મુંબઇ સુધીની રેલ્વે થર્ડ કલાસની ટીકીટના રૂ. ૨–૬–૦ બેસે છે. અને અંકલેશ્વરથી નાંદોદ સુધીના થર્ડકલાસની ટીકીટના રૂ. ૦–૯ ૦ બેસે છે.

આ જીલ્લાના નીચે મુજબ ૫ તાલુકા પાડવામાં આવ્યા છેઃ—

૧ ભરૂચ. ૨ વાગરા. ૩ આમોદ. ૪ જંબુસર ૫ અંકલેશ્વર.

તાલુકો ભરૂચ.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર ભરૂચ છે. તે નર્મદા નદીના કાંઠા ઉપર છે. તેમાં કલેકટર, સિનિયર આસીસ્ટંટ જડ્જ, બીજા વર્ગના સબાર્ડિનેટ જડ્જ અને મામલતદારની કચેરી છે. ભરૂચ શહેર ઘણું જુનું છે. તેનું અસલ નામ ભૃગુરૂષિ ઉપરથી ભૃગુકચ્છ, ભરૂઅચ્છ, ભ્રગુપુર છે, જે ઉપરથી હાલ ભરૂચ નામ પડયું છે. જોકે ભુતકાળના જેવી જાહોજલાલી ભરૂચ હાલ ભોગવતું નથી, તોપણ "ભાંગ્યુ ભાંગ્યુ તોય

ભરૂચ" એ કહેવત બતાવે છે કે ભરૂચ શહેર પોતાની અગાઉની કીર્તિ ખોઈ બેઠું નથી. ભરૂચ શહેર જૈનોનું એક તીર્થ સ્થળ છે.

"भरूअच्छहिं मुणिसुव्वयं" (ભરૂચમાં શ્રી મુનિ સુવ્રતસ્વામી) એ શબ્દો પ્રસિદ્ધ જગચિંતામણી ચૈત્યવંદનમાં આવેલા છે ને તે દરેક બંધુ સારી રીતે જાણે છે.

આ પુરાતન શહેરમાં ઘણા ચમત્કારી પુરૂષો થયા છે. શ્રી અજીતનાથ, શ્રી ચંદ્રપ્રભુ, તથા શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામી આ શહેરમાં વિચર્યા હતા. વીશમા તીર્થંકર શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામી જ્યારે ભરૂચ નગરમાં કોરંટ વનમાં સમોસર્યા, ત્યારે ત્યાંના જીતશત્રુ રાજા અને તેનો ઘોડો પ્રભુની ધર્મદેશનાથી પ્રતિબોધ પામ્યા હતા, અને તેથીજ ભરૂચમાં અશ્વાવબોધ નામનું તીર્થ પ્રસિદ્ધ થયું છે. તે વખતે ભરૂચનું નામ સીતપુર હતું એમ પ્રભાવકચરિત્રમાં કહ્યા છે. મુનિસુવ્રતસ્વામીના મહા પ્રભાવવાળી પ્રાચીન મુર્તિ હાલ પણ ભરૂચ નગરમાં બિરાજમાન છે.

આયંબિલની ઓળીના તપ પ્રભાવથી પ્રખ્યાતી પામેલા શ્રીપાળકુંવરે પણ પોતાની દરિયાની મુસાફરીની શરૂવાત આજ નગરથી કરી હતી. આ સંબંધમાં એવી હકીકત છે કે કોશંગી નગરીનો ધવળશેઠ નામનો એક મોટો વેપારી આ બંદરે પોતાના પાંચસો વહાણના કાફલા સહીત વ્યાપાર અર્થે આવેલો તે પાછો અહીંથી ઉપડતી વખતે તેનાં વહાણ દૈવયોગથી ત્યાંજ થોભી ગયાં તે કોઈપણ રીતે ઉપડેજ નહીં. જ્યારે ધવળશેઠે કોઈ દેવીને પૂછ્યું કે આ વહાણો ઉપડવા માટે શું કરવું, ત્યારે દેવીએ જવાબ આપ્યો કે કોઈ બત્રીશ લક્ષણા પુરૂષનો ભોગ આપો એટલે ઉપડશે. જેથી શેઠે તેવા કોઈ પુરૂષને મેળવવા રાજા પાસે ગયા અને વિનંતિ કરી ત્યારે રાજાએ હુકમ આપ્યો કે જેનું કોઈ અહીંઆ સગું હોય નહીં, અને પરદેશી હોય તેવા પુરૂષને ખોળી લેવો. જેથી તેવા પુરૂષમાં બત્રીશં લક્ષણા પ્રખ્યાત શ્રીપાળકુંવર હાથમાં આવ્યા, જેનો ભોગ આપવા લઈ જવાને શેઠે ઘણા ઉપાયો કર્યા. છેવટે તેની સામે પોતાનું તથા ત્યાંના રાજાનું લશ્કર તેને બાંધી લાવવા મોકલ્યું, પણ આખા લશ્કરને એકલા વીરે હઠાવી દીધું. છેવટે શેઠની આજીજીથી તે વહાણ ઉપર જઈ સિદ્ધચક્રજીની આરાધના કરી તેથી વહાણ તરતાં થયાં. તેમાં પોતે પણ શેઠની સંગાથે આગળ મુસાફરી માટે ગયા હતા તે ભરૂચ શહેર આ છે. શ્રી મહાવીર સ્વામીના નિર્વાણ પછી ૧૭૦ વર્ષે ચૌદ પૂર્વધારી શ્રી ભદ્ર બાહુસ્વામી પ્રાયશ્ચિત લેવા આ શહેરમાં પધાર્યાં હતા.

આ શહેરની નજીકમાંજ વૃદ્ધવાદિજીએ પ્રખ્યાત સિદ્ધસેન દિવાકરને ગોવાળીઆ સન્મુખ જીતી શહેરમાં જઈ રાજસભામાં જય મેળવી સિદ્ધસેન દિવાકરને દિક્ષા આપી હતી. રાજાનું ચિત્ત પ્રસન્ન થયાથી જે જગ્યાએ વાદ થયો હતો તે જગ્યાએ તાલારસુગ્રામ તે રાજાએ વસાવ્યું, અને શ્રી રિખવદેવજી મહારાજનું ચૈત્ય બંધાવ્યું હતું.

ભરત ક્ષેત્રમાં ધારાવાશ નગરના રાજા વૈરસીંહના પુત્ર કાલીકે ગુણસુંદર આચાર્યના ઉપદેશથી પાંચસો રાજપુત્રો સાથે દિક્ષા લીધી અને અનેક શાસ્ત્રાભ્યાસ કરી સર્વ શાસ્ત્રના જાણ થતાં તેમને આચાર્ય પદ મળ્યું. આ કાલિકાચાર્ય મહારાજશ્રીના ભાણેજ બલભાનું ભરૂચમાં રાજ કરતા હતા તેમણે કલિકાચાર્યજી મહારાજને તેડવાં મણિસાગર પ્રધાનને મોકલ્યા. મહારાજશ્રી ભરૂચ આવવાથી રાજાએ ઘણો મહોત્સવ કરાવ્યો. મહારાજશ્રીની દેશનાથી રાજા વિગેરે તમામ જણ ઘણા પ્રસન્ન થયા, અને રાજાએ વૈરાગ્ય પામી દિક્ષા લીધી. આ વાત એક પુરોહિતને પસંદ નહીં પડવાથી મહારાજશ્રી ઉપર દ્વેષ રાખી રાજાને સમજાવ્યું કે મહારાજશ્રીના પવિત્ર પંગલાં ઉપર આપણો પગ પડવાથી દોષ લાગે ત્યારે રાજાના મનમાં એમ ઠસ્યું કે મહારાજ અહીંથી જાય તો ઠીક ને તેથી પુરોહિતને તેમ કરવા ભલામણ કરી. પુરોહિતે ગામના લોકોને સમજાવ્યા કે મહારાજને માટેજ આહારપાણી બનાવીને વહોરાવવામાં બાધ નથી તેમ થતાં મહારાજશ્રીને શુદ્ધ આહાર ન મળતાં મહારાજશ્રીએ તપસ્યા કરવાથી તેમને જણાયું કે પુરોહિતે રાજાને ઉલટું સમજાવ્યું છે, માટે અહીં રહેવું નહીં. એમ વિચાર કરી ચોમાસામાં પેડાંણપુર વિહાર કર્યો અને પાંચમને બદલે ચોથ કરી આ કાલિકાચાર્ય•મહાવીર ભગવાનના નિર્વાણ પછી ૯૯૩ વર્ષે થયા છે.

શ્રી આર્ય ખપુટાચાર્ય મહારાજ જ્યારે ભરૂચમાં પધાર્યા ત્યારે ત્યાંનો બળમિત્ર રાજા બૌધ હતો તેની પાસે બૌધના આચાર્યો જૈન ધર્મની બહુજ નિંદા કરતા હતા તેથી ભરૂચના સંઘે ખપુટાચાર્યજીને વિનંતિ કરી બૌદ્ધ આચાર્યો સાથે વાદ કરવાને કહ્યું ત્યારે આચાર્યજીએ નાપાડી પણ આચાર્યજીના એક ભાણેજ ભુવન નામનો વાદવિવાદમાં શુરવીર હતો તેણે સભામાં રાજા સમક્ષ બૌદ્ધ અત્વાર્ય સાથે વાદ કરી તેમને જીત્યા આથી બૌદ્ધ આચાર્ય વૃદ્ધકરને બહુ ખોટું લાગવાથી તેમણે અનશન લીધું ને જૈન સાધુ ઉપર દ્વેષ રાખતા થકા કાળ કર્યો ને કોઇ નગરને વિષે જક્ષ થઈ જૈનોને ભયંકર રોગોના ઉપદ્રવથી હેરાન કરવા લાગ્યો જેથી આર્ય ખપુટાચાર્યજીએ તે જક્ષને ઘણી શિક્ષા કરી અને છેવટે રાજાની વિનંતિથી તેને છોડી દીધો એક વખત ભૃગુકચ્છથી સંઘના મોકલેલા બે સાધુ શ્રી આર્ય ખપુટાચાર્યજી પાસે આવી વિનંતિ કરવા લાગ્યા કે " કોઇ દુર્વિનિત શિષ્ય છે તે ભંડારમાંથી પાનાં કાઢી તેમાંથી આકાશ ગામિની વિદ્યા કહાડી તે વિદ્યાને સાધી આકાશમાર્ગેથી પકવાન મંગાવે છે. તેમને ઘણા સાધુઓએ તેમ કરતાં વાર્યો જેથી તે શિષ્ય બૌધના સાધુને મળી તે પ્રમાણેજ કરવા લાગ્યો આ ચમત્કારથી ઘણા માણસો બૌદ્ધ દર્શની થયા છે" આ પ્રમાણે સાધુઓના કહેવાથી આચાર્યજી ભૃગુકચ્છ પધાર્યા અને તેમણે તે બૌદ્ધમતી શિષ્યને વશ કર્યા પછી બૌદ્ધના ચૈત્યને વિષે જતાં આચાર્યજીના ચમત્કારથી બૌદ્ધ પ્રતિમા તેમને પગે લાગવાથી ઘણા બૌદ્ધ લોકો પ્રતિબોધ પામ્યા. પાટલીપુરનો

રાજા વાહાડ નામે હતો. તે બ્રાહ્મણોનો ભક્ત હતો તેથી બધા ધર્મવાળા બ્રાહ્મણોને પગે પડવા આજ્ઞા કરી. તે જૈનોએ ન પાળી અને બે સાધુઓને શ્રી આર્યખપુટાચાર્યજીના શિષ્ય મહેન્દ્ર ઉપાધ્યાયજી પાસે સંઘે મોકલ્યા. મહેન્દ્ર ઉપાધ્યાયજીએ આવી રાજસભામાં જઈ વાદવિવાદમાં બ્રાહ્મણોને જીતી દિક્ષા લેવરાવી, ને રાજા પાસે પણ શ્રાવક ધર્મ પળાવ્યો. ત્યારબાદ આર્ય ખપુટાચાર્યજીએ શ્રી મુનિસુવ્રત સ્વામીના ચૈત્યમાં પ્રતિષ્ટા કરાવી અને મહેન્દ્ર ઉપાધ્યાયજીને આચાર્ય પદવી આપી.

એક સમયે ભૃગુકચ્છના શ્રાવકોને બ્રાહ્મણો પુજા આદિક ધર્મ કાર્ય કરવા દેતા નહીં તેથી ભરૂચના સંઘે (દક્ષિણમાં) ખેડપૂરથી મુનિમહારાજ પાદલિપ્તસૂરિજીને વિનંતિ કરી બોલાવ્યા. મુનિમહારાજ મહા ચમત્કારી અને પાદલેપ વિદ્યાના જાણ હતા તેથી તેમણે વિનંતિ સ્વીકારી ભરૂચ આવી સકળ સંઘ તથા રાજા પ્રજાને ઉપદેશ કર્યો. ત્યારબાદ રાજાના આગ્રહથી મુનિમહારાજ પાદલિપ્તસૂરિજી પાદલેપ વિદ્યાના પ્રભાવે દરરોજ ભરૂચ પધારતા હતા. આ વાતને આશરે ૧૫૦૦ વર્ષ થયાં હોય એમ લાગે છે.

સમક્તિ સીત્તેરીમાં લખ્યા પ્રમાણે મલ્લવાદિ આચાર્યજીએ ભરૂચમાં વાદ કર્યો છે. એક વખત ભરૂચમાં જીનાનંદસૂરિ ચોમાસુ રહ્યા હતા તે વખતે બૌદ્ધ દર્શની સાથે વાદ થયો એમાં એવો ઠરાવ હતો કે જે હારે તે દેશવટે જાય. મહારાજશ્રી હારવાથી ખેદસહિત વલ્લભીપુર જઇ ચિંતાતુર થયા તેમની બેન દુર્લભદેવીએ પોતાના સ્વામી મરણ પામેલા હોવાથી ત્રણ દિકરા સાથે દિક્ષા લઈ ઘણો શાસ્ત્રભ્યાસ કર્યો, ગુરૂએ સર્વ શાસ્ત્ર ભણાવ્યાં પણ નયચક્ર નામનો પ્રમાણ ગ્રંથ ભણાવ્યો નહીં કારણ તે પ્રમાણવાદ પૂર્વમાંથી ઉદ્ધરિત દેવ અધિષ્ટિત હોવાથી જેણે શ્રુત દેવતાનું આરાધન કર્યું હોય તેનાથીજ તે ગ્રંથ ભણાય. પછી જીનાનંદસૂરિજીએ તે ગ્રંથ સાધ્વીજીને આપીને કહ્યું કે જેના ભાગ્ય અધિક હશે તે પોતાની મેળે વાંચશે. ગુરૂ વિહાર કરી ગયા બાદ સાધ્વીજીના ત્રીજા દિકરા મલ્લવાદિજીને તે ગ્રંથ વાંચવા ઇચ્છા થવાથી માતાની રજા લીધા વિના તે ગ્રંથ લઈ વાંચવા લાગ્યા તેથી તે ગ્રંથ શ્રુત દેવતા લઇ ગયા. આ હકીકત સાધ્વીજીના જાણવામાં આવતાં તે તથા સંઘ સૌ નારાજ થયા. મલ્લવાદિજીએ અભિગ્રહ કર્યો કે જ્યાં લગી ગ્રંથ પાછો નહીં મળે ત્યાં લગી વનમાં રહેવું. એમ નિશ્ચય કરી વનમાં જઇ શ્રુત દેવતાનું આરાધન કરવા માંડયું. છ માસ આરાધન કરતાં શ્રુત દેવતા પ્રસન્ન થયા ને વચન માગવાનું કહેતાં નયચક્ર ગ્રંથ માગ્યો જે દેવતાએ આપ્યો અને કહ્યું જે તું જ્યાં જ્યાં વાદમાં ઉતરીશ ત્યાં જયે પામીશ. આમ થવાથી શ્રી સંઘ પ્રસન્ન થયો પછી ત્રણે ભાઈઓએ મહારાજ જીનાનંદ સૂરિજીને તેડાવ્યા. તેઓએ આવી ત્રણે ભાઇઓને આચાર્ય પદ આપ્યાં પછી મલ્લવાદિ આચાર્ય બૌદ્ધ સાથે વાદ કરવા નિશ્ચય કરી ભૃગુકચ્છ પધાર્યા અને રાજાને નવીન

કાવ્ય રચી સંભળાવી ખુશી કર્યા પછી બૌદ્ધ સાથે વાદ કરવાની માગણી કરી રાજાએ બૌદ્ધોને આમંત્રણ કરી બોલાવ્યા પછી વાદ ચાલતાં બૌદ્ધાનંદ ગુરૂ હારવાથી સાત દીવસનો વાયદો કરી વાદ બંધ કર્યો. ઘેર ગયા બાદ જવાબ દેવાની ચિંતામાંજ બૌદ્ધાનંદ મરણ પામ્યા પછી રાજાએ બૌદ્ધ મતવાળાને દેશવટો દીધો ત્યારથી ગુજરાતમાંથી બૌદ્ધ નીકળી ગયા છે મલ્લવાદિજી શિલાદિત્યના વખતમાં થયા છે, તેને આજે આશરે ૧૬૦૦ વરસ થયાં છે.

હરિભદ્રસૂરિજી મહારાજ પણ આ શહેરમાં પ્રતિબોધ પામ્યા હતા. એ સૂરિજી પ્રથમ બ્રાહ્મણ હતા તે વખતે તેમને એવો નિયમ હતો કે જે શબ્દનો અર્થ મારાથી ન સમજાય તેને કોઈ સમજાવી આપે તો તેના શિષ્ય થવું. એક દિવસ રાત્રે જૈન ઉપાશ્રયમાં એક સાધ્વીજી "અદધં ચક્કી અદધ બલા" એવા શબ્દો ગોખતા તેમણે સાંભળ્યા. પરંતુ તેમને આ પદનો અર્થ સૂજ્યો નહીં બીજે દિવસે સવારે સાધ્વીજીએ તે પદનો અર્થ સમજાવ્યો જે ઉપરથી સાધ્વીજીના ગુરૂ પાસે આ બ્રાહ્મણે જૈન થઇ દીક્ષા લીધી, અને તે આ હરિભદ્રસૂરિ નામના એક વિદ્વાન આચાર્ય થયા. તેમણે પ્રકરણો રચ્યાં હતાં.

હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજશ્રી પણ ઉદયન પ્રધાનના અવસાન વખતમાં ભરૂચ પધાર્યા હતા. તેમણે શેત્રુંજાનો તથા ભરૂચમાં શુકની વિહારનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવવાનું કહેતાં ઉદયનના દીકરા આમ્રભટે આશરે સંવત્ ૧૨૦૦ માં જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો પ્રતિષ્ટા વખતે કુમારપાળ રાજા પણ ભરૂચ આવ્યા હતા. આમ્રભટને તે વખત વ્યંતર દેવીએ છળ કર્યો હતો, પણ હેમચંદ્રાચાર્યજીએ મંત્ર ગણવા માંડયા, અને એક બાજુ ઉપર શાલ મંગાવી ઉખલમાં ખંડાવા માંડી, તેથી દેવીનું મંદિર કંપવા લાગ્યું. ને બીજે ઘાએ દેવીએ આવી પ્રભુના ચરણમાં મસ્તક નમાવ્યું ને આમ્રભટને આરામ થયો.

આ રીતે આ શહેર અત્યંત પ્રાચીન તેમ ઘણા પ્રભાવક મહંત પુરૂષોના ચરણ કમળથી પવિત્ર થએલું છે એમાં સંદેહ નથી. પણ આવા પ્રાચીન શહેર કે જે એક વખત પુણ્યાત્મા પુરૂષોની જાહોઝલાલીથી દીપી રહ્યું હતું. તે સમયના ઉજ્વળ દીપ્તિનો અને હાલના નિર્માલ્ય સમયના ભોગે નિસત્વપણાનો ખ્યાલ કરી સુધારો કરવા દરેક સુજન બંધુએ પ્રયાસ કરવો ઘટે છે.

ભરૂચ શહેર હાલના વખતમાં ગુજરાતમાં ચોથા નંબરનું શહેર છે, અને આખા મુંબઈ ઇલાકામાં નવમાં નંબરે આવે છે. આ શહેર ઘણુજ પ્રાચીન કાળનું છે. આ શહેરનો કિલ્લો અણહીલવાડ પાટણના મહારાજાધિરાજ સિદ્ધરાજજયસિંહના વખતમાં બહાદુરશાહ અને ઔરંગજેબ બાદશાહના વખતમાં ફરી પૂરીને બાંધવામાં આવેલ છે. કુમારપાળ, અજેપાળ, ભીમદેવ, વીરધવળ આદિ રાજાઓએ આ શહેર

संवत् १६६४ माघ शुक्ल दशमी शनौ गंधारवास्तव्य संघेन श्रीमहावीर परांकीत कायोत्सर्गमय श्रीनेमीनाथमूर्तिकाप्र तपागच्छे पादशाह: श्रीअकबरदत्त बहुमान श्रीहीर-विजयसूरिपट्टालंकार शा. अकबर सभा लब्धवाद जयकार श्रीविजयसेनसूरी:

ઉપર જણાવેલા મોટા દેરાસરમાં મહાવીર સ્વામીની મૂર્તિ મૂળનાયકના સ્થાને છે. આ મૂર્તિ ઘણી જીર્ણ થવાથી લેપ કરેલ છે મહાવીરસ્વામીની તથા પાર્શ્વનાથજીની બંને મૂર્તિઓ બહુ અદ્ભુત છે.

કાવી અને ગંધાર એ ગામનાં તીર્થ એકઠાં કહેવાય છે, પણ તે બે ગામ વચ્ચે ૧૫ ગાઉ છેટું છે. કાવી સંબંધી સઘળી હકીકત આગળ જંબુસરમાં આવશે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૩ ધર્મશાળા છે. તેમાં બે ધર્મશાળા તો ગંધાર તીર્થમાં છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ધાર્મિક જ્ઞાનમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનાર ૫ પુરૂષ પહાજમાં છે.

—અંગ્રેજીમાં મેટ્રીકથી ઓછા અભ્યાસવાળો ૧ જણ પહાજમાં છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૯ ગામ છે, અને તેમાં ૩૯ ઘર છે, વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે પ્રમાણે છેઃ—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૩૨	૨૨	૬	=	૬૦	૧૧૯
સ્ત્રી	૧૯	૨૧	૧૯	=	૫૯	

તેમાં વિધવાઓની નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર સંખ્યા છેઃ—

૨૦ વર્ષનીઅંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ
૧	૨	૧	૧૫	=	૧૯

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષવર્ગ પૈકી ૪૫ વેપાર કરે છે, ૫ નોકરી કરે છે, બાકીના બાળક, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો આમોદ.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર આમોદ છે, તેમાં મામલતદારની કચેરી છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૧૦ દેરાસરો છે. (જુઓ મંદિરાવળી પૃષ્ઠ ૮૮.)

ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૭ ઉપાશ્રય અને ૫ ધર્મશાળા છે. તેમાં જાણવાજોગ નથી.

કેળવણી—આ તાલુકામાં અંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૫ ની છે. તે નીચેના ગામોમાં છે.

૩ આમોદમાં,　　૧ કોલવણમાં,　　૧ કેરવાડામાં.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૧૭ ગામો છે, અને તેમાં ૧૩૯ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૧૧૭	૧૦૨	૩૭	=	૨૫૬	૫૦૫
સ્ત્રી	૬૨	૯૯	૮૮	=	૨૪૯	

તેમાં વિધવાઓની નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર સંખ્યા છે:—

૨૦ વર્ષનીઅંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર.		કુલ.
૭	૮	૨૦	૫૩	=	૮૮

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૫૯ વેપાર કરે છે, ૨૧ નોકરી કરે છે, અને ૨ ખેતી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

તાલુકો જંબુસર.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર જંબુસર છે એમાં મામલતદારની તથા સબાર્ડિનેટ જડ્જની કચેરી છે. સબાર્ડિનેટ જડ્જનો અધિકાર આમોદ તાલુકા ઉપર પણ છે.

દેરાસર—આ તાલુકામાં ૯ દેરાસરો છે. તેમાં કાવી એ તીર્થ સ્થળ છે. જંબુસરમાં બે મોટાં દેરાસરો છે, અને ૩ ઘર દેરાસરો છે. તેમાં શાહ છોટાલાલ નરશીદાસને ત્યાં દેરાસરમાં રત્નની પ્રતિમા છે.

કાવી તીર્થ સંબંધમાં એમ કહેવામાં આવે છે કે આ ગામમાં શિખરબંધી બાવન જીનાલયવાળાં બે અદ્ભૂત દેરાસરો છે. તે સાસુ વહુની સ્પર્ધાથી બંધાવેલાં છે તે એવી રીતે કે પ્રથમ સાસુએ દેરાસર કરાવેલું તેમાં દર્શન કરવા વહુ આવ્યાં તે વખતે વહુ બોલ્યાં કે દેરાસર સારૂં થયું પણ બારી નાની મૂકાવી તે ઉપરથી સાસુએ વહુને મેણું માર્યું કે તમે મોટી બારીવાળું દેરાસર કરાવો. તે ઉપરથી વહુએ લાખો રૂપીઆ પીયરથી મંગાવી ઘણું સરસ ને ભવ્ય દેરાસર બંધાવ્યું તે હાલ મોજુદ છે.

ઉપાશ્રય, ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ઉપાશ્રય અને ધર્મશાળા છે. જેમાં જંબુસરનો ઉપાશ્રય સતરમા સૈકામાં તથા ધર્મશાળા સોળમા સૈકામાં બંધાવેલાં છે.

પાંજરાપોળ—આ તાલુકામાં ૧ પાંજરાપોળ જંબુસરમાં છે. તેની દેખરેખ રાખનાર વૈશ્નવ છે. વૈદની જોગવાઇ નથી. જાનવરોની સંખ્યા ૨૧૦ ના આશરે છે.

કેળવણી—આ તાલુકામાં ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની સંખ્યા ૫ ની છે તે નીચેના ગામમાં છે.

૩ જંબુસર. ૧ સારોદ. ૧ હુણખી.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૯ ગામ છે, અને તેમાં ૬૭ ઘર છે, તેની વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છે:—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૪૯	૩૮	૧૧	=	૯૮	૧૮૮
સ્ત્રી	૨૪	૩૭	૨૯	=	૯૦	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષની અંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર.		કુલ.
૦	૨	૦	૩	=	૫

વેપાર ઉદ્યોગ—આ તાલુકામાં પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૪૩ વેપાર કરે છે, બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી અને વૃદ્ધ છે.

તાલુકો અંકલેશ્વર.

આ તાલુકાનું મુખ્ય શહેર અંકલેશ્વર છે. જેમાં મામલતદાર તથા બીજા વર્ગના ન્યાય અદાલતની કચેરીઓ છે. હાંસોટ પણ એક મોટું ગામ છે, જ્યાં મહાલકરીની કચેરી છે.

દેરાસર. આ તાલુકામાં કુલ ૪ દેરાસર છે, તેમાં અંકલેશ્વરમાંજ ૨ દેરાસરો છે. હાંસોટમાં ૧ દેરાસર છે. તે ઘણી જીર્ણ સ્થિતમાં છે. તેમ હાલમાં ત્યાં આપણી વસ્તીનું માત્ર ૧ ઘર છે અને તે પણ પરદેશી છે. તેથી દેરાસરની જોઇએ તેવી સાર સંભાળ રહેતી નથી, અને આશાતના બહુ થાય છે, જ્યારે આ દેરાસર થયું હશે ત્યારે આપણી વસ્તી વધારે હશે, પરંતુ દિન-પ્રતિદિન વસ્તી કમી થઇ જવાથી આ દેરાસરનો કબજો ત્યાંના તપોધન બ્રાહ્મણ ગોઠીના હાથમાં છે, એમ જાણવામાં આવ્યું છે કે આ ગોઠીને જૈન સંઘ તરફથી કેટલીક વખતે પગાર આપવાનું કહેવામાં આવેલું, પરંતુ પગાર લઇ કબજો છોડી દેવા રાજી નથી. જોકે જૈનોને પુજા સેવા કરવા સંબંધી કાંઇ અડચણ થતી નથી, તોપણ આ બાબત નજીકના મોટા ગામના શ્રી સંઘોએ તાકીદે ધ્યાન આપી પોતાનો કબજો કરી લેવા ખાસ જરૂર છે, અને તેમાં થતી આશાતના દૂર કરવા તજવીજ કરવી જોઈએ.

ઉપાશ્રય—આ તાલુકામાં માત્ર ૧ ઉપાશ્રય અંકલેશ્વરમાંજ છે.

ધર્મશાળા—આ તાલુકામાં ૨ ધર્મશાળાઓ છે. તે માત્ર હાંસોટમાંજ છે. તેમાં ૧. જુની અસલ દેરાસર સાથે તેના પેટાભાગમાં શ્રી સંઘે બંધાવેલી છે, અને ૧ નવી ધર્મશાળા પુનગામની ૧ બાઇએ સંવત ૧૯૫૬ માં બંધાવેલી છે. આ ધર્મશાળા જૈન યાત્રાળુઓને ઉતરવા માટે વપરાય છે.

કેળવણી—હાંસોટમાં ૧ ઈંગ્રેજી જાણનાર હોસ્પીટલ આસિસ્ટંટ છે.

વસ્તી—આ તાલુકામાં ૨૪ ગામ છે, જેમાં ૭૫ ઘર છે. વસ્તીનું પ્રમાણ નીચે મુજબ છેઃ—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ	૭૫	૫૬	૨૧	=	૧૫૨	૨૪૬
સ્રી	૨૨	૫૩	૧૯	=	૯૪	

ઉપર જણાવેલ વિધવાઓ નીચે પ્રમાણે ઉમરવાર છે.

૨૦ વર્ષની અંદર.	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપરાંત		કુલ.
૦	૨	૩	૧૪	=	૧૯

વેપાર ઉદ્યોગ—પુરૂષ વર્ગ પૈકી ૧૦૨ વેપાર કરે છે, ૬ નોકરી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

જનરલ રીપોર્ટ.

દેરાસર. આ જીલ્લામાં કુલ ૪૫ દેરાસરો આવેલાં છે. તે પૈકી અડધા ભાગના સારી સ્થિતિમાં છે, ત્રીજા ભાગ જેટલા સાધારણ સ્થિતિમાં છે, અને સાતમા ભાગ જેટલા જીર્ણ સ્થિતિમાં જોવામાં આવે છે. એકંદરે આ જીલ્લાના દેરાસરોની સ્થિતિ સંતોષકારક ગણી શકાય નહીં.

આ દેરાસરોમાંથી ત્રીજા ભાગ જેટલા તળ ભરૂચમાંજ આવેલાં છે. તેમાંના ત્રણ ભાગની સારી સ્થિતિ અને ચોથા ભાગની સાધારણ સ્થિતિ છે. આ દેરાસરોમાં ઘણાખરાં પ્રાચિન વખતનાં છે અને તેની અંદરના ઘણાખરા બિંબો સંપ્રતિ રાજાના વખતનાં છે. આ દેરાસરોમાંનું એક દેરાસર લાકડાનું છે, તે ઘણા જુના વખતનું જોવા લાયક છે.

આ જીલ્લામાં ૩ તીર્થ સ્થળ છે. જેમાં ૧ ભરૂચમાં અશોધરાપાર્શ્વનાથજીનું, બીજું ગંધારમાં અમીઝરાપાર્શ્વનાથજીનું, અને ત્રીજું કાવીમાં સાસુવહુનું દેરાસર છે, તે તીર્થસ્થળમાં ગણાય છે, અને ત્યાં કારતક શુદ ૧૫ નો મેળો ભરાય છે.

આ સિવાય આ જીલ્લામાં જંબુસરમાં ૩ ઘર દેરાસરો છે. જે પ્રસિદ્ધિમાં આવેલ નહીં હોવાથી આગળ છાપવામાં આવેલ નથી.

ઉપાશ્રય ધર્મશાળા. આ જીલ્લામાં કુલ ૧૬ ઉપાશ્રય અને ૧૫ ધર્મશાળા છે. આ ધર્મશાળાઓ પૈકી ૧ ભરૂચની, ૧ કાવીની, અને ૧ ગંધારની એ ૩ ધર્મશાળાઓ જાત્રાળુને ઉતરવાના કામમાં આવે છે, અને તે ધર્મશાળાઓમાં વાસણ પાગરણની સવડ છે. બાકીની ધર્મશાળાઓનો થોડો ભાગ ઉપાશ્રય તરીકે વપરાય છે, તેમજ થોડો ભાગ [illegible] કામમાં વપરાય છે. અને ન્યુનજ ભાગ પડતર જોવામાં આવે છે. ઉપાશ્રય પણ કોઈ કોઈ જગોએ જૈનશાળાના કામમાં વપરાય છે. ઉપાશ્રય અને ધર્મશાળાની એકંદર મકાનની સ્થિતિ એક ભાગની સારી અને બે ભાગની [illegible] અને [illegible] જોવામાં આવે છે.

પાઠશાળા—આ જીલ્લામાં ફક્ત ૧ પાઠશાળા છે, અને તે ભરૂચ શહેરમાં છે. આ પાઠશાળામાં અભ્યાસ કરનારાઓની સંખ્યા સારી છે, અને તેનું ખર્ચ [illegible] [illegible] તરફથી આપવામાં આવે છે. આ પાઠશાળાની સ્થિતિ [illegible]

પાંજરાપોળ—આ જીલ્લામાં કુલ બે પાંજરાપોળો છે. તેની દેખરેખ રાખનારા જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ છે. મકાનની સ્થિતિ સારી છે, પણ એકેમાં વૈદની જોગવાઇ નથી.

પુસ્તકભંડાર—આ જીલ્લામાં કુલ ૪ પુસ્તક ભંડારો માલૂમ પડયાછે. જેમાંના ૩ ભરૂચમાં છે અને ૧ નીકોરામાં છે. આ સિવાય નીકોરામાં અન્યધર્મીના કબજામાં પ્રાચીન પુસ્તકો છે એમ જાણવામાં આવેલ છે, જેની હકીકત તાલુકાવાર આપવામાં આવી છે.

લાયબ્રેરી— આ જીલ્લામાં જૈનની સ્થાપિત એક લાયબ્રેરી ભરૂચમાં છે. તે ઘણા સારા પાયા ઉપર છે. જેનો લાભ જૈનો સાથે અન્ય ધર્મીઓ પણ સારી રીતે લેછે.

સભામંડળ—આ જીલ્લામાં ૧ સભામંડળ છે, જેની હકીકત આગળ તાલુકાવાર અપાઇ ગઈ છે.

કેળવણી—આ જીલ્લામાં કુલે ભણેલા તથા અભણની સંખ્યા નીચે મુજબ છે:—

	ભણેલ.	અભણ.		કુલ.	
પુરૂષ	૧૦૮૦	૧૧૯	=	૧૧૯૯	૨૩૨૨
સ્ત્રી	૧૫૧	૯૭૨	=	૧૧૨૩	

	ધાર્મિક.	અંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.		કુલ.	
પુરૂષ	૧૦	૫૩	૦	=	૬૩	૭૨
સ્ત્રી	૯	૦	૦	=	૯	

ઉપરના આંકડાઓ જોતાં એવું માલમ પડે છે કે પુરૂષો ૮૬।। ટકા જેટલા ભણેલા છે અને ૧૩।। ટકા જેટલા તદન અભણ સ્થિતિ ભોગવે છે. આ ભણેલાઓ પૈકી સારી કેળવણી પામેલો જૂજ ભાગ હશે. બાકીનો સાધારણ જાણનાર અને તેમાં પણ વધારે ભાગ લખી વાંચનારનોજ છે. કારણકે ઉપરના ભણેલાઓના આંકડામાં જૂજ જાણનાર અને સારૂં જાણનારનો સમાવેશ સાથે કરવામાં આવેલ છે. આ જીલ્લામાં મ્યુનિસિપાલીટીની અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી સ્કુલો ઘણી છે તો પણ બીજા જીલ્લા કરતાં વધારે કેળવાયેલો ભાગ જોવામાં આવતો નથી પણ સાધારણ ભાગ છે.

સ્ત્રી કેળવણીનું પ્રમાણ ૧૩।। ટકા જેટલું છે અને અભણની સંખ્યા તેથી

સાડી છ ગણી એટલે લગભગ ૮૬ાા ટકા કરતાં વધારે થવા જાય છે. આ પ્રમાણે બીજા જીલ્લાઓ કરતાં જોકે ઠીક છે તોપણ તે જોઇએ તેટલું સારૂં ગણાય નહીં.

ધાર્મિક અભ્યાસમાં પંચપ્રતિક્રમણ કરતાં વધારે જાણનારની સંખ્યા તરફ નજર કરતાં ફકત પુરૂષવર્ગમાં ૧૦ અને સ્ત્રીવર્ગમાં ૯ છે. તેવીજ રીતે પંચપ્રતિક્રમણ અને બે પ્રતિક્રમણ જાણનારની સંખ્યા તપાસતાં પંચપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૨૧ પુરૂષ અને ૨૨ સ્ત્રી છે, અને બેપ્રતિક્રમણ જાણનાર ૭૮ પુરૂષ અને ૪૦ સ્ત્રી છે. આવી રીતે ધાર્મિક જાણનારાઓની કુલ સંખ્યા આખા જીલ્લાની વસ્તીના પ્રમાણમાં ૭ાા ટકા જેટલી આવે છે, તો આ પ્રમાણમાં હજુ સારો વધારો થવાની જરૂર છે.

ઇંગ્રેજીમાં મેટ્રીક અને તેથી ઓછા અભ્યાસવાળાની કુલ સંખ્યા ૫૩ની છે. તે સરેરાસ તપાસતાં બીજા જીલ્લાઓ કરતાં ઓછી ગણાય. આ સિવાય આ જીલ્લામાં ૩ ગ્રેજ્યુએટ છે, જેનાં નામ આગળ તાલુકાવાર આપવામાં આવેલ છે.

સંસ્કૃત જાણનારની સંખ્યા ઘણીજ થોડી જણાય છે.

વસ્તી—આ જીલ્લાની વસ્તી સંબંધી આંકડાઓ આગળ તાલુકાવાર અને ગામવાર આવી ગયા છે. તેમજ જ્ઞાતિ અને ગચ્છવાર પણ આપવામાં આવેલ છે, તોપણ આખા જીલ્લામાં જેટલી જ્ઞાતિ અને ગચ્છ આવેલા છે, તેનાં નામો મનુષ્ય સંખ્યાના આંકડા સહિત નીચે પ્રમાણે છે:—

જ્ઞાતિ.

નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર.	જ્ઞાતિનું નામ.	સંખ્યા.
૧	લાડવા શ્રીમાળી	૮૪૫	૬	દશા શ્રીમાળી	૭૭
૨	વીશા શ્રીમાળી	૭૮૭	૭	દશા પોરવાડ	૧૦
૩	વીશા પોરવાડ	૨૯૪	૮	દશા નીમા	૧૦
૪	દશા ઓશવાળ	૨૧૩	૯	હુમડ	૪
૫	વીશા ઓશવાળ	૮૨		કુલ...	૨૩૨૨

ગચ્છ.

નંબર.	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.	નંબર	ગચ્છનું નામ.	સંખ્યા.
૨	દેવસુર ...	... ૧૦૨૬	૫	ખરતર ...	... ૩૬
૧	તપા ...	... ૭૪૭	૬	અંચળ ...	... ૧૬
૩	આણસુર ...	... ૩૯૬			——
૪	સાગર ...	... ૧૦૧		કુલ...	૨૩૨૨

આ ગચ્છમાં કુલ ૬૪ ગામ છે, જેમાં ૬૬૩ ઘર છે. તેની વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુંવારા, પરણેલ, વિધુરની તેમજ સ્ત્રી વર્ગની પણ તેવી સંખ્યા નીચે પ્રમાણે છેઃ—

	કું.	પ.	વિ.		કુલ.	
પુરૂષ.	૫૬૫	૪૯૩	૧૪૧	=	૧૧૯૯	૨૩૨૨
સ્ત્રી	૩૧૧	૪૬૯	૩૪૩	=	૧૧૨૩	

ઉપરના આંકડાઓમાં કુંવારા અને કુંવારીની સંખ્યામાં સગપણ કરેલાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. પુરૂષ વર્ગમાં ૪૭ા ટકા જેટલા કુંવારા છે તેવીજ રીતે સ્ત્રી વર્ગમાં ૨૭ા ટકા જેટલી કુંવારી કન્યાઓ છે; તેથી તેઓ બંનેને સરખાવતાં કુંવારાની સંખ્યા આશરે પોણાબે ગણી છે. તેમજ પુરૂષ ૪૧ા ટકા પરણેલ છે, અને ૧૨ા ટકા વિધુર છે તેવીજ રીતે સ્ત્રીઓમાં ૪૨ ટકા પરણેલ અને ૩૦ા ટકા જેટલી વિધવાઓ છે. વિધુર કરતાં વિધવાઓની સંખ્યા લગભગ અઢી ગણી વધારે છે. આ વિધવાઓની સંખ્યા નીચે પ્રમાણે ઉમરની છેઃ—

૨૦ વર્ષનીઅંદર	૨૦ થી ૩૦	૩૦ થી ૪૦	૪૦ ઉપર		કુલ.
૧૮	૫૦	૭૬	૧૯૯	=	૩૪૩

ઉપર પ્રમાણે વિધવાઓ ૩૦ા ટકાના પ્રમાણમાં છે. તેમાંના પાંચમા ભાગને ભર જુવાનીમાં, ચોથા ભાગને આધેડ અવસ્થાએ અને અર્ધ ભાગને મોટી ઉમરે વિધવાપણું પ્રાપ્ત થયું હશે. મોટી ઉમરે પહોંચેલી વિધવાઓમાંની કેટલીક તો નાની ઉમરમાં વિધવા થયેલ હશે એમ માલુમ પડે છે.

વેપાર ઉદ્યોગ—આ જીલ્લાની વસ્તી પૈકી પુરૂષ વર્ગમાં કુલ ૫૮૫ વેપાર કરે છે. તેમાં દલાલી, હુન્નર અને વકીલાત કરનારાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. તે સિવાય ૧૨૮ નોકરી કરે છે. ૪ ખેતી કરે છે. બાકીના બાળક, વિદ્યાર્થી, વૃદ્ધ અને નિરૂદ્યમી છે.

આ જીલ્લામાં ભરૂચ શહેર એક વેપારનું મોટું મથક છે. તેમાં મુખ્ય પેદાશ રૂ તથા નાળીએરની છે અને તેથી મુંબઈના વેપારીની તથા અંગ્રેજોની મોટી ઓફીસો આ શહેરમાં છે. ભરૂચી રૂ બીજા બધા દેશાવરોના રૂ કરતાં વખણાય છે. તેમજ અનાજ તથા તમાકુની નીપજ પણ સારી છે. આ જીલ્લામાં ૪ મોટી મીલો છે. તે સિવાય ગાંસડી બાંધવાના પાકા પ્રેસો તેમજ કારખાનાઓ પણ ઘણાં છે; તેથી મજૂર લોકોની રોજી સારી ચાલે છે. આ જીલ્લામાં ૩ બંદર છે. તેમાં ભરૂચ બંદર મોટું છે, અને ટંકારીઆ તથા દેગામ સાધારણ બંદર છે, પણ તેમાં વેપાર ઠીક ચાલે છે.

રીતરીવાજ. આ જીલ્લાના રીતરીવાજો બીજા જીલ્લાઓ કરતાં કાંઇક સારા માલુમ પડે છે. તેમજ કેટલેક અંશે સુધારો થયેલો જોવામાં આવે છે. આ જીલ્લામાં મરણ પછવાડે નાતો કરવાનો રીવાજ કેટલાક વર્ષથી બંધ થયેલ છે. તેમજ લગ્ન અને સીમંત પ્રસંગે ફરજીયાત ખર્ચ કરવામાં આવતા નથી. પણ લગ્નવાળાની ખુશી ઉપરજ છે. લગ્નવિધિ હજુ ચાલતી રૂઢી પ્રમાણે બ્રાહ્મણો પાસે કરાવવામાં આવે છે. જૈન વિધિ પ્રમાણે લગ્ન જાણનારા થોડા હોવાથી કોઇકજ જૈનવિધિ પ્રમાણે લગ્ન કરે છે. આ તરફ કન્યાઓ અન્યધર્મીઓને અપાય છે. તે દિલગીર થવા જેવું છે પણ કન્યાવિક્રય ઘણો ઓછો થાય છે. અહીં ઓશવાળ, શ્રીમાળી, પોરવાડ, નીમા વાણિયા, અને મારવાડી વિગેરે સાથે બેશીને જમવાનો રીવાજ છે. તેમજ જાહેર જમણમાં વૈશ્નવને ત્યાં જમવા જવાનો રીવાજ છે, પણ તેની કરેલી રસોઇ નહીં જમતાં શ્રાવક પાસે રહી રસોઇ કરાવે છે. ખાનગી જમવાને માટે નિયમ નથી.

આ જીલ્લામાં મરણ પાછળ રડવા કુટવાનો રીવાજ ૧ માસ સુધીનો છે અને સમજુ પુરૂષ તો તેથી ઓછા દિવસમાં કામ પતાવે છે. મરણ પછવાડે સ્મશાન સુધી જનારા પુરૂષો તથા સ્નાન કરવા જનારી સ્ત્રીઓ બીજા જીલ્લાઓની માફક અણગણ પાણી વાપરતા નથી તેમ કોઈ અળગણ પાણીએ ન્હાતું પણ નથી. આ જીલ્લામાં ઘણોખરો સુધારો શ્રી જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સના પ્રોવિન્સિયલ સેક્રેટરી શેઠ અનોપચંદ મલુકચંદ તરફથી તેમજ ગુજરાત ખાતે ભરાયેલી વડોદરા, પાટણ અને અમદાવાદ કોન્ફરન્સના પ્રતાપથીજ થયેલો જોવામાં આવે છે.

જીલ્લો સુરત.

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧	તાલુકે ચોર્યાશી.										
૧	સુરત	ઇંગ્રેજ સરકારનું.	સુરત સ્ટે.	સુરત	સુરત	૭૧	૧૦	૪	૩	૧	૨
૨	રાંદેર		,, ,, ૧	રાંદેર	રાંદેર	૬	૩	૧	૧	૦	૨
૩	કઠોર		સાયણ ,, ૩	કઠોર	સાયણ	૨	૨	૧	૦	૦	૦
૪	સરભોણ		બારડોલી ,, ૪	સરભોણ	સરભોણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૫	વાજ		સચીન ,, ૨	વાજ	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કોસાડ		અમરોલી ,, ૨	કોસાડ	અમરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	કણદે		,,	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પાલ		સુરત ,, ૬	પાલ	સુરત	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૯	મલેકપોર		ચલથાણ ,, ૪	ચલથાણ	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	વાંસદા		બીલીમોરા ,, ૨૯	વાંસદા	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	વેસુ		સુરત ,, ૫	વેસુ	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	આભવા		,, ,, ૬	આભવા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	સરસ		સાયણ ,, ૧૨	ઓરપાડ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	મોટા વરાછા		અમરોલી ,, ૨	મોટાવરાછા	અમરોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	અડાજણ		સુરત ,, ૨	અડાજણ	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	કપલેથા		સચીન ,, ૪	સચીન	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કોલવણ		,, ,,	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ખુડીઆ [તંબમ		સુરત ,, ૪	સુરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	બરમાલી [પોર		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ખરવાસા }		,, ,, ૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૭૨૫	૨૭૩૦	૫૮૯	૫૬૨	૧૫૨	૧૮૧	૨૫	૧૪	૭૬	૧૬૯	૪૫	૨૦૮	૩૯૨	૩૧૭	પાંચ પુસ્તકભંડાર તથા ત્રણ લાયબ્રેરીઓ છે.
૧૫૨	૫૩૪	૧૦૦	૭૯	૩૬	૬૩	૨	૬	૧૧	૩	૧	૭૨	૭૬	૮૫	થોડાં પુસ્તકો છે.
૩૦	૧૩૨	૨૭	૨૭	૧૨	૮	૦	૦	૦	૦	૩	૧૩	૨૮	૧૪	
૧૬	૯૮	૨૩	૨૪	૩	૭	૦	૦	૨	૧	૦	૧૦	૨૩	૫	
૧૬	૮૭	૧૪	૨૧	૪	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૧૦	૨૪	૭	
૧૩	૪૨	૧૧	૨૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૭	૦	
૧૩	૪૦	૭	૯	૧	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૯	૨	
૧૧	૬૧	૮	૧૩	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૧૪	૧૮	૦	
૧૦	૬૦	૧૪	૧૩	૨	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૧	૧૧	૫	
૯	૪૧	૧૪	૮	૧	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૩	
૭	૪૧	૧૧	૭	૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૯	૬	૩	
૭	૩૬	૭	૧૦	૦	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૯	૦	
૭	૩૦	૫	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૩	
૭	૨૯	૬	૬	૨	૨	૦	૦	૨	૦	૦	૩	૬	૨	
૫	૨૮	૪	૬	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૬	૨	
૫	૧૨	૭	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૪	૧૩	૫	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૪	૮	૩	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૩	૮	૨	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૦	
૨	૧૪	૪	૨	૦	૬	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૨	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.			નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જ્ઞાનખાતું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	બળેશ્વર		ચલથાણ	સ્ટે.	૨	ચલથાણ	ચલથાણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	સોરથાણ		સાયણ	,,	૫	સાંધીયેર	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	લીંગડ		સચીન	,,	૬	પલસાણા	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	ખાજોદ		સુરત	,,	૭	ખાજોદ	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૫	દેલાડ		સાયણ	,,	૨	સાયણ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૬	તલંગપોર		સચીન	,,	૩	તલંગપોર	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૭	ભીમરાથ		સુરત	,,	૪	સુરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૮	દેગડીઆ		કીમ	,,	૧૫	તડકેશ્વર	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૯	ભાઠા	અંગ્રેજ સરકાર.	સુરત	,,	૬	ભાઠા	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	ગોથાણ		સાયણ	,,	૨	સાયણ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૧	પોડ		,,	,,		,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૨	કીમ		કીમ	,,		કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૩	આંબાવાડી		,,	,,	૧૬	તડકેશ્વર	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૪	કટારગામ		સુરત	,,	૫	સુરત	સુરત	૨	૦	૧	૦	૦	૦
૩૫	ખરસદ		કીમ	,,	૨	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૬	પારડી		સચીન	,,	૧	સચીન	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૭	રોઇણા		પારડી	,,	૮	પારડી,	પારડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૮	અછારાણ		સાયણ	,,	૬	સાંધીયેર	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૯	ઉન		સચીન	,,	૨	સચીન	સચીન	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૦	સીયાણ		સુરત	,,	૬	સુરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૧	સણીઆહેમાદ		,,	,,	૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૨	સુદાવી.		,,	,,	૫	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૨	૧૪	૩	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૫	૧	
૨	૧૦	૩	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૨	૧૦	૦	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	૦	
૨	૯	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૧	૧	
૨	૯	૪	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૨	૮	૨	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૧	
૨	૭	૨	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨	૫	૨	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૨૩	૬	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૩	૨	
૧	૧૪	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૩	
૧	૧૧	૩	૨	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૨	૦	
૧	૬	૨	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૪	૨	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	
૧	૩	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	
૧	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧	૩	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	
૧	૩	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	

નંબર.	ગામનું નામ	લોક વસ્તી	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉતારા તથા પાંથશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	દવાખાનાં પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૪૩	કસારસાઈ						૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૪	કુંભારીઆ		સુરત	સ્ટે. ૪	સુરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૫	રતોલા		કીમ	,, ૧૭	તડકેશ્વર	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૬	વસરાવી		,,	,, ૧૮	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૭	સણીઆ		સુરત	,, ૫	સુરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪૮	સુડેસ		પારડી	,, ૬	પારડી	પારડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૮૩	૧૬	૮	૪	૧	૨
૨	તાલુકે ઓરપાડ.	છ ૭ મ ૨૨૨પં										
૧	ઓરપાડ		સાયણ	સ્ટે. ૯	ઓરપાડ	સાયણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૨	દામકા		સુરત	,, ૧૪	સુહાલી	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	કુડસદ		કીમ	,, ૨	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	સાયણ		સાયણ	,,	સાયણ	સાયણ	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	ભાદોલ		કીમ	,, ૬	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	મંદ્રોઇ		સાયણ	,, ૧૪	ઓરપાડ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	પીંજરત		સુરત	,, ૧૮	પીંજરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	કુડીઆણા		સાયણ	,, ૧૬	કુડીઆણ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૯	અટોદરા		,,	,, ૮	વરીઆવ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોને કબજે	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોસ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેવાલય સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	મદ્રેસા.	પાઠશાળા.	દવાખાનું પાંજરાપોળ.	[illegible]
૧૦	પરીઆ		સાયણ	સ્ટે. ૫	પરીઆ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઉમરા		સુરત	,, ૫	ઉમરા	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ભાંડુન		,,	,, ૧૨	ઓરપાડ	રાંદેર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	દેલાડ		સાયણ	,, ૪	સાયણ	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	વડોલી		કીમ	,, ૬	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ટકારમાં		,,	,, ૧૦	ઓરપાડ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	કોણા		,,	,, ૧૪	,,	ઓરપાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	કન્યાસી		,,	,, ૩	કીમ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ઉમરાસી		,,	,, ૪	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	તેનાનીરાંગ		સુરત	,, ૮	પીંજરત	સુરત	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	કઠોદરા	ઈલાખે સરકારનું.	કીમ	,, ૮	કીમ	કીમ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	કીમાયલી		,,	,, ૨	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	વેલુક		સુરત	,, ૧૬	ઓરપાડ	રાંદેર	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૩	ભગવાનીમોર		સાયણ	,, ૨૦	ભગવાની	સાયણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૪	અઠવા		સુરત	,, ૨	ઉમરા[મોર	સુરત	૧	૦	૦	૦	૦	૦
							૩	૨	૦	૦	૦	૦
૩	તાલુકે માંડવી.											
૧	માંડવી		મઢી	સ્ટે. ૧૦	માંડવી	મઢી	૧	૧	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર. મં. મ.	ઉપાશ્રય તથા ધર્મશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	ઔષધાલય પાંજરાપોળ.	મેળા ને ઉરસ.
૪	વરાડ		બારડોલી ,,	૬	વરાડ	બારડોલી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૫	બાજીપરા		મઢી ,,	૬	વાલોડ	મઢી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૬	વાંકાનેર		બારડોલી ,,	૫	વાંકાનેર	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	વાલોડ		મઢી ,,	૮	વાલોડ	મઢી	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૮	મલેકપોર		ચલથાણ ,,	૫	મલેકપોર	ચલથાણ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૯	મોતા		બારડોલી ,,	૩	બારડોલી	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	મઢી		મઢી ,,		મઢી	મઢી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	રાજપરા		,, ,,	૬	કડોદ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	સેજવાડ		બારડોલી ,,	૬	વાલોડ	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	મંગરોલીઆ	બ્રિટિશ સરકારનું.	મઢી ,,	૮	કડોદ	મઢી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	સીઆદલા		,, ,,	૬	વાલોડ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	નાની પલસોદ		બારડોલી ,,	૬	બારડોલી	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	અકોટી		મઢી ,,	૬	કડોદ	મઢી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	હાથુકા		,, ,,	૫	વાલોડ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	ઢેગામા		,, ,,	૩	,,	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	અલુ		બારડોલી ,,	૮	,,	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	ઉદા		મઢી ,,	૭	,,	મઢી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	મોટી ફલોદ		બારડોલી ,,	૬	પારડી	બારડોલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
							૮	૫	૨	૯	૦	૦

નંબર	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.		નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૫	તાલુકે જલાલપોર											
૧	જલાલપોર	બ્રિટીશ સરકારનું	નવસારી સ્ટે.	૧	જલાલપોર	નવસારી	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	કરાંડી		,, ,,	૫	કરાંડી	,,	૧	૦	૦	૧	૦	૦
૩	સીસોદરા		,, ,,	૩	સીસોદરા	,,	૦	૦	૦	૧	૦	૦
૪	સાતેમ		,, ,,	૯	સાતેમ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	અસ્ટગામ		,, ,,	૮	અસ્ટગામ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કછોલી		અમલસાડ ,,	૩	કછોલી	અમલસાડ	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૭	લુસવાડા		,, ,,	૧	લુસવાડા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	પનાર		,, ,,	૪	અમલસાડ	ગણદેવી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	અબ્રામા		વેડછા ,,	૨	અબ્રામા	નવસારી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૧૦	અમલસાડ		અમલસાડ ,,		અમલસાડ	અમલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ઇચ્છાપોર		વેડછા ,,	૩	વેડછા	વેડછા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	સુનસાડ		નવસારી ,,	૭	નવસારી	નવસારી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૩	કોલવા		વેડછા ,,	૨	સનવાડી	વેડછા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	સરપોર		નવસારી ,,	૭	અસ્ટગામ	નવસારી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	ખડસુપા		,, ,,	૬	ખડસુપા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	નવાતલાવ		,, ,,	૮	અસ્ટગામ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	ચંદવાસણ		વેડછા ,,	૩	વેડછા	વેડછા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	મંદીર		,, ,,	૨	અબ્રમા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ડાંભેર		,, ,,	૨	અમલસાડ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૦	આટ		નવસારી ,,	૬	જલાલપોર	નવસારી	૧	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૧૭	૬૩	૮	૯	૬	૪	૦	૦	૦	૦	૨	૧૦	૯	૧૫	
૨૭	૧૦૩	૧૫	૧૬	૬	૯	૦	૦	૦	૦	૦	૨૨	૧૭	૧૮	
૨૩	૧૩૬	૨૬	૨૭	૧૧	૮	૦	૦	૦	૦	૦	૨૩	૨૮	૧૩	
૨૦	૭૯	૨૯	૧૮	૧૦	૫	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૧૨	૧	
૧૫	૧૧૨	૨૮	૨૬	૧	૪	૦	૦	૨	૦	૦	૧૯	૨૫	૭	
૧૫	૫૪	૧૨	૮	૪	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૧૨	૭	૭	
૧૪	૫૬	૧૪	૮	૨	૩	૨	૧	૪	૩	૦	૪	૭	૮	
૧૨	૫૮	૧૪	૧૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૭	૧૦	૭	
૧૧	૪૬	૧૩	૩	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૩	૧૬	
૯	૩૨	૮	૮	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૭	૬	
૮	૪૧	૮	૮	૩	૫	૦	૦	૧	૦	૦	૫	૮	૩	
૮	૩૦	૫	૭	૧	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૭	૪	
૬	૩૧	૮	૬	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૬	૫	
૫	૨૬	૧૧	૩	૩	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૨	
૪	૨૩	૭	૩	૧	૧	૦	૦	૧	૨	૦	૫	૧	૨	
૩	૨૦	૩	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫	૫	૨	
૩	૧૪	૬	૩	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૩	૬	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	
૨	૭	૩	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	
૧	૭	૩	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	૧	

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પૌષધશાળા.	પુસ્તકશાળા.	પાઠશાળા.	ઉતરવાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૨૧	સાલેજ		વેડછા સ્ટે. ૪	સાલેજ	વેડછા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૨	હીસાપોર		,, ,, ૨	અણાસા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૬	૨	૧	૨	૦	૦
૬	તાલુકે ચીકલી.	બ્રીટીશ સરકારનું									
૧	ટાંકેલ		બીલીમોરા સ્ટે. ૧૧	રાનકુવા	ગણદેવી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	નોગામ		,, ,, ૧૦	ગણદેવી	ગણદેવી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	ખરોલી		,, ,, ૧૬	રાનકુવા	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	આમધરા		,, ,, ૩	ચીકલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	ગણદેવી		,, ,, ૬	ગણદેવી	ગણદેવી	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	વાંઝણ		,, ,, ૨૦	રાનકુવા	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૭	ફડવેલ		,, ,, ૧૮	ચીકલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૮	આલીપોર		,, ,, ૫	આલીપોર	,,	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૯	દેગામ		,, ,, ૮	દેગામ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૦	તલાવચોરા		,, ,, ૬	તલાવચોરા	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧	ગેગટી		,, ,, ૩	બીલીમોરા	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૨	ગેજ		ડુંગરી ,, ૨	ચીકલી	ડુંગરી	૦	૦	૦	૦	૦	૦

નંબર.	ગામનું નામ	કોનું રાજ્ય	નજીકનું સ્ટેશન યા મોટું ગામ તથા તેનાથી કેટલા માઇલ દૂર.	નજીકની પોષ્ટ ઓફીસ.	નજીકની તાર ઓફીસ.	દેરાસર સંખ્યા.	ઉપાશ્રય તથા પોષધશાળા.	ધર્મશાળા.	પાઠશાળા.	જીવાતખાનું પાંજરાપોળ.	સભા મંડળ.
૧૩	ખાપરીઆ	ઇંગ્રેજ સરકારનું.	બીલીમોરા સ્ટે. ૯	એંધલ	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૪	સોલધરા		,, ,, ૮	ચીકલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૫	પીપલધરા		,, ,, ૮	એંધલ	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	તેજરાવ		,, ,, ૭	ચીકલી	,,	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૭	એંધલ		અમલસાડ ,, ૮	એંધલ	અમલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૮	દોણુની		બીલીમોરા ,, ૧૬	રાનકુવા	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯	ખેરગામ		વલસાડ ,, ૧૧	ખેરગામ	વલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
						૧	૧	૦	૦	૦	૦
૭	તાલુકે વલસાડ.										
૧	વલસાડ		વલસાડ સ્ટે.	વલસાડ	વલસાડ	૧	૧	૧	૦	૦	૦
૨	ઉંટડી[ફ્લીઆ		ડુંગરી ,, ૨	ઉંટડી [ફ.	ડુંગરી	૧	૧	૦	૦	૦	૦
૩	ઉંડાચ લુવાર		બીલીમોરા ,, ૨	ઉંડાચલુવાર	બીલીમોરા	૧	૦	૦	૦	૦	૦
૪	અટગામ		વલસાડ ,, ૧	વલસડા[પૂ.	વલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	વાગલધરા		બીલીમોરા ,, ૪	ઉડાચલુવાર	બીલીમોરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૬	કલવાડા		વલસાડ ,, ૭	વલસાડ	વલસાડ	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ઘર સંખ્યા.	કુલ મનુષ્ય સંખ્યા.	પુરૂષ સંખ્યા.						સ્ત્રી સંખ્યા.						રીમાર્ક. (તીર્થસ્થળ, પુસ્તક ભંડાર, લાયબ્રેરી વિગેરે.)
		ભણેલ.			અભણ.			ભણેલ.			અભણ.			
		કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	કું.	પ.	વિ.	
૩	૧૯	૬	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૩	૦	૨	૨	૩	
૩	૮	૪	૧	૧	૧	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	
૨	૧૮	૩	૩	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૬	૩	૧	
૨	૧૨	૩	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૩	૧	
૨	૧૧	૨	૬	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૫	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
૧	૨	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	
૧૦૪	૪૫૬	૧૦૮	૯૮	૨૬	૧૭	૦	૦	૫	૬	૦	૬૮	૮૮	૪૦	
૫૬	૧૮૫	૩૭	૩૬	૯	૬	૦	૦	૨	૭	૨	૨૬	૨૯	૩૧	
૧૭	૭૨	૧૨	૧૪	૪	૪	૦	૦	૪	૦	૦	૧૨	૧૪	૮	
૭	૩૮	૧૦	૮	૨	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૬	૫	
૭	૨૮	૭	૪	૨	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૮	૪	૨	
૭	૨૧	૦	૬	૦	૧	૦	૦	૩	૦	૦	૧	૭	૩	
૪	૨૯	૧૧	૪	૧	૪	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૫	૧	